GAZETA POLSKA CHICAGO

ZBAW POLSKĘ BOŻE

PISMO LUDOWE DLA POLONII W AMERYCE.

No. 49. Chicago, Illinois, Czwartek, 9-go Grudnia, 1897 roku. Rok 25.

ENTERED AT THE POST-OFFICE AT CHICAGO, ILLINOIS, AS SECOND-CLASS MATTER.

PRZEGLĄD

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNYCH Z OSTATNIEGO TYGODNIA.

Bismarck wtrąca swój nos w zatarg Niemiec z Hayti.

BERLIN, 2 grudnia. — Oznajmiają, że wysłanym zostanie tylko mały krzyżownik "Geier" z załogą 265 ludzi do Port-au-Prince, Hayti, dla poparcia żądania Niemiec o indemnizacyą dla Emila Lueders'a, za tegoż osadzenie w więzieniu przez władze haytiańskie. "Geier" ma tylko "zademonstrować" jeźli toczące się układy z ministrem Hayti w Berlinie spełzną na niczem.

Bismarck w swojem piśmie "Hamburger Nachrichten", komentując nad mniemaną intencyą Stanów Zjednoczonych wmieszania się w zatarg niemiecko hayti'ański, wyraził się jak następuje:

"Uważamy to jako polityczną konieczność oponować amerykańskiej zarozumiałości (arogancyi) często i z przyciskiem a zwłaszcza gdy takowa jest skierowaną przeciw Niemcom. Naturalnie nikt w Niemczech nie śni o przyłączeniu Hayti; lecz mamy nadzieję nakłonić rząd, ażeby energicznie żądał koniecznej satysfakcyi we formie poszkodowania i ażeby takowe w czyn wprowadzić za pomocą należytych środków."

* * *

Odpowiedź cesarza chińskiego na wygórowane żądania Niemiec.

LONDYN, 2 grudnia. — Specyalna depesza odebrana tutaj z Shanghai opiewa, że cesarz chiński oświadczył, iż woli koronę utracić, aniżeli przystać na warunki podane przez Niemcy jako poszkodowanie za zamordowanie dwóch misyonarzy niemieckich i za zburzenie własności misyi niemieckiej w prowincyi Szan-Tung. Admirał Diederich, komendant niemiecki w zatoce Kiao Kiao-Czou — depesza opiewa dalej — ogłosił prawo wojenne w całym o kręgu naokoło Kiao-Czou.

Chiny życzą sobie, ażeby dysputa z Niemcami została oddana do załatwienia sądowi rozjemczemu, wyznaczonemu przez Hollandyą i Belgią.

* * *

Wiedeńska Rada miejska cieszy się z upadku Badeniego.

WIEDEŃ, 1 grudnia. — Rada miejska uchwaliła rezolucyą w której dziękuje cesarzowi Franciszkowi Józefowi za zwołanie ministeryum i w której wyraża nadzieję, że teraźniejszy gabinet odwoła ordynansy językowe, które postawiały język czeski na równi z niemieckim w Czechach, dalej, w rezolucyi tej, rada miejska dziękuje obstrukcyonistom i poleca wytrwanie i jeżeli potrzeba, udanie się do skrajnych środków, ażeby zapobiedz zaprowadzeniu języka czeskiego.

Widoki nowego ministeryum są bardzo złowrogimi. Rozdanie tek ministeryalnych zostało we wszystkich stronach przyjęte z chłodną rezerwą. Chociaż rezygnacya hr. Badeniego zażegnała duch buntu w Wiedniu i w innych miastach niemieckich, to za to rozruchy wybuchły w słowiańskich i czeskich miastach i prowincyach.

Widoki są, że baron Gautsch będzie miał tak wielkie trudności z żądaniami Czechów i Słowian jak hr. Badeni miał z opozycyą. Czesi widząc, jak powiodło się obstrukcyonistom spowodować upadek Badeniego, chwycą się tych samych środków, jakich używali ich przeciwnicy.

Parlamentarny stan rzeczy jest niezmienionym i beznadziejnym. Baron Gautsch konferował z przewódzcami większości i mniejszości, lecz dotychczas obydwie partye niepodobno pogodzić.

* * *

Niemcy wysełają więcej wojska do Chin.

BERLIN, 3 grudnia. — Wydział marynarki posłał instrukcye do Kilonii (Kiel), ażeby wysłanych zostało 200 artylerzystów z armatami polnemi i 1,000 marynarzy do Chin.

* * *

Straszne szturmy we Włoszech.

RZYM, 5 grudnia. Przez trzy dni we Włoszech srożyły się pustoszące burze. W zatoce neapolitańskiej 25 statków kupieckich zatopiło się, jak również kilka domów nad wybrzeżem runęło w głębiny. Przytem wiele szkody zostało wyrządzonej w samem mieście i na przedmieściach. Nie ma części całego kraju włoskiego, gdzieby szturmy nie dały się we znaki. Port Portici w zatoce Neapolu został znacznie uszkodzonym.

* * *

Traktat pokoju pomiędzy Turcyą a Grecyą został podpisany.

WASHINGTON, D. C., 4 grudnia. — Legacya turecka odebrała dzisiaj następujący telegram:

"Konstantynopol, 4 grud. — Stanowczy traktat pokoju pomiędzy Wysoką Portą a Grecyą został podpisanym dzisiaj."

Tron austryacki chwieje się w swych posadach.

WIEDEŃ, 4 grudnia. — Sytuacya polityczna jest bardzo krytyczną. Żadnej drogi wyjścia nie można dostrzedz. Usiłowania rządu, ażeby przyjść do porozumienia z grupami parlamentarnemi, są bezowocnemi. Jest niepodobieństwem dla parlamentu zebrać się ponownie dla uchwalenia prowizorycznego "Ausgleich'u" z Węgrami; dla tego Węgrzy działać będą niezależnie w załatwieniu spraw, które są spólnemi dla obydwu części monarchii.

LONDYN, 4 grudnia. — Kwestye międzynarodowe zostały chwilowo przyćmione ważnością sytuacyi w Austryi, gdzie stan rzeczy jest tak ponurym jak tylko sobie można wyobrazić. W dodatku do możliwości wybuchu wojny domowej każdej chwili, w następnych kilku godzinach może przyjść do historycznej rewolucyi w stosunkach pomiędzy Austryą a Węgrami, co może oznaczać zmianę mapy Europy. Nie jest żadną przesadą gdy się wypowie, że wrogie fakcye szeregują się tak jakby wrogie sobie armie. Niemcy odwołali się do swoich rodaków po obydwu stronach granicy i są widocznie gotowymi do posławienia wszystkiego na szalę, ażeby tylko utrzymać znienawidzonych Czechów w pognębieniu. Czesi nie robią żadnego sekretu z faktu, że ich ostatecznym celem jest obalenie podwójnego cesarstwa i stworzenie potrójnego cesarstwa za pomocą postawienia Czech na równi z Austryą i Węgrami. Jeźliby żądaniom tym uczyniło się zadość, wtenczas zapłonęłyby ogniem całe Węgry i zniszczoneby zostały podwaliny obecnego cesarskiego systemu. Jak się zdaje, użycie siły jest jedynym sposobem rozwiązania węzła, lecz przeciw której fakcyi ma być siła użytą?

Kwestya prowizorycznego "Ausgleich" bilu (czyli porozumienia dla przedłużenia na jeden rok, zamiast na 10 lat, kompaktu pomiędzy Austryą i Węgrami, w czasie porozumienia się o dłuższy kompakt) — jest kwestyą większej wagi aniżeli zagrażająca wojna domowa. Sejm węgierski dał austryackiemu prezesowi ministrów wojny baronowi von Gautsch von Frankenthurn czas aż do poniedziałku (6 bm.) dla oznajmienia, czy się spodziewać można w należycie krótkim czasie uchwalenia bilu Ausgleich'owego i w razie jeźli nie nadejdzie żądana stanowcza odpowiedź, to baron Banffy węgierski prezes ministrów działać będzie niezależnie w sprawie nakładania podatków, dalszego utrzymywania stosunków handlowych z Austryą, oraz czarteru Banku Austro Węgierskiego. Tym sposobem kompakt pomiędzy temi dwoma częściami podwójnej monarchii skończy się i chociaż "status quo" będzie można chwilowo utrzymać, to Węgry ufundują swoje prawo do działania niezależnie w załatwieniu tych kwestyj. Jest widocznem, że toby zaostrzyło tylko apetyt Węgrów — to jest tylko krótki krok do rozkładu Austryi — co znów rzuciłoby całą Europę w "piec strasznych możliwości".

Jest jasnem, że jedyna nadzieja wyjścia spoczywa teraz w osobistej wziętości starego cesarza, którąby znów pozwoliła mu rozwiązać kwestyą, która teraz wygląda jako nie dająca się wcele rozwiązać. Jeźli nie uda się cesarzowi, to Reichsrath (Rada Państwa) zostanie rozwiązaną i rozpocznie się rząd absolutyzmu w Austyi i naturalnie Węgry pozostaną niezależnemi — a to będzie pierwszy krok odłączenia się od monarchii.

* * *

Wojsko morskie niemieckie wkroczyło do Kiao-Czou i zajęło to miasto.

LONDYN, 7 grudnia. — Depesza do "Daily News" z Shanghai opiewa, że 200 niemieckich marynarzy i majtków, z dwoma maszynowemi armatami, w piątek 3 bm. wkroczyło do miasta Kiao-Czou, 18 mil od portu i zajęli mury i bramy miasta. Nie został im stawiony żaden opór a wojsko chińskie cofnęło się gdy się Niemcy przybliżyli.

* * *

Wyprawa zaborcza Niemiec do Chin.

BERLIN, 5 grudnia. — Gdy posiłki niemieckie, składające się ze 4 kompanij marynarzy liczących 23 oficerów i 1200 ludzi i z 1 kompanii marynarkowej artyleryi liczącej 200 ludzi — przybędą do Kiao Czou — to doprowadzą ogólną siłę niemiecką do 4 566 ludzi, największej liczby jaką kiedykolwiek Niemcy wysłały po za wody europejskie. Jest wiadomem, że trzeba było powołać ludzi z rezerw.

Admiralicya zaprzecza wiadomości, że inne europejskie eskadry wpłynęły do portu Kiao-Czou dla pilnowania kroków Niemiec, i jest mniemanie, że admirał von Diederich przeciwko temu zaprotestowałby.

"Koelnische Zeitung" uważa wyprawę jako mającą dwa cele: Jeden, dostać zadosyćuczynienie za misyonarzy, drugi, uzyskanie odstąpienia Niemcom Kiao Czou jako zapłata za przeszłe usługi uczynione przez Niemcy Chinom w sprawie zawarcia traktatu pokoju Chin z Japonią.

Niemcy winszują sobie, że sprawa misionarzy uwalnia rząd z uciąźliwego a prawdopodobnie bezowocnego procesu dyplomatycznego żądania portu na stacyę węglową.

"Koelnische Z." dalej podaje, że Niemcy nie dadzą się uwieźć obiecankom Francyi, Rosyi lub Anglii, ażeby odstąpić od polityki moderacyjnej w Chinach.

* * *

Zaburzenia anti-semickie w Bukareszcie, stolicy Rumunii.

BUKARESZT, 6 grudnia. Wczoraj sfanatyzowany tłum 20-tysięczny, uzbrojony w drągi żelazne i pałki, napadł na dzielnicę żydowską, zrabował składy, powybijał okna i potłukł meble. Do krwawego starcia przyszło pomiędzy burzycielami a policyą, lecz ta ostatnia była za słabą, aby mogła stawić skuteczny opór. Nareszcie żandarmerya z bagnetami rozpędziła tłum.

* * *

Cesarz Wilhelm chce silnej marynarki wojennej.

BERLIN, 6 grudnia. — W Reichstag'u dzisiaj rozpoczęły się debaty nad pierwszem czytaniem rządowego bilu marynarkowego. Kanclerz Rzeszy, książę Hohenlohe, uczynił sprawozdanie co do przedmiotu w toku i najpierwszy przemówił, że Niemcom koniecznie potrzebna jest wielka potężna marynarka wojenna. Po nim z podobnemi mowami wystąpili: Admirał von Tirpiz, minister marynarki; hr. Posadowski, minister spraw wewnętrznych i baron von Bulow, minister spraw zagranicznych.

Hrabia Jaździewski, przewódzca Polaków, wystąpił i oświadczył, że Polacy nie przyjmują bilu marynarskiego w jego obecnym ustroju. Przemawiał także w opozycyi p. Schoenlank, socyalny demokrata.

* * *

Węgry działają same bez Austryi.

BUDA PESZT, 6 grudnia. W Izbie Niższej parlamentu węgierskiego prezes ministrów Baron Banffy przedłożył bil do uchwalenia, który przedłuży "Angsleich" tj. kompakt pomiędzy Węgrami a Austryą na jeden rok dłużej bez względu na jakąkolwiekbądź akcyę lub bezczynność w tej samej kwestyi rządu austryackiego — z zastrzeżeniem, że jeźli "Ausgleich" nie zostanie zała[illegible]onym przed 1 maja 1898 r., to rząd węgierski przedłoży parlamentowi węgierskiemu bile na stanowcze uregulowanie ekonomicznych stosunków pomiędzy dwoma państwami, a które to bile uchwalone będą w zupełności prawomocnemi przy końcu 1898 roku.

PO ZŁOTO DO ALASKI.

Różne wiadomości z Alaski i o Alasce.

TACOMA, WASH., 2 grudnia. Wczoraj wieczorem wypłynął ztąd parowiec „Al-Ki" do Skaguay, Dyea i innych punktów w Alasce. Pojechało 100 pasażerów i okręt ma pełen ładunek rozmaitego frachtu.

Pomiędzy pasażerami są tacy, którzy wyruszą w głąb Alaski do pól złotych.

Powstanie w Indyach Wschodnich przeciw Anglikom.

SIMLA, 3 grud. — Urzędowe depesze z frontu opiewają, że kolumna „Kurren" brytyjskiego wojska napotkała na zażarty opór w swym pochodzie do krainy Chamkanni. Bój, jaki się wywiązał, był sr gim. Poległ porucznik Batlye, porucznik Villiers Shtalt został niebezpiecznie rannym a porucz. Pennington lekko. Z żołnierzy krajowców poległo 2 Sepoyów i 14 odniosło rany. Kolumna „Kurren" spaliła 30 wsi szczepowców.

Washington.

Otwarcie Kongresu i orędzie Prezydenta.

Washington, D. C., 6 grud. — Dzisiaj w południe nastąpiło otwarcie Kongresu. Prezydent McKinley przysłał swoje orędzie, którego treść jest bardzo pokojowa. Najgłówniejsze punkta orędzia są następujące:

Rezerwa złota ma być utrzymywaną za pomocą systemu ażeby banki narodowe wybierały złoto dawaniem tylko te noty w zamian, które są platnemi złotem.

Prezydent poleca, ażeby nie mieszać się w sprawę Kuby aby dać czas nowemu rządowi hiszpańskiemu do wykonania wszystkich poczynionych obietnic, które opiewają że rząd hiszpański po ludzku się zajmie sprawą wyspy.

Prezydent uważa przyłączenia Wysp Sandwich czyli Hawaii jako korzystną rzecz dla Stanów Zjednoczonych.

Poleca nadanie Indyanom naszym obywatelstwa i prawa głosu "pięciu Narodom".

Poleca powiększenie marynarki wojennej.

Sprawę psów morskich w morzu Behringa poleca załatwić na drodze międzynarodowego porozumienia.

KALENDARZ TYGODNIOWY.

Grudzień.

9. C. Leokadyi p. i m.
10. P. Melchiades p. i m., Judyty.
11. S. Damazego p., Idy.
12. N. Synezyusza, Epimacha.
13. P. Łucyi p., Otylii, Jodoka.
14. W. Euzebiusza.
15. Ś. Chrystyny, Walerego.
16. C. Adelajdy, Ananiasza.

POLSKA

ZIEMIE POLSKIE POD MOSKALEM.

Nowi biskupi polscy. Z Petersburga donoszą o urzędowych nominacyach dostojników kościoła katolickiego, ogłoszonych w "Prawit. Wiestniku." Zostali mianowani: Rektor seminaryum dyecezyi łucko żytomierskiej, ks. kanonik Niedziałkowski—biskupem-sufraganem rzymsko-katolickiej archidyecezyi mohylewskiej; rektor seminaryum dyecezyi telszewskiej, ks. prałat Cyrtowt — biskupem sufraganem dyecezyi telszewskiej; inspektor cesarskiej akademii duchownej rzymsko-katolickiej, ks. kanonik kapituły katedralnej, Kłopotowski — biskupem sufraganem dyecezyi łucko-żytomierskiej; biskup-sufragan dyecezyi telszewskiej ks. Baranowski — biskupem sejneńskim; zarządzający dyecezyą łucko-żytomierską, biskup sufragan ks. Lubowidzki — biskupem łucko-żytomierskim; zarządzający dyecezyą wileńską, ks. kanonik Zwierowicz—biskupem wileńskim.

Konsekracye nowych biskupów odbędą się w porządku następującym: ks. biskupa sufragana Niedziałkowskiego w dniu 21 listopada, ks. biskupa Zwierowicza w dniu 28 listopada, ks. biskupa Kłopotowskiego w dniu 5 grudnia, ks. biskupa Cyrtowta w dniu 12 grudnia. W konsekracyi wezmą udział księża biskupi: Palulon, Symon i Baranowski. Każdy z nowych biskupów otrzyma: pierścień, infułę biskupią, pastorał i 1,000 rs. Dary te ks. biskup Kłopotowski już otrzymał.

— Warszawa, 15 listopada. Sprawa modlitwy w szkołach okręgu naukowego warszawskiego dotychczas jeszcze nie została w zupełności załatwioną. Ponieważ co do katolików nastąpiła wyraźna decyzya, że mają odmawiać modlitwę swą w języku polskim, władza naukowa zatem nie mogła się opierać temu. Inna rzecz co do ewangelików i żydów. Tych zaliczono: pierwszych do kategoryi obowiązanej odmawiać modlitwę w języku niemieckim, drugich — w języku rosyjskim. Przeciw temu zaprotestowali jedni i drudzy. W imieniu ewangelików wystąpili superintendent Manihius i prezes kolegium ewangelicko-augsburskiego Ludwik Jenike, wystósowawszy do pism listy, obalające puszczoną przez jedno z pism pogłoskę, jakoby kolegium, w porozumieniu z rodzicami młodzieży ewangelickiej, zażądało modlitwy niemieckiej. Cenzura protestu tego ogłosić nie pozwoliła, a sama sprawa ewangelickiej modlitwy szkolnej znajduje się w zawieszeniu.

Co do modlitwy młodzieży żydowskiej, udali się do kuratora okręgu naukowego Ligina, członkowie zarządu gminy starozakonnych dr. Henryk Nussbaum i Edward Natanson. Delegaci przedstawili kuratorowi, że młodzież żydowska, do szkół tutejszych uczęszczająca, pochodzi niemal bez wyjątku z rodzin, których językiem domowym jest język polski, a zatem, jeżeli wogóle ma odmawiać jaką modlitwę w szkole, czego zresztą rytuał izraelicki wcale nie wymaga, to modlitwa ta powinnaby być polską.

Kurator w odpowiedzi zwrócił uwagę na to, że rozkaz najwyższy o modlitwie szkolnej dotyczy tylko wyznań chrześciańskich, w sprawie zatem modlitwy dzieci żydowskich musiałby się zwracać do ministerstwa po nowe wskazówki. Skoro jednak rytuał izraelicki modlitwy szkolnej nie wymaga, władza szkolna uczynić może to ustępstwo, że od młodzieży żydowskiej również wymagać modlitwy nie będzie. Skutkiem tego uczniowie żydowscy w modlitwie szkolnej nie uczestniczą.

— Piszą z gubernii kaliskiej: "W jednej miejscowości w gubernii kaliskiej przytrzymano i pociągnięto do odpowiedzialności pewną osóbkę, przedstawiającą się jako panna E. B. Pokazało się, że nietylko nazwisko było fikcyą, lecz i prawo należenia do płci pięknej, gdyż mniemana panna, po zdemaskowaniu, rada nie rada zaliczać się musi do płci brzydkiej, do gatunku mężczyzn. Osóbka ta, nie oszustka, lecz oszust rodzaju męzkiego, bawiła się przez trzy lata doskonale, udając pannę i to zalotną, a bardzo śmiałą."

— "Kuryer Warsz." wykazał, że rząd przeznaczył wprawdzie w budżecie państwa 200,000 rubli na zapomogę dla szkól ludowych i średnich w Królestwie Polskiem, ale Apuchtin, kurator szkół w Królestwie, nie wydał z tego ani grosza. Następca jego, p. Ligin, podobno będzie inaczej postępował.

Na szkoły wydaje rząd rosyjski w ogóle bardzo maluczko. W Warszawie wydaje magistrat mniej pieniędzy na szkoły, aniżeli Kraków choć Kraków liczy tylko 90,000, a Warszawa 600,000 mieszkańca.

— Ofiary na cele publiczne mnożą się coraz więcej w Królestwie. W ostatnim czasie zebrano na pomnik Mickiewicza 231,000 rs., na fundacyą imienia cesarza Mikołaja II 1 milion rs., legaty śp. Czabana wynoszą 650,000 rs., Wawelberg i Rotwand ofiarowali 500,000 rs. na szkołę techniczną, 300 000 rubli na tanie mieszkania dla robotników, Towarzystwo dnieprowskie metalurgiczne 100,000 na młodzież, poświęcającą się zawodom technicznym. W krótkim tym czasie sporo zapisów. A przy tem pamiętano i o Galicyi, tylko zabór pruski wypuszczono z pamięci, widocznie — brakło zaufania.

POD PRUSAKIEM

W. KS. POZNAŃSKIE.

Srem. Latoś kartofle niekoniecznie się udały, a jeszcze na domiar złego gniją. Z powodu tego ceny kartofli znacznie podskoczyły i spodziewać się można, że na wiosnę bardzo będą drogie. Tak samo i kapusta jest w tym roku znacznie droższą, niż inne lata. Na ostatnim targu płacono za mendel kapusty 50 do 60 śrebrników, za centnar kartofel 1,70 do 50 mk. Do kilku dni mamy znaczne przymrozki a tu jeszcze nie jeden cukrówki wybrać nie zdążył, z podoraniem także jeszcze nie pokończono.

PRUSY WSCHODNIE I ZACHODNIE.

Na Mazurach coraz większa ochota i otucha wstępuje w lud polski. "Gaz. Ludowa" w Ełku zamieszcza artykuł pod tytułem "Koniec z konserwatystami!" i pisze między innemi:

"Przed kilku dniami odbywały się wybory (welunek) w obwodzie Westpriegnitz, z którego dotąd posłował wielki człowiek — konserwatysta, bo aż sekretarz stanu (czyli minister poczt) Podbielski, w miejsce pana ministra wybrano ogromną większością głosów wolnomyślnego destylatora Schulza z Berlina. A więc miejsce ministra zajął gorzelnik.

"Szczęście idzie kołem. Dosyć dotąd nawysługiwał się biedny lud roboczy panom, niechaj teraz panowie też dla niego coś uczynią. Tak się stanie, tylko tego, kochani Bracia, żądać musicie. Pukajcie a będzie wam otworzono mówi pismo święte. Nikt z Was niech nie obawia się, że nie jest dość mądrym, aby mógł ku pożytkowi bliźniemu pracować."

W Westfalii znaleźli się ludzie, na Mazurach zanosi się, że się tam też znajdą — ludzie; tylko w Prusach Zachodnich podług dekretu zebrania delegatów w Grudziądzu — ludzi nie ma!

Przed 100 laty z górą nieśmiertelny Staszyc skarżył się w swych broszurach politycznych, że w Polsce ludzi nie ma, bo mieszczaństwo pozbawione praw obywatelskich. Jak się dowie o dekrecie zapadłym w Grudziądzu, gotów się w grobie przewrócić, chyba że go pocieszy redaktor "Gaz. Grudziądzkiej", który nie traci wiary, że się jeszcze w Prus. Zach. ludzie znajdą.

Daj to Panie Boże!

I na Litwie pruskiej rusza się życie, bo oto mazurska "Gazeta Ludowa" pisze:

Nasi sąsiedzi Litwini ruszają się! Na zebraniu w Russ (?) postanowiło walne zebranie Litwinów nie wybierać razem z konserwatystami, ale stawiać własnych kandydatów litewskich, którzyby się upominali o język litewski w szkole i w kościele. Oprócz tego zaznaczają, że tam, gdzie nie będzie mógł przejść kandydat litewski, pójdą z Niemcami, lecz tylko z takimi, którzy najwięcej walczą za prawo narodu i wolność. A więc i Litwini przekonali się, że konserwatyści nie walczą za prawo i wolność! Szydła wyłażą z miecha. Szczęść Boże Litwinom!"

SZLĄZK.

Rożdzień. W hucie Wilhelmine zamierzała w tych dniach pewna młoda para wziąść ślub. Krótko przed wyruszeniem do kościoła przybył do młodego pana komornik sądowy z Myslowic po należytość pewnego tutejszego krawca. Młody człowiek wyciągnął portmonetkę z kieszeni i oddał ją komornikowi sądowemu. W portmonetce znajdowało się tylko 20 fen. To było na zapłacenie długu oczywiście za mało, więc też komornik nie namyślając się długo zdjął młodemu panu obrączkę z palca i zabrał ją. Pomimo tego niemiłego zajścia wesele odbyło się w porządku. Gdyby komornik sądowy był przybył do dłużnika wtenczas, kiedy już tenże przybył z młodą swą żoną z kościoła, nie byłby mógł zabrać obrączki, ponieważ wyrokiem najwyższego sądu obrączek ślubnych fantować nie wolno. W tym tu jednak wypadku obrączka nie będąc jeszcze przez księdza poświęconą nie była ślubną.

POD AUSTRYAKIEM

GALICYA.

Lwów. Niezwykły pielgrzym bawił w naszem mieście. Jest to niejaki Piotr Jung, Niemiec z rodu, braciszek zakonu Trapistów, stale przebywający w klasztorze Panny Maryi Gwiazdzistej w Egipcie w odległości 165 kilometrów od Kairu.

Spełniając pokutę sobie nałożoną, przebył on pieszo Afrykę północną, część Azyi zachodniej, Ziemię świętą, następnie Hiszpanię, Francyę, Niemcy i Węgry, skąd przybył do Lwowa. Po zwiedzeniu kościołów tutejszych udał się dziś do Krakowa skąd przez Maria-Zell wraca napowrót do Afryki.

Pielgrzym, ten lat około 40, czarny silnej budowy ciała, opatrzony długim kijem pielgrzymim, ostro zakutym i z tobołkiem zawierającym całe jego mienie, obwieszony krzyżami i medalikami z różnych miejsc cudami słynących, był wczoraj u prezydenta miasta z prośbą o wsparcie na dalszą drogę.

Szlązk Austryacki.

Cieszyn. W miejsce zmarłego X. Findyńskiego został mianowany proboszczem w Cieszynie X. Jan Sikora. Urząd jeneralnego wikaryusza dla Szlązka austryackiego powierzony został X. proboszczowi Hudiecowi w Frysztacie, który jest pochodzenia ruskiego.

☞ Pan R. Wirszyłło (682) któremu Gazeta Polska była posełana na 54 Pierce ave. Chicago, niech nam przyśle swój nowy adres. (x)

Na Gwiazdkę!

Kto chce swoim krewnym lub znajomym posłać na Gwiazdkę cokolwiek pieniędzy, może za mojem pośrednictwem posłać choćby najmniejszą kwotę we wszystkie strony Europy.

W. Dyniewicz.

KUCHARKA LITEWSKA.

ZAWIERAJĄCA:

Przepisy gruntowne i jasne, własnem doświadczeniem sprawdzone, sporządzania smacznych, wykwintnych, tanich i prostych rozmaitych rodzajów potraw tak mięsnych jako i postnych, oraz ciast, legumin, lodów, kremów, galaret, konfitur i innych desserowych przysmaków, tudzież rozlicznych aptecznych zapraw, konserw i rzadszych specyałów.

Z PRZYDANIEM NA POCZĄTKU KSIĄŻKI:

DOKŁADNEJ DYSPOZYCYI STOŁU,

— PRZEZ —

W. A. L. Z.

(Ciąg dalszy.)

57. Zrazy postne zawijane z ryby.

Małe niepozorne szczupaczki, lub inną jaką rybę oczyścić, obrać z ości, usiekać, popieprzyć, posolić, włożyć upieczoną cebulę i utłuc w moździerzu. Rozwałkować tę masę na stolnicy na grubość palca i zwinąwszy jak zwyczajne zrazy, podlać piwem i tuszyć. Na wydaniu zalać sosem rumianym, podmacerowanym mąką z oliwą i rozprowadzonym smakiem, wygotowanym z rybich ości i piwem.

Można tu dodać trochę pokrajanej cytryny lub kaparów

58. Stynka smarzona w klarze.

Posolić stynkę a skoro usłonieje, wycisnąć z wilgoci. Rozbić pół kwarty mąki z kilku białkami, dodać trochę oliwy i wybić na rzadkawą masę; maczać w tem stynkę, kłaść na gorące masło lub tłustość i usmażyć.

59. Szarpanina z suszonej ryby.

Wybić mocno drewnianym obuszkiem suszoną większą rybę; jako to: szczupaka, leszcza i t. p. Poszarpać ją na kawałki zdjąwszy skórę, jeżeli słona wymoczyć i ugotować w wodzie na pół miękko. Rozpuścić łyżkę masła, włożyć szarpaninę, posypać sucharkiem, wymieszać i tuszyć; pod koniec włożyć parę łyżek zmietany, wysadzić ją i wydać osypaną sucharkiem.

Można tu użyć trochę w maśle podsmażonej cebuli dla odmiany.

60. Śledzie smażone z grzybowym sosem, postne.

Wymoczone śledzie ociągnąć ze skóry, wyjąć ości i usiekać drobno z dodaniem trochę cebuli i mleczka od tegoż śledzia. Wymoczyć bułkę w wodzie i wycisnąć, wyrobić to wszystko razem ze śledziem na jedną masę, ułożyć na ościach śledziowych, nadając kształt śledzia, osypać mąką i smażyć ostrożnie w oliwie, lub upiec na oliwie w piecu.

Sos do nich zrobić rumiany z cytryną, lub z burakowym rosole z grzybami, podmacerowanym mąką z oliwą.

W dzień maślny, włożyć można do farszu kawałek surowego masła i bułkę wymoczoną w mleku, oraz wbić parę jaj dla utrzymania massy. Smażyć na maśle i sos masłem zarobić.

61. Kotlety ze śledzia.

Kilka wymoczonych śledzi pokroić, oparzyć, oczyścić z kosteczek i drobno usiekać. Włożyć podsmażonej w maśle cebuli, wymieszać to mocno, a skoro przestygnie, wsypać trochę tartej bułki, wbić parę jaj, włożyć łyżkę śmietany, wymieszać na massę i robić kotlety. Umaczać w sucharku i jajku i smażyć na maśle.

Sos zrobić rumiany, kwaskowato-słodkawy z cytryną lub kaparami, albo grzybowy.

62. Farsz śledziowy zapiekany, na śniadanie z cielęciną.

Usiekać drobno kawał pozostałej pieczonej cielęciny, wymoczyć parę śledzi, zdjąć skórę, odrzucić kości, usiekać drobno i zmieszać z cielęciną. Przetarć przez sito tyle ugotowanych i obranych kartofli, ile jest cielęciny ze śledziem, dodać kwaterkę sucharków, drobno usiekaną i usmażoną w maśle cebulę, przesiekać wszystko razem i zmięszać w jedną massę; wlać do niej szklankę śmietanki, pięć jaj surowych, łyżkę masła; wymieszać i włożyć do formy wysmarowanej masłem, osypać sucharkiem i w piec wstawić.

63. Śledź zapiekany inaczej.

Wymoczyć dobrze cztery śledzie, najlepiej w słodkiem mleku, zdjąć skórkę, wybrać ości i usiekać. Włożyć trochę podsmażonej w maśle cebuli, pół kwarty śmietany, 4 żółtka i pół kwaterki sucharka, uważając aby zbytecznie nie zagęścić. Wysmarować formę masłem, osypać sucharkiem, włożyć massę do formy, osypać pieprzem i wstawić do pieca niezbyt gorącego.

Dobrze jest mniej brać do tej siekanki sucharka, a natomiast włożyć kilka upieczonych lub ugotowanych roztartych kartofli.

Można tę siekankę dawać zalaną rumianym sosem z cytryną lub sosem grzybowym.

64. Grzanki śledziowe na zimno, na śniadanie.

Dwie łyżki oliwy, łyżkę suchej musztardy, sześć twardo ugotowanych żółtków, mocno roztarć. Trzy wymoczone i oczyszczone śledzie pokroić w plasterki, mleczka usiekać z kaparami, zmieszać z oliwną massą, posmarować tem podsmażone grzanki z bułki i ułożyć na nich na ukos pokrajane śledzie lub sardele.

65. Sardelowe czyli śledziowe masło, na śniadanie.

Wymoczyć parę śledzi, lub opłókać tylko sardele, wyjąć ości, obciągnąć skórę i utłuc w moździerzu na miazgę. Włożyć kawałek niesłonego (najlepiej świeżego) masła, stłuc to razem ze śledziową massą w moździeżu i przefasować przez sito, aby plewy na niem zostały. Postawić dla stężenia na zimnie, pokroić w płaskie kawałki i podać na śniadanie.

Z sardelów nie wybierać ości, tylko odjąć głowy, wypłókać, wycisnąć z wody i postąpić dalej jak ze śledziem. Ze śledzi należy zdjąć skórkę przed utłuczeniem.

Tak do tego jak do następnego masła, można dodać parę ziarn angielskiego pieprzu dla aromatu.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Obok „Gazety Polskiej" wydajemy **„Tygodnik Powieściowo Naukowy,"** zawierający powieści historyczne, romanse, opowiadania i sztuczki teatralne. Cena Tygodnika na rok wynosi jednego dolara.

Tym, którzy nie znają jeszcze Tygodnika Powieściowo-Naukowego poseła się jeden numer na okaz bezpłatnie.

Kto pisze aby mu zmienić adres na Gazetę Polską a utrzymuje także Tygodnik, niech pisze aby mu i na Tygodnik adres zmienić. Przy zmianie adresu należy nam podać stary i nowy adres

Dla Bibliotek Polskich W AMERYCE.

Pomimo że Rocznika III Tygodnika Powieściowo-Naukowego mamy na składzie tylko w małej ilości i pojedyńczo sprzedaje się Rocznik trzeci za $25.85 dla Bibliotek Polskich w Ameryce sprzedawać będziemy cały komplet Tygodników, to jest: wszystkie ukończone (dziesięć) Tygodniki I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X w mocnej oprawie z złoconemi wyciskami i XI rocznik skoro zostanie ukończony i tak samo oprawny zostanie dosłany, za **30 dolarów.**

W. DYNIEWICZ. x

Następujący Panowie

są upoważnieni do zapisywania abonentów, odbierania obstalunków na książki, robienia kontraktów za anonse, odbierania pieniędzy za Gazetę i za książki.

W ALBERTA, MINN. W. Wiśniewski.
— ASHTON, Nebr. Thos. Jamrog.
— BALTIMORE, MD. Jakób Fiałkowski, 428 South Bond Str.
— BERLIN, WIS. Wojciech Treder.
— BUFFALO, N. Y. F. A. Górski, Jakó Johnson, Józef Majchrzycki, F. Knaszak.
— BAY CITY, Walenty Wróblewski.
— BRONSON, Wincenty Ławniczak.
— BRYAN, TEXAS, Józef Kosh.
— CALUMET MICH., L. Wróblewski.
— CATO, ARK., A. Micek.
— CHICAGO, Stanisław Lauferski, Stanisław Budzbanowski.
— CLEVELAND, OHIO, M. Konrad.
— CLOVER BOTTOM. Józef Pillot i Fr. Piątek.
— CONNELSVILLE, Pa. Fryderyk A. Kail.
— CROSBY i DULUTH, Marcin Lepak.
— DELANO, MINN., Szymon Kittok.
— DUNKIRK, Piotr Szubarga, Michał J. Pakulski, 16 Webster Str.
— DUBOIS, Bonifacy Ziarnik.
— DUELM, MINN., Józef Fischbierek.
— DETROIT, Mich., Jan Lemke, Józef Deja.
— DILLONVALE, Ohio, St. Borowski.
— EAST SAGINAW MICH., Ign. Poplewski.
— ERIE, PA., Alojzy Nagowski,
— HOFA PARK, WIS., Andrzej Holewiński.
— LEMONT, Michał Nowacki.
— LA SALLE, Józef J. Wittlif.
— MILWAUKEE, Jakób Woźniak.
— MINNESOTA LAKE, MINN., Józ. Schulca.
— MINTO, N. DAK., Fr. Ronkowski.
— MT. CARMEL, L. Jankowski.
— NANTICOKE, Jan Sosnowski.
— NEWARK, N. J. Wł. Renz, 19 Jones Str.
— NEW YORK, J. Oleksiak, 2453 8 Ave.
— NORTHEIM, WIS., Józef Szweda.
— OWATONNA, Minn., C. Grabarkiewicz.
— PITTSBURG APA., Jan Bruchwalski i Wł. Szewczuga.
— PHILADELPHIA, E. H. Friedlander, J. Chudyszewicz.
— POLONIA, A. Sikorski.
— RADOM, A. Malinowski.
— SHAMOKIN, PA., A. J. Złotorzyński.
— SHENANDOAH, PA., Józef Rudnicki.
— SOUTH BEND, Fr. Kowalski J. Sosnowski, A. Markowski.
— SOUTH CHICAGO, Wł. Pacholski i Józe E. Dudek.
— STEVENS POINT, WIS., Jan Kubisiak, W. Kieliszewski.
— ST. ANNA, Minn. Ign. Kierzek.
— ST. HEDWIG, Texas, Thos. Feliks.
— ST. LOUIS, Mo., Józef Nybak, 132 Blair ave
— SOBIESKI, ILL., i HAMMOND, IND., Adam Stachowicz.
— TOLEDO, O. Karól Czarnecki.
— WILKES BARRE, Józef Czernik
— WILNO MINN., Anast. Gołata.
— WINONA, MINN., M. Daszkowski. i Spiczak
YORKTOWN, TEX., J. B. Kasurzyk.

Żądającym Tygodnik Powieściowo - Naukowy z roku 1896 z dziełem "Branki w Jasyrze" oznajmiamy, że już go za jednego dolara odebrać nie mogą, ponieważ pozostało nam go w małej ilości i oprawny w książkę kosztować będzie $3.85 (wyraźnie trzy dolary i osiemdziesiąt pięć centów). Zarazem oznajmia się że rocznik 3, Tygodnika Pow. Nauk. pozostało nam tylko kilka egzemplarzy kosztuje $25.85 (wyraźnie dwadzieścia pięć dolarów i 85 centów).

☞ Zwracamy uwagę tym panom abonentom, którzy wykupują na poczcie Money Orders (przekazy pocztowe niebieskie) aby nam te Money Ordery przysełali, gdyż bez tychże nie dostaniemy pieniędzy z tutejszej poczty.

Adresować należy:

W. DYNIEWICZ,

532 Noble Street, - Chicago, Ill.

☞ W koloniach polskich w Ameryce, gdzie nie ma księgarń polskich chcący trudnić się sprzedażą książek polskich do nabożeństwa, religijnych i powieściowych mogą ładny pieniądz zarobić. Po warunki i rabat należy się zgłosić do pierwszej Księgarni Polskiej Wł. Dyniewicza. 532 Noble Str., Chicago, Ills. Szczególnie ludzie bez pracy mogą prowadzić dobry interes sprzedażą książek. x

GAZETA POLSKA
W CHICAGO.

Oldest Polish Newspaper in the United States.

Appearing Every Thursday.

Established 1873.

Represents the interests of nearly 2,000,000 Poles residing throughout the United States and Canada.

Subscription, Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING:

One inch	1 year	$30.00
	6 months	$17.50
	3 months	$10.00
	1 month	$4.00
	One time	$2.00
One line one time		50c.

Reading matter 40 cents per line per insertion.

The "Gazeta Polska", read in all the States and Territories of the Union, in Canada, Mexico, Central America, Brazil, Chile, Argentine Republic, in France, Great Britain and Ireland, Germany, Austria, Switzerland, Servia, Danubian Principalities, Turkey, in Asia, Africa and Australia, and in all the provinces of ancient Poland, is really a First Class Advertising Medium.

All Communications Ought to be Addressed:

W. DYNIEWICZ,
Publisher "Gazeta Polska",
532 Noble St., Chicago, Ills.

"GAZETA POLSKA'S" BOOK DEPARTMENT.
Imported Books. We have over 400 works of our own publication and edition.

GAZETA POLSKA
W CHICAGO.

Najstarsze Czasopismo Polskie w Stan. Zjedn.

Wychodzi co Czwartek każdego tygodnia.

PRENUMERATA WYNOSI ROCZNIE:
W Stanach Zjedn., Canadzie i Meksyku....$2.00
W Europie, Azyi, Afryce, Australii, Ameryce Południowej i Środkowej.....$3.00

POSZUKIWANIA krewnych lub znajomych nie wynoszące jednego cala druku na raz jeden 50 centów, następnie połowę.

POSZUKIWANIA na raz jeden jak i ogłoszenia o zmianie mieszkania lub założeniu jakiego przedsiębiorstwa dla abonentów naprzód płatnych, bezpłatnie.

ABONENCI zmieniający adres powinni podawać stary i nowy adres.

PIENIĄDZE niżej jednego dolara można przysełać w 1 lub 2-centowych znaczkach pocztowych.

PIENIĄDZE winne być przesyłane przez P. O. Money Order, Expres lub w liście registrowanym.

Rękopisów nie zwraca się.

Wszelkie listy, korespondencye i pieniądze winne być adresowane:

W. DYNIEWICZ,
532 Noble Str., - Chicago, Ill.

PIERWSZA KSIĘGARNIA POLSKA W AMERYCE posiada na składzie Książki importowane z Europy, oraz własnego wydania i nakładu przeszło 400 dzieł i dziełek.

Chicago, Ills. 9 Grudnia, 1897.

Naród czeski, który od blizko 300 lat znajduje się pod panowaniem Habsburgów, w tych dniach odezwał się domagając się swych praw narodowych. Czesi od czasu pogromu w bitwie pod Białą Górą (Bila Hora) dnia 8 listopada, 1620 roku, — blisko 3 wieki — znosili jarzmo i ucisk Niemców. Przez 300 lat Niemcy starali się zniemczyć Czechów, wykorzenić czeszczyznę, zabić ducha narodowego Czechów. W części się im to udało. Szlachta czeska zniemczyła się, mieszczaństwo prawie się całe zniemczyło, pozostał tylko lud wiejski wierny językowi praojców. Czesi byli tak zniemczeni, że wielki ich historyk i patryota Palacky, chcąc wskrzesić ducha narodowego w Czechach, chcąc zniemczonych Czechów odczechizować, chcąc wpoić, wlać w nich zamiłowanie do historyi i literatury czeskiej, napisał dzieje Czech najprzód w niemieckim języku dla Czechów a potem dopiero po czesku. Za Palackim ruszyli się inni Czesi i w stósunkowo krótkim czasie od-czechowali zniemczonych Czechów, język niemiecki zaczął w domach Czechów ustępować czeskiemu i dziś doszło do tego, że Czesi są Czechami, odrodzonym narodem. Dziś potęga poczucia narodowego w Czechach jest tak silną, że domagają się swego macierzystego języka jako urzędowego w Czechach.

Wprawdzie upadł gabinet Badeniego, który podjął się dać Czechom to co żądali, tj. uznania ich języka na równi z niemieckim; nastał nowy gabinet austryacki wrogi dla Czechów, lecz wrogowie Czechów i Słowian — Niemcy — są w miejszości i o tem dobrze wiedzą Czesi. Trzymając się silnie za dłonie z Polakami i innymi Słowianami w Austryi, Czesi wiedzą że mają za sobą większość i że jestto tylko kwestyą krótkiego czasu a dostaną to co gorąco sobie życzą.

Gdy karczemna obstrukcya mniejszości-Niemców spowodowała podanie się dymisyi gabinetu przedstawiającego większość w parlamencie; gdy nowy gabinet nie wie jak zacząć, co począć — Czesi energicznem wystąpieniem i zaprotestowaniem czynnem w swojej stolicy Pradze i po innych miastach w Czechach, pokazali nietylko Austryi ale całemu światu, że muszą dostać uznanie. I widoki są, że Czesi dostaną swój język w urzędach, jeźli nie więcej.....

Stan rzeczy w Austryi dzisiaj jest takim, że jeżeli Austrya nie zostanie rozbitą, jeźli monarchia dualna Austro-węgierska będzie dalej istniała, to rządzić w Austryi będzie większość, a większością tą są Słowianie, którzy każdemu szczepowi przyznawać będą narodowe przywileje. Polacy mają swój język polski urzędowym w Galicyi, następna kolej jest na Czechów.

Odrodzenie się narodowe Czechów, którzy tyle set lat jęczeli pod jarzmem Niemców, jest wskazówką dla Polaków, że jeźli tylko zachowają swoją narodowość i literaturę to i dla Polski kiedyś wybije godzina odrodzenia się i niezależności. Kiedy Niemcy nie mogli zjeść Czechów w tak długim czasie, to da Bóg i Polacy nie dadzą się zjeść w kaszy Prusakowi i Moskalowi.

Amerykanie sądzą innych podług siebie; jeźli dadzą słowo albo przyrzekną, że to a to uczynią — to wiernie to spełnią. Tak się właśnie sprawa ma z nieszczęśliwą Kubą. W Hiszpanii nastąpiła zmiana ministerstwa. Nowe ministerstwo przyrzekło Ameryce, że Hiszpania nada Kubańczykom samorząd. Bardzo dobrze. Amerykańscy mężowie stanu i Prezydent McKinley uwierzyli dyplomatom hiszpańskim i postanowili dać Hiszpanii sposobność, dać czas, do zaprowadzenia "samorządu" czyli "autonomii". Rząd hiszpański z nadaniem samorządu, zwlekał i odwlekał, aż nareszcie królowa-regentka Krystyna podpisała dekret i Kuba dostała "samorząd", tyle okrzyczaną autonomią. Kiedy w Washingtonie i w całej Ameryce przeczytano paragrafy autonomii — wszyscy uczuli bolesny zawód. Okrzyczany "samorząd" nie jest prawdziwym samorządem; Kubańczycy nie mogą się sami rządzić — bo wszędzie może "veto" swoje postawić kapitan-gen. Kuby, którego mianować będzie rząd madrycki. Naród amerykański poznał, że "samorząd hiszpański" dla Kuby to tylko wybieg Hiszpanii ażeby światu oczy zamydlić a Kubańczyków oszukać. Kubańczycy jednak poznali się na lisim podstępie. Amerykanom oczy się już otworzyły — lecz rząd nasz z Prezydentem na czele — jeszcze mniema, że Hiszpania działa w "dobrej wierze". Z tego powodu McKinley w swem orędziu radzi, ażeby Stany Zjednoczone nie mieszały się w sprawę kubańską, żeby dały Hiszpanii czas wykonać obietnice i przeprowadzić samorząd. Zdanie McKinley'a nie podzielają kongresmani i senatorzy i wielu z nich już się oświadczyło, że sprawa kubańska musi być wziętą pod obrady i stanowczo załatwioną, inaczej plama niezatarta będzie na pięknem imieniu wolnej wielkiej Republiki.

Jest nadzieja, że teraźniejszy Kongres nasz wykona nareszcie to co życzy sobie cały naród amerykański, tj. uzna Kubańczyków za "stronę wojującą" a to oznaczać będzie jako niepodległych.

McKinley miał sposobność uczynić swoje imię drogiem w wielu milionach serc, bijących dla niepodległości i swobody — lecz z tej sposobności nie skorzystał.

Cesarz niemiecki, ażeby tylko dopiąć swego celu, ziszczenia swego marzenia: powiększenia wojennej floty, gotów jest bić się we wszystkich częściach świata z takiemi państewkami i koloniami, gdzie wojsko trzeba okrętami wysełać. I tak mają dzisiaj Niemcy na pieńku z Chinami, z Hayti, z Portugalią i z Samoa i jest nadzieja, że uda się cesarzowi Wilusiowi coś rozdmuchać w Brazylii. Pomaga mu przytem prasa tej odcieni Niemców, dla których cały świat nie jest za wielkim dla zdobycia. Pisma te krzyczą na gwałt, że obywatele niemieccy i interesa Vaterlandu cierpią w Hayti, w Chinach, w Portugalii, w Afryce itd., a tu nie ma dość okrętów ażeby wysłać wojsko na zagrożone miejsca. Taktyka taka ma przekonać ciężkie umysły flegmatycznych Niemców, że potrzeba jest mieć wielką marynarkę. Puszczone zostały na Niemców strachy, że Vaterland zginie, jeźli parlament nie da wielkich milionów na powiększenie marynarki. Wybiegi te są podobnemi do sztuczków jakich używał Bismarck, gdy mu chodziło o powiększenie armii lub o zaprowadzenie nowego uzbrojenia. Wtedy, gdy była ta kwestya na ręku, poczęła grozić Niemcom nieunikniona wojna z Francyą, z Rosyą, z Austryą itd. Nastraszone Niemczyska takiemi niespodzianemi wojnami potruchleli i czemprędzej uchwalali w Reichstagu żądane przez Bismarka miliony. Gdy już te miliony rząd niemiecki miał w ręku, wtedy chmury wojenne jakoś się rozpierzchły, pokój zapanował i wszystko było "all-right."

Teraz jest tak samo z kwestyą marynarki. Niemcy — powiada cesarz—ze wszech stron na morzach są zagrożone

Ciekawa rzecz czy ociężali Niemcy znów się dadzą nastraszyć i zawotują rządowi miliony na nowe okręty wojenne.

Sprawozdanie z Koncertu

chórów parafialnych Polsko-Rzymsko-Katolickich, na korzyść Domu Sierot w Chicago, Ill., które się odbyło dnia 21 listopada b. r. w hali Ś go Stanisława Kostki w Chicago, Ill.

DOCHÓD

Za bilety (wogóle)	$ 420.75
Za ogł. od Frm. Willner Brs.	„ 15.00
Drukarnia Dz. Chicagoskiego ofiarowała	„ 3.00
Razem dochodu	$ 438.75

ROZCHÓD

Za muzykę	$ 87.00
Nuty wokalne i na orkiestrę	„ 21.46
Pulpity i programy	„ 15.00
Bilety wstępne	„ 8.00
Gaz w hali	„ 5.00
Razem rozchodu	$ 136.46
Czystego dochodu	$ 302.29

Powyższe sprawozdanie było przedstawione i przyjęte na regularnem posiedzeniu Stowarzyszenia organistów i nauczycieli dnia 4 go grudnia b. r., a po przedstawieniu tymże, pieniądze w sumie $ 302.29 zostały wręczone przez komitet z obywateli: A. Małek, E. Wiedeman i A. Kwasigroch — Siostrze przełożonej Domu Sierot.

Nadto postanowiono na wyżej wspomnianem posiedzeniu, aby krótko po Wielkiej Nocy w r. 98 odbył się drugi wielki koncert na cel dobroczynny, jeszcze silniejszymi siłami chórów parafialnych Chicagoskich w jednej z większych publicznych hal w mieście.

A. Kwasigroch,
sekretarz Stow. Organistów i Nauczycieli.

Rozruchy anti-niemieckie w Czechach.

Praga, Czechy, 1 grud. Dzisiaj znów były rozruchy anti-niemieckie. Domy Niemców zostały zbombardowane kamieniami i tłum narodu, który się zebrał na Placu Wacława musiała konnica i piechota rozpędzić. Wielkie oddziały policyi strzegą gmachy uniwersyteckie. Wysłano wojsko także do "Miasta Żydowskiego" (judenstadt), ponieważ tam tłum groził wybrykami.

W czasie po południowym rozruchy wzmogły się. Lud wybił okna w synagodze i w składach żydowskich mających wywiezki niemieckie w dzielnicy żydowskiej.

Od 6 g. dziś wieczorem na ulicach patroluje 12 batalionów piechoty i 1 szwadron huzarów. Cały biznes ustał i składy i domy biznesowe zostały pozamykane.

Mimo wielkiej siły wojska pod bronią — wielki tłum Czechów w ciągu wieczora napadł na dzielnicę niemiecką i w wielu ulicach splądrował domy i składy. Meble z jednej popularnej kawiarni niemieckiej zostały ustawione na kupie na ulicy i podpalone. Gdy nadciągnął oddział wojska dla rozpędzenia burzycieli, tłum przywitał żołnierzy gradem kamieni, odłamów szkła i innymi pociskami. Oficer dowodzący oddziałem zakomenderował dać ognia, lecz na usilną prośbę pewnego urzędnika policyjnego rozkaz nie został wykonanym.

Krótko po g. 9ej tłum narodu usiłował przypuścić szturm do fabryki nabojów w Žižkowie, przedmieściu Pragi, nad prawym brzegiem Mołdawy. Wojsko rozstawione we fabryce dało ognia do tłumu. O ile wiadomo napewno, dwie osoby padły trupem, i jest obawa, że wielu innych zostało zabitych i rannych. Ten sam tłum podpalił jeden dom w Žižkowie, lecz płomienia zostały stłumione. W wielu innych częściech miasta i na przedmieściach, okna i niemieckie wywiezki zostały potrzaskane. Powiadają, że tłum został podniecony artykułami w czeskich dziennikach, fałszywym raportem, że studenci niemieccy zorganizowali się na zaatakowanie narodowego czeskiego teatru.

O późnej godzinie groźne tłumy kilkakrotnie usiłowały przypuścić szturm do drukarń niemieckich gazet, lecz o g. 11ej w mieście się uciszyło, wojsko zostało ściągnięte i tylko patrole trzymały straż w zagrożonych miejscach.

W Smichowie, południowo-zachodniem przedmieściu Pragi i miejscowości fabrycznej gęsto zaludnionej, o późnej godzinie wieczorem, tłum ludu czeskiego napadł i splądrował niemiecką szkołę narodową. Z tłumu dano ognia do oddziału policyi, który nadciągnął na miejsce rozruchu, na co oficer komenderujący, działając szybko, wyciągnął rewolwer z kieszeni i strzelił do jednego z przywódzców tłumu, raniąc go w ramię. Potem przyaresztował go — i ta energiczna akcya spowodowała rozpierzchnięcie się tłumu.

Gimnazyum niemieckie w Altstaedter Ring, w samem centrum miasta, zostało splądrowane przez tłum, który nareszcie udało się połączonym siłom policyi i wojska rozpędzić.

Niechęć i odraza Czechów na niemieckie manifestacye radośne i iluminacye wyprawione z powodu upadku hrabiego Badeniego — została jeszcze bardziej podniecona przez mowę czeskiego burmistrza wypowiedzianą w poniedziałek w Radzie Miejskiej.

W teatrze niemieckim nie było dzisiaj wiecz. żadnego przedstawienia.

Nieustannymi okrzykami tłumu były: "Na dół z Niemcami! Na dół z żydami!" Kobiety, które odważyły się wyjść na ulicę, dla zabezpieczenia się przed napadem, musiały mieć trzy-kolorowe kokardy słowiańskie. Właściciele składów pospiesznie zdejmują niemieckie wywiezki a zastępuje je czeskiemi. Nikt nie śmie pisnąć ani słowa po niemiecku.

Pałac Kinsky został zrabowany z mebli, które rzucano przez okna, na kupę a następnie tłum stos mebli podpalił i nie pozwolił straży ogniowej przybyć do stłumienia płomieni.

Największy rozruch panował na Miejscu Wacława, gdzie się rozpoczęła rewolucya 1848 roku. Miejsce to jest 60 jardów szerokości i 750 jardów długości. Zmieści się 100,000 ludzi.

Policya i wojsko aresztowały 200 osób, i donoszą wieczorem, że 80 osób zostało uszkodzonych.

Nad konsulatem Stanów Zjednoczonych została wywieszona chorągiew amerykańska. Donoszą, że zaburzenia zostały wszczęte przez tajne towarzystwo, nienawidzące Niemców i Żydów.

Krótko przed północą wybuchły na nowo rozruchy i dwa składy przy ulicy Pingman zostały potrzaskane i zrabowane. Tłum ludu rozpędził patrol wojskowy. Z innych przedmieść nadeszły tak samo wiadomości o zaburzeniach. W Weinbergu ludność oblała jeden skład petrolejem i go podpaliła. W Lieben władze przyaresztowały 21 osób. Inna gromada ludu splądrowała salun i wkrótce potem policya znalazła 20 ludzi pijanych na ulicy.

* * *

Pilzno, Czechy, 1 grud. — Z powodu groźnego usposobienia tłumów ludu, domy mieszkańców niemieckich znajdują się pod specyalnemi strażami policyi. Dzisiaj 3 000 ludu zebrało się przed ratuszem i po odśpiewaniu pieśni narodowych czeskich, tłum udał się do gimnazyum niemieckiego i wybił wszystkie szyby. Policya rozpędziła tłum; przyczem jeden człowiek został ranionym. Następnie tłum powrócił do ratusza i ponieważ władze nie chciały wypuścić na wolność kilku uwięzionych przewódzców ludu, tłum powybijał szyby w ratuszu i w kilku gmachach przyległych.

Praga, 2 grud. — Prawo wojenne zostało tutaj ustanowione, jak również w sądowych okręgach w Kerolenemthal, Zciskam, Weinberg i Smichowie, z powodu zaburzeń.

Rozruchy wszczęły się od nowa dzisiaj rano i składy przy dwóch ulicach w starem mieście zostały zrabowane. Władze powołały do rozpędzenia tłumu siedm batalionów piechoty i dwa szwadrony konnicy. Prócz tych, przybyło tutaj wojsko z Koenigsgraetz i trzy bataliony piechoty z Theresienstadt.

Burmistrz miasta i rada miejska przedstawili dzisiaj gubernatorowi zażalenia przeciw studentom niemieckim w połączeniu ze świeżo zaszłemi zaburzeniami. Gubernator odpowiedział, iż lubo pojmuje że niedawne wypadki spowodowały wielkie zamieszanie, to jest zmuszony wykazać, że nie ma żadnego usprawiedliwienia na rozruchy w mieście temtu, i oświadczył dalej, że chwyci się najrygoryczniejszych środków ażeby zaprowadzić porządek i obronić własność Niemców.

Dzisiaj rozruchy zostały ponowione w Weinbergu (przedmieściu). Policya zmuszoną była użyć rewolwerów. Jeden dom w Alstanterring został zburzonym i napastników rozpędził konny patrol. Były też zaburzenia w Zeiskam, lecz wszędzie policya tłumy porozpędzała.

W ciągu dnia 18 osób zostało ranionych, w tej liczbie 2 żołnierzy. O g. 11 przed północą jednak udało się władzom zaprowadzić porządek.

W przedmieściach Smichów i Žižków przyszło do starcia pomiędzy tłumami a policyą. Dwie osoby zostały poranione. Policya aresztowała 90.

Stowarzyszenie ambulansowe wydało raport, który wykazuje, że w ciągu minionych 24 godzin 4 osoby zostały zabite, 150 niebezpiecznie poranionych a przeszło 500 znacznie uszkodzonych. Dwadzieścia składów wypaliło się z podłożenia ognia.

Ogółem pod bronią jest 10,000 wojska, zupełnie uzbrojonego, na uśmierzenie rozruchów.

Zaprowadzone "prawo wojenne" nie jest właściwie prawem wojennem w znaczeniu jak to ogólnie rozumiemy, lecz jestto instytucya natychmiastowej procedury, zwanej "standrecht". według której specyalny trybunał z siedmiu sędziów ma prawo wydawać wyroki śmierci i inne ciężkie skazania, za przestępstwa, które są zwyczajnie lekko karane. Od wyroku śmierci, wydanego przez taki trybunał, nie ma żadnej apelacyi, i wyrok wydany musi być wykonanym w ciągu 2 godzin a jeźli niema kata wtenczas wojsko wykonuje egzekucyą.

Doskonała znajomość jaką tłum okazał w lokowaniu pozycyj wszystkich najbogatszych domów niemieckich — wykazuje, że rozruchy były naprzód uplanowane. Młodzi Czesi paradowali po ulicach mając skradzioną jubileryą i stosunkowo mało domów niemieckich ocalało przed napaścią.

Do Wiednia i do Pragi zostawają ściągane dalsze siły wojskowe, tak że jutro w Pradze i w przedmieściach Pragi będzie najmniej 12,000 wojska.

* * *

Wiedeń, 3 grudnia. — Ogłoszenie prawa wojennego w Pradze wydało zadawalniające rezultaty. Szybkość operacyi takowego przejęła trwogą porządek zakłócających ludzi. Wczoraj wieczorem niektórzy Czesi uderzyli na wojsko, lecz wnet zostali rozpędzeni i czterech przewódzców aresztowano. Oddano ich natychmiast specyalnemu trybunałowi i ten skazał ich na 20 lat ciężkiego więzienia. Wyrok i odwiezienie więźniów do ich miejsca przeznaczenia wzięło 3 godziny czasu. Z tego powodu w mieście jest dzisiaj spokojnie. Wojsko jednakowoż paraduje po ulicach i zajmuje budynki publiczne — i cała scena jest taką jakby się spodziewano bombardowania ulic. Poburzone domy, wypalone gmachy, potrzaskane okna, ulice pełne odłamów i śmieci — oto widok jaki bije często w oczy a wykazujący gdzie się odbywały zaburzenia i rabunki.

Niemcy, którzy z przestrachem pouciekali z Pragi, teraz powracają — i jest nadzieja, że porządek i spokój do tyla zostaną w paru dniach przywrócone, że będzie można odwołać prawo wojenne.

W innych częściach Czech także wydarzyły się starcia pomiędzy Czechami a Niemcami. W Kłodnie Czesi wysadzili dom jednego notaryusza niemieckiego w powietrze za pomocą dynamitu.

W Beraun awanturnicy zrabowali domy Niemców i Żydów i tłum musiał być rozpędzony przez wojsko. Podobne zaburzenia wydarzyły się w Pilznie; podczas gdy w Bodenach, gdzie Niemcy są liczebnie silniejszymi, Czesi zostali brutalnie pobici. Czescy mieszkańcy w Gablonz udali się do rządu z prośbą o wojskową obronę przed ich niemieckimi współ-mieszkańcami. Kilka dzienników niemieckich podaje, że rozruchy w Czechach zostały wywołane podżeganiami czeskich deputowanych w celu nastraszenia rządu. Zaś czeskie gazety zwalają całą winę na Niemców a anti żydowskie gazety przypisują całą odpowiedzialność za zaburzenia żydom. Jasnem jest, że tak Czesi jak i Niemcy zawinili. Tam gdzie Czesi są silniejsi, zostali Niemcy napadnięci i obrabowani, tam gdzie są Niemcy w większości, Czesi zostali poturbowani.

* * *

Narodowe uczucie w obydwu narodowościach jest charakteru bardzo gwałtownego — i grozi ono egzystencyi austryackiego cesarstwa.

Do tego czasu usiłowania barona Gatsch'a ażeby doprowadzić do jakiegoś kompromisu prawicę (żywioły słowiańskie — większość) z lewicą (żywioły niemieckie — mniejszość) okazały się bezskutecznemi. Dr. Kramarz, wiceprezydent Rady Państwa, poinformował "Tageblatt" buda-peszteński, że ani on, ani prezydent Izby Niższej Abrahamowicz nie zrezygnują, dla tego że motłoch chce ich nastraszyć — jak się stało z Badenim.

Obecnie w Pradze znajduje się pod bronią 26 batalionów piechoty i 2 szwadrony konnicy.

* * *

Praga, Czechy, 3 grud.— Raporty z różnych miejsc w Czechach, włączając z Nowego Bydszowa, Melbik, Kralup, donoszą o zaburzeniach ostatnich kilku dni, w których Czesi napadli na domy Niemców i Żydów. Mniejsze awantury wydarzyły się w Chrudim, Szlan, Gablonz, Cieszynie na Szlązku i w Nachodzie.

* * *

Praga, 4 grud.— Wczoraj wieczorem w Tabor, Czesi zaatakowali domy żydów i wybili okna w bóżnicy. Siedmiu awanturników aresztowano. Żandarmi zostali powołani do zaprowadzenia porządku.

Tłum składający się z przeszło 1000 głów wczoraj wieczorem w Braunan zaczepił domy Czechów, i pomimo wysiłków żandarmeryi i regularnej policyi, powybijał szyby w domach i inną szkodę wyrządził. Spokój nie został prędzej zaprowadzonym aż dopiero około północy. W Pradze z jednego domu przy ulicy Brennstrasse dano ognia do patrolu wojskowego. Nikt jednak nie został ranionym.

Wczoraj aresztowano 67 osób na podejrzeniu, że brały udział w rozruchach.

* * *

Wiedeń, 6 grud.—Urzędownie donoszą, że od czasu wybuchu rozruchów w Pradze, dokonano tam 600 przyaresztowań; 300 osób z ludu zostało poranionych pałaszami policyi i wojska, i 60 policyantów i 20 żołnier zostało pokaleczonych kamieniami rzuconemi przez tłum.

* * *

Berlin, 6 grud. — Depesza do "Koelnische Zeitung" z Pragi donosi, że podczas rozruchów w Pradze jeden batalion piechoty, składający się z Czechów odmówił posłuszeństwa rozkazom i przyjął burzliwe tłumy ludu z wielkimi okrzykami narodowymi.

* * *

Londyn, 7 grud. —Wiedeńska depesza do "Daily Telegraph" opiewa:

"Rozruchy w Czechach wciąż trwają. Chłopcy niżej lat 15, którzy są wyłączeni z pod prawa wojennego "standrecht'u", teraz dalej prowadzą burzliwą robotę tłumów. Teatry niemieckie w Pradze znajdują się pod strażą wojskową. Do kilku ekspresowych pociągów kolejowych jadących do miasta, rzucano kamieniami. Pomiędzy osobami aresztowanemi znajduje się jedna aktorka od Czeskiego Teatru Narodowego, która z balkonu teatru podniecała awanturników zachęcającymi okrzykami.

* * *

Ostre słowa cesarza austryackiego.

Wiedeń, 6 grud. — Na wczorajszym bankiecie delegacyj, dr. Herold znany obywatel i deputowany, powiedział cesarzowi, że pogodzenie wrogich sobie żywiołów jest nie podobieństwem chyba, że równe prawa zostaną przyznane Czechom i Niemcom w Czechach. Cesarz odpowiedział w najsurowszych wyrazach, odnosząc się do rozruchów w Pradze i wyraził swoje oburzenie na zachowanie się p. Podlipnego, burmistrza Pragi.

Stósownie do słów jednego z gości na bankiecie, cesarz Franciszek Józef wyraził się jak następuje:

"Wasz burmistrz jest winowajcą. Była agitacya. Wiem, że wiele rzeczy można przypisać czeskim posłom, lecz to co burmistrz wypowiedział, nie podobna tolerować."

Cesarz miał na myśli podniecającą mowę czeskiego burmistrza Pragi na mityngu rady miejskiej w poniedziałek wieczorem przeszłego tygodnia.

Rewolucya Kubańska.

HAVANA, 2 grud. — Rewolucyjni generałowie Rabi i Salvador Ries ze swymi oddziałami splądrowali wieś Guisa, około 15 mil od Bayamo. Artylerya Kubańczyków zniszczyła kilka blokhauzów, przyprawiła o śmierć wojskowego komendanta i jednego porucznika hiszpańskiego. Garnizon po utraceniu 50 zabitych i rannych, poddał się. Rewolucyoniści wtedy splądrowali składy, zabrali bogate łupy, amunicyę i 200 karabinów. Władze hiszpańskie wysłały wojsko na zdobycie tej miejscowości napowrót.

Dzisiaj donoszą o stoczeniu walnej bitwy w prowincyi Pinar del Rio, jakiej nie było od czasu śmierci Macea. Chociaż raport hiszpański podaje o wielkiej wygranej przecież potwierdza w wielu szczegółach sprawozdanie kubańskie, które opiewa, że Hiszpanie ponieśli klęskę.

Bitwa ta stoczoną została pomiędzy górami Romero, Madama i Los Palados, gdzie rewolucyjny generał Ducasi stał ze swemi siłami rozkwaterowany w 500 chatach. Pomiędzy dwiema innemi górami: Chuchilla i Coimitos, gen. Ducasi miał 2000 wojska silnie ufortyfikowanego. Rewolucyoniści ogółem liczyli 3500 ludzi, uzbrojonych w nowoczesne karabiny i bomby dynamitowe.

Hiszpanie kilkakrotnie bezowocnie usiłowali wysadzić Kubańczyków z zajmowanych pozycyj, przyczem stracili 100 żołnierzy. Wtedy Hiszpanie posłali po posiłki.

Posiłki hiszpańskie, liczące 6 tysięcy regularnego wojska, wykonały zażarty atak na zdobycie silniejszej pozycyi kubańskiej pomiędzy górami Caimito i Chuchilla. Ze stratą 67 ludzi udało się Hiszpanom za pomocą bagnetów opanować wyżyny Cimito. Lecz bomby dynamitowe przygotowane przez Kubańczyków wkrótce rozbiły Hiszpanów. Gen. Ducasi około południa odbił Cuchilla i trzy bataliony hiszpańskie porzuciły walkę i cofnęły się.

Oficerzy hiszpańscy pod gen. H. De Velazco przyznali, że ich straty wynoszą więcej niż 200 zabitych i że bitwa ta była najsroższą, jaką stoczyli na Kubie.

KEY WEST, FLORIDA, 5 grd. Wielkie skoncentrowanie sił rewolucyjnych blisko Mariano, niedaleko od stolicy Havany, pod dowództwem Matio Rodriguez, wywołało ogromne obawy, że zostanie wykonany napad na stolicę. Z wielu stron wyspy zostaje ściągane do Havany wojsko na obronę miasta.

Maximo Gomez zaczepił siły hiszpańskie blisko Reforma, w prowincyi Santa Clara i po kilkogodzinnem boju pokonał wrogów. Gen. Gomez trzymał się dzielnie w swojej pozycyi, i chociaż Hiszpanie kilka razy dostali posiłki, nie mogli wysadzić Kubańczyków z zajmowanych pozycyj.

Plaga bubonicznа wybuchła w Kubie.

HAVANA, via Jacksonville, Florida, 6 grudnia. (Specyalny telegram do "New York Journal" od Juliusza Chambers.) "Mogę oznajmić stanowczo, że plaga buboniczna pojawiła się pomiędzy spędzoną ludnością wiejską (concentrados) w okręgach Pinar del Rio i Sancti Spiritus. Przyznawają to sami Hiszpanie, którzy jednakowoż zarazę tę nazywają "beriberi". Ulegają plądze tej zwłaszcza dzieci i ludzie we wieku.

"Co dopiero powróciłem z przejazdu po zachodniej prowincyi i prawie w każdem miasteczku widziałem przypadki "beriberi", zwłaszcza w Artemiza, Mangas i Guira Melena.

"Żaden opis nie jest w stanie przesadzić okropności położenia, w jakiem się znajduje ludność wiejska, pospędzana do kupy z farm i wsi. Są dzisiaj wsie, które liczyły dawniej po kilkaset mieszkańców, w których nagle podwoiła się i potroiła liczba kobiet i dzieci, zupełnie bez żadnych środków do życia.

"Zamiast wysełać tych nieszczęśliwych ludzi do okolic wielkich miast, gdzie istnieje jaka taka organizacya dobroczynna, rząd wybrał małe miasteczka. Nie mogąc podołać nędzy, tak mieszkańcy sami jak i przybysze, dzisiaj wymierają z głodu razem.

„Dopiero teraz rząd hiszpański uznał, że nie jest w stanie zająć się stanem rzeczy istniejącym".

Inna depesza posłana do Washingtonu donosi, że ludność wymiera z głodu, nędzy i z rozmaitych chorób sprowadzonych przez głód. Śmiertelność jest tak zastraszającą, że wkrótce będzie po całej ludności kubańskiej.

Odpowiedzi Redakcyi.

P. Czerw. w Rochester, N.Y. W sprawie premu, żadnego wyjątku nie robimy. Jeden abonent nie jest lepszym od drugiego, czy jest prenumeratorem od 20,15 lub jednego roku.

☞ Dla p. And. Rass znajduje się paka książek na poczcie w Forest City, Pa

Bez pospolity czyli czarny.

(Sambucus nigra.)

Nazwa bez pochodzi prawdopodobnie od fenickiego wyrazu "badzeh" co znaczy tyle co ziele smrodliwe "Bzda."

Jest to krzew silnie rozrastający się, który w dobrej ziemi wyrasta często w drzewo 7 metrów wysokie. Pędy roczne bywają bardzo silne i długie, mają one wewnątrz wielki gębczasty rdzeń. Kora jest siwa, na drzewie starem popękana, pod naskórkiem zielona. Liście ma naprzeciwległe i nieparzysto-pierzaste, listki jajowo-lancetowate, ciemno-zielone, spodem jaśniejsze. Kwiaty — drobne, silnie pachnące, białe lub żółtawe — tworzą baldachochron pięciopromieniowy, do 15 ctm. w średnicy mający. Kwitnie w czerwcu i lipcu. Owoc pestkowiec, kulisty, czarny, fioletowym sokiem napełniony — dojrzewa we wrześniu i październiku.

Bez rośnie dziko w południowej Europie i północnej Azyi. U nas, jakkolwiek po lasach trafia się bardzo rzadko, to jednak pospolicie zarasta ogródki wiejskie, gdzie pozostawiony sam sobie tworzy szerokie zwarte krzewy. Najlepiej ndaje się na średnio wilgotnym gruncie, na urodzajnej piaszczystej ziemi, pomieszanej z próchnicą; rośnie tu bujnie, wydając obfite kwiatki i owoc.

Bez jest jednym z najpożyteczniejszych krzewów. Powinien się zatem znajdować w każdym ogrodzie, przy każdem domostwie. Od najdawniejszych czasów znane są przedewszystkiem leki z bzu, na które użyć można prawie wszystkich części rośliny tej: liścia kwiatu, jagód, kory i korzenia; zawierają w sobie olejek, żywicę zieloną, białko nieco garbnika, siarki, soli, kwaśne wapno i ślizgi sok. Kwiaty obrywać trzeba przed samym rozkwitem. Centnar kosztuje 30 35 mk.

Z kwiatu bzowego naparza się herbata. Używa się takowej przeciw wszelkim cierpieniom, powstałym z braku należytej czynności skóry, a mianowicie przy nieżytach (katarach), reumatyzmach. Herbata bzowa wywołuje poty, przez które wychodzą z człowieka zastarzałe, chorobliwe części; — przy tem ustroju prawie wcale nie rozdrażnia. Kiedy wskutek powstrzymanych potów wytworzył się wewnętrzny stan kurczy, herbata bzowa okazuje szczególną swą siłę wydzielającą, a zatem leczącą kurcze tego rodzaju. Używa się jej także na przeczyszczenie krwi. W tym celu bierze się na 2 małe szklanki wody 4-5 gramów kwiecia, parzy i pije rano naczczo szklaneczkę i przed spaniem wieczorem także szklaneczkę, dodając nieco soku cytrynowego.

W podoby sposób robi się herbatę z liści, ile możności jak najmłodszych, zebranych na wiosnę najlepiej w czasie miesiąca przybierającego.

Jagody bzu dają się przerabiać na dobre powidła. W tym celu gotuje się je z cukrem albo miodem, bacząc na to, aby się nie przypaliły; powinny być gęste. Powidła bzowe można jeść z chlebem zamiast masła, co bardzo służy zdrowiu. Łyżka powideł bzowych, wpuszczonych do szklanki wody, daje przyjemny i zdrowy napój, czyszczący żołądek i działający dobrze na nerki. Suszone jagody bzowe są skuteczne przeciw rozwolnieniu. Powidła służą także do przyrządzenia zup smacznych.

Z korzeni, jako też z środkowej, zielonej kory wewnętrznej drugoletnich gałązek wycisnąć lub wygotować można sok, który korzystnie działa na nerki. Używanym zatem bywa szczególnie na lekarstwo dla ludzi, cierpiących na wodną puchlinę.

W homeopatyi znana jest roślina "Sambucus" szczególnie jako środek przeciw gorączce przemiennej z zbytniemi nocnemi potami, przeciw zatkaniu w nosie, przeciw uporczywej sapce ssawców i przeciw dychawicy (astmie).

Sokiem z jagód bzowych można siwe włosy barwić na czarno. Drzewo bzowe jest żółtawe, ciężkie i twarde i nadaje się do wyrobów rzeźbiarskich, tokarskich i stolarskich.

Nareszcie posłuchajmy, co napisał Pliniusz (około r. 300 przed Chr.) o pożyteczności bzu: "W starem winie gotowane bzowe liście, albo korzeń, albo kwiat, użyte dwa razy na dzień po szklaneczce, wypędzają wodę z ciała. (Oczywiście mowa tu jest o nadmiarze wody; jak bowiem wiadomo znajduje się w cieie naszem prawidłowo około ¾ części wody. Przyp. Red). Dobre też to jest na świecie poparzenie, a kwiecie i liście pomięszane z mąką dobre, kiedy pies wściekły ukąsił człowieka. Liście najdelikatniejsze, jedzone z oliwą i solą, wyrzucają flegmę i żółć z żołądka. Maczaj liść i końce bzu we wodzie, a wodą skrapiaj izbę przeciw muchom i robactwu."

Przypisek Gazety Polskiej: W Szkółce drzew "First National Nursery of Chicago" W. Dyniewicza sprzedają się krze bzu Sambucus Nigra 5 do 7 stóp wysokie po 75 centów.

Nowe polityczne morderstwo w Bułgaryi.

Z Bułgaryi donoszą o nowem politycznem morderstwie. Dawniejszy bułgarski oficer Pera Iwanowicz, rodem z Czarnogóry, ukończył w Odessie szkołę oficerską, wstąpił do armii w Ostrumelii, a po złączeniu kraju tego z Bułgaryą, został przyłączony do pułku Aleksandra w Zofii. Dziś jest Pera Iwanowicz pozasłużbowym bułgarskim oficerem i przedsiębiorcą budowlanym. Należy do starej rodziny czarnogórskiej, która z rządzącym księciem żyje w wielkiej niezgodzie. Rodzina ma bowiem pretensye do tronu książęcego w Cetynii i wszyscy żyją jako emigranci zagranicą.

Brat jego dostał się w ręce rządu czrnogórskiego, który go oskarżył o wrogie zamiary względem księcia. Został więc uwięziony i to bez żadnego wyroku sądowego. Z powodu tej niesprawiedliwości występował P. Iwanowicz po kilka razy w pismach zefijskich przeciwko księciu czarnogórskiemu i jego niesumiennej autokracyi. Na Iwanowiczu postanowiono więc się zemścić. Przed kilku miesiącami donieśli mu przyjaciele z Czarnogóry, że wysłano ztamtąd zbójów, którzy go mają zamordować. Ostrzegli go, żeby był ostrożny i miał się na baczności.

Przed kilku dniami siedział w Zofii w jednej kawiarni, gdzie codziennie pił kawę. Do stołu jego przysiadł się niejakiś Kussawicz z Czarnogóry, z którym wdał się w rozmowę. Obaj opuścili następnie kawiarnią i pożegnali się po przyjacielsku. W kilka dni potem wysłał Kussawicz list do niego z prośbą, żeby przybył do jego pomieszkania, bo ma mu coś ważnego do powiedzenia. Iwanowicz odpowiedział, żeby przybył do kawiarni, gdzie będą się mogli rozmówić, do pomieszkania jego nie pójdzie. Gdy potem Iwanowicz, jak zwykle, poszedł do kawiarni, znalazł się tam i Kussawicz, zagrodził mu drogę i i zawołał: "Czemu znieważasz naszego księcia?" Iwanowicz odskoczył kilka kroków, dobył rewolwera i zagrodził, że będzie strzelał. W tej chwili obstąpiła go zbrojna banda i napadła na niego, żeby go zamordować. Iwanowicz strzelił dwa razy, ale napastnicy na to nie zważali i rzucili się na niego z kijami i nożami. Przybyła jednak w tej chwili policya i rabusiów aresztowała. Iwanowicz został bardzo niebezpiecznie poraniony i odwieziony do lazaretu. Rany są bardzo niebezpieczne. Zbójów uwięziono wprawdzie, ale w kilka dni potem puszczono ich na wolność i to za wstawieniem się za nimi rosyjskiego konsula jeneralnego.

KATALOG KSIĄŻEK

drukowanych w drukarnii "Gazety Polskiej" W. DYNIEWICZA, w Chicago, Ills.

Księgarnia założona 1872 r.

Wskazówki dla zamawiających książki.

POSEŁANIE PIENIĘDZY.

Pieniądze na książki najbezpieczniej jest posełać za pomocą Przekazu Pocztowego lub Expresowego Post Office Money Order — Express Money Order. ☞ Przekazy te należy przysłać do nas, albowiem bez takowych Poczta lub Express pieniędzy nie wypłaci. Gdzie nie można dostać Money Order'u wtenczas można przysełać w liście Registrowanym (Registered Letter). Przyjmujemy czeki i drafty bankowe, jeźli są wystawione na Chicago lub New York. Jeźli czeki są lokalnemi lub na inne miasta, na koszta zmiany czeku należy dołączyć 25 centów.

Zamawiający książki, powinni wyraźnie podawać swoje imię, nazwisko i cały adres, oraz wyraźnie wypisywać żądane książki, w jakiej oprawie, i cenę tychże.

Zawsze należy pisać na jednej stronie tylko papieru.

Adres swój trzeba podawać wyraźnie i w każdym liście, bez względu na to jak często się pisze po książki do Księgarni.

Pieniądze, w mniejszych kwotach niż dolar, można przysełać w znaczkach pocztowych jedno i dwu-centowych.

Po wysłaniu obstalunku na książki, należy zaczekać kilka dni, a gdy się robi reklamacyą, należy podać datę wysłanego obstalunku, ile pieniędzy było wysłanych, w jaki sposób czy przez Money Order czyli w liście registrowanym, i na jakie książki.

☞ Kto sobie życzy sprowadzić książek w większej ilości, lub na rozsprzedaż, niechaj pisze po specyalne warunki.

W każdym razie należy adresować:

W. DYNIEWICZ,
532 Noble Str., - - Chicago

Książki historyczne, powieściowe, bajeczne, nowelle, romanse i humorystyczne.

A cóż robić? Powiastka przez Józefa Złotorzyńskiego....10

Alpejski kwiatek. Nowelka ze wspomnieć lekarza turysty, przez Michała Wołowskiego....10

Anioł Pański. Powieść obyczajowa przez Bakałarza Lwigrodu....30

Bartek Łatka, czyli jak to żyd po śmierci zrobił testament.... 5

Bartosz Głowacki, czyli ostatnie uszlachcenie. (Nobilitacya.) Ustęp z dziejów 1794 roku. Z trzema rycinami....10

Biali i Czarni, powieść z życia Litewskiego, skreślił Jan Sygmał....25

Bitwa pod Kobylanką dnia 6 maja 1764.... 5

Blada Hrabina. Romans przez Jerzego F. Borna. Trzy tomy. W mocnej oprawie ze złoconemi tytulikami. Cena - - - - - $3.70

Bohaterska Rodzina, urywek z powstania 1863 r., zdarzenie prawdziwe opisał Wł. Czaplicki....15

Bolesław czyli Dalszy Ciąg Genowefy; tłómaczenie przez ks. Osmańskiego 30 — ta sama w mocnej oprawie....60

Boża Opieka powieść osnuta na podaniach XVIII wieku przez J. I. Kraszewskiego - - - - 50c. Ta sama w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem - - 75c.

Bracia Rywale. Obrazy społeczeństwa wiejskiego z XVIII wieku przez J. I. Kraszewskiego, ... 50 c. W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem . . . . 75 c.

Bratobójca, powieść moralna z czasów wielkorządztwa Alby w Niderlandach: osnuta na prawdziwem zdarzeniu, napisana przez X. Hajduckiego kapłana z Wessen w Szwajcaryi...20

Buty Dziadunia. Opowiadanie Jana Zacharyasiewicza 10

Ciekawe powiastki i historyjki, zawiera: 1 Sarna, 2 Cyganie, 3 Tajemniczy Agent, 4 Obrazki więzienne. Cena . . . . 25 c.

Córka hetmańska przez Piotra Jaxy Bykowskiego 30

Coś pięknego w ośmiu powiastkach. Treść: 1. Papuga, 2. Palma kwietniowa, powiastka, 3. Smutne skutki niemądrego figla, 4. Nieuczynność, powieść, 5. Przeczucie, powiastka, 6. Ludwik i Helena, powieść, 7. Złotówka, powieść, 8. Trzy przyjaciółki, powiastka 30

Cudowny Lekarz. Powiastka Wielkanocna. Przez Ks. Schmidta......15

Cudze szczęście. Obrazek przez Bronisława Grabowskiego z pod Jasnej Góry 10

Czarny Matwij, powieść z życia ludu górskiego napisał Walery Łoziński, w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem $1.75

Cześnikowny. Powieść przez J. I. Kraszewskiego . . . . 50 c. W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem . . . . 75 c.

Damian Ruszczyc. Powieść z czasów Jana III przez Fryderyka hr. Skarbka, Trzy tomy, w mocnej oprawie, ze złoconym tytulikiem 75

Deklamator Polski. Zbiór Poezyi Religijnych, Narodowych i Historycznych, stósownych do wygłaszania podczas uroczystości patryotycznych, rodzinnych, oraz wycieczek letnich z dodatkiem Dyalogów i sztuczek teatralnych. Cena - - 30c.

Dobry Franuś i zły Kostuś, czyli życie dwojga różnie wychowanych dzieci . . . . 50 Ta sama w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 75

Dom na Przedmieściu spolszczyła R. M. 10

Dowcipne lekarstwo. Powiastka z życia ludu. Napisał ks. Wł. Chotkowski 10

Drugi Rozbiór Polski. Napisał prof. Ign. Machnikowski. - Cena 5c.

Dwa Śluby. Powieść Pauliny z L. Wilkońskiej 15

Dwaj Bracia różnego wychowania. Powieść moralna przez Emmę z Kurowskich Puffke................30

Dwaj Przyjaciele, przez Guy de Maupassant 10

Dwa worki złota. Powiastka przez Aleksandrę Marczewską. Cena 10c.

Dwie Marye, powieść z dawnych czasów polskich przez Fr. Xaw. Tuczyńskiego . . . . 50 Ta sama w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 75

Dwie Mazurki. Powiastka z czasów Bolesława Krzywoustego przez Wandę Podgórską. Cena 50

Dwie powieści, 1. Dzień 26 Lutego, 1846 r. w Poznaniu i powiastka Pauliny z L. Wilkońskiej 10

Dwie róże, powiastka historyczna z dziejów Anglii XV wieku, przekład W. L. Anczyca . . . . . . 30 W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 60

Dwie Wioski, i Szkodliwe Leki, powiastki z życia ludu 5

Dwóroźny człowiek, powieść przez Maurycego Jokaya 30

Dzieci wdowy, powieść moralna 30 W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 60

Dziwne Podróże na lądzie i morzu wyprawy i wesołe przygody łgacza nad łgaczami pana Kłamkiewicza, jak je sam zwykł był opowiadać przy butelce wina w gronie przyjaciół znajomych.........................10

Dziwne Przygody Lorka Szlązaka. Opowiadanie z dziejów Polski przez Józefa Grajnerta 15

Dzieło Zbiorowe. Zawiera powiastki, opowiadania, artykuły opisowe i naukowe, zebrane przez "Gazetę Polską." Treść: 1) Uprawa bawełny w Egipcie. 2) Andaluzyanka. 3) Z historyi medycyny w Rosyi. 4) Na rocznicę 400-letnią odkrycia Ameryki przez Krzysztofa Kolumba. 5) Dziwne plemiona w południowej Ameryce. 6) Mądre rady. 7) winie i barany. 8) Cena kobiety. 9) Ludność meksykańska. 10) Apetyczne zwyczaje. 11) Zatrute strzały Apachesów. 12) Strachy na wróble. 13) Gęstość zaludnienia Atlantyku. 14) Aparat fotograficzny w kapeluszu. 15) Herbata. 16) Serce Gustawa Adolfa. 17) Złote Runo. 18) Siedem cudów świata w starożytności i cudowne dzieła naszych czasów. 19) Jeografia chińska. 20) Krótki zarys zasad metody nauki przygotowawczej rysunku czyli jak kształcić oko, jak przygotowywać dobrych rzemieślników i artystów. 21) Cokolwiek o kardynałach i o zamianowaniu kardynałów. 22) Koń w Ameryce. 23) Wszystko na wspak. 24) Stuletni obraz. 25) Bolesne rocznice. 26) Wypędzanie djabła. 27) Po opuszczeniu urzędu. 28) Wielki Amerykanin o największym z nich. 29. Przydomki jenerałów. 30) Bitwa pod Rajgrodem, w dniu 29 Maja, 1831 r. 31) Miasto umarłych. 32) Całowanie. 33) Ofiary wojen. 34) Dla czego Ewa nie miała pokojówki. 35) Brudne skąpstwo królewskiej milionerki. 36) Małpy podobne do ludzi. 37) „Kocham" we wszystkich językach. 38) Dzień śmierci Ludwika XVI. 39) Materyały do historyi Żydów w Ameryce. 40) From Kosciuszko's Land. 41) Smutne ofiary polskiej intrygi czyli płaczliwa historya o losach dwojga kochanków. 42) Truciciele i ludożercy Hayti. 43) Przyczyny francuzkiej rewolucyi. 44) Zabijanie starców. 45) Początek kukurydzy, tabaki i fasoli. 46) Nazwa Boga w 46 językach. 47) Historyczny dom. 48) Pistolety Kościuszki. 49) Mrówki. 50) Pielęgnowanie zębów. 51) Zagasłe wulkany w Stanach Zjednoczonych. 52) O pokarmach. 53) Cechy psów. 54) Żony niektórych słynnych ludzi. 55) Na myszy. 56) Dwóch czy czterech? 57) Małpy zwane „chimpanzees." 58) The Pole's Angelus. 59) Z życia na północnym Zachodzie nie tak dawno temu. 60) Anna. 61) Posag Poniatowskiego. 62) Krakowiak przyjeżdża do Chicago szukać sobie żony. 63) Rozdział kultury w ciemnej części świata. 64) O koronach. 65) W głębinach oceanu. 66) Cześć przodków Chin. 67) I — basta. 68) Zamek nadpowietrzny w Antwerpii. 69) Kara chińskich niewiast. 70) Zatrudnienie i zdrowie. 71) Wielcy ludzie o kobietach. 72) Nowy barometer. 73) Żołnierze z żelaza. 74) Matabele. 75) Zbytnica. 76) Zapas soli morza. 77) Wystawienie się na zimno i mróz. 78) Polowanie na tygrysa. 79) Biała dama. 80) Polski i włoski wydział w pałacu sztuk pięknych. 81) Żydowska krew w żyłach królewskich. 82) „Wy" i „ty" w Europie. 83) Ruch na morzu Martwem. 84) Zaginione sztuki i wiedze. (1894.) 85) Czem jest knut? 86) Najstarsza książka. 87) Głębokość mórz i wysokość gór. 88) Jak można dożyć setnego wieku. 89) Kiedy człowiek najszybciej rośnie? 90) Za kogo kobiety najchętniej wychodzą za mąż? 91) Oryginalna nagroda. 92) Najbogatsza niewiasta w Stanach Zjednoczonych. 93) Słonecznik. 94) Czy rośliny śpią? 95) Mało wymagalna panna. 96) Wielożeństwo w Turcyi. 97) Francuzki „meter". 98) Ocean Indyjski. 99) Czem się szczycą Stany Zjednoczone i inne kraje. 100) Cokolwiek o Syberyi. 101) Powstanie nazw Stanów Amerykańskich. 102) Mędrzec na dworze Tutykuka. 103) Na cześć Kościuszki. 104) Ofiary ludzi w Indyach. 105) Wystawa światowa w Petersburgu. 106) Śmierć Djamentowskiego. 107) Do........ 108) Opowiadanie Partyzanta. 109) Z po otów Ikara. 110) Prawdziwe zdarzenie. 111) Cmentarz Oceanu Atlantyckiego. 112) O ubiorze Kościuszki. 113) Z rytuału A. P. A'istów. 114) Ojciec Apistów. 115) Hierarchia kościoła katolickiego. 116) Koniec świata. 117) Czas. 118) Szulernia wrzucona do rzeki Mississippi. 119) Tytuły w Stanach Zjednoczonych. 120) Z historyi prochu. 121) Warszawa zwycięzki stawia opór. 122) Wierny przyjaciel. 123) Jak zawierają małżeństwa w Irlandyi. 124) Most djabelski na [illegible]. 125) „Mount Kosciuszko" w Australii. 126) Listy miłosne Napoleona III. 127) Nasze barwy narodowe i herb. 128) Wejście Prusaków do Krakowa. 129) Pantheon w Paryżu. 130) Wesele karłów w Petersburgu. 131) Najmłodsi i najstarsi małżonkowie. 132) Miasto królów. 133) Kobieta w Afryce. 134) Czarny kolor oznaką żałoby. 135) Wiek niektórych drzew. 136) Dwanaście Cezarów. 137) Czy to prawda? 138) Muchy w piwie. 139) Papier. 140) Jak się u różnych narodów witają? 141) Największy dom w świecie. 142) Jak żyć długo. 143) Indyanie którzy nie chcą wódki. 144) Dziwne przepisy etykiety. 145) Pustynia Salton. 146) Mrówki w stanie Florida. 147) Cierpienia wielkich ludzi. 148) Charakterystyka Amerykanina. 149) Jak Canada dostała swą nazwę. 150) Gazeciarstwo w Japonii. 151) Cuda Egiptu. 152) Dolina śmierci w Californii. 153) Imiona w Chinach. 154) Skąpcy i ich zgon. 155) Park Yellowstone. 156) Ciepło słoneczne. W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem. Cena - - - $1.50

Eustachyusz. Powieść z pierwszych wieków chrześciaństwa. Przez tłumacza Genowefy i Koszyka Kwiatów 30

Fabiola. Powieść z czasów prześladowonia Chrześcian w r. 302. Napisał Kardynał Wiseman. — 1. Chwile rozejmu. — 2. Walka. — 3. Zwycięztwo.........................50 c. — W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem....................75 c.

Gawędziarz, zbiór wesołych, ciekawych opowiadań, powiastek. dykteryjek, żartów, figli i t. d. zebrał z rozmaitych książek Władysław Dyniewicz. Zawiera: Królowa sów, Czerwony pies, Śmierć kumą, Rusałka, Kot rozpędza mieszkańców całej wioski, Walka lisa ze szczupakiem i o mądrym Wojtku. Bitwa chłopska w Gołańczy, Turecki Sowizdrzał, Mądry Macioś, Demokrata w kłopotach, Wyborna rada, Czy jadł asan pierniki w kościele? Karpie, Kapitan profesor, Kolenda ubogich, Postronek, Żebrak sprytny oszust, Rachunek malarza, Perły, Gawędy dziadunia z okolic Leszna, Kasinka, Ostatni figiel pana Jacentego był najlepszy, Owce, Wesoły Szwanda, Złoty kowrotek, Zbawiciel w drodze, Kara po śmierci, Długi, szeroki i bystrooki. Cena . . . . $1.00 Ta sama w pięknej mocnej oprawie, ze złoconym tytulikiem . . $1.35

Głowa św. Barbary, powieść z przeszłości Pomorza. Napisał X. Kujot. Cena 35

Grażyna. Powieść Litewska przez Adama Mickiewicza. Cena 10c.

Groby na stepie. Opowiadanie z życia amerykańskiego. Przełożył Karol Maćkowski 15

Harold, Król Cyganów, czyli Skrzypce Edeleńskie.....................10 c.

Historya Aminy, którą opowiedziała Kalifowi Harun Alraszyd. (Z tysiąc nocy i jednej), Cena . . . . 5 c.

Historya drugiego derwisza Królewicza, o straceniu prawego oka. (Z tysiąc nocy i jednej). . . . . 15 c.

Historya Krysztofa Kolumba tłumaczona z Angielskiego. Z rycinami oraz obrazkami Budynków Wystawy Światowej w Chicago. Drukowanemi niebieskim tuszem. W mocnej i pięknej oprawie ze złoconym tytulikiem. Cena...............................50c.

Historya kupca chrześcianina o pewnym bogatym i dorodnym młodzieńcu, który ze zbytniej wspaniałomyślności utracił prawą rękę. Opowiadanie Szeherazady z 1001 nocy . . , 5 c.

Historya małego garbuska czyli ile to strachu narobiło najedzenie się ryb z wielkiemi ościami. Opowiadanie Szeherazady z 1001 nocy. Cena 5 c.

Historya o Ali-Babie i o czterdziestu złodziejach, zgładzonych ze świata przez jednę niewolnicę. — Opowiadanie Szeherazady. (Z tysiąc nocy i jednej). Cena . . . . . 15 c.

Historya o rybaku i Geniuszu czyli duchu buntowniczym, jak również o królu greckim i o lekarzu Dubanie, o mężu i papudze, o ukaranym wezyrze, o zaczarowanych rybakch i o młodym królu wysp czarnych. (Z tysiąc nocy i jednej.) Cena . 15 c.

Historya o Ali-Kodżyi kupcu Bagdackim, który oddał swemu przyjacielowi tysiąc sztuk złota na schowanie, a które tenże zabrał i zaparł się ich odbioru i jako mały chłopczyna sprawiedliwie rozsądził. (Opowiadanie Szeherazady z 1001 nocy) . . . 10 c.

Historya o dwóch siostrach zawistnych szczęścia młodszej siostry. Opowiadanie Szeherazady. (Z tysiąc i jednej nocy.)..........................25

Historya o Gryzeldzie i Margrabi Walterze. Z książek dla ludu przez Marbacha wydanych 10

Historya o Grzegorzu, który przez 17 lat pokutował przykuty do skały. Piękne i wzruszające opowiadanie dla ludu..........................20

Historya o koniu zaczarowanym czyli dziwne przygody jeźdzca w powietrzu. Opowiadanie Szeherazady. Cena 10

Historya okropna o walecznym Stasiu i o pięknej Anulce. Cena 15 c.

Historya o książęciu Ahmedzie i o wieszcze Pary-banu i o cudownym kobiercu, który miał tę własność, iż w oka mgnieniu można było przybyć gdzie sobie jego właściciel życzył; o cudownej rurce z kości słoniowej, za pomocą której można było widzieć, co się gdziekolwiek dzieje, choćby odległość wynosiła tysiące mil, i o sztucznem i misternem jabłku, które podawszy do powąchania uzdrawiało natychmiast wszystkie choroby. Opowiadanie Szeherazady. (Z tysiąc nocy i jednej.) Cena 15

Historya o książęciu Stylfrydzie i synu jego Brącwiku 10

Historya o Nureddynie Ali i Bedreddynie Hassan, czyli dziwne przygody męża i żony i ich syna Adżyba. Opowiadanie Szeherazady. (Z tysiąc nocy i jednej). 15

Historya opowiedziana przez krawca o pewnym młodzieńcu, który z powodu jednego balbierza-gaduły wiele wyżył przykrych przygód. Opowiadanie Szeherazady z 1001 nocy. 5 c.

Historya opowiedziana przez lekarza żyda o pewnym młodzieńcu, który utracił prawą rękę dla tego, iż nie znał wartości klejnotów. Opowiadanie Szeherazady z 1001 nocy. Cena 5 c.

Historya o rycerzu złotoskrzydłym, o porwanej dziewicy z drogim klejnotem i złotym zamku. Opowiedział I. Danielewski 10

Historya o siedmiu Mędrcach, czyli prowadzenie na śmierć królewicza i wybawienie tegoż siedm razy przez siedmiu mędrców 25

Historya o szlachetnej Magelonie, córce króla z Neapolu i o Piotrze rycerzu, hrabiem, różne przygody, smutki, pociechy, szczęścia, nieszczęścia przy odmianach omylnego świata reprezentująca 30

Historya o wielkim wojowniku polskim Gabryeln Hołubku. Opowiadanie z dziejów polskich przez Józefa Grajnerta 10

Historya o szlachetnej i pięknej Meluzynie, różne przygody, pociechy i smutki, szczęścia i nieszczęścia, przy odmianach omylnego świata przedstawiająca. 30

Historya pierwszego Derwisza królewicza o utraceniu prawego oka. (Z tysiąc nocy i jednej) . . . 5 c.

Historya Syndbada morskiego. Siedm niebezpiecznych podróży na wschodzie, odbytych przez nieustraszonego kupca, w których tenże doznał rozmaitych przygód i zmian losu. Opowiadanie Szeherazady. (Z tysiąc nocy i jednej) . . . . 15 c.

Historya trzeciego Derwisza królewicza o utraceniu prawego oka. (Z tysiąc nocy i jednej). Cena . . 10

Historya Zoneidy, którą odowiedziała Kalifowi Harun Alraszyd o dwóch sukach czarnych. (Z tysiąc nocy i jednej.) 10

Hiszpanka czyli żona skazanego na śmierć. Powieść p. p. W. hr. Rozdr. 25

Hortenzya czyli ofiara dumy. Powieść osnuta na prawdziwem zdarzeniu przez F. G. . . . . 15 c.

Hrabia parobkiem u kmiecia, powieść wyciągnięta z Ramot, Ramotków Wilkońskiego 10

Inauguracya Grover Clevelanda, pierwszego po 24 latach z stronnictwa demokratycznego, wybranego prezydenta Stanów Zjednoczonych, w dniu 4 marca 1885 r. 5

Ita hrabina na Toggenburgu. Historya prawdziwa z XII wieku, wielce naucząca, osobliwie dla niewinnie cierpiących, przez Krysztofa Szmida, przepolszczona przez Ks. E. W. 30

Jak się zemścił borowy Zielonka nad Wojtkiem Bruchylą. Powieść ludowe poznańsko-amerykańska. Napisał Jan Niemir 15

Jak sobie pościelesz, tak się wyśpisz powiastka. 10

Jałmużna i Przypowieść o Pszenicy Gawędy z podania ludowego przez Jana Chęcinskiego............10c.

James Garfield, albo Praca i Cnota, poemat skreślony podług faktów przez Teofilę Samolińską 10

Jan Kiliński. Szewc Warszawski. . 5c.

Jan III Sobieski. król polski, obrońca chrześciaństwa pod Wiedniem . 10

Jan Orlik, znalezione dziecko w gnieździe orlem pod Krakowem, powiastka 10

Jan Płużek, powieść z dawnych czasów napisał Mieczysław z Poznania . . 15

Jan Samulczak czyli chciwość ukarana. Powiastka osnuta na tle prawdziwego zdarzenia napisał Hipolit Bogumił Tarczyński 15

Jaskinia Beatusa. Powieść dla wszystkich szlachetnie myślących . 50 c. W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem . . . . 75 c.

Jaskinia Potępieńca. Powieść przez Fr. X. Tuczyńskiego . . . . 50 Ta sama w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 75

Jasna Góra Częstochowska, gawęda przez Karola Kucza 10

„Jeszcze Polska nie zginęła." Napisał Syn mego Ojca. Cena . . . 15 c.

Józef, młody jeniec tatarski. Powieść z czasów Napadów Tatarskich w XVII wieku na Podolu. Cena . . . 15

Józef Struś, lekarz poznański. Obrazek historyczny z XVI wieku. Napisał Stanisław Wagner..............15c.

Kasper Karliński. Obrazek historyczny z drugiej połowy XVI wieku napisał Henryk Nowakowski. 10c.

Kazanie Bernardyna i kilka innych ładnych powiastek. Zawiera: Kazanie Bernardyna [illegible] wicz całował osia w ogon. Szynka Cesarska. Ustęp do historyi o strachach i upiorach. Wdzięczny wąż. Uważaj dobrze. Askryminum, preber tenturyje śpitulis. Legenda o św. [illegible]. Cena 15

Kazimierz Brodziński, odczyt publiczny przez Sew. Duchińską 15

Kazimierz i Magdosia. Powieść z dziejów ojczystych siedmnastego stulecia przez Mieczysława z Poznania 15

Klara czyli zwycięztwo cnoty, powieść, napisał ks. Kanonik Szmid . . 25

Konfederaci Barscy na Sybirze. Powieść napisana przez E. z K. P. 25

Konik Zwierzyniecki. Powieść i obraz przez Sierpińskiego 10

Konstytucya Stanów Zjednoczonych 10

Konstytucya 3 Maja 10

Korabiowie. Obrazek rodzinny z czasów Napoleona I. przez N. J. . . . 25

Koszyk kwiatów, powieść przez Ks. Schmidt 30

Królewski Dziadek. Opowieść z czasów króla chłopków Kazimierza Wielkiego...................15c.

Krótki rys początku rozwoju i obecnego stanu Instytucyi zakładu św. Kazimierza w Paryżu pod przewodnictwem Wlbnej Matki Teofili Mikułowskiej 5

Krwawa noc. Powieść z niedalekiej przeszłości przez Zygmunta Lucyana Sulimę 15

Krwawe sieroty powieść napisana przez W. S. 15

Ks. A. Kordecki przeor Paulinów, Obrońca Klasztoru Częstochowskiego 15

Książę Almanzor i jego sługa Mustafa, czyli jak sobie kto pościele tak się też i wyśpi. Powieść przez Ks. M. Osmańskiego. 30

Książka zbiorowa powiastki zebrane przez „Gazetę Polską" w Chicago. Zawiera: Powiastka o dorożkarzu Biedoklepie, Djabeł, Ignacy hr. Gurowski, Figielek Ułanów, Stara bajka o Zabłockim i mydle, Roman syn Semenów. 25

Książę Adolf i bogini szczęścia. Powiastka fantastyczna z pradawnych czasów dla Kawalerów i Panien. 15 c.

Księżna Lubomirska czyli cudowny los sieroty polskiej w Paryżu . 30

Ktoby się spodziewał! Humoreska. Napisał Władysław Ordon........10c.

Kuźma Jeż. Opowiadanie z dawnych czasów z powieści T. T. Jeża Historyjka o "Pra-Pra-Dziadku" z upoważnienia autora skróciła F. M. Cena........................25c.

Kwiat Preryi między Indyjczykami, powieść z zachodnio-północnej Ameryki, przez Ch. A. Murray, przełożona na polskie przez Józefa Betkowskiego, w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem . . . . $2.2[illegible]

Ładowa Pieczara. Obrazek wiejski przez I. J. Kraszewskiego. Cena 50c. W mocnej oprawie.........75c.

Lampa Czarnoksiężka czyli historya Aladdyna o lampie cudownej w jaskini czarnoksiężkiej i o cudownym pierścieniu, których połączona moc taką miała potęgę, że cudów dokazywał jej posiadacz Aladdyn 30

Leśny Młyn nad Czernają. Romans polsko-rosyjski. - - - 30c. W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem. - - - - 60c.

Listek wśród burzy, epizod z wojny francusko-pruskiej, przez Ouidę 10

Los Sieroty czyli powieść wystawiająca zgrozę nieludzkości, srogość zawiści, i dotkliwość nędzy, skuteczność wiary i cnót, wzorowość miłosierdzia i szczodrobliwość opatrzności, przez ks. A. Pokojskiego 30

Lugdarda czyli skutki wychowania opartego na religii i moralności, opracował podług źródeł pewnych Tomasz Wiśniowski . . . . 50 — Ta sama w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 75

Ludzie leśni i wieszcze Dzieci przez Fr. Waligórskiego 5

Luter w drodze do narzeczonej. Powieść Bolandena . . . . . . 50 W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 75

MALOWNICZY OPIS POLSKI czyli Geografia Ojczystego kraju z mapką i licznemi rycinami. Zawiera przeszło 350 stronic Cena - - - - 60c.

MARYA (Malczewskiego.) Powieść Ukraińska. Cena - - - - 10 c.

Marcin Mrąga. Powiastka historyczna z ziemi kaszubskiej, przez Józefa Grajnerta (z ryciną)..............10

Małe Powiastki i wiersze. Treść: Skutki wychowania. — Jak Kuba Bogu, tak i Bóg Kubie. — Rozmowa Dybicza z żołnierzem polskim, schwytanym przypadkowo przez Kozaków na granicy. — Skarb w książkach ukryty. — Rady i przestrogi matki córce wychodzącej za mąż. — Trafna odpowiedź. — Roztropny wierny stangret. — Piękny czyn w Gąsawie 1227 r. — [illegible]lny czyn kucharza w Toruniu. Cena . . . . 10 c.

Mikołaj Kopernik w związku z Kolumbem, z 39 pięknemi rycinami. Cena - - - - - 25c.

Moina czyli niepojęte drogi Opatrzności, napisała Emma z Kurowskich Puffke. . . . . 25 c.

Mysza wieża wśród jeziora Gopła przez Aleksandra Bronikowskiego. Powieść słowiańska z pierwszej połowy XI wieku 30

Na dalekim Zachodzie opisał Wiktor Karłowski 10

Na Pamiątkę Stoletniej Rocznicy, trzeciego rozbioru Polski. 1795 — 1895. I. Grabieżcza dyplomacya Rosyi w Polsce od 1730 — 1795. II. Wiara w zmartwychwstanie Polski. Napisał prof. Ignacy Machnikowski 10c.

Na Pograniczu, zarys piórem nakreślony przez Paulinę z L. Wilkońską. Cena . . . . 30 W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 60

Najlepsza Spuścizna. Powieść napisał Ks. kanonik Szmid. Cena 10 c.

Nad Sprea. Obrazki współczesne przez B. Bolesławitę w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 60

NASZE DZIEJE w ostatnich stu latach. St. Tarnowski. — Z kilkudziesięciu rycinami, z czerwoną obwódką, w ozdobnej oprawie ze złoconymi tytulikami............................$2.50.

Nasze Życie, powieść w trzech częściach przez W. D. Chamskiego . . 1.00 W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 1.35

Nieposłuszna, streścił A. Parysso 5

Nieprzepłacony pierścień, czyli kto ma szczęście, ten prowadzi swą oblubienicę do domu. Dziwna powiastka o ubogim szewczyku i Zulimie córce sułtana tureckiego 15

Niewiasta Polska. W początkach naszego stulecia — 1800 — 1830 r. — przez K. Wł. Wójcickiego. W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem. Cena - - - $1.75

Noc 3go na 4go Grudnia; na zasadzie akt sądowych opisał Walery Przyborowski 30

Nowa Sybilla, zawierająca najważniejsze przypowiednie o przyszłości, tyczące się kościoła św., Polski i Słowiańszczyzny 25

Nowelki Amerykańskie. Tłómaczył z angielskiego C. W. Dyniewicz. Zawiera: Jego krewne. — Wszystko pokrętnie. — Dzieło pewnej ciemnej nocy. — O mały włos — a zginąłby. Opowiadanie amerykańskiego adwokata. — Nie hoduj niedźwiedzi. — Wet za wet. — Straszliwa przygoda. — Straszna odwaga. — Szczęśliwa omyłka. — Smutna sprawa. — Niebezpieczne zdrzemnięcie. Opowiadanie kolejowego telegrafisty. — Podstęp siostry. — U Łucyi. — M. T. 67. Przez H. E. Scott'a — Zapis Cioci Klary. Przez H. E. Scott'a. — Duńska legenda. — Pakiecik. — Martha Philips. — Stary młyn. Przez H. E. Scott'a. Cena - - 30c.

Obrazki Caryzmu, pamiętniki J. Gordona. Cena - - 50c. Ta sama w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem - - - 75c.

Obrazki i opowiadania obozowe. 1) Zgon Ukraińca, obrazek z wojny 1863 roku. 2) Ostatni Powstaniec. Opowiadanie. 3) Mołytwa. — Przez Alfreda Barwińskiego 30

Obrona św. Częstochowy, historya cudowna i prawdziwa o Jacku Brzuchańskim, mieszczaninie Częstochowskim na część i chwałę Boską a dobrym ludziom na pocieszenie opowiedziana przez Józefa z pod Krakowa z 3 rycinami......................... 10

Odgłos z Zamorza. Poezye polsko-amerykańskie. Napisał Paweł Gawrzyelski 25

O Filaretach. Odczyt panny Heleny Sawickiej na pierwszem publicznem zebraniu Towarzystwa Filaretów, dn. 27 grudnia, 1892..................5

Ofiara Zmudzina, obrazek historyczny z powstania 1831 r., przez Chwalibora 30

O Janie Królewiczu, żar-ptaku i o wilku-wiatrolocie...................5c.

O Janie Twardowskim, wielkim czarowniku i jego sprawkach wraz z powieściami o czarach: Czarownica. O spaleniu 14 mniemanych czarownic w Doruchowie, Madejowe łoże, Chłop i djabeł, Osieczna 30

O Kasi, ładnej dziewczynie . . 10

Ojciec Kapucyn czyli zwycięstwo wiary i miłości 30

Ojciec Nikon. Powieść Historyczna przez T. T. Jeża. Cena . . . . . . 50c. W mocnej oprawie . . . . 75c.

Ojcze nasz, powieść napisana przez F. S. 15

O jenerale Józefie Bemie, napisał Piotr Zbrożek 20

O księciu Dymitrze i o Hryciu Rusinie. Cena - - - - 15c.

1 O leniwym parobku legacie. 2 Nowe suknie hrabiowskie. 3 Rekrut. 10c.

Olitypa czyn Ptak Stepowy, opowiadanie z czasów wzajemnych walk pomiędzy Indyanami Ameryki Północnej, napisał Fr. X. Tuczyński . . 30

Opactwo Carrow, przez J. F. Smith (z angielskiego) zawierająca blizko tysiąc stronic, w mocnej oprawie, ze złoconemi tytulikami, w dwóch tomach $2.50

Opowiadania, anegdoty i humor. (Tłómaczone z angielskiego). Zawiera: 1. Uczta kanibalska. 2. Nazwa "Chicago." 3. Najmniejsze dziecko w świecie. 4. Podarunek młodego ucznia. 5. Fatalne imię Waltera. 6. Cudowne wynalazki Edisona 5

Opowiadanie Jmć. pana Wita Narwoja, rotmistrza konnej gwardyi koronnej A. D. 1760—1767 spisał Wł. Łoziński, w mocnej oprawie, ze złoconym tytulikiem $1.25

Opowiadanie podróżnego o strasznie dziwnem łożu 10

Opowiadanie starego dziadka przy kądzieli, zebrał z różnych książek, Wł. Dyniewicz. Zawiera: Żytek czarownik, Kaśka i djabeł, Rataś i Szczotek, Dwóch czy czterech, Zdradziecki sługa, Mikołaj Potocki między zbójcami. Wąż, Córka cieśli (podania indyańskie), Cyganka, Tatarzy, Wyżynki nocne, O cudach natury (zorza północna), Skradziona koszula, Czartowa, Szewc Marcin braciszkiem klasztornym, Fantastyczne postacie ludowe (śmierć i bieda i nędza pańska). Nowy Rinaldo-Rinaldini, Gastołd, Pieczary w czarnej górze, Świerszcz wielki prorok, Dziwne przypadki . . . 75
W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem $1.10

Opowieści Stepowe przez Paulina Stachurskiego, zawiera:
1. Gulnara.
2. Na Stepie.
3. Atamańska mogiła.
4. Pokuta.
5. Podolanka.
6. Czartowa góra.
Cena . . . . 50c.

Orzeł biały. Wiersz odnoszący się do teraźniejszych czasów. 10c.

Orżnąłem Żyda. Humoreska przez autora Kłopotów Starego Komendanta . . . . 10c.

Osadnicy u źródeł rzeki Susquehannah —czyli pazury pantery i pożar leśny. Przełożył X. M. Cena - 15 c.

Osieł, wół i rólnik czyli lekarstwo na upiór ciekawości kobiecej. Bajka z tysiąc nocy i jednej 5

Osiem nocy czyli opowiadania Szeherazady sułtanowi Szahryarowi następujących powieści: 1) Kupiec i geniusz; 2) Starzec i łania; 3) Starzec i dwa psy czarne. (Z tysiąc nocy i jednej.) 10

Ostatni z rodu. Szkic powieściowy osnuty na tle historycznem skreślił W. Korn. Zieliński 50
W mocnej oprawie 75

O zasłużonych krajowi Polakach, Błogosławiony Wincenty Kadłubek. Gedeon (Gedko), biskup Krakowski, Stanisław ze Szczepanowa, biskup Krakowski. Błogosławiony Andrzej Żurawek, Święty Wojciech, arcybiskup gnieźnieński. Jan Zamojski, hetman wielki Koronny. Wincenty ze Szamotuł, wojewoda poznański . . 15

Pani Podkanclerzyna. Opowiadanie historyczne z czasów Jana Kazimierza, przez Michała Jezierskiego. Cena 30 c.

Pamiętna noc listopada czyli dzieje wojny narodowej z r. 1830 i 31-go, wnukom opowiedziane przez żołnierza Czwartaka. 50
— w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 75

Pamiętniki Makryny Mieczysławskiej ksieni Bazylianek w Mińsku . 15

Perła Genui, czyli dziecinna miłość, wierność i nagroda. Cena 40c.
W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem - - - - 65c.

Piękna historya o cierpliwej Helenie' córce króla Antoniusza cesarza tureckiego z Konstantynopola (Carogrodu), która będąc u dworu, później przez 23 lata pielgrzymując, wielkie utrapienia i nędzę cierpliwie i mężnie znosiła 15

Piękne Przykłady z Historyi Polskiej. Zbiór wzorów dzielności, pracy, nauki i poświęcenia dla kraju, jakiemi się nasi przodkowie odznaczyli. Dla pouczenia i rozrywki ludu polskiego i młodzieży. Wydał Wł. Dyniewicz. Zawiera: Dąbrówka i Wszebór. Opowiadanie z czasów Mieczysława I. — Przyjazd Dąbrówki do Polski. Wiersz Sew. Duchińskiej. — Rycerz Halka zwycięża trzech bluźnierców Imienia Bożego.— Dobroć polskiej królowej. — Cztery piękne przykłady waleczności naszych przodków. — Grosz wdowy legenda z czasów Bolesława Wielkiego przez J. N. Jaśkowskiego. — Żołnierz polski ocala życie Kazimierzowi Odnowicielowi. — Który z królów polskich daje piękny wzór miłości dla rodziców? — Nieznany bohater z czasów Bolesława Krzywoustego. — Bolesław Krzywousty zdobywa Białogród. Piękny czyn w Gąsawie 1227 r. — Słówko o św. Jadwidze. — Ksiądz Adam. Legenda z r. 1246. — Konik Zwierzyniecki w Krakowie. — Poświęcenie za kraj ruskiej księżniczki. — Wzór wytrwałości. — Pająk i Mrówka. Opowiadanie z czasów Władysława Łokietka. — Król polski trzyma chłopu dziecko do chrztu. — Pielgrzymka do Sandomierza. — Kontusik królowej Jadwigi. — Wzór dobroczynności i prostoty. — Szlachetna zemsta. — Poszanowanie słuszności. Wiersz Emilii Lei. — Z szewca ksiądz świętobliwy. — Dwaj miłośnicy prawdy. — Dzbanek rozbity. Legenda z życia ś. Jana Kantego przez Sewerynę Duchińską. — Wzór wstrzemięźliwości. — Nie wydał tajemnicy, choć go ogniem pieczono. — Ślązak Pretwicz broni Polski za panowania królów polskich Zygmunta I i Zygmunta II. — Pamięci Bernarda Pretwicza. Wiersz. — Książęta Roman i Eustachy Sanguszko. — Syn kmiecia profesorem w akademii krakowskiej. — Wspomnienie o kilku świętobliwych Polkach. — Odważna Polka. Zdarzenie z czasów króla Stefana Batorego. — Dziewczę polskie. Ballada L. Jabłonowskiego. — Marcin Wadowita, jako wzór i zachęta dla młodzieży, aby się pilnie uczyć i pracować. — Piękny wzór miłości dla rodziców. — Wielki dobroczyńca narodu polskiego. — Dzielne czyny młynarza Michałka na Pomorzu. — Piękne zdania Polaków i Polek. — Nadziei nigdy tracić nie trzeba. — Dzielność Stefana Czarnieckiego. — Krzysztof Zgłobicki pod Stawiszczami. — Trzeci szturm do Stawiszcz. Wiersz B. Zaleskiego — Co było przyczyną, że ubogi uczeń Felicyan został obrany biskupem krakowskim — Wzór kapłana. — Kościuszko jako wzór pracy i oszczędności. — Piękny czyn kominiarza.— Mały Tomek z Jabłonny. Prawdziwe zdarzenie z życia księcia Poniatowskiego. — Cnotliwa żona. — Filomaci, Filareci i Promieniści w Wilnie. — Poczet królów polskich do nauczenia się na pamięć. — Słówko do polskich dzieci i młodzieży.
Cena - - - - - 50c.

Pięć P. Minus je R. (5 p. — 1 r., wielka ramota ze wspomnień ojczystych, spisana przez Jul. Horaina 40

Pierwsze dni Kwietnia, 1831 r. na Litwie. Urywek z współczesnego pamiętnika J. D. Cena - 15 c.

Pierwsze wojny krzyżowe, z dodatkiem krótkiej wiadomości o następnych 10

Pierwszy Rozbiór Polski. Napisał prof. Ign. Machnikowski. Cena 5c.

Piotr Krempa powieść z czasów Bolesława Śmiałego 30

Pisanki Wielkanocne, powiastka przez ks. Szmida 15

PODRĘCZNIK GEOGRAFII Ojczystej zawierający treściwy opis ziem dawnej Polski z uwzględnieniem dzisiejszych stosunków podziału politycznego. Dodana krótka wiadomość o Czechach i Rusinach. Podręcznik zawiera blizko 300 stronnic druku, 50 rycin i 8 mapek geograficznych.
Cena - - - 60c.

Podróże Gulliwera do nieznanych krajów. Przekład z Angielskiego przez W. Szymanowskiego. Z rycinami H. Emy. — W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem . . . . $1.25.

Po dwudziestu latach i kobiece rządy. Dwie powiastki. Cena . . . 10

Pojata córka Lezdejki, albo Litwini w XVI wieku, romans historyczny przez Bernatowicza, w mocnej oprawie i z pozłacanym tytulikiem . . $1.75

Pojedynek kapitana Bogusławskiego i uczta u Iwana Groźnego . . 15

Pokraka z bajkami. Zbiór różnych bajek, baśni, klechd, opowiadań, historyjek i żartów z rozmaitych starych książek. Zebrał Wł. Dyniewicz. Zawiera. Gadająca beczka, Kuracya złośliwej żony, Pierwsze pycha, drugie łakomstwo. Dąb. O wielkoludach, karłach i krasnych ludkach. O królewiczu-kmiotku, piesku, szczeczku, kotkumruczku i o czarodziejskim pierścieniu. O kmiotku biedoklepie. O Argelusie. Brat ubogi i brat chciwy. Piszczałka. Szklanna góra. O staruszku i staruszce i o złotej rybce. Paproć. Inne podanie o paproci. Podanie ludowe o pięciu królach, co panowali w Kruświcy i zkąd powstało nazwisko Kruświcy. Król wężów. Leśna panna. Podanie o zaśnionych rycerzach pod Matwami. Wilk i skowronek. Książę pastuszkiem. Nowe suknie cesarza. Wielki Borek i Mały Borek. Anioł Księżniczka na grochu. Co stary zrobi to zawsze dobrze. Towarzysz podróży. Słowik [illegible] królem. Waleczny żołnierz. Gdańsk. Dziedzic i kmiecie. Tatarska sierota. Jan Michałowicz. Sandomierzanie. Walenty Rzeźbiarz, chłopek. Wierny sługa i opryszek Opowiadanie starego Jana. Drzewa [illegible]. Piotr Sądek. Cena $1.00.
W mocnej oprawie z wyzłacanym tytulikiem $1.85

Pomorzanie w Gąsawie. Powieść osnuta na tle historycznym z czasów Leszka Białego, przez Fr. X. Tuczyńskiego. Cena - - - 30 c.

Ponury Dom w Warszawie czyli Hrabia Bogumił Kamiński. 5 tomów, każdy osobno mocno oprawny, ze złoconymi tytulikami. Cena - - $3.75.

Powiastki polskie przez Fr. hr. Skarbka. Zawiera: 1) Wyprawa Kujawska, 2) Hulanka w sądzie, 3) Łukasz Stempel, 4) Dwie Siostry, 5) Przewoźnik, 6) Jeniec wojenny. 7) [illegible] 8) Mun[illegible] . . . 30

Powieść o końcu życia Piłata Pontskiego 10

Powieści Serbskie. 1) Car Łazarz. 2) Milewna. 3) Angora. . . . 30

Powieści Ludu. Spisane z podań. Różne bajki, baśnie, opowiadania, klechdy, historyjki, i żarty zebrane z różnych starych ksiąg i pism Wł. Dyniewicz. Zawiera: Wilk i skowronek; O dwunastu królewiczach zaklętych w orły, Lis i wilk; O bogatym panu, co miał syna jedynaka; Kojata; Piekne oczy; Bieda; Tomiła; Sierota; Rozmowa bydląt; Wianek Helisi; Maciej Pyta; Kaganiec; Pieniądze; Twarz królewska; Djabeł i mądry chłop; Tumek; Kłamstwo nad kłamstwami; Jałmużna; Zefir; Mary; Djabli tanek; Blada panna; Wieczny szewc; Zwierciadło; Pan Kożuszek; Potępiona; Miecz zwycięzki; Potępiona księżniczka; Zaczarowane pączki; Kominiarczyk królewski.
Cena $1.00
W mocnej oprawie . . . . . . $1.35.

Powieści wschodnie czyli Przygody Balwierza i jego sześciu braci. Opowiadania Szeherazady. (Z tysiąc nocy i jednej.) 10

Powinszowania dla rodziców i innych drogich osób 20

Powrót z wojaczki, powiastka z czasów powstania Tadeusza Kościuszki . 15

Powstanie Listopadowe. 1830—1831. Obejmuje krótki przebieg historyi porozbiorowej polskiej od roku 1815—1831 czyli historyą Królestwa Polskiego. "Przewiduję, że imię polskie pójdzie w poniewierkę. A Moskwa za podbitych uważać nas będzie. Tadeusz Kościuszko." Streścił Kazimierz Motykowski Cena 25c.

Pożar na morzu i Złapał się. Dwie Powiastki. Cena . . . 10c.

Prawdziwa Historya o Pijaku Urbanie, ze 14 rycinami - cena 10c.

Proboszcz Kukulewa, podług Daudeta opracował W. Karłowski . . . 5

Proroctwo Michaldy, królowej ze Saby, 13 Sybilii, Księdza Marka Wernyhory i innych. Od roku 578 przed Narodzeniem Chrystusa aż do póznych wieków 15

Przed stu laty czyli Ostatnie chwile Polski przed jej pierwszym rozbiorem przez Stefana Rewera. Cena . . 30c.

Przeklęty szczupak powiastka . 10

Przez kobietę. Powiastka Michała Wołowskiego 15

Przygody Rufina Piotrowskiego. Na Sybirze. Opowiedział dla ludu Ks. Pleban z pod Śremu. Cena 30c.

Przypadek na odpuście, przez J. Kamińskiego 10

Przysłowia polskie czyli nauka starych a rozumnych naszych ludzi przez ks. Władysława Wójcickiego 10

Przygody Kalifa Haruna Alraszyda. 1. Niepowściągliwa chciwość pewnego kupca bagdackiego, który za karę ośiepł na obadwa oczy. 2. Historya o Sydy Numanie, zamienionym przez czary w psa i jego żonie przemienionej w klacz. 3. Historya Hodżyi Hassana Alhababa o dwóch kiesach pieniędzy zawierających po 200 sztuk złota i o rybie, w której znaleziono dyament wartości 100 tysięcy sztuk złota, z czego tak się Hassan zbogacił, iż stał się jednym z najbogatszych obywateli miasta Bagdadu. Opowiadanie Szeherazady. (Z tysiąc nocy i jednej.) Cena 20

Rinaldo Rinaldini, sławny dowódzca rozbójników XVIII wieku. Czyny jego towarzyszów czyli tajemnice gór, wąwozów i dolin Włoch. Cena . 60
W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 85

Robert Dyabeł. Nie tylko straszna, ale także zabawiająca i pouczająca powiastka z przeszłości. Podług starych dokumentów na nowo przerobiona i wydana. Cena 15c.

Robinson Kruzoe czyli skutki nieposłuszeństwa, książka zupełnie nowo i treściwie ułożona . . . . 30 c.

Rodzina Konfederatów. (Józef i Kazimierz Pułascy,) I. Pan Starosta Warecki. II. Pan Marszałek Łomżyński. Obrazki Historyczne przez K. S. Bodzantowicza. W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem Cena. . $2.50

Róża z Tanenbergu. Powieść starożytna przez ks. Kanonika Szmidt, z 28 obrazkami 40
W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 75

Rozbójnik Morski. Powieść . . 15

Rymotwór historyczny o wyjściu Pułku Czwartego Piechoty Liniowej z Warszawy 11 grudnia 1830 r. z opisem trzech pierwszych bitew stoczonych 14 lutego pod Zakrzewiem, 17 pod Dobrem, trzech dni w Olszynce i 19, 20, 25 lutego pod Grochowem. przez ostatniego weterana z tegoż pułku, który z karabinem w ręku był w tych bitwach czynnym i we wszystkich innych oprócz Warszawy (J. Ręczyńsk.) . . . . Cena 25

Sąsiedzi na granicy, opowiadanie dla ludu osnute na zdarzeniu prawdziwem przez S. J. Cena 30
W mocnej oprawie 60

Sejm Pijacki czyli wyrok potępienia nieszczęśliwej gorzałce. Bardzo dowcipne wierszyki poświęcone pamięci wszystkich pijaków dla ratowania ich od zagrażającego im niebezpieczeństwa wynikającego z pijaństwa 10c.

Skarbczyk Poezyi Polskiej. Poezye najsławniejszych naszych poetów, stósowne do deklamacyi i zabaw w kółkach towarzyskich i familijnych. W mocnej oprawie . . . . 50 c.

Skarb Watażki, powieść z końca XVIII wieku przez Władysława Łozińskiego
Cena 50
W mocnej oprawie, ze złoconym tytulikiem 75

Ślub królewski — Warszawa 6 Kwietnia i Bolesław Śmiały król Polski, przez Alexandra Bednawskiego 10

Smok we wsi, czyli strach ma wielkie oczy 10

Śpiący biały orzeł czyli proroctwo starego pustelnika z gór karpackich. Dodane inne ważne proroctwa o naszej kochanej Ojczyźnie Polsce, a mianowicie trzy przepowiednie Ojca św. Cena 20

Stara Baśń, opowiadanie z dawnych czasów, z powieści J. I. Kraszewskiego 20

Starogrodzka kapela czyli poczciwych Opatrzność nie opuści przez Ks. M. Osmańskiego 30

Siedem powiastek zawiera: 1 Ufność wynagrodzona. 2. Tania kapusta i połeć słoniny. 3. Uczeń Rubensa. 4. Gwiazdka biednej sieroty. 5. Jałmużna ubóstwa. 6. Miłosierny nie na swojem miejscu. 7. Żydzi Proszą Kazimierza Wielkiego o opiekę.
Cena - - - - - 10c.

Sprawa o Wóz czyli Historya o jednym Wójcie i jego pisarzu. Cena . . . 10c.

Stanisław i Dolores, Nowela z Meksyku. Napisał Wł. Hoppe . . . 10

Stanisław młody pustelnik. Powieść. Napisał Paweł Gawrzyjelski.
Cena - - - - - 30c.

Starved Rock (Skała głodem wymorzona) 5

Syn burmistrza. Obrazek z niedawnej przeszłości, przez F. Choińskiego 30

Sześć powiastek. Zawiera: 1) Na krawędzi przepaści; 2) Sobota, stary żołnierz; 3) Sygnał; 4) W masce; 5) Oblubienica Archanioła; 6) Mikołajek krzykacz 10

Szkaplerz Wiarusa, powieść obyczajowa przez Józefa z nad Obry 30

Tadeusz Kościuszko napisał Teodor Żychliński 15

Tadeusz Rejtan na sejmie Warszawskim z roku 1773. W stuletnią rocznicę Sejmu Rozbiorowego. Opowiedział Leon Wegner . . . . 50c.

Tajemnica Grobowca. Powieść z życia francuskiego $1.00
Ta sama w mocnej oprawie ze złotym tytulikiem $1.35

Taniec Smierci. Opis wszystkich stanów od papieża aż do kmiecia, jak ich śmierć do tańca prosi. . . 10

Tarło. Powieść z dziejów Polski 50
W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 75

The 12 day of September, 1883, is the 200th anniversary of one of the grandest events in history. John Sobieski, King of Poland, conquers the Turks under the Walls of Vienna Sept. 12, 1683, and Forever after Relieves the whole Christian World from the Iron Yoke of the Turks 10

Testament Piotra Wielkiego, czyli zamiary Moskali zawojowania całego świata 5

Toast Polski, wierszem i prozą czyli zbiór mów przy uroczystościach wszelkiego rodzaju jako to: przy weselach, ważniejszych zebraniach, przy obchodach jubileuszowych itd. W mocnej oprawie - - - - 50c.

Trupia Wieża. Powieść Bułgarska, osnuta na życiu Słowian Południowych pod rządem tureckim przez E. z K. Puffke. - - 10c.

Trzeci Rozbiór Polski. Napisał prof. Ign. Machnikowski. Cena 5c.

Trzej Wędrowcy. Chrześcianin, Żyd i Turek, czyli kto w Bogu pokłada zaufanie, o tem ma tenże ojcowskie staranie. Powieść nader powabna i pouczająca przez Tomasza Wiśniewskiego 30

Trzy Jabłka, czyli skutki lekkomyślności niewolnika murzyna i jako tenże murzyn za karę został osądzonym na powieszenie. Opowiadanie Szeherazady. (Z tysiąc nocy i jednej.) . 10

Trzynasta Baterya z wojny francusko-włoskiej r. 1859 5

Trzy miesiące. Ze znalezionego rękopismu, wydał Józef Narzymski . 30

Trzy Powiastki zebrane przez „Gazetę Polską". Zawiera: 1) Walka z wilkami, 2) Teściowa i świekra, 3) Powieść Wschodnia 10

Tysiąc nocy i jedna. Powieści arabskie obejmujące przeszło dwa tysiące pięćdziesiąt stronnic pięknego wyraźnego druku. Zawiera następujące opowieści: Osieł, wół i rolnik — Kupiec i Geniusz — Historya o pierwszym starcu i łani — Historya o drugim starcu i o dwóch psach czarnych — Historya o rybaku — Historya o królu greckim i o lekarzu Dubanie — Historya o mężu i papudze — Historya o ukaranym wezyrze — Historya młodego króla wysp czarnych — Historya o trzech derwiszach królewiczach i o pięciu damach bagdackich — Historya pierwszego derwisza królewicza — Historya o zazdrosnym i jego sąsiedzie — Historya drugiego derwisza królewicza — Historya trzeciego derwisza królewicza — Historya Zobeidy — Historya Aminy — Historya Syndbada morskiego i jego siedmiu niebezpiecznych podróży — Trzy jabłka — Historya o damie zamordowanej i o młodzieńcu jej mężu — Historya o Nureddynie Ali i Bedreddynie Hassan — Historya [illegible] — Historya [illegible] Historya [illegible] sułtana kas[illegible] lekarza żydowskiego [illegible] na przez krawca — Historya balwierza i jego braci — Historya Abulhassana Ali Ebu Bekar i Szemselnihary faworytki kalifa Haruna Alraszyda — Historya o miłości Kamaralzamana, królewicza wyspy Dzieci Chaledanu i Badory cesarzówny chińskiej — Historya królewicza Amdżyada i damy w mieście czarnoksiężników — Historya Nureddyna i pięknej Persanki — List Kalifa Haruna Alraszyda do króla Balsory — Historya Bedera książęcia perskiego i Dżóhary królewny Samandalu — Historya Ganema, syna Abu Eba, niewolnika miłości — Historya o książęciu Alasnamie i o królu geniuszów — Historya o Kodadadzie i jego 49-braciach — Historya królewny Derjabaru — Historya o śpiącym obudzonym — Historya Alladyna czyli o lampie cudownej -- Przygody kalifa Haruna Alraszyda — Historya Kodżyi Hassana Abdalla — Historya o Ali Babie i o czterdziestu złodziejach zgładzonych ze świata przez jednę niewolnicę — Historya o Alim Kodżyi kupcu bagdackim — Historya o koniu zaczarowanym — Historya o książęciu Ahmedzie i wieszcze Parybanu — — Historya o dwóch siostrach zawistnych szczęścia młodszej siostry.
Cena $3.50
W mocnej oprawie 3 książki po 4 tomy w jednej książce z złotemi wyciskami. Cena $4.75

Urocze oczy i strach złapany. Powiastki z życia ludu 10

Utwory ostatniego Czwartaka Jerzego Ręczyńskiego, Kapitana 4 pułku piechoty polskiej, kawalera krzyża Virtuti militari, profesora fortyfikacyi, inżynieryi i języków tegoczesnych, w Foyle College, w Londonderry, Irlandyi 10

Walka na życie i śmierć. Powieść z czasów rewolucyi francuzkiej.
Cena . . . . 10c.

Walka o Miliony czyli Rodzina Lanquierów. Powieść. (Przekład z francuzkiego). E. P. W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem. $3.75.

Wawrzyniec Kaszubski czyli Kto z Bogiem to Bóg z nim. Obrazek z czasów Jana IIIgo, przez Wojciechowskiego 25

Węglarz z Walencyi. Przez Autora Jaskini Beatusa i Koszyka Kwiatów 30

Wernyhora, wieszcz ukraiński. Powieść historyczna z r. 1768. Przez Michała Czajkowskiego. W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem. Cena $1.75.

Wianek powiastek zebranych przez „Gazetę Polską" w Chicago, Zawiera: Kasia, (przekład z angielskiego.) Niby Siostra, przez Z. G. Po śmierci: zdarzenie prawdziwe. Pruskie Swaty, powieść ludowa wielko-polska z końca XVIII wieku przez Stefana z Opatówka. Wojna przez K. Wigilia Bożego Narodzenia, z francuskiego. 25

Większa gorycz aniżeli śmierć przetłómaczył J. W. Studniecki, Long Branch. N. J. 15

WIENIEC rozmaitych Powiastek, Historyjek, Opowiadań, Anegdot, Poezyj, Artykułów Naukowych i Ciekawych i Dykteryjek. Zebrane przez "Gazetę Polską". Zawiera:
Przypadki i historya. — Bociany pocztowe. — Co królowie i książęta jadają. — "Gila Monster." — Małżeńswa w Korei. — Najstarsza dynastya w świecie. — Pokarm przyszłości. — Amerigo Vespucci. — Deklamacya w lwiej klatce. — Chłopi przy winie. — Śledzie. — Nim serca ustanie bieg. — Wspomnienia Racławic z r. 1795. — Mazurek. Na cześć Karolowi Lewakowskiemu. — Do rozmarzonej. — Jak się obchodzono ze starymi kawalerami. — Wyspa Cuba. — Ofiary indyjskie. — Podanie lotarygskie o królu Stanisławie Leszczyńskim. — Straceni (dnia 12 i 14 marca 1865 roku). — Jak to żyd sprzedawał krowę. — Anioł Pański, wybawieniem od śmierci. — Polskie Dzieci. Powiastka z czasów Bolesława Krzywoustego. — W jaki sposób się poczęły pretensye prabiego Paryża do korony Francyi. Praca trud nagrodzi. — W jaki sposób Carlota utraciła rozum. — Zwyczaje małżeńskie u różnych ludów. — Lubię nie lubię. — Bracia "Aleksyanie". — Z historyi igły. — Oczy kota. — Wełnodajne zwierzęta. — Lapończycy. — Poruszenie igły. — W dzień zaduszny. — Doktryna Monroe'a i jej początek. — Drzewa dające chleb z masłem. — Vbrazek obyczajowy. — Szybkość poruszeń. — Kto wynalazł grę w szachy i jaki jest wpływ na umysł gracza? — Odkrycie Ameryki i żydzi. — W lesie Pyszkowskim. — Oda do indyka. — Szkodliwe gazy kopalniowe. — Kobiety chińskie. — Wyspa smutku. — Chrystus się rodzi. — Mucha w piwie. — Wigilia Bożego narodzenia. — Ilość aarzeczy. — Wspomnienia i rozmyślania w dni Listopada. — Nazwy bicykla. — Szale kaszmirowe. — Matka w grobie. Legenda. — Historya naparstka. — Stare rody Kaszubskie w Chicago. — Stan Utah. — Co jest handel? — Niezwykły wyżeł. — Świnie i barany (Bartelsa). — Owce. — Jak dawno znany jest użytek bawełny? — Wybór oblubienicy sułtana. — Nowy barometer. — Polskie pamiątki w Lipsku. — Na forpocztach. — Dwór szłtana. Sprzeczka małżeńska. — Czem jest człowiek? — Chwytanie żywych arungutanów. — W "Czartowskiej Debrze". Koło bieguna północnego. — Młodość Abrahama Lincoln'a. — Rozpadanie się Hiszpanii. — Dyngus (śmigus). — Wiersz Seweryny Duchińskiej. — Jak się żenią w Transwaalu? — Piwo. — Podanie ludowe szlązkie. — Jastrzą i wydra. — "Stańczycy." — Pogrzeb śledzia. — Wspomnienie historyczne. — Jaki rząd najlepszy? — Przyczyny wojny niemiecko-francuzkiej. — Wymarcie rasy francuzkiej. — Dom Sabaudzki. — Co lubię i cobym lubiała. — Wycinanie lasów. — Zagangeowe przysmaki. — Skutki nierozważnego słowa. — Wódka. — Koronacye w Rosyi w dawnych czasach. — Jakie znaczenie miało dawniej noszenie brody? — O Chiczykach. — Ludność kuli ziemskiej w roku 1895. — Kukułka. — Przyrzeczenie małżeństwa. — Właściwość kul stalowych. — Wesołe qui pro quo. — Które wynalazki, uważane za nowe, znane były dawniej? — O chorągwiach kościelnych. — Wartość śniegu. — Śmierć Jana III. — Oda do Indyka. — Mennicze prawa Stanów Zjednoczonych. — W Japonii nie ma wcale starych panien ani kawalerów. — O pożywieniu. — Znak deszczu. — Hymn ludu. — Powody rozmaitych odcieni w kolorze żółtka. — Pierwszy nowy śledź. — Czemu narody nienawidzą się? — Pies mścicielem. — Dzieci jako przynęta przy polowaniu na krokodyle. — Po afiszach. — Które rzemiosła mają swoich patronów? — Usilna praca życia nie skraca. — Nazwy słowiańskie. — Wedle cesarskiego prawa. — List ekonoma do dziedzica. — Wpływ słońca na zdrowie. — Łowy pana profesora. — Mandazyn ocalony przez córkę. — Co to jest "gemuethlich". — Perła. — Reguły człowieka roztropnego. — O potrzebie wstrzemięźliwości. — Polska Korona. — Wiersz chłopa z Poznańskiego. — Błogosławieństwo wstrzemięźliwości. — Jeszcze Polska nie zginęła. — Pasteur i pojedynek. — Tajemnicze środki i ch składniki. — W jaki sposób można się pozbyć szczurów w kurnikach itp. budynkach. — Na dworze Abdul-Hamida. — Nie kpij z poczciwych ludzi! — Otruwanie się jądrami owocowemi. — Pociesz nas Matko! — Najłatwiejszy sposób dostania męża. — "Kto rano wstaje, temu Pan Bóg daje." — Skutki alkoholu. — Ordery rosyjskie. — Pielęgnowanie wzroku. — Jabłko pokarmem i lekarstwem. — O psach w Chinach. — Niebezpieczne drzewo. — Krew od węgorza. W 365 dniach naokoło małżeństwa. — Konkurs. — Małpy jako kopacze złota. — Jak kowal umie tak Ojczyznie służy. — Chemiczny człowiek. — Z dziennika galicyjskiego stręczyciela małżeństw. — Kobieta i hazard. — Wilk u Mongołów i Chińczyków. — Smierć cara Pawła 1. — Legenda o św. Marcinie i o gęsiach. — Po bitwie. — Bajka dla starych dzieci. — Kiedy człowiek najszybciej rośnie? — Influencya (Grypa) i jej leczenie. — Praca wzbogaca. — Łowiectwo w Kanadzie. — Sto lat temu (1897). — Polska będzie! — W noc wigilijną. — Pierwsi rodzice. — Jak się perły rodzą? — Opinia cudzoziemców o piękności Niewiast polskich. — Zamek Królów Polskich w K Krakowie. — "Panie Kochanku." — Zbiór legend i podań. — Słowik Kościuszki. — Zmartwychwstanie. — Kobieta. — Nie pokona! — 33-cia rocznica.
W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem . . . . $1.50.

Wierna Rózia czyli zwycięztwo wiary Katolickiej. Powieść z obecnego czasu tłómaczył Karól Miarka.
Cena - - - - - - 50c.

W jaki sposób utracili Irlandczycy swą ziemię. Skreślił W. Karłowski 5

Władybój. Powieść historyczna z czasów Mieczysława I napisał Stanisław Wagner 20

Wojtuś jakich mało. Powiastka życia ludu. Napisał J. K. Gregorowicz. . 5

W rękach śmierci, przez Wiktora Karłowskiego. 10

W walce czyli niezwykłe przygody nocne. Powiastka - - 10 c.

Wygrana w karty, powiastka norwegska. Podług nieznajomego autora opracował J. N. Jankowski 20
Ta sama w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 35

Wyprawa na Sybir i ostatnie chwile szpiega, przez Alex. Bednawskiego 5

Wyprawa po złote runo, Wielisława 15

Wyprawa po żonę, według opowiadania Starego organisty Franciszka Gąsarzewicza, spisał Gawrzyjelski . 10

Zaczarowana Sroka . . . . 5c.

Zaklęta dziewica z brodą czyli cyrulik zbawca. przygóda Bertrama w zamku 10

Zaklęty dwór powieść przez Walerego Łozińskiego, w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem. $1.75

Zamek duchów, czyli podstępy Fałszerzy Pieniędzy i Niezwykły Sen, czyli nerwowa dama paryzka. Opowiadanie lekarza francuskiego . 5

Zbiór Powiastek, ciekawych i wesołych opowiadań historycznych, i artykułów treści naukowej i opisowej. Zebrane przez "Gazetę Polską."

Zawiera:

1 Osobliwsza para przyjaciół. 2 Złodziej nad złodzieje. 3 Prawdziwe wiedeńskie kiełbaski. 4 Pogróżki z tamtego świata. 5 Potwarca, czyli miłość wiernie dochowana. 6 Ukarani rodzice. 7 Szlachetny młodzieniec. 8 Król i gosposia. 9 Dobry, kochany pan. 10 Czary. Powiastka z życia ludu czeskiego. 11 Zwiastunka śmierci. Prawdziwe zdarzenie. 12 Tak mi panie Boże dopomóż. Zdarzenie prawdziwe. 13 O życie lub śmierć. Powieść z czasów napoleońskich. 14 Wzmocnij ogień! Opowiadanie Roberta Davis. (Z angielskiego). 15 Swaty Napoleona I. 16 Wesele wiejskie. 17 Pochodzenie Chińczyków. 18 Straszna komnata. Opowiedział M. A. Ruda. 19 Koń pana konsyliarza. 20 Środek ziemi. 21 Baccarat. 22 Guyana. 23 Słońce wsródzimowe w Laponii. 25 Uzdolnienie żołnierza rosyjskiego. 25 Cośkolwiek z historyi psa. 26 Żałoba afrykańska. 27 Anioł biały. 28 Orzeł amerykański. 29 Malowanie skóry i tatuowanie. Marsylianka Murawiewa. 31 Święto rewolucyjne w Meksyku. 32 O chińskich niewiastach. 33 Postęp kultury w starożytności. 34 Starożytne przebiegi toaletowe. 35 Apetyt ptasi. 36 Socyalne położenie rzemieślników u starych Greków. 37 Naród pustelniczy. 38 Nasz biały chleb. 39 Stósunki obojga płci. 40 Ubiory z drzewa i chleb z drzewa. 41 Do historyi kompasu. 42 Drogi doktór. 43 Ludzie ubodzy jako prezydenci. 44 Amerykański bawół. 45 Dziwna rzeczpospolita. 46 Planeta Mars. 47 Coraz mniej złota. 48 Budhaizm. 49 Marzyciele czyli też oszuści. 50 Messyasze dawniejsi i teraźniejsi. 51 Podziemne morze na zachodzie. 52 Przyszłość świata. 53 Mieszkańcy jaskiń. 54 Największy kwiat w świecie dotychczas znany. 55 Testament Piotra Wielkiego. 56 Stracenie Karola I. 57 Choroba famílijna. 58 Leczenie rudoskórców. 59 Gdzie dwóch się bije, tam trzeci korzysta. 60 Nowe historyczne odkrycie o ustanowieniu hierarchii w Ameryce. 61 Żydowskie krople w szlacheckiej krwi. 62 Żona Bismarcka jest jędzą. 63 Przedhistoryczna Arizona. 64 Nowy nieprzyjaciel pijaństwa. 65 Niektóre dziwne wypadki. 66 List miłośny. 67 Dżugas, bohater Żmudzki. 68 Sirius. 69 "Ogród piekła." 70 Nie są obciążeni odzieżą. 71 Skutki wojny. 72 Piasek arabski. (Wyznanie mądrej głowy). 73 Z młodych lat prezydentów Stanów Zjednoczonych. 74 Zmysłowość zwierząt. 75 Deszcz i fabrykańci deszczu. 76 Postęp w 4ch wiekach od czasów Kolumba. 77 Postne potrawy. 78 Sahara. 79 Montevideo. 80 Stacya Jerozolima w r. 1892. 81 Jak się Japończycy obchodzą z dziećmi. 82 Adwent. 83 Arka Noego. 84 Czarny papież. 85 Grób Katarzyny Jagiellonki. 86 Z epopei Napoleońskiej.

W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem. Cena $1.50.

Zemsta czyli wymierzenie Sprawiedliwości przez Polkę kochającą całem sercem Ojczyznę i jej bohaterów. Powieść przez Idę Teibels . . 10

Zbójcy na Czorsztynie. Powieść historyczna z XV wieku przez A. Winiarskiego. Cena - - 10 c.

Zbójcy w górach kalabryjskich. Powieść 25

Zbrodnia ukarana, opowiadanie z życia amerykańskiego 10

Zdarzenie na polowaniu w puszczy litewskiej, opowiadanie Wisłockiego 5

Żeliga. Powieść przez J. I. Kraszewskiego 85
W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem $1.25

Zofia Kossakowska. Powieść historyczna przez autora „Kościuszko w Ameryce."
W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 60

Z przygód tułacza. Wędrówki swe po różnych krajach opisał Wiktor Karłowski. Cena pojedynczego egzemplarza 25

Z przygód polskiego wędrowca. Swe własne wypadki i przygody na lądzie i morzu [illegible] Władysław Hoppe. Zawiera: 1) Spotkanie się w Meksyku, 2) [illegible] w puszczy australskiej, 3) Wyprawa do Cajamarca, 4) Zasadzka na dzikie bydło, 5) Pod górą „El Berno", 6) Tydzień pod równikiem, 7) Poznanie się w Texas, 8) Z Valparaiso do Santiago i syrena w gaiku palmowym, 9) [illegible] na morzu 15

Żyd wieczny Tułacz z Jeruzalem imieniem Ahasverus. Który mówi, że żył przed ukrzyżowaniem Chrystusa Pana i przez Wszechmocnego Boga jeszcze do dzisiejszego dnia żyje . . 10

Żywot Genowefy, powieść moralna bardzo wzruszająca ze starożytnych czasów 30
Ta sama w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 60

OPRAWNE ROCZNIKI TYGODNIKA POWIEŚCIOWO-NAUKOWEGO.

(W mocnej, oprawie ze złoconymi tytulikami:

Pierwszy Rocznik Tygodnika Powieściowo-Naukowego, obejmujący 832 stronnice wyraźnego druku na pięknym papierze, ozdobiony 54 rycinami, oprawny mocno w półskórek, ze złoconemi tytulikami, który zawiera następujące powieści: Czartowa Góra, Bezimienna, Córka hetmańska, Krwawe sieroty, Obrazek z naszej ziemi, Partyjka stosika czyli zakład wygrany Dwaj sąsiedzi, Poczciwi ludzie, Cnota i wina, Szymek i Handzia, Pierwsze pycha — drugie łakomstwo, Bóg nie opuści, kto się nań spuści, Szynon z Zawiśla, Pisanki Wielkanocne; wiele powiastek czysto polskich — ludowych, okrazków historycznych, baśni i wiele opisów rozmaitej treści naukowej. (Powieści te w formacie książek kosztowałyby przeszło $30.00). Cena $2.85

Drugi rocznik Tygodnika Powieściowo-Naukowego obejmujący 830 stronnic wyraźnego druku na pięknym papierze, oprawiony mocno w półskórek, ze złoconemi tytulikami, który zawiera następujące powieści: Trzy miesiące, Jaskinia potępieńca, Opactwo Carrow, Opowiadanie Jmć Pana Wita Narwoja, rotmistrza konnej gwardyi koronnej (A. D. 1760 — 1767), Bratobójca, Pamiętniki ks. Makryny Mieczysławskiej, Dzieci Wdowy, Dwie Marye, Klara czyli zwycięstwo cnoty i oprócz tego wiele pomniejszych powieści i powiastek, baśni, bajek i artykułów naukowych. (Powieści te w formacie książek kosztowałyby przeszło 30 dolarów. Cena . . . $2.85

Trzeci Rocznik Tygodnika Powieściowo Naukowego, obejmujący 832 stronnic wyraźnego druku, na pięknym papierze, oprawiony mocno w półskórek, ze złoconemi tytulikami, zawierający następujące powieści: Damian Ruszczyc, Róża z Tanenbergu, Ojcze nasz, Anioł Pański, Hiszpanka. Jan Płużek, Kazimierz i Magdosia, Ojciec Kapucyn, Boża Opieka, Trzej wędrowcy, Robinson Kruzoe, Ita hrabina na Toggenburgu, Noc z 3go na 4go Grudnia, Wawrzyniec Kaszubski — oprócz tego wiele pomniejszych powiastek (Gawędziarz) i Historya Stanów Zjednoczonych. (Powieści te w formacie książek kosztowałyby przeszło $30.00). Cena . . $25.85
☞ Tych III Roczników jest tylko jeszcze kilka egzemplarzy.

Czwarty Rocznik Tygodnika Powieściowo-Naukowego okejmujący 416 stronnic wyraźnego pisma, na pięknym papierze, oprawiony mocno w półskórek ze złoconemi tytulikami, zawierający następujące powieści: Bracia Rywale; Olitypa, czyli ptak stepowy; Hortenzya czyli ofiara dumy; Moina czyli niepojęte drogi Opatrzności; Z przeszłości Pomorza; Starogrodzka kapela; Cześnikówny; Ks. Augustyn Kordecki, przeor Paulinów obrońca klasztoru częstochowskiego; Książę Almanzor i jego sługa Mustafa, czyli jak sobie kto pościele, tak się też i wyśpi — oprócz tego artykuły naukowe jako to: Wyrób serów w Szwajcaryi; Cudowna gospodarka w przyrodzie i Różności. Cena . . . $1.85.

Piąty Rocznik Tygodnika Powieściowo-Naukowego, zawiera: Dwie Mazurki; Józef młody jeniec tatarski; Dziwne przygody Lorka Szlązaka; Żeliga; Luter w drodze do narzeczonej; Tajemnica Grobowca; Piotr Krempa; Wła[illegible]an na Inowrocławiu; Powieści [illegible]e; Dwa śluby; Dowcipne Lekarstwo; Wojtuś jakich mało; Dwie wiośki; Urocze oczy; Strach złapany; Szkodliwe Leki; Jan Samulczak czyli chciwość ukarana; Dwurożny człowiek; Rozbójnik morski. Utwory dramatyczne: Łobzowianie: Błażek Opętany; Chłopi Arystokraci; [illegible]: Przed śniadaniem; Piosnka Wujaszka; Berek zapieczętowany [illegible] Berek odpieczętowany; Mały na[illegible]ciel. . $2.85

Szósty Rocznik Tygodnika Powieściowo-Naukowego. Zawiera: Walka o miliony czyli Rodzina Lanquierów; Leśny młyn nad Czernają; Nowożeńcy; Orznąłem żyda; Królewski dziadek; Ulicznik warszawski; Ładowa pieczara; Żyd w beczce; Majster i czeladnik; Werbel domowy; Dwa worki złota; Sprawa o wóz; Kozioł ofiarny; Kuźma Jeż; Renegat; Jałmużna i przypowieść o pszenicy; Opowieści stepowe. Ktoby się spodziewał; Okrężne; Walka na śmierć i życie; Złapał się; Pożar na morzu Cena - $2.85.

Siódmy Rocznik Tygodnika Powieściowo-Naukowego. Zawiera: Ponury dom w Warszawie, czyli Hrabia Bogumił Kamiński — Stanisław młody pustelnik — Wiesław — Moje Leczenie wodą ks. S. Kneippa — Kościuszko pod Racławicami — Perła Genui — Bohaterka z Powstania 1863 r. — W mocnej oprawie ze złoconemi tytulikami. - - - Cena $2.85.

Ósmy Rocznik Tygodnika Powieściowo-Naukowego. Rocznik ten (832 stronnice.) Zawiera:
Jan III Sobieski król polski, czyli ślepa niewolnica z Sziras, romans historyczny z rycinami. Pomorzanie w Gąsawie, powieść osnutą na tle historycznym z czasów Leszka Białego. Barnaba Fafuła i Jóżo Grojseszyk na wystawie paryzkiej (śmiesznostka w pięciu aktach;) Zimna destylacya, albo robienie wódki karólkowej, fenchlowej, anyżowej, cytrynowej, pomarańczowej i innych wódek, z dodatkiem wyciągów z dzieła „Napoje, Likiery i Nalewki" (z ryciną;) Sybiracy (dramat w czterech aktach w pięciu odsłonach); Historya okropna o walecznym Stasiu i o pięknej Anulce; Jaskinia potępieńca (dramat w pięciu aktach); Zbójcy na Czorsztynie, powieść historyczna z piętnastego wieku; Koń woziwody, powiastka nadwiślańska; Książe Adolf i bogini szczęścia powieść fantastyczna z pradawnych czasów dla kawalerów i panien; Ktoby się spodziewał (komedya w jednym akcie; Osadnicy u źródeł rzeki Susquehanna czyli pazury pantery i pożar leśny; Sejm pijacki (bardzo dowcipne wierszyki poświęcone pamięci wszystkich pijaków); Trupia wieża, powieść bułgarska osnuta na życiu Słowian pod rządem tureckim; Nowe suknie hrabiowskie; O leniwym parobku, legacie; Rekrut.
Cena, w mocnej oprawie ze złoconemi tytulikami $2.85

Dziewiąty Rocznik Tygodnika Powieściowo-Naukowego. Zawiera: Blada hrabina, powieść przez Jerzego F. Borna, w trzech tomach, ozdobiona kilkudziesięciu rycinami. — Wierna Rózia czyli Zwycięztwo Wiary Katolickiej. Powieść z obecnego czasu. — Surdut i Siermięga. Obraz ludowy w 3 aktach ze śpiewami. — Heród Baba. Krotochwila w 2 aktach przez A. S. Zdziebłowskiego. — Nowelki Amerykańskie. Tłómaczył z angielskiego C. W. Dyniewicz. — Nieszczęśliwe Żony. Komedya w 3 aktach ze śpiewami i tańcami, napisał z prawdziwego zdarzenia A. S. Zdziebłowski. — Ulicznik Paryzki. Komedya w 4 aktach z francuzkiego tłómaczył Majeranowski. — Piękne przykłady z historyi polskiej. Zbiór wzorów dzielności, pracy, nauki i poświęcenia dla kraju jakiemi się nasi przodkowie odznaczyli. — Skarbczyk poezyi polskiej. — Cena w mocnej oprawie ze złoconemi tytulikami $2.85

Dziesiąty Rocznik Tygodnika Powieściowo-Naukowego obejmujący 832 stronnice wyraźnego druku na pięknym papierze, ozdobiony licznemi rycinami oprawne w półskórek, ze złoconymi tytulikami, który zawiera następujące powieści: Branki w Jassyrze. — Dwaj Bracia różnego wychowania.— Hrabia Parobkiem u Kmiecia, komedya.— Papugi Naszej Babuni, operetka.— Aptekarz Polski.— Robert Dyabeł.— Dobranoc Sąsiedzie, krotochwila.— Prima Aprilis, komedya.— Toast Polski. — Zaczarowana Sroka.— Oryl, komedya.— O Janie Królewiczu, żar-ptaku i o Wilku Wiatrolocie.— Dziwne Podróże na lądzie i na morzu.— (Powieści te w formacie książek kosztowałyby przeszło 30 dolarów.) 3.85.

Dla zabawy i rozrywki.

Czarnoksiężnik Hokus-Pokus czyli nauka odkrycia tajemnic i niezawodny sposób czarowania, według sławnych sztukmistrzów jako to: Bosco, Schwanenfeld, Twardowski, Faust, Theophrastus, Paracelsius, Dobbler, Filadelfia i wielu innych. Cena . . . . 85c.

Kabała czyli odkrycie tajemnic przyszłości za pomocą kart. (Dla zabawy i rozrywki.) Cena 10

Kalambury czyli Dowcipna Prawda, dla rozrywki i pouczenia 10

Karty ułożone przez sławną wróżkę Lenormand z Paryża, przepowiadające przyszłość. (Dla rozrywki i zabawy.) Cena paczki 50

Książka punktowania, czyli wróżenie za pomocą kropkowania . . . 10

Mynhausen nowy, ten z długim nosem czyli dziwaczne podróże i figle. 10

Niebo. Gra bardzo wesoła i zabawna dla kółek towarzyskich. Nowe poprawne wydanie 10

Nowy sowizdrzał i awantury jego. Z ziemi pomorskiej rodem. — Z ośmiu obrazkami. 40
Ta sama w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 60

Prawdziwy Persko-Egipski Sennik. — Najpewniejszy sposób wygrania na loteryi według kombinacyi sławnych [illegible] matematyki Orlice [illegible] — tudzież wyjawienie tajemnic i sposob, jakich używano w starożytności do przepowiadania i wróżenia przyszłości. — Z blisko 200 obrazkami. Dosłowny przedruk z Sennika drukowanego w drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. . . . . 20c.

Planety czyli przepowiednie przyszłości podług ciał niebieskich - 10c.

Rozmowa Polaka z Kaszubą czyli porównanie Kaszub z Ziemią św. [illegible]

Róże i Niezapominajki, książeczka dla serc kochających a szczególnie dla narzeczonych zawierająca rozmowę z kwiatami, opowiadania, rady i wskazówki dla młodzieży płci obojga, oraz wybór wierszy dla rozrywki wesołych kółek towarzyskich 30

Sennik czyli Wróżenie ze snów, na przeszło 1500 przypadkach służące, z różnych starodawnych ksiąg zebrany i porządkiem abecadłowym dla rozrywki i zabawy ciekawych ludzi ogłoszone przez Przyjaciela Niewinnych Zabobonów 10c

Wszystkiego po trosze. Zbiór dykteryjek, figli, żartów, humorystyki itd. 15

Zabawa moralna oraz Mądrości Salamona zawierające w sobie różne tajemnice przyszłości, zagadnienia i na te pożądające odpowiedzi, z dodaniem dwóch pieśni pięknej treści światowych.
Cena - - - - - 10c.

Książki z piosenkami do śpiewania, narodowe, wesołe i światowe.

Arye polskie, zebrane dla Polonii w Ameryce przez Wł. Dyniewicza 25

Bukiet pieśni światowych, w którym się znajdują: piosnki, dumki arye, krakowiaki, mazury, pieśni miłosne, pasterskie, obyczajowe, towarzyskie, myśliwskie, studenckie, wesołe, żartobliwe, wyjątki z oper itd. . . 30

Głos Serc Polskich. Napisał Alexander Lutyński. W pięknej oprawie miękkiej aligatorowej skórce, ze złoconymi brzegami zawierająca śliczne wierszyki narodowe polskie, stósowne do deklamacyi na zebraniach familijnych lub publicznych. Format jest mały kieszonkowy . . . . 25 c.

Gratulant, oraz pieśni weselne dla młodzieńców i drużbów zawierający: Zaprosiny na wesele — Oracye weselne — Mowy przed wyjazdem do kościoła i przed ślubem — Powinszowanie drużby przy wyjeździe do kościoła w czasie tańca i przy uczcie — Życzenia w dniu weselnym — Piosneczki weselne 20

Krakowiaki, 657 śpiewek ze źródeł etnograficznych i własnych notat zebrał Zygmunt Gloger 35

Kujawiaki, Mazurki, Wyrwasy i Dumki pomniejsze, ze źródeł etnograficznych i własnych notat zebrał Zygmunt Gloger 25

Lirnik Polski. Zawierający 547 Dumek, Aryi, Krakowiaków i piosnek ludowych. W mocnej oprawie.
Cena - - - - - 85c.

Piosnki, Dumki i Arye narodowe, w w mocnej oprawie 25

Trzydzieści Pieśni i Piosnek dla Rzemieślników, A szczególnie dla szewców, kowali, krawców, stolarzy, kołodziejów, piekarzy, rzeźników, rybaków, garncarzy, cieślów, mularzy, powroźników, młynarzy itd. — z dodatkiem piosnki wykazującej za którego rzemieślnika najchętniej panny za mąż iść rade.
Cena - - - - - 10c.

Wybór pieśni narodowych, w którym znajdują się: dumki, arye, marsze krakowiaki, mazury, pieśni patryotyczne, wojenne, historyczne itd. . 30

Zbiór piosnek, śpiewanych w Kongresówce i Litwie 15

Książki teatralne.

☞ Panom reżyserom zwracamy uwagę, że taniej wypadnie zakupywać książki w większej ilości, najmniej po sześć egz., aniżeli z jednej książeczki przepisywać role aktorom i aktorkom. Zakupującym najmniej po 6 egzemplarzy, liczymy książki teatralne po 25c. egz. czyli $1.50 za 6 egz. a $3.00 za 12 egzemplarzy.

Adam i Ewa. Krotochwila ze śpiewami w 2 odsłonach, z francuzkiego tłom. Alojzy Żołkowski.............50 c.

BARNABA FAFUŁA i Jóżo Grojseszyk na wystawie paryzkiej. Śmieszsnostka w pięciu aktach Oryginalnie napisana przez Feliksa Schobera. Cena - - - - 50c.

Batożek. Komedya w dwóch aktach, ułożona na tle życia Kościuszki przez A. Korzeniowskiego. Cena 50c.

Berek odpieczętowany. Monodram w jednym akcie ze śpiewkami. Przez Alexandra Ładnowskiego . . 50

Berek zapieczętowany. Monodram w jednym akcie ze śpiewkami. Przez Alexandra Ładnowskiego . . 50

Błażek opętany, krotochwila w jednym akcie ze śpiewami przez Wł. L. Anczyca 50

Bohaterka z Powstania 1863 Roku. Tragedya na tle Historycznem w 5ciu aktac śpiewami przez Antoniego Stefana Żdziebłowskiego. Cena - - - - - 50c.

Chłopi arystokraci szkic dramatyczny przez Wł. L. Anczyca 50

Cyganki. Komedyjka w jednym akcie przez Paulinę z L. Wilkońską. Cena - - - - - 50c.

Dwie Sieroty. Dramat w 5 ciu Aktach a 8-miu Obrazach Przez A. D'Ennery at Cornion. "Dwie Sieroty" były grane z wielkiem powodzeniem w teatrach amerykańskich, angielskich, francuzkich, niemieckich, i t. d.) Cena 1.00

Dobranoc Sąsiedzie. Krotochwila w jednym akcie z francuzkiego. P. P. Brunswick i Beauplan. Tłumaczył I. S. Jasiński. - - - Cena 50c.

Dwaj roztargnieni. Komedya w jednym akcie tłomaczona z niemieckiego p. Wojciecha Simona............50 c.

Flisacy. Obrazek ludowy w jednym akcie ze śpiewami przez Wł. L. Anczyca 50

Genowefa, księżna brabancka, tragedya ze śpiewami w 8 rozdziałach. Napisał Antoni Jax. - - Cena 50c.

Heród Baba. Krotochwila w 2 aktach. przez A. S. Żdziebłowskiego. Cena - - - - - - 50c.

Hrabia parobkiem u kmiecia. Komedya w sześciu aktach ze śpiewkami, opracował z oryginału Fr. Krawcowicz. - - - - Cena 50c.

Jan Kiliński, Szewc warszawski. Obrazek dramatyczny mieszczański w 5ciu aktach a 7-miu odsłonach napisał G. F. Cena 50

Jaskinia Potępieńca. Dramat w 5 aktach, przerobiony na scenę przez A. S. Żdziebłowskiego z powieści pod tymże tytułem napisanej przez Fr. X. Tuczyńskiego. Cena - 50 c.

Kominiarz i młynarz czyli zawalenie się wieży. Komedya w 1 akcie ze śpiewami. F. N. Kamińskiego; muzykę ułożył F. Zaremba . . . 50

Kościuszko pod Racławicami, obraz Historyczno-Ludowy w pięciu aktach. Napisał A. W. Lasota. Cena - - - - - - 50c.

Kozioł Ofiarny. Komedya w jednym akcie z niemieckiego przetłómaczył Stanisław Bogowolski. Cena... 50c.

Ktoby się spodziewał? Komedyjka w jednym akcie, przez Wł. Renz. 50 c.

Łobzowianie, Obrażek dramatyczny w jednym akcie ze śpiewami. Przez Wł. L. Anczyca 50

Majster i Czeladnik. Komedya w dwóch aktach. Cena .... 50c.

Mały Nauczyciel. Komedyjka ze śpiewkami dla dzieci, w dwóch aktach przez Maryę Grabowską 50

Nieszczęśliwe Żony. Komedya w III aktach, ze śpiewami i tańcami, napisał z prawdziwego zdarzenia A. S. Żdziebłowski. - - - 50c.

Nowożeńcy. Komedya w 2 aktach, Björnsterna Björnsena, przekład A. Walewskiego...............50c.

Okrężne. Komedya w dwóch aktach, Cena..........................50c.

Oryl. Komedya z przedmieścia ze śpiewami w jednym akcie - 50c.

Papugi Naszej Babuni. Operetka w jednym akcie z francuzkiego. Muzyka Listowskiego. - Cena 50c.

Piosnka Wujaszka. Komedyjka ze śpiewkami w jednym akcie, przez Jana A. hr. Fredro 50

Po Kweście fraszka w jednym akcie oryginalnie napisana przez Sulisława. ....50 c.

Prima Aprilis. Komedya w jednym akcie. Przez Paulinę Z. L. Wilkońską. Cena - - - - - 50c.

Przed śniadaniem. Obrazek dramatyczny w jednym akcie, prozą przez Jana Aleksandra hr. Fredro . . . 50

Renegat. Dramat w pięciu aktach przez Henryka Hr. Łączynskiego.......50c.

Sobieski pod Wiedniem. Tragedya w pięciu aktach napisana dla szkół polskich w Północnej Ameryce, przez K. K. . . . . . - 50

Słowiczek. Komedyjka ze śpiewami w jednym akcie naśladowana przez Wł. Bełzę. - - - Cena 50c.

Surdut i Siermięga. Obraz ludowy w trzech aktach ze śpiewami i tańcami oryginalnie napisany, przez W. D. Gutowskiego. - - Cena 50c.

Sybiracy. Dramat w 4 aktach w 5 odsłonach, oryginalnie napisany przez Ant. Zdziebłowskiego. Cena 50 c.

Św. Mikołaj, dramat w czterech aktach dla dzieci. Przez ks. K. Kozłowskiego 50

Trafiła kosa na kamień. Fraszka sceniczna w jednym akcie. Cena 50c.

Ulica nad Wisłą. Krotochwila w dwóch aktach ze śpiewkami napisana przez Karola Kucza 50

Ulicznik Warszawski. Krotochwila ze śpiewami w jednym akcie przez Antoniego Wieniarskiego..........50c.

Ulicznik Paryzki. Komedya w 4 aktach z francuzkiego tłómaczył Majeranowski. - - Cena 50c.

Wernel Domowy. Obrazek wiejski ze śpiewami w jednej odsłonie; oryginalnie napisany. Cena..........50c

Wiesław czyli obraz ludu nadwiślańskiego. Narodowe dziełko sceniczne w IV aktach wierszem, z Sielanki Brodzińskiego. Cena - 50c.

Wschód Słońca. Drobnostka dramatyczna dla teatrów amatorskich przez Jerzego Belly. - Cena 50 c.

Żyd w Beczce. Wodewil w jednym akcie. Cena .... 50c.

Zabobonu czyli Krakowiacy i Górale. Zabawka dramatyczna ze śpiewkami w trzech aktach przez J. N. Kamińskiego. . . . . 50c.

Książki do nabożeństwa, śpiewniki, treści religilnej i żywoty św.

Błogosławieństwo duchowne domu, Ewangelia św. Jana (do oprawienia w ramy) 10

Brewiarzyk Towarzystwa Aniołów Stróżów. (sto za $2.50) 5c.

Dokąd idziesz?..............5c.

Droga do nieba przez krzyż i ciernie czyli przez cierpienie tegoczesne i zgadzanie się z wolą Pana Boga skreślił Ks. M. Możeiewski . . . 30

Dwie msze i nieszpory po polsku 5

Dziecię do Boga. Książeczka do nabożeństwa dla młodzieży katolickiej.15c.

Głos Synogarlicy na pustyni świata tego jęczącej, w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 512 stronnic. ....$1.00.

Godzina śmierci, czyli przygotowanie się na śmierć szczęśliwą. Czytania na każdy miesiąc w roku dla wszystkich stanów. Z ośmiu obrazkami. Wydał ks. G. Stagraczyński 85

Gorzkie Żale czyli Pasya . . . 5

Józefata dolina czyli Sąd Ostateczny napisał X. Feliks Gondek, Pleban z Krzyżanowic, Dyecezyi Tarnowskiej 85

J. M. J. Książka zawierająca Koronkę, Nowennę, Litanie, Modlitwy i Pieśni do świętego Józefa 10

Kantyczka czyli Pastorałki i Kolędy. czyli piosnki wesołego ludu w czasie świąt Bożego Narodzenia po domach śpiewane, a przez X. M. M. zebrane. Czerpane z rękopismów od r. 1695. Pieśni do "Kościelnego użytku. W mocnej oprawie. . . . . 75c.

Katownia Więzienia Piekielnego z 13 obrazkami, od ks. Jana Baptysty Manny, S. J., r. 1675 opisana wierszem. Na brzestrogę i poprawę zakamieniałych grzeszników. Na nowo wydał ks. J. Stagraczyński, w Poznaniu 15c.

Książka jubileuszowa czyli Nauka o Odpustach, szczególnie o Odpuście Jubileuszowym zarazem nabożeństwa i modlitwy przy odwiedzaniu kościołów w celu zyskania odpustu odmawiać się mające. Za pozwoleniem zwierzchności duchownej napisał X. N. B. 8

Koronka na cześć niepokalanego poczęcia Najświętszej Maryi Panny Bogarodzicy 8

Kwiat niewinności, książeczka do nabożeństwa dla dzieci, w mocnej oprawie, osobne wydanie dla dziewcząt i osobne dla chłopców 25

Lekcye i ewangelie na wszystkie Niedziele i Święta całego roku, podług przekładu X. Jakóba Wujka T. J. stósownie do Mszału Rzymskiego, wypracował ksiądz S. Tomicki a potwierdzona przez Konsystorz Generalny arcybiskupi Gnieźnieńsko-Poznański. Książka ta jest od wielu lat w całej Polsce jak pod Prusakiem tak pod Moskalem i Austryakiem. Jest w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem i ozdobną stronnicą tytułową. $1.50

Litania na cześć Najśw. Panny Maryi nieustającej Pomocy............5c.

Luter i Djabeł. Napisał B. S.....5 c.

Miesiąc Maj poświęcony Bogarodzicy i Niepokalanej Dziewicy Maryi. Oraz sposób przygotowania się należycie do Spowiedzi świętej. Modlitwy przy Mszy świętej. Godzinki, Modlitwy wieczorne i kilka pieśni. Zawiera blisko 300 stronnic w mocnej oprawie. 30

Ministrantura czyli sposób służenia do Mszy św. Cena - - - 5 c.

Nabożeństwo do św. Ignacego . 5

Nawiedzania Najświętszego sakramentu i Niepokalanie poczętej Najświętszej Maryi Panny na każdy dzień miesiąca napisana po włosku przez sługę Bożego S. Alfonsa Marza Ligouri, Biskupa dyecezyi świętej Agaty i Fundatora Zgromadzenia Redomptorystów na polski język przełożone. 30 W mocnej oprawie . . . . - 50

Niepokalana Marya Panna, nasz ratunek, pomoc nieustanna, czyli opis pod powyższą nazwą znajdującego się w Rzymie obrazu po całym świecie rozsławionego łaskami, oraz wskazówka i sposób, jak mamy uwielbiać i zyskiwać pomoc Najśw. Maryi Panny. Zebrał z oryginałów włoskich K. S. U. S. T. i O. P. D................15

Nieszpory łacińskie 5

Nowenny do najświętszej Panny (na cały rok) 10

O Naśladowaniu Jezusa Chrystusa. (Tomasza a Kempis.) Ksiąg czworo. Tłómaczone z łacińskiego. W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem. Cena - - 85c.

Piekło (Czy jest? Czem jest? Co czynić aby się do niego dostać.) Napisał J. W. X. biskup de Segur . . . 35

Płacz i narzekanie Ojców świętych czyli siedm ksiąg Mojżesza . . 35 W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem 60

Przeraźliwe Echo Trąby Ostatecznej albo cztery rzeczy ostatnie człowieka czekające 30

Przewodnik duszy do Nieba, z licznemi pięknemi rycinami o Sercu i Duszy człowieka w mocnej oprawie, ze złoconym tytulikiem..........85c.

Różaniec żywy czyli reguły i nowy sposób wspólnego i skutecznego odmawiania Różańca Świętego na większą cześć i chwałę Pana Boga w Trójcy Św. Jedynego i uwielbienie Najświętszej Bogarodzicy Maryi Panny itd. 20

Śpiewnik kościelny dla użytku wiernych zebrał W. Bern. Ruchniewicz. Cena..........................50c.

Śpiewnik Pieśni Nabożnych zawierający 630 pieśni jako to: Pieśni codzienne, Msze święte, Nieszpory łacińskie, Pieśni na uroczystości Pańskie, Na święta Matki Boskiej i świętych Pańskich, Pieśni za Polskę, niemniej pieśni przygodne, psalmy, suplikacye itp. w mocnej oprawie płóciennej ze złoconym tytulikiem. Cena..........................$1.00.

Sposób odwiedzania Najświętszego Sakramentu......................5c.

Ś. Ś. Cyryl i Metody apostołowie Słowian 5

Stacye (chełmińskie) czyli obchód Stacyi po 10

Stacye (chicagoskie) droga krzyżowa do nieba wiodąca 10

Stacye (Poznańskie) czyli droga krzyża Jezusowego, odprawiane w Archidyecezyi Gnieźnieńsko-Poznańskiej, (z czternastoma obrazkami) . . . 10

Stacye (krakowskie) ułożone według św. Leonarda przez X. Michała Mycielskiego T. J. tudzież Gorzkie żale i modlitwy o męca Pańskiej po 10

Stoletnia rocznica założenia Biskupstwa Baltimore i ustalenia hierarchii w Stanach Zjednoczonych odbyte dnia 10, 11 i 12-go Listop. '80 r. w Baltimore. Md. Cena 10

Tajemnice Różańca świętego na kartkach, (Pęczek, 15 tajemnic) 10

Wyborek czyli krótki sposób nabożeństwa codziennego dla katolików. Z dodatkiem pieśni. Mocna oprawna ze złoconym tytulikiem i czerwonemi brzegami. Cena 40

Zbiór pieśni nabożnych katolickich dla użytku kościelnego i domowego. Zawiera: 52 msze, nieszpory, 1102 pieśni z dodatkiem nieszporów łacińskich, jeszcze 4 więcej pieśni łacińskich, 28 pieśni za Polskę. Obejmuje blisko 1100 stronnic wielkiego formatu na pięknym papierze i z wyzłacanemi tytulikami.

Dzieło to sprzedaje się po cenach następujących:
Oprawne w pół skórek . . $2.25

Całe w skórę i wyzłacane brzegi $3.25

Żywot Jezusa Chrystusa Pana i Zbawiciela naszego, według czterech ewangelii, napisał i uwagami objaśnił Ks. Apolinary Tłoczyński wydanie ozdobione licznemi drzeworytami . 60 w mocnej oprawie 85

Żywot Świętej Jadwigi. Księżniczki Polski i Szlązka napisał ks. Andrzej Krzystyniak. - - Cena 20c.

Żywot św. Patrycyusza, patrona i apostoła Hibernii 15

Żywot św. Wicentego a Paulo . 10

Żywot św. Wojciecha, skreślony przez ks. St. Koszutskiego, proboszcza w Mielżynie 15

Żywoty św. Pańskich Ks. Piotra Skargę napisane przez Polaka dla Polaków (inne wydania (nie Skargi) są tłómaczone z niemieckich pisarzy). Sprzedają się po cenach następujących:
Oprawne w półskórek, z złot. tyt. $4.00.
Oprawne cało w skórę " " " $6.00.
Oprawne cało w skórę, wyzłac brzegi i złot. tyt. $8.00.
Oprawne w morokko skórę, wyzłacane brzegi i erukowane na pangaminie.....................$12.00.

KSIĄŻKI DO NAUKI JĘZYKA ANGIELSKIEGO.

Aleksandra Chodźki Słownik Polsko Angielski i Angielsko-Polski w mocnej oprawie ze złoconemi tytulikami. Cena........................ $4.00

Ollendorffa teoretyczno - praktyczna METODA nauczenia się czytać pisać i mówić po angielsku w sześciu miesiącach, z oryginalnej edycyi przerobiona i do użytku Polaków zastósowana. Dwa tomy. I Tom Gramatyka, II Tom Klucz. W mocnej oprawie, Cena - - - $2.00

Pośrednik polsko-angielski, książka dla Polaków w Ameryce dla łatwego nauczenia się po angielsku; z opisaniem każdego wyrazu jak się ma wymawiać, wypracował Wł. Dyniewicz: przejrzane, poprawione i znacznie powiększone a mianowicie dodane są rozmowy i różne listy w polskim i angielskim języku...............65

Książki szkólne i treści naukowej.

Aptekarz Polski czyli zbiór najwięcej używanych nazw łacińskich, które powinien poznać uczeń wstępujący na praktykę do apteki............25 c.

Arytmetyka czyli książka Rachunkowa, podług arytmetyk amerykańskich opracował K. W. Dyniewicz, w mocnej oprawie......................... 35

Dwanaście ogólnych praw wszechświata napisał ks. Jan Adamski.........15

Dzieje narodu polskiego ozdobione 78 obrazkami w mocnej oprawia po 40

Dzieje starego i nowego Testamentu czyli Historya Biblijna, ułożona dla szkół katolickich, z 100 obrazkami i mapą ziemi świętej, w mocnej oprawie. Cena...........................40

Elementarz mały czyli Pierwsza Nauka Czytania, Pisania i Rachowania, przez W. Dyniewicza.....................8
W mocnej oprawie..................12

Elementarz Polski czyli Nauka Czytania, Pisania i Rachowania, z nauką pisowni i gramatyki, przez Wł. Dyniewicza w mocnej oprawie.....25

Gramatyka języka polskiego dla szkół polskich w Ameryce, zawiera 141 stronnic. W mocnej oprawie - 25c.

Gramatyka Języka Polskiego, szkolna przez Antoniego Małeckiego . 85

Historya Stanów Zjednoczonych od odkrycia Ameryki aż do naszych czasów, z krótkim zarysem innych krajów Amerykańskich wraz z deklaracyą niepodległości, artykułami konfederacyi i Konstytucyą Stanów Zjednoczonych (przeszło 400 stronnic). W mocnej oprawie..................75

Historya święta czyli Dzieje starego i Nowego Testamantu (mniejsza) w mocnej oprawie.....................12

Katechizm rzymsko-katolicki (większy) w mocnej oprawie..............25
X. J. Deharbe, T. J.

Katechizm rzymsko-katolicki (mały) 8
W mocnej oprawie...............12
X. J. Deharbe, T. J.

Katechizm Baltimorski mały......8

Katechizm Baltimorski większy w mocnej oprawie...................20

Katechizm Początkowy Rzymsko — Katolicki 5
W mocnej oprawie................8

Krótka Historya Naturalna. Z rycinami napisał prof. Ign. Machnikowski. Cena - - - - - - 60c.

Książka polsko-niemiecka dla Polaków do łatwego nauczenia się czytać, pisać, i mówić po niemiecku. Dokładny przedruk z wydania nakładem „Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich" we Lwowie. Cena..................75

Kucharka polska i amerykańska, zawierająca kilka set przepisów kucharskich dla młodych mężatek, kucharek i gospodyń na tanie i smaczne przyrządzanie potraw, a szczególnie: zup, sosów, jarzyn, potraw mięsnych . postnych z uwzględnieniem potraw polskich, a mianowicie: barszczu, bigosu, zrazów, flaków i pieczywa amerykańskiego jako to: cakes, biscuits, muffins, pies itd.............. 30 c

Listownik polsko-amerykański. Podręcznik zawierający: Naukę pisania listów i gotowe wzory listów, w wszystkich przypadkach życia, mianowicie: Listy polecające, radzące, opisujące, powinszowania, podania itd., a wreszcie listy sławnych mężów, Sobieskiego, Kościuszki, Poniatowskiego, Mickiewicza, Słowackiego, Krasińskiego, Morawskiego i Napoleona, szczególnie zastósowanej do użytku i wygody Polaków w Ameryce...............60
Ta sama w mocnej oprawie i ze złoconym tytulikiem 85

Lekarz domowy, czyli niezawodne sposoby domowego i taniego leczenia rozmaitych chorób, oraz opisanie rozmaitych roślin leczących przez Przyjaciela Ludzkości.............................25

Mała Historya Polska dla szkół polskich, ozdobiona 26 obrazkami. Cena - - 15c.

Mały listownik dla szkólnych dzieci, uczący pisania listów z dodatkiem powinszowań 25

Mały przyjaciel dzieci, książka do czytania dla szkół polskich w Ameryce, w mocnej oprawie 30

Moje leczenie wodą, na podstawie przeszło 35-letniego doświadczenia, napisał dla leczenia chorób i utrzymania zdrowia X. Sebastyan Kneipp, rz.-kat. proboszcz w Woerishofen (Bawarya). Z upoważnienia autora z 33go powiększonego i opracowanego na nowo wydania, przetłomaczył J. A. Łukaszkiewicz. Cena - - 50 c.
W mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem. Cena - - 75 c

Początki Geografii. Z rycinami. Ułożył prof. Ign. Machnikowski. Cena - - - - - - 60c.

Przyjaciel domowy. Użyteczne rady i wskazówki o domu i gospodarstwie, zebrane przez „Gazetę Polską"...25

Przewodnik do pisania listów miłośnych oraz tyczących się ożenienia i zamążpójścia 20

Przyjaciel dzieci czyli Książka do czytania; zastósowana dla szkól polskich w Ameryce 40

Rady i nauki lekarskie i gospodarskie. 25

Zbiór pieśni dla szkół polskich w Ameryce, ułożył były nauczyciel w Chicago Franciszek Żabka...........10

Domna Destylacya albo robienie wódki karólkowej, fenchlowej, anyżowej, cytrynowej, pomarańczowej i innych wódek i likierów bez przepalania. — Z ryciną. — Przerobił dla użytku tutejszego W. Dyniewicz. Z dodatkiem wyciągów z dzieła "Kucharz Warszawski" Napoje, Likiery i Nalewki. 50 c.

Pokwitowania i zaświadczenia dla szkół polskich w Ameryce które się sprzedają:

100	kartów	za	$2.00
200	"	"	3.00
500	"	"	6.00
750	"	"	7.50
1000	"	"	9.00

Książki kwitowe dla Róż Różańca Żywego - - Cena 10c.

Obrazy polsko-narodowe,

któremi każdy Polak w Ameryce powinien swój pierwszy pokój przyozdobić, do nabycia w księgarni polskiej W. Dyniewicza.

Album powstania 1863 — 1864 r.
1.) 8 Kwietnia, 1864 r. w Warszawie
2.) " " "
3.) Nie podadzą się.
4.) Będzie o jednego mniej.
5.) Matka Bozka Częstochowska objawia się męczennicy polskiej do taczek przykutej w podziemiach kopalni na Sybirze.
6.) Wizerunki królów polskich.
7.) Bosak-Hauke, Naczelnik wojskowy województwa Krakowskiego, Sandomierskiego i Kaliskiego.
8.) Jen. Ludwik Mirosławski, dyktator polski w r. 1863.
Cena 25c. za egzemplarz czyli $1.50 za wszystkie 8 obrazów.

Jan III Sobieski, pogromca Turków pod Wiedniem, w pięciu kolorach, rozmiaru 24x30 cali po..........75

Jan III Sobieski 22x28 cali (kolor czarny)..........................50

Kazimierz Pułaski 22x28 cali, (kolor czarny)...........................50

Matka Boska Częstochowska, z herbami Polski Litwy, i Rusi, w sześciu kolorach, rozmiaru 19x24 cali po 75

Matka Boska Częstochowska w kilku kolorach 22x28 cali, (bez herbów Polski, Litwy i Rusi.) 60

Pamiątka przyjęcia pierwszej komunii św. z podpisami (osobno) po polsku, angielsku i niemiecku w dziewięciu kolorach rozmiatu 10½x15 po...15

Prezydenci Stanów Zjednoczonych 21x28 cali 25

Tadeusz Kościuszko bohater Polski i Ameryki w siedmiu kolorach rozmiaru 18x24 cali.........................75

Tadeusz Kościuszko 22x28 cali, (kolor czarny)...........................50

ŻYWOTY ŚWIĘTYCH.
Wyciąg z dzieła X. Piotra Skargi "Żywoty Świętych Pańskich."

Kazanie św. Chryzostoma, o męczeństwie śś. Juwentyna i Maksyma. Tom. 3, na niektórych miejscach skrócone. — O św. Apolonii z listu Dyonizego Aleksandryjskiego do Fabiusza biskupa Antyochskiego, u Ezubiego historyka kościelnego, Lib. 6, cap. 44. Żyła około Roku Pańskiego 239. — Żywot św. Jana Kalibity, Rzymianina, pisany od Symeona Metafrasta. Nicephorus iib. 15. bap. 23 czyni o nim wzmiankę. — Żywot św. Furseusza z Hibernii, o którym wielebny Beda szeroko wspomina w Historyi Kościelnej 1, 8, r. 19 z tego żywota słowo do słowa niektóre rzeczy kładzie. Żył około Roku Pańskiego 702. — Żywot św. Pauli zacnej wdowy Rzymianki, wypisany od św. Hieronima do córki jej Eustachii, słowy św. Hieronima Epist. ad Euster. 27 miejscem skróconemi. Żyła około roku 390. — Żywot i męczeństwo św. Klemensa biskupa Ancyrańskiego i Agataniela Rzymianina, pisane od Symeona Metafrasta. Żyli około Roku Pańskiego 250. — Męczeństwo św. Walentego Kapłana, z starych ksiąg męczeńskich rzymskich. Uswardus i Ado. Surius Tom I. Cierpiał około Roku Pańskiego 234.
Cena .... 15 c.

Męczeństwo św. Bazylea biskupa amazejskiego, i żywot Glafiry panny włoskiej, pisane przez Jana kapłana Nikomedyjskiego, który na śmierć jego patrzył. — Żywot i męczeństwo św. Teodory dziewicy i Dydyma żołnierza, pisany od św. Ambrożego. Żyli około R. P. 300. — Żywot św. Izaaka Patryarchy i Rebeki żony jego, z Pisma św. wzięty. Gen. 21, 22, 24, 27. — Żywot Patryarchy Jakóba, wzięty z Pisma świętego. Genes. 25, 27, 28 etc. - Żywot św. Justyna filozofa i męczennika, wybrany z ksiąg jego od ś. Hieronima, Euzebiusza i Nicefora po części wypisany. Żył około R. P. 200. — Żywot św. Jerzego męczennika, pisany od Metafrasta i Pasykrata, sługi jego. Żył około R. P. 280. — Żywot św Marka Ewangelisty, pisany od ś. Hieronima in Catalogo, od Euzebiusza, Metafrasta i innych. Cena 15c.

Męczeństwo śś. Faustyna - Jowity, braci rodzonych, wypisany od Adona biskupa, z ksiąg męczeńskich Kościoła Rzymskiego. — Żywot i Męczeństwo ś. Juliany dziewicy, wypisany od Symeona Metafrasta. Umęczona za czasu Maksymina około Roku Pańskiego 290. — Żywot ś. Jakóba Pustelnika, grzeszącym aby nie rozpaczali, bardzo ku zbudowaniu się pożyteczny, pisany od Symeona Metafrasta. — Żywot ś. Melanii Mniejszej, Rzymianki, pisany od Metafrasta i Palladyusza. Żyła około Roku Pańskiego 414. — Żywot ś. Małgorzaty królewny Węgierskiej, pisany od błogosł. Garynusza Dominikana w Awionie. Żyła około Roku Pańskiego 1248. — Żywot ś. Wilhelma książęcia Akwitańskiego, a potem pustelnika, pisany pierwej od ucznia ś. Wojciecha, a potem od Teobalda biskupa. Żył około Roku Pańskiego 1139. — Męczeństwo ś. Filomora, Filesa i wielu innych cierpiane w Aleksandryi, pisane od Euzebiego w Kościelnej Historyi słowa od słowa. Żyli około Roku Pańskiego 260.
Cena - - - - - - 15 cts.

Męczeństwo św. Dziewicy Akwiliny, pisane od Symeona Metafrasta. Surius Tomo 3. Żyła około R. P. 286. — Męczeństwo i Żywot ś. Febronii Dziewicy i Mniszki, pisany od Comaidy i siostry jej zakonnej, położony u Metafrasta i Lipomana. Tom 7. Żyła około R. P. 287. - - Żywot Baraka, Sędziego Ludu Bożego, i Debory Prorokini, wybrany z Pisma św. Ind. cap. 2, 3, 4, 5. — Żywot Gedeona i Jefty, Sędziów Ludu Bożego, z Pisma świętego wybrany, Indicum 6 7, etc. Cena 15 c.

Męczeństwo śś. Wita, Modesta i Krescencyi, wyjęte z starych ksiąg męczeńskich. Żyli około R. P. 289. — Żywot śś. dwóch braci bliźniąt męczenników, Gerwazyusza i Protazyusza; pisany od Filipa i w grobie tych śś. znaleziony. — Żywot ś. Sylwestra Papieża. Żył około R. P. 535. — Żywot Romualda pustelnika, pisany od Błogosławionego Piotra Damiana. Żył około R. P. 987. Tegoż też kroniki polskie przy królu Kazimierzu Mnichu wspominają.
Cena - - - - - - 15c.

Męczeństwo św. Witalisa i Agrikoli, wzięte z Brewiarza Rzymskiego. — Żywot ś. Salomei, Fundatorki klasztoru ś. Jędrzeja w Krakowie. Żyła około R. P. 1260. — Żywot Wielebnego Bedy Kapłana i Doktora kościelnego. — Na ś. Teodora męczennika żywot, kazanie ś. Grzegorza Nisseńskiego. — Żywot ś. Bawona, pisany od Teodoryka opata ś. Trudona, położony u Suryusza. Żył około R. P. 600. — Żywot ś. Marcina, biskupa turoneńskiego. Żył około R. P. 380. Cena - - - 15 c.

Na dzień Matki Bożej, który Śnieżny zowią. — Na dzień przemienienia Pana naszego Jezusa Chrystusa, kazanie krótkie, z wykładów Ojców Świętych. — Żywot i Męczeństwo ś. Afry nierządnicy, i z towarzyszkami jej, pisany z starodawna, wedle kościelnych ksiąg męczeńskich. Położony u Suryusza. Żyła około R. P. 290. — Żywot ś. Fryarda pustelnika, pisany od Grzegorza Turońskiego, biskupa, lib. de vitis Patrum cap. 10. Żył około R. P. 604. — Żywot ś. Radegundy królowej Francuzkiej, pisany od Fortunata biskupa i Bandominii ksieni za jej czasów żyjącej, i od ś. Grzegorza Turońskiego. Żyła około R. P. 580. — Męczeństwo ś. Wawrzyńca Dyakona, i Sykstusa Papieża i Agapita, Dyakonów Jego. Żyli około R. P. 252. — Przezacne dzieje i Męczeństwo Zuzanny Dziewicy i innych. Żyła około R. P. 280.
Cena - - - - 15c.

Na dzień młodzianków kazanie krótkie. — Żywot św. Tomasza arcybiskupa Kanturyjskiego. Żył około R. P. 1130. — Męczeństwo siedmiu braci rodzonych i ich matki. — Żywot św. Sylwestra papieża. Żył około R. P. 310. Cena - - 15 c.

Na dzień wszystkich świętych, kazanie krótkie. — Na dzień zaduszny, kazanie krótkie. — Żywot ś. Malachiasza Biskupa Hibernii, pisany od ś. Bernarda z Klarewoli. Żył około R. P. 1100. — Żywot Jozafata Króla Indyjskiego, i Barlaama Pustelnika. Żyli około R. P. 750. Cena 15c.

Na Święto Stolicy Piotra S. Antyocheńskiej Rzymskiej rzecz i historya z kilką nauk duchownych. — Odwołanie i pokuta Teofila Adańskiego, kościelnego ekonoma albo sprawcy, pisane od jego sługi. — Żywot ś. Macieja Apostoła, z pisma ś. wybrany. Actor. 1. 1 od innych dołożony. — Żywot ś. Martyniana Pustelnika i o dwóch białogłowych Zoi i Fortynie; pisany od Sym. Metafrasta. — Żywot ś. Juliana Męczennika i towarzyszów jego, który szeroce wypisany od Sym. Metafrasta. — Żywot i męczeństwo ś. Faustyny panny i Ewelazego z Maksyminem, pisany od Sym. Metafrasta. — Żywot ś. Maryny i ojca jej Eugeniusza, pisany od Metafrasta. Żyć mogli około Roku Pańskiego 480. — Męczeństwo ś. Nicefora wypisane od Symeona Metafrasta, niezgodnej braci ku zbudowaniu się.
Cena - - - - - - - - - 15 cts.

Na więzienie Piotra ś. książęcia Apostolskiego, kazanie krótkie. — Męczeństwo ś. Eugeniusza biskupa Kartagińskiego i wielu innych umęczonych w Afryce, za króla Wandalskiego Henryka aryanina pisane od Wiktora z Atyki, który sam na wiele rzeczy patrzył. Lib. 2 de persecutione Bandalica. Żyli około R. P. 485. — Żywot ś. Dominika, pierwszego fundatora zakonu kaznodziejskiego; zebrany od brata Teodoryka Apoldyi Dominikana. Żył około R. P. 1200.
Cena - - - - - - 15c.

O męczennikach w Anglii. Żywot i męczeństwo Edmunda Kampiana Soc. Jesu. — Żywot ś. Rudolfa Serwina. — Męczeństwo Maryi królowy szkockiej. — Męczeństwo Henryka Garneta. — O MĘCZENNIKACH FRANCUZKICH. Męczeństwo 39 osób Societatis Jesu, i czterdziestego przy nich świeckiego. — Męczeństwo 12 osób Soc. Jesu. — Męczeństwo Rudolfa Akwawiwy i czterech innych osób Soc. Jesu. — Męczeństwo Jakóba Sylezyusza i Gulielma Sance Monchiasza Soc. Jesu. — O niektórych męczennikach tegoż zakonu Soc. Jesu. — Żywot Eliasza Opata. Cena - - - 15 c.

Żywot ś. Abramiusza pisany od ś. Etrema i Metafrasta. Żył około R. P. 320. — Żywot ś. Józefa Oblubieńca Matki Bożej, z Pisma świętego wyłożony. — Żywot ś. Gertrudy dziewicy, pisany od tego, który sam jej świętobliwości był świadomy. Żyła około R. P. 650. — Żywot ś. Benedykta opata, pisany od ś. papieża Grzegorza Wielkiego. Żył około R. P. 527. — Żywot ś. Kutberta biskupa lindyfarneńskiego, pisany od doktora kościelnego wielebnego Bedy. Żył około R. P. 680. Cena - - - - - - 15ct.

Żywot pierwszych rodziców naszych Adama i Ewy i historya o stworzeniu świata. — Żywot i męczeństwo ś. Teodora Hetmana, położone u Metafrasta, ale jest od Angura jego pisarza, który sam był żywym świadkiem. Żył około Roku Pańskiego 311. — Żywot ś. Ceadda biskupa z Brytanii, wypisany od W. Bedy w Historyi Kościelnej Angielskiej, lib. 3. cap. 28 et lib. 4, cap. 3. Żył około R. P. 664. — Żywot ś. Kazimierza królewicza polskiego, wyjęty z kronik polskich. Żył około R. P. 1484. — Żywot ś. Austreberty Panny klasztoru Pauliaceńskiego, pisany od człowieka zacnego, tegoż wieku żyjącego. Żyła około R. P. 638. — Żywot i męczeństwo ś. Onezyma, ucznia Pawła Apostoła, z listu jego i Symeona Metafrasta.
Cena .... 15c.

Żywot ś. Arnulfa biskupa w Mecu, pisany od jego towarzysza. Żył około R. P. 630. — Żywot drugiego ś. Arnulfa biskupa swesyońskiego. Żył około R. P. 1060. — Żywot ś. Bernarda z Klarewali opata. Żył około R. P. 1120 — Żywot ś. Stefana króla węgierskiego, i ś. Emeryka syna jego. Żył około R. P. 970 albo 1020.
Cena - - 15c.

Żywot św. Bazyliusza wielkiego, wypisany od Amfilochiusza Biskupa Ironium.........................15c.

Żywot ś. Amona i żony jego. Żyła około R. O. 324. — Męczeństwo siedmiu Franciszkanów: Daniela, Samuela, Angela, Donna, Leona, Mikołaja, Hugolina. Żyli około R. P. 1219. — Żywot ś. Pelagii nierządnicy. Żyła około R. P. 409. — Żywot Pamba Opata. — Żywot ś. Dominika Pancerznika. Żył około R. P. 1060. — Żywot ś. Jadwigi księżnej polskiej, ciotki ś. Elżbiety, wzięty z klasztoru Trebnickiego. Żyła około R. P. 1210. — Żywot ś. Gallusa, zszedł z tego świata R. P. 640. — Męczeństwo o obrazy ś. Jędrzeja z Krety, pisany od Symeona Metafrasta. Żył około R. P. 752. — Żywot ś. Łukasza Ewangelisty, pisany od ś. Jeronima in catalogo scriptorum, słowo od słowa przełożony. Cena - 15 c.

Żywot ś. Egidyusza albo Idziego pisany od Falberta Larnotańskiego biskupa. Żył około R. P. 700. — Żywot ś. Justa biskupa lugduńskiego, pisany z starodawna, w kościele lugduńskim zostawiony. Żył około R. P. 379. — Żywot i męczeństwo ś. Eudoksyusza i innych przy nim. Żył około R. P. 280. — Żywot i męczeństwo ś. Adryana, i innych przy nim dwudziestu trzech. Żył około R. P. 311. — Na przesławne i wesołe światu wszystkiemu Narodzenie Dziewicy Matki Bożej, kazanie krótkie. — Męczeństwo ś. Piotra, Doroteusza. Gorgoniusza i innych bez liczby. Żyli około R. P. 280. - Żywot ś. Eworcyusza biskupa Aureliańskiego. pisany z starodawna. Żył około R. P. 510, — Żywot i męczeństwo ś. Aigulfa Opata Lyrińskiego, pisany z starodawna, Żył około R. P. 660 — Żywot ś. Wiktoryna biskupa Aminterneńskiego, Męczennika Bożego. Żył około R. P. 93. — Żywot ś. Eleuterysza sługi Bożego, pisany od świętego Grzegorza Wielkiego Papieża. Żył około R. P. 590.
Cena 15c.

Żywot i Męczeństwo św. Anastazego Persyanina, pisany przez Symeona Metafrasta. Cierpiał około roku Pańskiego 610. Umęczony roku Pańskiego 627. — Żywot św. Tymoteusza, ucznia Pawła św., z Pisma św. i z Metafrasta wzięty. — O nawróceniu dziwnem Wielkiego Apostoła Pawła św. kazanie krótkie. — Żywot i Męczeństwo św. Polikarpa, Biskupa Smirneńskiego, pisany od Euzebiusza w Kościelnej Historyi lib. 4 cap. 14. 15. Wspomina go Ireneusz lib. 2. cap. 3. Cierpiał około Roku Pańskiego 160. Umęczony Roku Pańskiego 169. — Żywot św. Jana Chryzostoma albo Złotoustego, Doktora kościelnego, napisany od Metafrasta, i Nicefora, i Palladyusza i cesarza Leona. Żył około Roku Pańskiego 406, skończył 40,.
Cena............... ....15c.

Żywot ś. Augustyna, doktora kościelnego, biskupa Hipponeńskiego, pisany od ucznia jego Possydoniusza biskupa Kalamańskiego. Żył około R. P. 430. — Żywot i Męczeństwo ś. Jana Chrzciciela, wybrany z pisma świętego. — Żywot Dawida króla z Pisma ś. wyjęty.
Cena - - - - 15c.

Żywot ś. Blezylli wdowy, albo raczej pociecha i namowa do rodziców w śmierci dziatek smucących się. — Żywot ś. Andronika i Atanazyi żony jego, pisany od Symeona Metafrasta. — O czterdziestu Męczennikach kazanie ś. Bazyliusza Wielkiego, na niektórych miejscach skrócone Żywot ś. Lupicyna i Romana braci rodzonych, pisany od Grzegorza Turońskiego. — Żywot Grzegorza Wielkiego Rzymskiego Papieża pisany od Jana dyakona Rzymskiego do Jana VII, papieża około Roku Pańskiego
Cena . . 15ct.

Żywot ś. Bernardyna z Senny, zakonu ś. Franciszka, pisany od jego rówiennika i w kanonizacyi jego od papieża Mikołaja piątego namieniony. Sur. Tomo. 3. Żył około R. P. 1400. — Żywot ś. Józefa Patryarchy, z Pisma świętego wybrany; z wykładu ś. Efrema i Filona żyda, którzy też tenże żywot pisali, objaśniony. Gen. 37, 39, 40 etc. — Żywot ś. Piotra Celestyna, papieża piątego, pisany od Piotra Aliaka, kardynała Kameracyńskiego, Sur. Tomo 3. Anton 3 p. tit. 20, cap. S. Żył około R. P. 1270. — Żywot ś. Ryktrudy wdowy, księżny Marcyaneńskiej, pisany od Gutbalda mnicha, do Stefana biskupa z Kameraku, Sur. Tomo 3, R. P. 907, a sama żyła około R. P. 640. Cena - 15 c.

Żywot ś. Bonifacyusza Biskupa Florentyńskiego, pisany od Grzegorza Papieża. Żył około R. P. 510. — Żywot Jozuego syna Nun, który lud Boży wprowadził do ziemi obiecanej; wybrany z ksiąg Mojżeszowych i z ksiąg jego. — Męczeństwo ś. Piotra Ekzorcysty albo zaklinacza, i Marcellina kapłana, i Erazma biskupa, Artemiusza i Kandydy żony jego, i innych. Żył około R. P. 280. Żywot ś. Dunstana arcybiskupa kantuaryjskiego, pisany od Asberna albo Osbertn mnicha tegoż kościoła. Żył około R. P. 960. — Żywot ś. Augustyna biskupa, Anglików Apostoła, od Grzegorza Wielkiego posłanego. Żył około R. P. 561.
Cena - - - 15c.

Żywot Ś. Bonifacyusza Męczennika, wypisany od Metafrasta. Żył około R. P. 300. — Żywot ś. Pankracyusza, w czternaście leciech Męczennika, wzięty z ksiąg starych męczeńskich. Żył około R. P. 286. — Męczeństwo ś. Antoniny Dziewicy i Aleksandra Męczenników, pisane od Sym. Metafrasta. Żyli około R. P. 200. — Żywot ś. Pachomiusza, pisany od Paladyusza in Lausiaca, a szeroce od Metafrasta. Żył około R. P. 340. — Żywot S. Epifaniusza, biskupa miasta Konstancyi albo Salaminy, w Cyprze, i doktora kościelnego. Żył około R. P. 380. — Żywot S. Dziewicy Potencyany albo Pudencyany. Żyła około R. P. 150. — Zjawienie . Michała Archanioła wyjęte z Brewiarza Rzymskiego.
Cena - - - - - - 15c.

Żywot i męczeństwo św. Błażeja Biskupa Sebastyi, i innych przy nim, pisany od Metafrasta i innych. Cierpiał za Dyoklecyana około Roku Pańskiego 290. — Żywot św. Efrema Dyakona i Starego Doktora, w leciech Bazylemu Wielkiemu równego, pisany od Metafrasta i innych. Żył około Roku Pańskiego 168. — Żywot św. Agaty dziewicy i Męczennicy sławnej, wypisany od Adama Trewir, Aswarda, Metafrasta i innych. Żyła około Roku Pańskiego 254 — Żywot i męczeństwo św. Doroty i innych przy niej, wzięty z starych Ksiąg męczeńskich i Adona, Bedy, Aswarda. Żyła około Roku Pańskiego 230. — Żywot św. Brygidy panienki Szkockiej. Sigebertus, Marianus, Aswardus i Ado o niej piszą. Żyła około Roku Pańskiego 500.

Żywot św. Jana De Mata, pierwszego Patryarchy i Fundatora Zakonu Trójcy Najświętszej od Wykupienia Niewolników, pisany różnym językiem od wielu historyków tak świeckich, jako i duchownych z różnych zakonów, a naprzód od Ferraryusza Grait prowincyała Arragońskiego i od Roberta Gagwina generała całego zakonu Trynitarzy.
Cena........................ 15 c.

Żywot s. Bonifacyusza albo Wenfryda, niemieckiego apostoła i Męczennika. Żył około R. P. 740. — Żywot ś. Norberta, pierwszego ojca zakonu Premonstatensów, arcybiskupa Magdeburskiego. Żył około R. P. 1120. — Żywot ś. Medarda, biskupa Nowicmańskiego i Gildarda brata jego bliźnięcego. Żył około R. P. 510. - Żywot ś. Małgorzaty Królowej Szkockiej. Żyła około R. P. 1100. - - Męczeństwo śś. Prymusa i Felicyana braci rodzonych. Żyli około R. P. 250. — Żywot ś. Barnaby Apostoła, z Pisma św., to jest z Dziejów Apostolskich i z kazania Aleksandra mnicha o ś. Barnabie, położonego u Metafrasta. Cena 15 c.

Żywot ś. Brunona patryarchy i przodka Kartuzów; żył około R. P. 1111. — Żywot Błogosławionego Jana Kantego doktora akademii Krakowskiej. Żył około R. P. 1473. — Męczeństwo ś. Arety Araba, i innych wielu, o prześladowaniu Żyda Dunaam; żył około R. P. 522. — Żywot ś. Hilaryona opata, pisany od św. Jeronima doktora kościelnego; żył około R. P. 350. — Męczeństwo jedynastu tysięcy dziewic, to jest, ś. Urszuli i towarzyszek jej pisane z starodawna.
Cena - - - - - 15c.

Żywot śś. dwóch braci Jana i Pawła Męczenników, Gallikana i Hilariona, pisany od Terencyana, który je z rozkazania złego cesarza stracił. Sur. Tomo 3. Żyli około R. P. 350. — Żywot Samsona Rzymianina, goście i chore opatrującego, pisany od Metafrasta, Lipom. C. 6. Sur. C. 3. Żył około R. P. 460. — Żywot ś. Kassyusza, biskupa Narnieńskiego, pisany od ś. Grzegorza. Dialog. lib. 3. cap. 6. et Homil. 37 in Evang. Żył około R. P. 537. — Na dzień przezacny dwóch wielkich Apostołów Piotra i Pawła, dnia jednegoż i roku umęczonych, wychwalenie i słowa ś. Jana Chryzostoma Patryarchy Carogrodzkiego. — Żywot Piotra ś. Książęcia Apostolskiego, z pisma św. i z Doktorów, a historyków kościelnych, niżej w Obroku i na brzegach mianowanych, wybrany. — Żywot Pawła ś. Apostoła, wybrany z Dziejów Apostolskich, od rozdziału 9 & i z historyków Kościelnych i doktorów pominionych. Cena 15 c.

Żywot przesławnej męczenniczki i dziewicy Cecylii. Żyła około R. P. 217. — Żywot ś. Klemensa Papieża i męczennika, ucznia Piotra św. — Żywot ś. Chryzogona. Żył około R. P. 288. — Żywot ś. Chrystusowej dziewicy i męczenniczki Katarzyny. Żyła około R. P. 260. — Żywot ś. Piotra Biskupa aleksandryjskiego. Żył około R. P. 220. — Żywot Eulogiusza aleksandryjskiego i jednego z obciętego, pisany od Pajladyusza w Sensyace. — Żywot Mojżesza Murzyna ś. z rozbójników, pisany od Palladyusza biskupa Kappadocyi. — Żywot Pawła Prostaka.
Cena............................ 15c.

Żywot S. Franciszka Borgiasza z książęcia Gandyi Generała Societatis Jesu, pisany od W. X. Andrzeja Szkota, kapłana tego zakonu. Żył około Roku Pańskiego 1572. Cena 15c.

Żywot ś. Eufrozyny Dziewicy, napisany przez Symeona Metafrasta; żyła około R. P. 430. Cena - - 5 c.

Żywot i Męczeństwo Cyryaka, Smaragda, Larga i innych, napisany od Rzymskiego Kościoła pisarzów, na on czas na to wysadzonych. Do ich dziejów przyłączone jest męczeństwo św. Marcina papieża. — Żywot ś. Antoniego Pustelnika, wypisany przez św. Atanazego Wielkiego. Żył około Roku Pańskiego 324. — Żywot ś. Feliksa albo Szczęsnego, kapłana Nolańskiego, wypisany od W. Bedy i od ś. Paulina biskupa Nolańskiego. Żył około Roku Pańskiego 289. — Męczeństwo śś. Maryusza, Marty, Audyfaksa i Abakuka, wzięte z starych ksiąg męczeńskich Rzymskiego Kościoła. — Żywot ś. Sebastyana, Męczennika i innych, zwłaszcza Marka i Marcelina, napisany z starodawna i od Bedy, Oswarda i Metafrasta powtórzony. — Żywot ś. Jagnieszki, wypisany od Ambrożego ś. Doktora Kościelnego, w kazaniu jego 90. — Żywot ś. Wincentego Męczennika, od łacińskich Prudencyusza, Augusta ś. Serm. de Sanctis 12—13. Cena 15c.

Żywot i męczeństwo św. Eufemii, pisane od Symeona Metafrasta. Żyła około R. P. 260. — Żywot Eliasza proroka, wybrany z pisma św. — Żywot i męczeństwo św. Eustachiusza, żony i dwóch synów jego. Żył około R. P. 100. — W dzień św. Mateusza Apostoła i Ewangelisty, kazanie krótkie, na żywot jego, z Pisma św. wybrany. — Męczeństwo św. Maurycego i Towarzyszów jego żołnierzów 6666. Męczeni roku 14 pnnowania Dyoklecyana, około R. P. 197. — Żywot św. dziewicy i męczenniczki Tekli, uczennicy Pawła św.
Cena - - - - 15 c.

Żywot i Męczeństwo dw... str Dziewic, Rufiny i Sekundy... z ksiąg męczeńskich starodaw... Żyły około R. P. 257. — Żywot ś. ...alberta przodka Zakonników, ...e zowią we Włoszech Vallis A...sae, pisany od Błażeja Melancyusza, tegoż zakonu generała, położony u Suriusza tomo 4. Antoninus 2 part. lit. 15, cap. 17. Żył około R. P. 1040. — Żywot dwóch papieżów Męczenników, które Kościół w tym miesiącu święci: Piusa pierwszego 11 dnia, Anakleta dnia 13 lipca. Pisany od Damaza, Platyny i z Pontyfikału Rzymskiego, jako jest Tomc Concil. 1. — Żywot ś. Bonawentury Kardynała ś. Franciszka, pisany od Oktawiana Swesana de Martinis w kanonizacyi jego dotkniony. Żył około R. P. 1230. Surius Tomo 4. — Żywot ś. Jakóba z Nizybu Biskupa, pisany od Teodora biskupa Cyry, in Theophil. cap. 1, w żywotach świętych, i w Historyi Kościelnej, lib. 1, cap. 7 & lib. 2 cap. 30. Żył około R. P. 320. — Żywot Samuela Proroka i Sędziego ludu Bożego, z Pisma św., z wykładem i naukami Świętych Ojców wybrany. 1. Reg. 1, 2, 3 etc. — Żywot ś. Aleksego, pisany od Symeona Metafrasta i innych. Lipom. tomo 7. Surius tomo 4. Żył około R. P. 400.
Cena - - - - - - 15 c.

Żywot ś. Fortunata biskupa Tndertyńskiego; żył około R. P. 500 — Żywot Elzearyusza hrabi z Aryanu; żył około R. P, 1304. — Żywot Cypryana, Justyny i innych męczenników; żył około R. P. 240. Żywot i męczeństwo ś. Wacława czeskiego książęcia; żył około R. P. 1000. — Na dzień śś. Aniołów, zwłaszcza przedniejszego Michała, kazanie krótkie. — Żywot ś. Korneliusza papieża męczennika; żył około R. P. 225. — Męczenstwo i żywot ś. dwóch braci, Kozmy i Damiana; żył około R. P. 280.
Cena - - - - - - - - - - - - 15c.

Żywot ś. Franciszka Ksawiera Societatis Jesu, pisany od Horyacyusza Cursellina tegoż zakonu kapłana. Wybrany z tych świadectw jawnych, które Jan III król Luzytański, staroście swemu Indyi, Franciszkowi Barretowi zebrać pilnie rozkazał. I z innych jego dziejów, na który inni patrzyli, albo nieomylną sprawę o nich mieli. — Żywot i męczeństwo ś. dziewicy Barbary, pisany od Piotra Galesyna protonotarza Apostolskiego, z greckich pisarzów, Damascena i Arseniusza, położony u Suryusza. Jest u Metafrasta. Żył około Roku Pańskiego 260.
Cena.......................... 15c.

Żywot Fryderyka Męczennika, biskupa Trajekteńskiego wzięty z kościoła tegoż, a z dawna pisany, położony u Suryusza. Żył około R. P. 820. — Żywot błog. Arseniusza Pustelnika, pisany od Symeona Metafrasta. Surius tomo 4. Lipom. tomo 6. Żył około R. P. 388. — Żywot i Męczeństwo ś. Małgorzaty, którą Grekowie zowią Maryną, pisany od Metafrasta. Żyła około R. P. 260. — Żywot ś. Makryny Dziewicy, siostry rodzonej Bazylego Wielkiego, pisany od brata jej Grzegorza biskupa Nisseńskiego, in Epistola ad Olimpium monachum. Żyła około R. P. 390.
Cena - - - - - - 15c.

Żywot ś. Franciszka z Pauli, wybrany z listu o kanonizacyi jego, od papieża dziesiątego. — Żywot św. Rycharda Biskupa Cycestreńskiego, szeroko wypisany od Rudolfa Cycestryusza i od innych krócej sumowany. Surius Tomo 2. Żył około Roku Pańskiego 1243. — Męczeństwo ś. Symeona Biskupa i Ustazena eunucha i wielu innych, pisane od Zozomena w Kościelnej Historyi. Żyli około Roku Pańskiego 350 za Konstancyusza cesarza. — Męczeństwo św. dwoch niałych głów Termesy i Ferbuty, siostr rodzonych i służebnicy ich, wypisane od Metafrasta jest i u Zozomena. — Żywot św. Wincentego z Walencyi, zakonu św. Dominika, pisany od brata Piotra Ranzany z Ponormu. Żył około Roku Pańskiego 1389. — Żywot św. Maryi Egipcyanki, po grecku od Zofroniusza patryarchy Jerozolimskiego pisany. Żyła około Roku Pańskiego 520, za czasu Justyna cesarza starszego. — Żywot św. Izaaka z Syryi, sługi Bozego, pisany od św. Grzegorza Wielkiego Papieża. Żył około R. P. 550. - - - - - - Cena 15c.

Żywot ś. Franciszka, przodka wszystkich Franciszków. Żył ś. Franciszek R. P. 1226. — Żywot ś. dziewicy i męczenniczki Osyty królewnej, pisany z starodawna. Żyła około R. P. 700. — Żywot i męczeństwo ś. Sergiusza i Bachusa. Żyli około R. P. 230. — Żywot ś. dziewicy i męczennicy Potamieny. Żyła około R. P. 280. — Żywot i męczeństwo ś. Dyonizyusza Areopagity, ucznia ś. Pawła Apostoła i towarzyszów jego. — Żywot i męczeństwo ś. Grzegorza, z Wielkiej Armenii i 37 dziewic włoskich. Żyli około R. P. 300. Cena 15c.

Żywot św. Gordyusza Męczennika wypisany od Bazyliusza Wielkiego. — Żywot św. Martyny Męczenniczki Rzymianki, wypisany z ksiąg Męczeńskich, z których tenże żywot wybrał Adotrewireński biskup. — Żywot Dziewicy św. Apolinary, cesarskiej dziewki, napisany przez Szymona Metafrasta. — Na Dzień Trzech Królów kazanie krótkie. — Żywot św. Symeona Słupnika Starszego napisany przez Teodoreta Syreńskiego. — Żywot św: Polieukta Męczennika, wypisany od Symeona Metafrasta. — Żywot św. Makarego z Egiptu Pustelnika, wypisany od Palladyusza biskupa Kappadockiego.......................... Cena 15c.

Żywot św. Jana Jałmużnika, Patryarchy Aleksandryjskiego, pisany przez Leoniusza biskupa Neapolskiego z Cypru i przez Metafrasta. Żył około Roku Pańskiego 615. — Przykłady i powieści tegoż św. Jana Patryarchy, w których się kilka żywotów śś. zamyka, i inne się takie około jałmużny, z pewnych Doktorów historye kładą, ku pobudce do miłosierdzia nad bliźniemi. — Żywot Męczennika św. Tyburcyusza, pisany od pisarzów dyakonów Kościoła Rzymskiego, na to na on czas wysadzonych, za Gaja papieża, z męczeństwem św. Sebastyana, około Roku Pańskiego 286. — Żywot św. Witalisa Zakonnika, pisany od Metafrasta, w żywocie Jana Jałmużnika. Żył około Roku Pańskiego 615. — Żywot i Męczeństwo św. Ignacego, Ucznia św. Jana Ewangelisty, pisany od Hieronima i Metafrasta. Umęczony Roku Pańskiego 110. — Na dzień gromnic, Oczyszczenia Przenajświętszej Matki Bożej kazanie krótkie.
Cena - - - - - - 15c.

Żywot błogosławionego Jana Kapistrana zakonu ś. Franciszka. Żył około R. P. 1400. — Żywot Narcyssa biskupa jerozolimskiego. Żył około R. P. 206. — Żywot ś. Chryzanta i Daryi, pisany od Waryna i Armeniusza. Żyli około R. P. 280. — Żywot ś. Lamberta męczennika, biskupa Tungreńskiego. Żył około R. P. 710. — Żywot ś. Anastazyi Rzymianki dziewicy i męczenniczki, którą starszą zowią. Żyła około R. P. 260. — Żywot ś. dziewicy i męczenniczki Wenefrydy. — Żywot ś. Ezechiasza króla ludu Bożego, wybrany z Pisma świętego. — Żywot Jozyasza króla ludu Bożego wyjęte z Pisma świętego.
Cena - - - - - - 15c.

Żywot ś. Grzegorza Cudowórcy nazwanego; żył około R. P. 220. — Żywot Ester królowej i Mardocheusza stryja jej, położony w Piśmie S. — O Obrazie Pana Naszego Jezusa Chrystusa — Żywot Kolumbana Opata; żył około R. P. 560. — Żywot ś. Symona i Judy, dwóch Apostołów Pańskich, położony w Brewiarzach Rzymskich.
Cena.. 15c.

Żywot ś. Jędrzeja, Polaka pustelnika, Żył około R. P. 980. — Żywot ś. Grzegorza z Nazyanzu, biskupa i doktora kościelnego, wybrany z książek jegoż, a pisany od Grzegorza i Rufina kapłanów. Żył około R. P. 360. — Męczeństwo św. Gordyana senatora i namiestnika cesarskiego. Wyjęte z książek męczeńskich starodawnych. Żył około R. P. 356. — Żywot św. Jana Damascena, pisany od Jana patryarchy Hierozolimskiego. Żył około R. P. 740. — Żywot ś. Nereusza i Achilleusza, braci męczenników z greckiego na łaciński przełożony. Żyli około R. P. 80. — Żywot ś. dziewicy i męczenniczki zacnej Flawii Domicylii. Żyła około R. P. 93.
Cena - - - - 15c.

Żywot ś. Jędrzeja Apostoła. — Żywot Joba z Pisma ś. wzięty. — Żywot Daniela proroka i z nim Zuzanny spotwarzonej, wyjęty z Pisma Świętego. — Żywot Ireneusza męczennika; żył około R. P. 180. Cena - - - 15 c.

Żywot ś. Jeronima doktora kościelnego. Żył około R. P. 388. — Żywot ś. Remigiusza biskupa Remeńskiego. Urodził się R. P. 449. Umarł 545. — Żywot i rada Elizeusza Proroka, wybrany z Pisma ś.
Cena - - - - - - 15c.

Żywot Józafata Króla ludu Bożego, wybrany z Pisma św., 2 Paralip. 17 et 3 Reg. 15. etc. — Męczeństwo śś. Biskupów, Nemczyana, Feliksa, Lukkusa i drugiego Feliksa, Littlea, Pelliana, Wiktorya, Jadera, Datywa, i innych kapłanów i dyakonów. — Żywot ś. Salwiusza Biskupa Albigeńskiego, pisany od Ś. Grzegorza Turońskiego biskupa. Hist. Francorum lib. 5, r. 50 & lib. 7, r. 10. Żył około R. P. 540. — O podwyższeniu krzyża ś., Historya Kościelna z naukami; pisali ją rozmaici, zwłaszcza Sebelicus lib. 6 Aenead 8, Platina in vita Deus-dedit, i greccy historykowie Eheophanes, Cedrenus, i inni około R. P. 622. Patrz w rocznych Dziejach. — Żywot ś. Mikołaja z Tolentynu, zakonu Gremitów św. Augustyna, pisany od jednego Augustyniana, i z kanonizacyi jego która była Roku Pańskiego 1446. Położony u Suryusza. Żył około R. P. 1280. — Żywot i Męczenstwo ś Cypryana, biskupa Kartagińskiego, pisany od Poncyusza dyakona jego. Żył około R. P. 260.
Cena - - - - - - - 15c.

Żywot ś. Katarzyny Dziewicy Szwedzkiej, córki ś. Brygidy, od niemianowanego ale wiernego składacza wypisy. Surius Tomo 2.; żyła około R. P. 1378. — Żywot ś. Wielkiego Patryarchy Noego, z Pisma świętego wybrany. — O Zwiastowaniu Panny Maryi Bogarodzicy i wcieleniu Syna Bożego. — Żywot ś. Isaacyusza, który był mąż Boży, pisany od Simeona Metafrasta; żył około R. P. 368. — Męczeństwo zacne Marka Aretuzyańskiego, pisane od ś. Grzegorza Nazyanzeńskiego. Gratione Invectiva Prima in Julianem Imperatorem. Cierpiał koło R. P. 361. — Męczeństwo ś. Jonasza i Barachizyusza braci, pisane od Czyjasza syna Adama, żołnierza króla Perskiego Saporyusza, który sam na nie patrzył, położone u Metafrasta. — Żywot ś. Cyrylla, Jerozolimskiego Patryarchy, zebrany z Sokratesa, Teodereta, Sozomena, Nicefora historyków kościelnych; żył około R. P. 35. — Męczeństwo Pacholęcia Symona Trydenckiego, od żydów umęczonego, pisane od Doktora Jana Macieja Tyberyna, do senatu Bryksyi. Cierpiał R. P. 147. Sur. Tomo 2. Cena - - 15 c.

Żywot św. Katarzyny z Senny, napisany od doktora Raymunda Kapuańskiego, generała Dominikanów, który spowiednikiem jej był, i od Stefana z Senny, przeora Kartuzów w Tycynie. Żyła około R. P. 1370. — Żywot św. Jakóba Mniejszego, brata Pana naszego, syna Alfeuszowego, biskupa pierwszego Jerozolimskiego. — Żywot św. Atanazego biskupa aleksandryjskiego, doktora Kościelnego, pisany od Kościelnych Historyków. Żył około R. P. 340. — O Znalezieniu Drzewa Krzyża św., na którem wisiało odkupienie nasze. Historya wzięta z Zozomena. Działo się to R. P. 320 — SŁOWA ZŁOTE AMBROŻEGO św. biskupa Medyolanu, o dzisiejszem święcie wyjęte ex oratione de obitu Theodosii. — SŁOWA Ś. EFREMA o świętym i ożywiającym Krzyżu. — Żywot św. Zygmunta króla burgundyjskiego, pisany w księgach starych męczenskich. Żył około R. P. 515. Cena - - - - - - - 15c.

Żywot ś. Klary dziewicy, pisany z rozkazania papieża Aleksandra IV. w kanonizacyi jej dotkniony, Surius tomo 4. Żyła około R. P. 1334. — Męczeństwo ś. Hippolita i czeladzi jego, Cyrylii córki cesarskiej, i wielu innych. Żył około R. P. 252. — Męczeństwo i nawrócenie dziwne Genezyusza Rzymianina. Żył około R. P. 260. — Na dzień Wniebowzięcia Przeczystej Matki Boga naszego Jezusa Chrystusa, Maryi Przenajświętszej, żywot jej wybrany z Pisma S. i z doktorów kościelnych. — Żywot ś. Jacka Polaka, zakonu ś. Dominika, wzięty z klasztoru Krakowskiego. Żył około R. P. 1230.
Cena - - - - - - 15c.

Żywot i męczeństwo ś. Krzysztofa, zebrane z rozmaitych Historyków Kościelnych, Greckich i Łacińskich. — Żywot i męczeństwo ś. Pantaleona, albo jako Grekowie zowią Pantelemona i Hermolaa, Hermippa i Hermokratesa. — O siedmiu braci, który śpiącymi zowią. Żyli około R. P. 249. — Żywot ś. Marty dziewicy, i gospodyni Pana naszego Jezusa, wybrany z Pisma świętego i Kościelnej Historyi. — Męczeństwo śś. Abdona, Sennesa i innych Persów, pisane od dyakonów Rzymskich w żywocie Ś. Wawrzyńca. Żyli około R. P. 239. — Żywot ś Brygidy wdowy Szwedki. wsławiony w wielu pismach i drukach, i w kanonizacyi jej od Bonifaciusza dziewczątego namieniony. Żyła około R. P. 1350, — Żywot ś. Ignacego Lojoli, fundatora zakonu Soc. Jezu, picany od Piotra Ribadeneiay, ucznia it owarzysza jego. — Męczeństwo ś. Szczepana Papieża, i innych przy nim, wypisane od Metafrasta z łacińskiego na greckie pismo. Żyli około R. P. 257.
Cena.......................... 15c.

Żywot św. Leona Wielkiego Papieża, wzięty z żywotów biskupów rzymskich, pisany od wielu zacnych ludzi, zwłaszcza od Platyny i innych, z pisma też jego i listów zebrany. Żył około Roku Pańskiego 441. — Żywot św. Makaryusza Patryarchy Antyocheńskiego Ormianina, pisany na rozkazanie Sygera opata, Roku Pańskiego 1067, a sam żył około Roku Pańskiego 1000. — Żywot św. Gutlaka, królewskiego rodu Pustelnika, pisany od Gwilhelma Ramesa i Feliksa Krolandyjskiego Benedyktynów, położony u Suryusza Tomo 2. Żył około Roku Pańskiego P. 706. — Żywot św. Sabby Gotta Męczennika, pisany od kościoła Gotskiego, położony u Metafrasta, Lipom. Tomo 7. Surius Tomo 2. Żył około Roku Pańskiego 368. — Żywot św. Elfego, arcybiskupa Kantuaryjskiego i męczennika, pisany od św. Osborna, tegoż kościoła mnicha i kanonika. Położony u Suriusza. Tomo 3. Żył około Roku Pańskiego 910. — Żywot św. Anzelma Arcybiskupa Kantuaryjskiego, pisany od Odynera Anglika, domownika jego. Surius Tomo 2. Żył około R. P. 1076. - - - Cena 15c.

Żywot przedziwnej ś. Lidwiny dziewicy. pisany od F. Jana Franciszkanina. — Żywot ś. męczenniczki dziewicy Anastazyi, pisany od Symeona Metafrasta. - Żywot ś. Serwulsa. Żył około R. P. 510. — Męczeństwo i żywot ś. Eugenii, dziewicy, i Protaza i Jacynta i innych. — Na dzień przesławny Narodzenia Bożego, kazanie krótkie. — Żywot Stefana ś. pierwszego męczennika, wyjęty z dziejów Apostolskich. — Żywot ś. Jana Ewangelisty, wybrany z Pisma św.
Cena. - - - - - - - - - 15c

Żywot Małcha Mnicha więźnia, pisany od ś. Hieronima doktora kościelnego. Żył około Roku Pańskiego 329. — Żywot Abrahama Patryarchy i ojców wszystkich wiernych, z Pisma św. wyjęty. Żył po stworzeniu świata roku 2049. — Żywot Lota i żony jego i o Sodomie historya wybrana z Pisma św., Genes 18, 29. — Żywot ś. Hugona biskupa w Gracyonopolu, pisany od Gwidona przeora piątego u Kartuzów, z rozkazania papieża Innocentego II, który żył tegoż czasu, i ten Gwido, około Roku Pańskiego 1100. Surius Tomo 2. — Żywot ś. Nicety opata, pisany od Teosteryka ucznia jego, położony u Metafrasta. Żył około Roku Pańskiego 780, kiedy obrazoborskie kacerstwo zaczęte było.
Cena - - - 15 c.

Żywot ś. Marcina papieża męczennika, pisany od Platyny i innych; żył około R. P. 659. — Żywot ś. Brykcyusza biskupa Turonu; żył około R. P. 390. — Żywot ś. Stanisława Kostki Societatis Jesu. Żył około R P, 1568. — Żywot ś. Grzegorza Turońskiego biskupa. Żył około R. P. 580. — Żywot ś. Tobiasza, w biblii opisany. Żył przed Narodzeniem Pańskiem około lat 450. — Żywot Judyty wdowy, położony w Piśmie Świętem. Cena. 15c.

Żywot Świętego Świętych Pana Naszego Jezusa Chrystusa, a zwłaszcza o Jego Obrzezaniu, i Oktawie Narodzenia i Nowem Lecie.............5c.

Żywot ś. Ludwika Królewicza Sycylijskiego, biskupa Kossańskiego. Żył około R. P. 1280. — Żywot Ruty prababy Dawidowej, opisany w piśmie Ś. Lib. Ruth. — Żywot ś. Zofii wdowy, i męczeństwo trzech córek jej, Wiary, Nadziei, Miłości. Żyły około R. P. 122. — Na dzień ś. Bartłomieja Apostoła, krótkie wspomnienie z historyą żywota jego. — Żywot ś. Ludwika króla Francuzkiego, pisany od Ganfroda de Belloloco spowiednika jego, położony u Suryusza. Żył około R. P. 1230. — Żywot ś. Germana biskupa Antyzyodoru, pisany od Konstancyusza kapłana do Pacyenta biskupa Lugduńskiego. Żył około R. P. 429 — Męczeństwo ś. Jędrzeja Hetmana, i towarzyszów jego, żołnierzów, pisane od Metafrasta. Żyli około R. P. 250.
Cena - - - - - - 15c.

Żywot Drugiego Makarego Aleksandryjskiego, i Marka niejako od tegoż Palladyusza napisany. — Męczeństwo Piotra Ś., Balsamem nazwanego; napisane przez Anastazego Bibliotekarza. — Żywot Ś. Edwarda króla Angrelskiego, pisany przez Alfreda Opata Cystercyeńskiego. — Żywot Ś. Hilaryusza, wypisany od św. Hieronima, Adama i innych, a po większej części z Rocznych Dziejów Boroniusza. — Żywot Pawła Ś., Pierwszego Pustelnika, napisany od Hieronima św. Epist 21............. Cena 15c.

Żywot ś. Maryi Magdaleny, wybrany z Pisma Świętego i innych kościelnych historyi. — Żywot i męczeństwo ś. Apollinara, ucznia św. Piotra Apostoła, pisane od wielu Historyków z starodawna, a powtórzone od Piotra Damiana i od innych, położony u Lipomana, Suryusza tom 4. Żył około R. P. 48. — Męczeństwo ś. Dziewicy Krystyny, krótko od Adona Trewerskiego wypisane. Żyła około R. P. 200. — Żywot drugiej ś. Krystyny Dziewicy nazwanej Dziwna. Żyła około R. P. 1200. — Żywot ś. Jakóba Apostoła, syna Zebedeuszowego, z Pisma św. i Historyi Kościelnych wzięty. — Żywot ś. Anny Matki Bogarodzicy, z doktorów kościelnych, z Ephifaniusza, z Grzegorza Nisseńskiego, Hippolita męczennika i Damascena wybrany.
Cena............................ 15c.

Żywot Mojżesza Zakonodawcy, z Pisma świętego, to jest z ksiąg jego wybrany. Żył po stworzeniu świata około roku 1800. — Żywot dwóch papieżów Męczenników, których Kościół w tym miesiącu święci. Urbana 25-go maja, Eleuteryusza 26. Żyli około R. P. 220. — Męczeństwo i żywot ś. Dympny Dziewicy, królewny z Hibernii. Żyła około R. P. 608. — Żywot drugich dwóch Papieżów męczenników, których tegoż miesiąca Kościół wspomina Jana I 27 dnia maja, i Feliksa 30 dnia tego maja. — Żywot Aarona najwyższego kapłana, wybrany z Pisma św., z ksiąg Mojżeszowych. — Żywot i męczeństwo ś. Pelagii dziewicy z Tarsu. Żyła około R. P. 280. — Żywot ś. dziewicy Petronelli, córki Piotra ś., pisany w księgach męczeńskich starodawnych; położony w żywocie Nereusza i Archilleusza, 12 dnia maja.
Cena - - - - - 15c.

Żywot ś. Moniki wdowy, matki wielkiego doktora i biskupa Augustyna ś. Żyła około R. P. 369. — Męczeństwo ś. Floryana, pisane od starych pisarzów męczeńskich. Cierpiał około Roku Pańskiego 280. — Żywot ś. Aleksandra Papieża, pisany od pisarzów męczeńskich z starodawna. Żyli około R. P. 117. — O męczeństwie Jana ś. Ewangelisty w Rzymie, z powieści starego doktora Tertuliana i św. Hieronima, krótka rzecz. — Żywot ś. Antonina, arcybiskupa florenckiego, pisany od Wincentego Maquarda Dominikana. Żył około R. P. 1400. — Żywot Męczennika Chrystusowego, STANISŁAWA BISKUPA KRAKOWSKIEGO, pisany nietylko od kronikarzów Polskich, ale też od samych papieżów w kanonizacyi; a osobliwie od Jana Długosza, kanonika krakowskiego, pilnie a szeroko. Żył około R. P. 1060. Cena - - - - 15c.

Żywot ś. Niceusza trewirskiego biskupa; żył około R. P. 600. — Żywot ś. Lucyi dziewicy i męczenniczki; żyła około R. P. 290. — Żywot Ewagryusza dyakona, pisany od Palladyusza w Lunzyacie. — Żywot ś. Edyty królewny angielskiej; żyła około R. P. 970. — Męczeństwo ś. Epimacha, którego Kościół wspomina 10 maja; żył około R. P. 200. — Żywot ś. Bercharyusza opata i męczennika; żył około R. P. 860. — O ś. Rogacyanie i Felicyssymie i innych męczennikach. — Żywot Pafnucyusza opata, pisany od Palladyusza w Lanzyace. — Żywot i męczeństwo ś. dziewicy Wiktoryi; żyła około R. P. 250. — Żywot ś. Tomasza Apostoła Chrystusowego, z Brewiarza Rzymskiego wzięty. — Żywot ś. Damaza Papieża; żył około R. P. 369. Cena 15 c.

Żywot Raab nierządnicy, z Pisma św. wybrany, Jozue 2. Psal. 86, 1, Hebr. 11, Jacob. 2. — Żywot ś. Antoniego z Padwy nazwanego, zakonu świętego Franciszka. Pisany od jednego Franciszkana, poważnie i wiernie, w kanonizacyi jego położony, i Ant. 3 p. tit. 24 cap. 3. Żył około R. P. 1200. — Żywot ś. Ludgardy pisany od brata Tomasza Kantyprateńskiego Dominikana, który ją znał i jej był dobrze świadomy. Żyła około R. P. 1220.
Cena - - - - - - 15c.

Żywot ś. Sabby Opata, pisany od Cyrylla mnicha. Żył około R. P. 480. — Żywot Apolloniusza z kupców, pisany od Palladyusza w Lanzyace. — Żywot św. Mikołaja Mireńskiego biskupa. Żył około R. P. 300. — Żywot św. Ambrożego biskupa medyolańskiego, doktora kościelnego. Żył około R. P. 374. — O Poczęciu Niepokalanem Matki Bożej, krótkie wyznanie. — Żywot św. Satyra brata św. Ambrożego, pisany od niegoż w kazaniu żałobnem o jego śmierci. Tomo 3. Znajduje się tu piękna pociecha umierających. Żył około Roku Pańskiego 400. — Żywot Eliasza Opata, pisany od Palladyusza w Lanzyace. Żył około Roku Pańskiego 380.
Cena - - - 15c.

Żywot Samsona, Sędziego ludu Bożego, wzięty z Pisma świętego i wykładu doktorów Kościelnych. Judicum 13, 14, 15, 16. — Na dzień nawiedzenia Elżbiety od matki Bożej, kazanie krótkie. — Męczeństwo uczniów Piotra ś., Processa i Martyniana pisane od Adona, i wielu innych pisarzów męczeńskich z starodawna, które Grzegorz ś. papież słownie wspomina. Homilia 32 in Evangelia. — Żywot ś. Awita Kapłana i Pustelnika, pisany z starodawna od tego, który nie mało tychże czasów [illegible] około R. P. 525. Położony u Su[illegible]a; pisze o nim Ado, Sigebertus [illegible]hron. Anni 495, i Gregor Curon. [illegible] 3 cap. 6. Hist. Franc. — Żywot i męczeństwo ś. Prokopa, pisany od Symeona Metafrasta. Lipom. tomo 7. Euzeb. lib. 8, cap. 12; żył około R. P. 290. — Męczeństwo czterech żołnierzy, które dnia dziesiątego Kościół wspomina. Cena 15 c.

Żywot św. Paulina, biskupa Nolańskiego, pisany od Grzegorza Papieża, lib. 3, Dialog. cap. 1, i nieco od św. Augustyna. Żył około R. P. 410. — Żywot św. Maryi z Egnii, pisany od Jakóba z Witryaku. Żyła około R. P. 1186. — Na narodzenie ś. Jana Chrzciciela, kazanie krótkie. — Żywot św. Romuli, dziewicy i mniszki, pisany od św. Grzegorza papieża. Żyła około R. P. 560.
Cena - - - - - - 15c.

Żywot Symeona z Edessy, który był Salem albo głupim nazwany, pisany od Leoncyusza biskupa Neapolis z Cypru, położony u Metafrasta i innych, jako tego jest świadectwo in Concilio Nicoeno, Art. 4 Evang. lib. 4, cap. 33. Żył około R. P. 550. — Żywot ś. Monegundy Mężatki, pisany od Grzegorza Turońskiego, lib. de vi. Patrum, cap. 19. — Żywot ś. Udalryka biskupa Augszpurskiego, pisany od Berona opata Angeńskiego, położony u Suryusza. Żył około R. P. 830. — Żywot i Męczeństwo ś. Kaliana, Biskupa Apostoła Niemieckiego, Kolumana kapłana i Totuany dyokona, pisany z starodawna, w kościele Herbipolskim zostawiony, położony u Suryusza. Żyli około R. P. 690. — Żywot ś. Goary Kapłana, pisany od Wardeberta dyakona i mnicha Prumińskiego, który żył około R. P. 850, a Goara żył około R. P. 700. Położony u Suryusza. — Męczeństwo ś. Felicytaty albo Szczęsnej wdowy i siedmiu synów jej, pisane od rzymskich dyakonow z starodawna, wznowione od Grzegorza S., Hom. 3 in Evangelia, około R. P. 214.
Cena............................ 15c

Żywot ś. Tomasza z Akwinu, pisany od rozmaitych ludzi. Żył około R. P. 1230. — Żywot ś. Kunegundy cesarzowej, pisany z starodawna, około R. P. 1030. — Żywot ś. Ekwicyusza opata, pisany od ś. Grzegorza papieża. Żył około R. P. 520. — Żywot ś. Eufrazyi panny pisany z starodawna. Żyła około R. P. 390. — Żywot ś. Wulfrana Synomenskiego biskupa, pisany od Jona opata, w leciech jemu równego. Żył około R. P. 700. — Żywot ś. Ruperta, biskupa Wangionskiego, a potem Regenszpurskiego, Apostoła Bawarskiego. Żył około R. P. 713. — Żywot ś. Ludgera Biskupa Monasterskiego, Apostoła Saskiego, pisany od mnichów Werdunskiego klasztoru, który on naprzód fundował. Żył około R. P. 780.
Cena - - - - - 15c.

Żywot ś. Wojciecha Arcybiskupa Gnieźnieńskiego. Męczenika sławnego, z starodawna od jego rówiennika mnicha Benedyktyna, bardzo mądrze napisany, w Rzymie w klasztorze ś. Cecylii znaleziony, i z Kronik Polskich wybrany. — Męczeństwo pięciu Papieżów. Kościół w tym miesiącu święci, to jest: Kleta 26 kwietnia, Aniceta 17, Sotera. i Gaja 22 Marcelina 26. Pisane od Damaza, Platyny i innych. — Męczeństwo Hermenegilda króla Wisygotów w Hiszpanii królującego pisane przez ś, Grzegorza papieża. Żył około R. P. 599. — Żywot i męczeństwo ś. Witalisa i żony jego Waleryi, wyjęty z kazania Piotra Damiana i innych ksiąg męczeńskich. Żyli około Roku Pańskiego 70. — Żywot i męczeństwo Piotra z Werony, Dominikana, pisane od Lentyna patryarchy Jerozolimskiego, tegoż czasu żyjącego i od św. Antonina. — Żywot ś. Filipa Apostoła z pisma świętego wybrany, i u Izydora, Metafrasta i innych położony Cena 15c.

Książki z nutami do śpiewu i grania na fortepianie lub organach.

Orfeusz, czyli Zbiór najulubieńszych pieśni polskich z melodyami ułożonemi na cztery męzkie głosy, przez Bogdana. Zawiera: 1) Bartłomej Głowacki (Hej tam w karczmie), 2) Bolesław Chrobry (Ten co najpierwszy), 3) Bracia nuż do Koła, 4) Bracia rocznica (29 listopada), 5) Car (Co to za gwar) 6) Chwalcie Boga, 7) Czarna sukienka (Schowaj matko suknie moje), 8) Czegoż bracia w kącie siedzieć, 9) Dalej chłopcy, bierzmy kosy, 10) Duma o Żółkiewskim (Za szumnym Dniestrem, 11) Gdyby orłem być, 12) Gdy słoneczko nam zawita, 13) Hej Mazury, hejże ha! 14) Jak się macie Bartłomieju, 15) Jak wspaniała nasza postać, 16) Jam Polak znany z niedoli, 17 Jeszcze Polska nie zginęła, 18) Jeśli żyjesz pracowicie, 19) Kochajmy się (Pędzą jak na skrzydłach) 20) Leszek Biały (Od dworaków opuszczona) 21) Na dolinie zawierucha, 22) Nasz Chłopicki wojak, 23) Nie boję się nikogo (Gdym powinność spełnił moję), 24) O matko P., 25) Orzeł biały (Ciężko ranny), 26) Patrz Kościuszko na nas z nieba, 27) Pędzą jak na skrzydłach, 28) Piękna nasza Polska cała, 29) Pięknie cudnie na Wołoszy, 30) Polatuj myśli, 31) Polak nie sługa, 32) Pomoc dajcie mi rodacy, 33) Przyjaźń o bracia, 34) Sto lat niewoli, 35) U nas inaczej, (Smutnoż tu smutno), 36) Ura! krzyknijmy wraz (Toast), 37) Ura! niech żyje (Toast), 38) Witaj majowa jutrzenko (Mazur 3. maja), 39) Władysław Jagiełło (W bluźnierskich błędach), 40) Wygnaniec (Z ojczyzny mojej wygnany), 41) Za szumnym Dniestrem, 42) Z dymem pożarów, 43) Żal za Ukrainę (Pięknie cudnie na Wołoszy) 44) Żebrak (Pomoc dajcie mi rodacy. Cena 85

Śpiewniczek, zawierający pieśni kościelne z melodyami dla użytku młodzieży szkólnej, zebrał X. J. Siedlecki, katecheta przy szkole pospolitej u św. Barbary w Krakowie. Cena . . 80

Zbiór pieśni i piosneczek szkolnych ułożonych na 2, 3 i 4 głosy do śpiewania, jednakże tak, że po większej części na dwa głosy wykonane być mogą. Wydał Klonowski, nauczyciel seminaryjny w Poznaniu. Cena 25

Ziarno [Zbiór Pieśni] Narodowych na cztery męzkie głosy. Cena $2.00

ANIOŁ STRÓŻ

Chrześcianina Katolika. Zbiór Modłów i Pieśni służący dla dusz pobożnych (z dodatkiem nieszporów i pieśni łacińskich.) Zawiera blizko 650 stronnic wyraźnego druku na pięknym papierze, wydanie dla obojga płci; format 3¼ x 5 cali, oprawne w morocco skórkę, wyzłacane brzegi ze złoconym tytulikiem; cena - $1.00.

Okute i z zamkiem. $1.50

— oprawne w morocco skórkę, wyzłacane brzegi, ze złoconym tytulikiem, okute i ze zamkiem . . $1.50,

— oprawne w aksamit, z krzyżykiem z kości słoniowej, okute i ze zamkiem i pięknemi wyrobami . . $3.50,

— oprawne ozdobnie w aksamit z krzyżykiem metalowym, wyrobami mosiężnemi, stalowemi i z perłowej macicy, okute i ze zamkiem . $4.00-

CICHA ŁZA

Chrześciańska. Zbiór Modłów, i Pieśni służący dla dusz pobożnych (Wydanie dla niewiast) z dodatkiem nieszporów i pieśni łacińskich. Zawiera blizko 650 stronnic wyraźnego druku na pięknym papierze, format 3¼ x 5 cali. — Oprawne w morocco skórkę, wyzłacane brzegi, ze złoconym tytulikiem. Cena - - - $1.00,

— oprawne w morocco skórkę, wyzłacane brzegi, ze złoconym tytulikiem, okute i ze zamkiem $1.50,

— oprawne w aksamit, z krzyżykiem z kości słoniowej, okute i ze zamkiem i pięknemi wyrobami . $3.50,

— oprawne ozdobnie w aksamit, z krzyżykiem metalowym, wyrobami mosiężnemi, stalowemi i z perłowej macicy, okute i ze zamkiem $4.00,

OŁTARZYK ZŁOTY

Zbiór modłów i pieśni, służący dla dusz pobożnych. (Wydanie dla mężczyzn.) Z dodatkiem nieszporów i pieśni łacińskich. Zawiera blizko 650 stronnic wyraźnego druku na pięknym papierze, format 3¼ x 5 cali, oprawne w morocco skórkę, wyzłacane brzegi ze złoconym tytulikiem, . . $1.00,

— oprawne w aksamit, z krzyżykiem z kości słoniowej, okute i ze zamkiem i pięknemi wyrobami . $3.50,

— oprawne ozdobnie w aksamit z krzyżykiem metalowym, wyrobami mosiężnemi, stalowemi i z perłowej macicy, okute i ze zamkiem $4.00,

— oprawne w kość słoniową, z wyrobami z mosiądzu i stali, z klamerką i złócone brzegi . . . . . $4.50.

ŻYWOTY ŚWIĘTYCH PAŃSKICH

Ks. Piotra Skargi

NAPISANE

PRZEZ POLAKA DLA POLAKÓW,

(inne wydania (nie Skargi) są tłómaczone z niemieckich pisarzy.) Sprzedają się po cenach następujących:

Oprawne w półskórek ze złotymi tytulikami $4.00

Oprawne cało w skórę " $6.00

Oprawne cało w skórę, wyzłac. brzegi z złot. tyt. $8.00

Drukowane na pargaminie, ozdobnie oprawne. $12.00

KSIĄŻKI DO NABOŻEŃSTWA.

WYBOREK, po 40c., 65c., $1.oo, $2.00, $2.50.
NABOŻEŃSTWO,.... po 75c.
ANIOŁ STRÓŻ... po $1.oo, $1.50, $2.00, $2.50, $3.50, $4.00. $4.50, $5.oo i $6.oo.
NOWY BREWIARZYK, Tercyarski w mocnej oprawie wyzłacane brzegi i z złotym tytulikiem. - - Cena $3.00 i $3.50
OŁTARZYK ZŁOTY (wydanie dla mężczyzn) $1.oo $3.50, 4.oo
CICHA ŁZA (wydanie dla niewiast) $1.oo, $1.50, $3.50. $4.oo.
WIANEK MARYI, ... po $2.oo i $3.25.
WYBÓR OSOBLIWYCH NABOŻEŃSTW (gruby druk) .... $1.50 i $2.oo.
GŁOS SERCA. Gruby druk. po $1.50.
DUNINA, osobne dla kobiet i osobne dla mężczyzn .... po $2.oo i $3.00.
DROGA DO NIEBA czyli przewodnik dla Duszy do ojczyzny niebieskiej, oraz poznanie serca człowieka, czy w niem Bóg mieszka; czy szatan? w 10 obrazach zmysłowo przedstawiony (z wieloma pięknemi rycinami); w mocnej pięknej oprawie ze złoconym tytulikiem Cena....85c.
ZDROWAŚ MARYA .... $2.00, $2.25 i $3.00.
BÓG NADZIEJA NASZA .... $4.00.
BĄDŹ WOLA TWOJA .... $3.00 i $3.50.
CICHA ŁZA,.... po $6.oo, $7.oo, $9.oo, $12.oo, $15.oo i $18.oo.
U STÓP KRZYŻA, ... po $7.50, $9.oo, $12.oo i $15.oo.
BÓG MOJA NADZIEJA,.... po $5.oo, $8.oo i $12.oo.
WIELBIJ DUSZO MOJA PANA,.... po $4.50, $6.oo. $9.oo, $12.oo i $15.oo.
BĄDŹ WOLA TWOJA (wydanie warszawskie, osobne dla mężczyzn i osobne dla niewiast) po $3.00 i 3.50
OGRÓDEK DUCHOWNY po $1.50 i $2.00.
GOFFINE, Książka do nauki i nabożeństwa $3.50.
ZIENTARSKIEGO CANTIONALE po $2.25
TOMASZA A KEMPIS. O naśladowaniu J. Chrystusa Pięknie oprawne i wyzłacane brzegi.... $2.25.
SZCZEBLE DO NIEBA X. Klonowskiego - $250.00.
MSZAŁY kompletne i najnowsze z patronami polskimi na pięknym, grubym papierze, wyraźnym i wielkim drukiem zelewirowym; wydanie z roku 1880 z aprobatą i zaleceniem ks. Kardynała Ledóchowskiego jako jedyne bez błędu, po $25.00.

Wszelkie książki w angielskim, niemieckim i czeskim języku, od 25 centów aż do $15.oo.

KWIAT NIEWINNOŚCI, książeczka do nabożeństwa dla dzieci, w mocnej oprawie, osobne wydanie dla dziewcząt i osobne dla chłopców....25c.
WYBOREK czyli krótki sposób nabożeństwa codziennego dla katolików. Z dodatkiem pieśni. Mocno oprawna ze złoconym tytulikiem i czerwonemi brzegami. Cena....40c.
MIESIĄC MAJ poświęcony Bogarodzicy i Niepokalanej Dziewicy Maryi. Oraz sposób przygotowania się należycie do Spowiedzi świętej. Modlitwy przy Mszy świętej, Godzinki, Modlitwy wieczorne i kilka pieśni. Zawiera blizko 300 stronnic w mocnej oprawie.. .30c.
NIEPOKALANA MARYA PANNA, nasz ratunek, pomoc nieustanna, czyli opis pod powyższą nazwą znajdującego się w Rzymie obrazu po całym świecie rozsławionego łaskami; oraz wskazówka i sposób, jak mamy uwielbiać i zyskiwać pomoc Najśw. Maryi Panno! Zebrał z oryginałów włoskich K. Ś. C. S. T. i O. d....15c.
KSIĄŻKI KWITOWE dla Róż........10c.
RÓŻANIEC ŻYWY czyli reguły i nowy sposób wspólnego i skutecznego odmawiania Różańca Świętego na większą cześć i chwałę Pana Boga w Trójcy Św. Jedynego i uwielbienie Najświętszej Bogarodzicy Maryi Panny, itd....20c.
NOWENNY DO NAJŚWIĘTSZEJ PANNY (na cały rok)....10c.
NAWIEDZANIA NAJŚWIĘTSZEGO SAKRAMENTU i niepokalanie poczętej Najświętszej Maryi Panny na każdy dzień miesiąca napisane po włosku przez sługę Bożego S. Alfonsa Marya Liguori, Biskupa dyecezyi Świętej Agaty i Fundatora Zgromadzenia Redemptorystów na polski język przełożone. Cena....30c. W mocnej oprawie....50c.
J. M. J. Książka zawierająca Koronkę, Nowennę, Litanie, Modlitwy i Pieśni do świętego Józefa....10c.
KORONKA na cześć niepokalanego poczęcia Naświętszcj Maryi Panny Bogarodzicy .... 3c.
TAJEMNICE Różańca Świętego na kartkach, (Pęczek, 15 tajemnic). 10c.
LEKCYE I EWANGELIE na wszystkie Niedziele i Święta całego roku, podług przekładu X. Jakóba Wujka T. J. stósownie do Mszału Rzymskiego, wypracował ksiądz S. Tomicki a potwierdzona przez Konsystorz Generalny arcybiskupi Gnieźnieńsko-Poznański. Książka ta jest od wielu lat w całej Polsce jak pod Prusakiem tak pod Moskalem i Austryakiem. Jest w mocnej oprawie ze złoconym tytulikiem i ozdobną stronnicą tytułową. Kosztuje w Księgarni Polskiej W. Dyniewicza tylko....$1.50
WYBÓR PIEŚNI NABOŻNYCH KATOLICKICH dla użytku kościelnego i domowego. Zawiera: 52 msze, nieszpory, 1102 pieśni z dodatkiem nieszporów łacińskich, 28 pieśni za Polskę. Obejmuje blizko 1100 stronnic wielkiego formatu na pięknym papierze i z wyzłacanemi tytulikami.
Dzieło to sprzedaje się po cenach następujących:
Oprawne w półskórek $2.25
Całe w skórę i wyzłacane brzegi.... $3.25
ŚPIEWNIK KOŚCIELNY dla użytku wiernych zebrał X. Bern. Ruchniewicz. W mocnej oprawie ....50c.
ŚPIEWNICZEK zawierający Pieśni kościelne z melodyami (z nutami) dla użytku młodzieży szkolnej zebrał Ks. J. Siedlecki, katecheta przy szkole posp. u św. Barbary w Krakowie. Cena 80c.
KANTYCZKA I KANCYONAŁ czyli zbiór najnowszych Pieśni, Kolend i pastorałek na cały rok z Nowenną na Adwent, w mocnej oprawie....75.
KSIĄŻKA JUBILEUSZOWA czyli nauka o Odpustach, szczególnie o Odpuście Jubileuszowym zarazem nabożeństwa i modlitwy przy odwiedzaniu kościołów w celu zyskania odpustu odmawiać się mające. Za pozwoleniem zwierzchności duchownej napisał X. N. B. ....8c.
MINISTRANTURA z dodatkiem dwóch pieśni narodowych ....5c.
GORZKIE ŻALE czyli Pasya....5c.
NIESZPORY ŁACINSKIE....5c.
DWIE MSZE i nieszpory po polsku....5c.
(Poznańskie) STACYE czyli droga krzyża Jezusowego, odprawiane w Archidyecezyi Gnieźnieńsko-Poznańskiej, (z czternastoma obrazkami)....po 10c.
(Chełmińskie) DROGA krzyżowa czyli obchód Stacyi ....po 10c.
(Krakowskie) DROGA krzyżowa ułożona według św. Leonarda przez X. Michała Mycielskiego T. J. tudzież gorzkie żale i modlitwy o męce Pańskiej ....po 10c.
(Chicagoskie) DROGA krzyżowa do nieba wiodąca .... 10c.
GŁOS SYNOGARLICY na pustyni świata tego jęczącej po $1 00

Książę Bismark,

w swojej samotni w Friedrichsruh, jak zwyczajny "Burger," zabawia się grą w karty. Ulubioną jego rozrywką jest "skot"; za partnerów służą mu doktorowie Chrysande i Schweninger oraz nadleśny Lange; gdy który z nich nie dopisze, posyłają po znajomych z Hamburga. Bismark, tak despotyczny i niecierpliwy w polityce, jest najpotulniejszym patnerem przy zielonym stoliku. Pozwala sobie nawet wymyślać krewkiemu nadleśniczemu i wszystko znosi, byle partnera nie utracić. Ekskanclerz z wielką przyjemnością śledzi postępy cyklizmu, żałuje tylko, że wiek sędziwy nie pozwala mu jeździć na Kołowcu. Cyklistki mają u niego mir wielki. Jedną z nich nawet zagadnął w lesie Friedrichsruhe i troskliwie wypytywał o poufny szczegół toalety, który w razie upadku damy ratuje sytuacyę....

Piwo Adama.

Działo się na ostatnim kongresie antyalkoholicznym w Brukseli. W sekcyi dla medycyny i hygieny toczyły się właśnie rozprawy o rezultatach przytulisk dla pijaństwa tj. o błogosławionych skutkach pobytu opilców w leczniczych zakładach, w których nie podawano im innego napoju prócz wody. Jeden z obecnych kapłanów prosił, ażeby liczbę ocalonych, a mówiono coś o 40 do 50 procent pacyontów, podać do szerszej wiadomości, a to posłuży może za nowy bodzieć do zakładania takich przytulisk w Niemczech. Wtedy pewien lekarz z Rygi, wielki zwolennik zupełnej wstrzemięźliwości, podał mu swój adres na karcie papieru, na której u góry wydrukowano: Pij piwo Adama!

— Co to za piwo? gdzie je warzą? — zapytasz.

Odpowie na to pytanie wielki prezydent Stanów Zjednoczonych w Ameryce, Abraham Lincoln.

Kiedy został mianowany prezydentem, wnet zjawili się wysłańcy poszczególnych stanów, aby go w "białym domu" w Washingtonie godnie powitać.

Rozumie się, że było tam wielkie przyjęcie.

Po skończonej ceremonii urzędowej musiał prezydent — tak domagał się stary zwyczaj — podać owym wysłańcom coś do picia. Lincoln nie chciał obyczaju zmieniać.

— Mary! Mary! — zawołał przez otwarte drzwi.

W tej chwili ukazało się młode dziewczę, któremu prezydent szepnął kilka słów do ucha.

Po chwili już mała Mary wróciła do gości, a na wielkiej tacy niosła spory dzban i kilkanaście szklanek.

Lincoln napełnił szklanki i następujące wypowiedział słowa:

— Moi panowie! piję na powodzenie naszych rozpraw najzdrowszym napojem, jaki Bóg stworzył. Nie piłem nigdy żadnego trunku upajającego i nie pozwoliłem tego swoim domownikom, a sumienie nakazuje mi w tej chwili tak samo postępować. Napój, który wychylimy, to piwo Adama, prosto z źródła!

Przy tych słowach podniósł szklankę, pijąc na zdrowie obecnych swoich gości. Owi Amerykanie nie wzięli tego Lincolnowi za złe. Podziwiali swojego prezydenta i cieszyli się, że taki mąż został ich naczelnikiem.

Podobnie jak Lincoln czynili dwaj inni wielcy prezydentowie Hayas i James Garfield. I oni nie używali żadnych trunków upajających.

Albo któż nie słyszał o Dawidzie Livingstonit, wielkim i zasłużonym badaczu, który pierwszy zbadał wewnętrzną Afrykę i odsłonił tajemniczość nieznanych dotąd światów?

I Livingstone pił tylko wodę. Idąc za przykładem całej rodziny, zapisał się w Angiii jako członek do jednego z najpierwszych towarzyst wstrzemięźliwości.

W roku 1840 wyruszał do Afryki. W torbie podróżnej znajdowała się butelka koniaku na lekarstwo na przypadek jakiej nagłej słabości. Ale w podróży butelka się stłukła a w jej miejsce innej nie dostał.

Aż do roku 1853 nie miał w ustach ani kropli alkoholu. Jakie trudy, jak ciężkie choroby przechodził on w tych czasach wśród najstraszniejszych niebezpieczeństw, kiedy wśród palącego żaru słonecznego większą część Afryki wewnętrznej zmierzył pieszo. Trzydzieści razy zapadał na febrę. Zawsze wracał do zdrowia, chociaż — albo kto wie, czy nie lepiej powiedzieć: właśnie dla tego, że — ani kropli napojów gorących w tym czasie nie skosztował, które lekarze tak chętnie zapisują!

— Będzie już temu lat z góry dwadzieścia — tak pisze sam w roku 1858 — jak nie piłem nic upajającego. Osobiste moje przekonanie jest to, że najcięższą pracę i największe trudy można znieść bez podniety alkoholicznej. Właśnie ci z naszej gromadki, którzy największe podejmowali prace, pili tylko wodę i to w małej ilości.

Więc pijcie piwo Adama!

Spis Książek
do Nabożeństwa
O NABYCIA
w Pierwszej Księgarni Polskiej
W AMERYCE,
WŁADYSŁAWA DYNIEWICZA.

Aniół Stróż albo książka do nabożeństwa (mały format) dla młodzieży. W oprawie białej z rżniętym krzyżem białem, z klamerką . . . . Cena $2.50

Aniół Stróż. Ta sama. W oprawie naśladującej bursztyn, kolor ciemno-bronzowy, z klamerką. . . . Cena $2.25

Aniół Stróż. Ta sama. W pięknej skórce, oprawne miękko, złocone brzegi i tytulik. . . . Cena $2.00

Aniół Stróż. Ta sama. W pięknej skórce, z pozłacanym krzyżem tytulikiem i brzegami. . . . . Cena $1.50

Aniół Stróż. Ta sama. W dobrej skórce, oprawne miękko, zł. brzegi i tyt. . . . . . . Cena $1.25

Aniół Stróż. Ta sama. W ozdobnej oprawie skórkowej, złoc. brzegi i tyt. . . . . Cena $2.00

Anioł Stróż, oprawne w skórkę, wyzłacane brzegi $1.00

Anioł Stróż, oprawne w skórkę, wyzłacane brzegi, okute i z klamerką. $1.50

Anioł Stróż, oprawne pięknie, miękko, w skórkę, wyzłacane brzegi. $2.00

Anioł Stróż, w białej oprawie, okute i ze zamkiem, wyzłacane brzegi, z krzyżykiem z kości słoniowej. . $1.75

Anioł Stróż, oprawne w aksamit, z krzyżykiem z kości słoniowej, okute i ze zam. i pięknemi wyrobami $3.50

Anioł Stróż, w pięknej miękkiej moroko oprawie Cena $1.50.

A iol Stróż, w pięknej moroko oprawie, okute z srebrnemi punkcikami i wyrobami na okładce z srebrną klamerką Cena $2.00

Anioł Stróż. Ta sama. Oprawne, ozdobnie w biało z kości, metalu i aksamitu z srebrną klamerką. . . . $2.50

Anioł Stróż, w pięknej, białej, z kości słoniowej wyrzynanej i z aksamitu oprawie, z metalowemi wyrobami z trzema medalami, okute srebrną klamerką. . . . Cena $2.00

Błogosławmy Panu. Zbiór Nabożeństwa katolickiego. Opr. w skórkę, wyzłacane brzegi, z chromo obrazkiem na okładce. $1.25

Błogosławmy Panu. Ta sama oprawna w aksamit, z wyrobami metalowemi, okuta i ze zamkiem. . . $2.00

Bractwo Rożańcowe Najśw. Maryi Panny, przez X. Ant. Załuskiego, w moc. opr., mar. brzegi. . . $1.00

Bądź Wola Twoja. Zbiór Nabożeństwa Katolickiego, ozdobnie opr. w miękką skórkę morocco, złoc. brzegi i tyt. $2.75

Bądź Wola Twoja. Modlitwy i Rozmyślania na wszystkie dni tygodnia i miesiąca, na wszystkie uroczystości kościelne i na wszelkie okoliczności życia, ułożone przez Kapłanów i Świętych katolickiego kościoła ku czci i chwale ukrzyżowanego Chrystusa. Ozdobnie oprawne w skórkę z krzyżykiem na okładce (Wydanie dla kobiet). . . . . Cena $3.00

Bądź Wola Twoja. Ta sama; oprawna ozdobnie w moroko z wyciśniętym krzyżykiem. (Dla niewiast). . . Cen. $3.50

Bądź Wola Twoja. Oprawne w skórkę z krzyżykiem. (Dla mężczyzn). . . . . . Cena $3.00

Bądź Wola Twoja. Oprawne ozdobnie w skórkę z krzyżykiem. (Dla mężczyzn). . . . . . Cena $3.50

Bądź Wola Twoja. Zbiór Nabożeństwa Katolickiego mieszczący w sobie dwa sposoby słuchania Mszy św., Nabożeństwo do Trójcy przenajświętszej, do Najświętszej Maryi Panny, do Świętych Pańskich i Aniołów Bożych, Modlitwy na główniejsze uroczystości roczne, oraz Pieśni kościelne. Oprawne w piękną cielęcą miękką skórkę z pięknemi wyciśniętemi ozdobami i krzyżem. $2.50

Bądź Wola Twoja. Ta sama. Oprawne w czarną szagrynową oprawę z wyrobami i krzyżem z złota i perłowej macicy, z złotą i z perłowej macicy klamerką. . . $2.00

Bądź Wola Twoja. Ta sama. W piękną gładką najlepszą cielęcą skórkę z krzyżykiem złotym. . . $2.50

Bądź Wola Twoja. Ta sama. W piękną czarną szagrynową oprawę z krzyżem pozłacanym i z posrebrzaną klamerką. $2.00

Chwała Boża zbiór nabożeństwa katolickiego, (mały format.) W opr. naśl. bursztyn, kolor ciemno-bronzowy, z klamerką. $2.25

Chwała Boża, Ta sama. W oprawie białej, z krzyżykiem i wyrobami mosiężnemi i w perłowej macicy, z zameczkiem. $2.50

Chwała Boża. Ta sama. Oprawna w morocco skórkę, z złoc. krzyżem, brzegami i tyt. . . . Cena $1.50

Chwała Boża. Ta sama. Opr. ozdobnie w miękką skórkę, z wyciśniętym krzyżykiem, złoc. brzegami i tytulikiem. $2.00

Ciche Westchnienia. Modlitwy i rozmyślania na wszystkie dni tygodnia i uroczystości kościelne całego roku, w pięknej oprawie skórkowej, złocone brzegi i tyt. Cena $1.50

Ciche Westchnienia. Ta sama. W oprawie białej z krzyżykiem i wyrobami białymi na wierzchu, złoc. brzegi. $1.75

Ciche Westchnienia. Ta sama. W oprawie białej z wyrobami białymi, z 3 medalikami, złoc. brzegi. Cena $1.75

Cicha Łza Chrześciańska. Zbiór Modłów i Pieśni służący dla dusz pobożnych (Wydanie dla niewiast) z dodatkiem nieszporów i pieśni łacińskich. Zawiera blizko 650 stronnic wyraźnego druku na pięknym papierze, format 3¼ x 5 cali. — Oprawne w morocco skórkę, wyzłacane brzegi, ze złoconym tytulikiem. . . . $.100 ze zamkiem $1.50

Cicha Łza Chrześciańska. Książka do Nabożeństwa dla Katolików. Napisał i ułożył ks. J. A. Łukaszewicz. Oprawne w czarną miękką skórkę z złotym krzyżem. $1.50

Cicha Łza. Ta sama. Oprawne w najlepsze skitogin z pozłacanym krzyżem. $1.00

Cicha Łza. Ta sama. Oprawne w dobrą wiśniową skórkę z złotym krzyżem. $2.00

Cicha Łza. Ta sama. Oprawne w morrokko z złotym krzyżem. $1.00

Cicha Łza. Ta sama. Oprawne w najlepszą, miękką, wiśniową, skórkę. $2.50

Cicha Łza. Ta sama. Okuta w morrokko z metalowym krzyżem, i okute i z posrebrzaną klamerką. . . $1.50

Cicha Łza. Ta sama. Okute w najlepsze skitogen z metalowym krzyżem. 75c.

Cicha Łza. Ta sama. Oprawne w morrokko. $1.00

Cicha Łza. Ta sama. Oprawae w skitogen, z wyrobami z aksamitu i metalu - - - - - - $1.50

Cicha Łza. Ta sama. Oprawne ozdobnie w czarną skórkę. 75c.

Cicha Łza. Ta sama. Mniejszy format. Oprawne w morrokko. Z pozłacanym krzyżem. $1.00

Dziennik albo krótki sposób nabożeństwa codziennego (wydanie szlązkie) gruby druk w moc. opr., ze złoconym. tyt. $1.25

Dunina, książka do nabożeństwa, wydanie dla kobiet, oprawna w skórkę, wyzłacane brzegi. . . . $2.00

Dziecię do Boga. Książeczka do Nabożeństwa dla młodzieży katolickiej. Mały format. Oprawne w biało w czeskie "chasta", z chromo litografiami na obydwóch stronach i obwódką złotą. . . . . . . 25c.

Dunina, książka do nabożeństwa, wydanie dla mężczyzn, oprawna w skórkę, wyzłacane brzegi. . . $2.00

Dunina, książka do nabożeństwa, wydanie dla mężczyzn oprawna w dobrą skórkę, okuta i ze zamkiem $3.00

Dunina, książka do nabożeństwa, wydanie dla kobiet oprawna w dobrą skórkę, okuta i ze zamkiem $3.00

Filotea czyli Droga do życia pobożnego napisane przez S. Fr. Salezyusza, biskupa i książęcia genewskiego. W moc. opr., złocone brzegi i tyt. $2.50

Goffine Wykład Lekcyi i Ewangelii. Przew. ks. Leonarda książka do oświecenia i zbudowania duszy chrześciańsko-katolickiej czyli krótki wykład Lekcyi i Ewangelii na wszystkie niedziela i święta wraz z wynikającą ztąd nauką wiary i obyczajów i gruntownem wyjaśnieniem roku kościelnego, najgłówniejszych obrzędów kościelnych, mszy św., nabożeństwa domowego i dla chorych, drogi krzyżowej, jakoteż życiorysami Świętych Pańskich, czczonych mianowicie przez lud polsko katolicki. — W moc. opr., ze złoc. tyt., marmurowe brzegi. $3.50

Głos Serca. Zbiór modłów i pieśni dla pobożnych. (Wydanie mniejsze z dużemi głoskami.) Oprawne w skórkę, okute i ze zamkiem wyzłacane brzegi i złoc. tyt. $1.50

Książka do nabożeństwa dla Młodzieży. Oprawna w skórkę, wyzłacane brzegi i tytuliki z chromo obrazkiem na okładce. . . . . 75c.

Kwiat Niewinności. Książeczka do Nabożeństwa. Osobne wydanie dla chłopców i dziewcząt. Mocno oprawne w płótno. . . , . . . 25c.

Książka do nabożeństwa w pięknej oprawie skórkowej, na miękko, wyzł. brzegi i tyt. . . . $2.50

Książka do nabożeństwa w oprawie białej, z pięknemi wyrobami metalowemi, z krzyżykiem z kości słoniowej, okute i ze zamkiem. $3.00

Marya Nasza Pomoc. Książka Modlitewna ku chwale Bożej i Czci Niepokolanej Panny Maryi. Ułożył ks. Józef Krośmiński. Oprawne ozdobnie w biało z kości, metalu i aksamitu, z posrebrzaną klamerką. . . . $2.00

Marya Nasza Pomoc. Ta sama. Oprawne ozdobnie w piękną czarną skórkę. . . . $1.50

Marya Nasza Pomoc. Ta sama. Oprawne bardzo ozdobnie w czarnej szagryn z krzyżem i kwiatami z złota, metalu, mosiędzu i perłowej macicy z klamerką z złota i perłowej macicy. $3.00

Marya Nasza Pomoc. Ta sama. Oprawne bardzo ozdobnie w biały szagryn z krzyżem i kwiatami z złota, metalu, mosiędzu i perłowej macicy z klamerką z złota i perłowej macicy. $3.00

Manna Duchowna albo Nabożeństwo katolickie dla młodzieży szkolnej. Ułożył ks. Józef Krośmiński. Mały format. Oprawne w biało w czeskie "chasta", z chromo litografiami na obydwóch stronach i obwódką złotą. . . 25c.

Nauka Wiary i obyczajów kościoła katolickiego, wyłożona obszernie, stwierdzona i objaśniona miejscami z Pisma świętego i Ojców Kościoła. Przewodnik życia dla rodzin chrześciańskich, przez ks. dr. Hermana Rolfusa i T. J. Brendlego. — W pięknej płóciennej oprawie, ze złotymi wyciskami, marmurowemi brzegami; 1256 stronnic formatu 8×11, z kilkuset ślicznemi rycinami oraz wieloma pięknemi chromo-litografiami. Cena zniżona już $3.00

Nowy Brewiarzyk Tercyański, ułożony przez O. L. K. (1152 stronnic) w pięknej oprawie skórkowej, wyzłacane brzegi i tytulik. . . . . po $3.00 i 3.50

Ołtarzyk Polski Katolickiego Nabożeństwa itd. W oprawie skórkowej, złoc. tyt. złoc. brzegi, z chromo obrazkiem na okładce. - - - - - Cena $1.50

Ołtarzyk Polski. Ta sama. Oprawne bardzo ozdobnie w czarnej szagryn z krzyżem i kwiatami z złota, metalu, mosiądzu i perłowej macicy z klamerką z złota i perłowej macicy. - - - . . . $3.00

Ołtarzyk Polski. Ta sama. Oprawne bardzo ozdobnie w biały szagryn z krzyżem i kwiatami z złota, metalu, mosiądzu i perłowej macicy z klamerką z złota i perłowej macicy. $3.00

Ołtarzyk Polski. Książka do Nabożeństwa ułożona z polecenia Najprzew. X. Arcybiskupa Dunina dla wszystkich katolików. Wydanie zmniejszone. Ks. J. A. Łukaszkiewicz. Ozdobnie oprawne w biało z kości metalu i aksamitu z posrebrzaną klamerką. - - - - - $1.75

Ołtarzyk Polski. Ta sama. W oprawie białej niebieskiej lub w białej czerwonej z wyrobami z kości metalu i aksami z złotymi medalami i z pozłacaną klamerką. $1.75

Ołtarzyk Polski. Okute i zamkiem. - - - $2.00

Ogródek Duchowny. (Wielki druk) $1.50
— Ta sama, okuta i ze zamkiem $2.00

Ołtarzyk Złoty. Zbiór modłów i pieśni, służący dla dusz pobożnych. (Wydanie dla mężczyzn.) Z dodatkiem nieszporów i pieśni łacińskich. Zawiera blizko 650 stronnic wyraźnego druku na pięknym papierze, format 3¼ x 5 cali, oprawne w morocco skórkę, wyzłacane brzegi ze złoconym tytulikiem. $1.00

Ołtarzyk Złoty oprawne w aksamit, z krzyżykiem z kości słoniowej, okute i ze zamkiem i pięknemi wyrobami $3.50

Ołtarzyk Złoty, oprawne ozdobnie w aksamit z krzyżykiem metalowym, wyrobami mosiężnemi, stalowemi i z perłowej macicy, okute i ze zamkiem. . . . $4.00

Przewodnik do Boga. Oprawna w skórkę, wyzłacane brzegi, wyciski i chromo obrazkiem na okładce. . 85c.

Panie zostań z nami. Oprawne w skórkę, wyzłacane brzegi i wyciski z chromo obrazkiem na okładce. . $1.00

Panie zostań z nami. Ta sama, w mocnej oprawie, ze złoconemi brzegami, i tyt. . . . $1.25

Przyjdź Królestwo Twoje. Zbiór Nabożeństwa Katolickiego z szczególnem uwzględnieniem modłów do Najsłodszego Serca Jezusowego i Najczystszego Serca Maryi. Ozdobnie w biało oprawna w kość, aksamit i metal z pięknemi wyrobami, z trzema posrebrzanemi medalami okute i z klamerką $2.00

U Stóp Maryi. Nowenny, Litanie i Modlitwy odpustowe na cześć Najśw. Maryi Panny zebrane i ułożone przez Maryę Rafaelę. Oprawne ozdobnie w czarną skórkę. Mały format. . . . . Cena $1.75

U Stóp Maryi. Ta sama. Oprawne w białej oprawie z wyrobami z kości, metalu i aksamitu z posrebrzaną klamerką. Mały format $1.75

Wianuszek Nabożeństwa Katolickiego uwity (format 2x3 cali), w morocco skórce, złoc. brzegi i tyt. $1.00

Wianuszek Nabożeństwa Katolickiego. Ta sama. Ozdobnie opr. w piękną miękką skórkę, złoc. brzegi i tytul. . . . . . - - Cena $1.75

Wianek Maryi w ozdobnej białej i pluszowej oprawie, z wyrobami z kości słon., i metalowemi, z okuciem i klamerką, wyzłacane brzegi. $3.25

Wianek Maryi, w opr. skórkowej, wyzłacane brzegi, ze złoconym tyt., okute i ze zamkiem. $2.00

Wiara nadzieja i miłość książka do nabożeństwa, w pięknej oprawie białej, okute i ze zamkiem cena $2.25

Wyborek czyli krótki sposób Nabożeństwa Codziennego dla Rzymsko Katolików. Z dodatkiem Pieśni. Oprawne ozdobnie w piękną czarną skórkę. $1.50

Wyborek. Ta sama. Oprawne ozdobnie w biało z kości, metalu i aksamitu, z posrebrzaną klamerką. $2.00.

Wyborek. Ta sama. Oprawne bardzo ozdobnie w biały szagryn z krzyżem i kwiatami z złota, metalu, mosiędzu i perłowej macicy z klamerką z złota i perłowej macicy. $3.00

Wyborek. Ta sama. Oprawne w biało w czeskie "chasta", z chromo litografiami na obóch stronach i obwódką złotą 50c.

Wyborek. Ta sama. Oprawne bardzo ozdobnie w czarnej szagryn z krzyżem i kwiatami z złota, metalu, mosiędzu i perłowej macicy z klamerką z złota i perłowej macicy. $3.00

Wyborek. Oprawne w moroko skórkę. Z okuciem niklową klamerką. . . . . . Cena $1.00

Wyborek, oprawne w płótno i czerwone brzegi Cena 40c.

Wyborek, czyli krótki sposób nabożeństwa codziennego, opr. w angielskie płótno, wyzłacane brzegi i tytulik. 50c.

Wyborek, oprawne w skórkę, wyzłacane brzegi i tytuliki. 65c.

Wyborek, oprawne w kość słoniową z krzyżykiem i z srebrną klamerką. . . . . . . Cena $1.50.

Zdrowaś Marya, nabożeństwo dla młodego wieku, ozdobnie oprawne w angielskie linteum z wyciśniętemi wyrobami (dla niewiast). Cena $2.00.

Zdrowaś Marya, ozdobnie oprawne w najlepsze angielskie linteum z wyciśniętemi wyrobami (dla niewiast). Cena $2.25

Zdrowaś Marya. Ta sama. Oprawne miękką, czarną cielęcą skórkę z wyciskanymi wyrobami. $1.5

Zdrowaś Marya. Ta sama. Oprawne ozdobnie w morrokko. $1.00

Zdrowaś Marya. Ta sama. Oprawne w morrokko. 75c.

Zdrowaś Marya. Ta sama. Oprawne ozdobnie w czarną skórkę. 65c

KSIĄŻKI ANGIELSKIE.

Manuel of the Blessed Virgin. Oprawne w morroko z złotym krzyżem. - - - - - - - $2.50.

Key of Heaven. Ta sama. Oprawne w angielskie linteum z białymi brzegami. - - - - - - - 85c

Key of Heaven. Ta sama. Oprawne w najlepsze angielskie linteum z złoconymi brzegami. - - - - - - $1.50.

The Manuel of the Sacred Heart of Jesus. A Complete Guide to Catholic Devotion. Adapted to all States and Condition of Life. Oprawne w morroko z wyciskanym krzyżem. $2.35

The Manuel of the Sacred Heart of Jesus. Ta sama. Oprawne w morroko z srebrnym krzyżem z okuciem i srebną klamerką. - - - - - - - - - $2.90.

The Manuel of Piety for the Catholic Faithful. A Book of Approved Prayers and Devotions. Oprawne w morroko z wyciskanym krzyżem. - - - - - - - - $2.35.

The Manuel of Piety. Ta sama. Oprawne w morroko okute i z srebrnym zamkiem. - - - - - - $2.75.

All for Jesus. Approved Devotion and Prayers for Church and Home. Oprawne w biały szagryn z kolorowymi i złotymi kwiatami i krzyżem złotym z gwiazdką z perłowej macicy i klamerką z złota i perłowej macicy - - - - - - - $2.00.

All for Jesus. Ta sama. Oprawne ozdobnie w biały szagryn z kwiatami z złota i perłowej macicy, złotym krzyżem z klamerką z złota i perłowej macicy. - - - - - $2.00

The Key of Heaven. Oprawne w miękką czarną skórkę z złotemi wyciskami z złotemi brzegami. - - - - $2.00.

All for Jesus. Ta sama. Ozdobnie oprawne w biały szagryn z kwiatkami z perłowej macicy mosiądzu i metalu z wyrobami z złota, z klamerką z złota i perłowej macicy. - - - - - - $2.00.

The Key of Heaven. Ta sama. Oprawne ozdobnie w biały szagryn z kwiatami z złota z wyrobami z złota i perłowej macicy. $1.25

Oraz różne angielskie do nabożeństwa, po 25c. do $1.00. Książki Niemieckie po 15 centów i wyżej.

Dzieła ważniejsze,
które się ani w większej ilości ani też księgarniom taniej nie sprzedaje:

ANGLO POLISH-LEXICON by J. J. Baranowski. (A Grammar for English speaking people to learn Polish with pronunciation of Polish words in the English language). — Słownik Polsko-Angielski opracowany przez J. J. Baranowskiego. — Dzieło to jest dla chcących uczyć się po polsku. — W mocnej oprawie pół skórkowej, z wyzł. tyt. i marmurowymi brzegami. - - Cena $3.75.

BIBLIA STARY TESTAMENT PODŁUG tłóm. księdza Jakóba Wujka, z dodatkiem komentarzy Menochiusza, z kilkuset rycinami. — NOWY (Pana Naszego Jezusa Chrystusa) TESTAMENT z łacińskiego na język polski przełożony przez księdza Jakóba Wujka ozdobione 200 rycinami i obrazem kolorowym. Obydwa: Stary i Nowy Testament czyli BIBLIA oprawne są w jedną księgę, w pięknej oprawie płóciennej, złotymi i czarnymi wyciskami, marmurowe brzegi. - - - - - Cena $12.00

PISMA HENRYKA SIENKIEWICZA:

Każdy tom osobno oprawny w piękne płótno, ze złoconymi tytulikami.

Pisma Henryka Sienkiewicza 5 tomów. Tom I: Szkice Węglem. — Janko Muzykant. — Stary sługa. — Hania. Tom II: Listy z podróży. Tom III: Listy z podróży po Ameryce (dokończenie.) — Listy z Rzymu, Wenecyi i Paryża. — Komedya z pomyłek. Tom IV: Przez stepy. — Orso. — Z pamiętnika poznańskiego nauczyciela. — Czyja wina? — Za chlebem. Tom V: Latarnik. — Niewola Tatarska. — Jamioł. — Na jednę kartę. — Bartek Zwycięzca. - - - $6.25

Ogniem i Mieczem. Powieść z lat dawnych, 4 tomy $5.00

Potop, powieść historyczna, 6 tomów - - $7.50

Pan Wołodyjowski, powieść historyczna, 3 tomy $3.75

Ta trzecia — Sachem Sielanka — Wspomnienia z Maripozy, z puszczy Białowiezkiej, wycieczka do Aten $1.25

Wyrok Zeusa. — Z wrażeń włoskich. — Organista z Ponikły — U źródła. — Lux in tenebris lucet. — Bądź błogosławiona! — Pójdźmy za nim! — Listy o Zoli $1.75

Rodzina Połanieckich, powieść w 3 tomach - $5.00

Bez Dogmatu, powieść w trzech tomach - - $5.00

Listy z Afryki. W dwóch tomach; z licznemi ilustracyami w tekście - - - - - - $5.50

☞ **Wszystkie pisma H. Sienkiewicza uczynią $41.00.**

☞ **Powyższe dzieła Sienkiewicza są kompletnemi do obecnych czasów.**

Biblia łacińsko-polska, czyli Pismo Swięte Starego i Nowego Testamentu, podług tekstu łacińskiego Wulgaty, i przekładu polskiego P. Jakóba Wuyka, T. J., z komentarzem Menochinsya, T. J., przełożonym na język polski. Wydanie X. S. Kozłowskiego, biskupa łucko-żytomierskiego. We czterech tomach in 8-vo maj. (fracta pagina). $18.00

Cantionale Ecclesiasticum Complectens ea, quae in ecclesiis per Poloniam ex praescripto synodorum provincialum decantori solent, cum nislinctione ad Cantum chorolem. Ad Normam Processionalis Cracoviensis, adornatum et editum. (Z nutami), w mocnej oprawie. . . . $3.50

Cichy Janek i Głośny Franek. Powieść w dwóch tomach, przez Edwarda Lubowskiego. - - - $2.50.

Chrobry. Opowiadanie historyczne z XI wieku, przez autora "Bitwy pod Raszynem." Z 6 rycinami. W ozdobnej oprawie płóciennej, z złotymi i czarnymi wyciskami i ze złoconym tytulikiem. - - - - - $2.25

Druty Telegraficzne. Napisał Wincenty Kosiakiewicz. $1.50

Dwie Siostry. — Opowiadanie z życia młodych dziewcząt, napisała Marya Julia Zaleska. W ozdobnej płóciennej oprawie, ze złoconymi wyciskami i tytulikiem - - $3.00

Dolina bez wyjścia. Przygody podróżników w górach Himalaya, nap. Mayne Reid. Tłómaczyła z angielskiego M. J. Zaleska (z rycinami.) W pięknej oprawie płóciennej, ze złotymi tytulikami. - - - - - $2.25

Duch Puszczy. Opowiadanie z amerykańskich borów. Według dra Bird'a, odrobił Wł. L. Anczyc, z 8 rycinami. W ozdobnej oprawie płóciennej z czarnymi i złotymi wyciskami i tytulikiem. - - - - - - $2.00

Domowy Lekarz Homeopata podług dzieł Drów Heringa, Testa i innych, przez J. Podwysockiego. - - $2.50

Ewangelie na niedziele, wielki post i wszystkie święta podług mszału rzymskiego ułożone a z biblii ks. Jakóba Wuyka wiernie wyjęte z dodaniem modlitw kościelnych i ewangelii opuszczonych w innych wydaniach, oraz początkowych nauk rzymsko kat. kościoła. Oprawne w czerwone płótno ang., wyzłacane brzegi, na extra pięknym papierze. , $5.00

Ewangelie i Epistoły na niedziele, wielki post i wszystkie święta, itd. . . . . . . $1.25.

Giermek książęcy. Powieść historyczna z XIII wieku, dla młodzieży dorastającej, przez Zuzannę Morawską. (Z rysunkami Juliana Maszyńskiego.) W ozdobnej oprawie płóciennej, z złotymi i czarnymi wyciskami i ze złoconym tytulikiem. - - - - - - $2.25

Gwiazda Sudanu. Przygody podróżników w Afryce Środkowej, nap. M. Prêvost-Duclos. Z francuzkiego naśladowała M. J. Zaleska. Z 7 rycinami. W ozdobnej oprawie płóciennej, z czarnymi i złoconymi tytulikami i tytulikiem $2.25

Homilie na niedziele i święta całego roku przez ks. Ant. Chmielowskiego, M. S. T. $3.00

Kazania X. Piotra Skargi o siedmiu Sakramentach kościoła ś. katolickiego; przy których kazania przygodne o rozmaitych nabożeństwach wedle czasu które się w msze księgi wespołek z innemi drobniejszemi pismy tegoż X. Piotra Skargi włożyły i oddzieliły. Cumgratia & Privilegio S. R. M. $2.75

Kazanie na Niedziele i Święta całego roku ks. Piotra Skargi, S. J., 3 tomy. . . . $8.00

Kazania wielkopostne ks. Andrzeja Załuskiego biskupa Płockiego. $2.00

Kochanek Małgosi (typy gatunkowe) napisał Edward Lubowski. - - - - - - $2.00

Król Krak i królewna Wanda. Opowiadanie przedhistoryczne dla młodzieży, przez autora "Bitwy pod Raszynem". Z 8 obrazkami. W ozdobnej oprawie płóciennej, z złotymi i czarnymi wyciskami i ze złoconym tytulikiem $2.25

"Lutnia." (Z nutami.) Pierwszy wybór kwartetów męzkich, polskich i obcych kompozytorów, zebrał Piotr Maszyński, dyrektor tow. śpiewackiego "Lutnia". 4 tomy - - $3.75

Mowy Parafialne, miane w Warszawie, w kościele św. Jędrzeja, przez ks. T. Grodzickiego proboszcza tegoż kościoła (Cztery tomy), oprawne w angielskie płótno, czerwone brzegi. $9.00

Misya Apostolska do pokuty i powstania z grzechów prowadząca, na trzy części podzielona przez ks. Karola Fabianiego, 3 tomy, każdy opr. w płótno ang. . $5.50

Miesiąc najsłodszego Serca Jezusowego, przez ks. Prokopa, kapucyna, opr. w ang. płótno, z czerwonymi brzegami, wyzł. tytuliki. . . . $2.25

Mowy Pogrzebowe przy zmarłych różnego wieku i stanu. Napisane oryginalnie przez ks. Antoniego Konrada Piramowicza, zgrom. ks. Reformatorów. $2.00

Młodzi Żeglarze czyli przygody myśliwskie w Ameryce Północnej, napisał Mayne-Reid, przełożyła z angielskiego M. J. Zaleska, z 12 rycinami. W ozdobnej oprawie płóciennej, z czarnymi i złotymi wyciskami i złoconym tytul. $2.25

Mały lord. Powieść dla młodzieży, napisała Frances Hodgsor Burnett, przełożyła z angielskiego M. J. Zaleska (z rycinami.) W ozd nej oprawie płóciennej, z czarnymi i złotymi wyciskami i tytulikiem. - - - - - $2.25

Moi Znajomi. Martwa natura. Urbanowa. Morze. Ksawery. W starym młynie. Moja Cioteczka. W winiarskim forcie. Józik Skokacz. Maryśka. Lalki moich dzieci. Banasiowa. Anusia. Z cmentarzy. - - - - $1.50

Mieszkaniec Puszczy. Powieść Cooper'a dla młodzieży opracowała M. J. Zaleska. Z 5ciu obrazkami. W ozdobne oprawie płóciennej z czarnemi i złotemi wyciskami - $2.25

Odgłosy Gór i Dolin. Powieści z dawniejszych i nowszych czasów dla młodego wieku, napisała M. J. Zaleska, z 7 rycinami. W ozdobnej oprawie płóciennej, z czarnymi i złotymi wyciskami i tytulikiem. - - - - - $2.25

Opisy i przygody z podróży różnych częściach świata. Zebrał i ułożył Wł. Anczyc, z 6 rycinami. W pięknej oprawie płóciennej, z wyciskami i złotym tytulikiem. - - - - - - - - $2.25

Opowiadania. (Dr. Antoni J.) Dwa tomy. I zawiera: Senatorska Dola. — Chamska Dola. — Palestrant z XVIII wieku. — Pan Balcer z Godzimierza Wilga. — Na szpakowym szlaku. — Gospodarstwo skarbnika czerwonogrodzkiego w kamienieckiej warowni. — Emir Rzewuski. — Początek handlu polskiego na Czarnem Morzu i żegluga po Dniestrze. — Jeden ze szczepów zasłużonego roku. — II. Hrabia Redux. — Sprawa Tarnowska. — Nieszczęśliwy Władyka. — Z dziejów Polesia. – Alex Weryha Darowski. — Maurycy Gosławski. - - - - - - - $5.00

Ogród Warzywny jego urządzenie i pielęgnowanie roślin warzywnych. Na żądanie komitetu Towarzystwa gosp. roln. krakowskiego opisał Karol Langie, członek nadzw. Akademii Umiejętności w Krakowie i komitetu Tow. gosp. roln. krak. - - - - - - - - $1.00

365 Obiadów za pięć złotych przez Lucynę C. autorkę kursu gospodarstwa dla kobiet, jedynych praktycznych przepisów poradnika porządku itd. - - - - - $3.00

Postilla Catholica, w której się znajdują: kazania na święta Panny Maryi, Apostołów, męczenników i innych świętych, których święta kościół zwykł obchodzić: począwszy od adwentu aż do św. Jana Chrzciciela, przez D. Jakóba Wuyka, z Wągrówca Teologa S. J., cum gratia & Prinil; S. R. M. 2 bardzo grube tomy. $16.00

Przygody Myśliwskie młodych osadników w Afryce Południowej. Napisał Mayne-Reid. Przełożyła z angielskiego M. J. Zaleska. Z 12 rycinami. W pięknej oprawie płóciennej, z czarnemi i złotymi wyciskami i złoconym tytulikiem. - - - - - - - - $2.25

Puszcza wodna w lesie. Napisał Mayne-Reid. Przełożyła M. J. Zaleska, z 12 rycinami. W ozdobnej oprawie płóciennej, z czarnymi i złotymi wyciskami i tytulikiem. - $2.25

Połów potworów morskich, napisał Mayne-Reid Przełożyła z angielskiego M. J. Zaleska. (Z 8 rycinami.) W pięknej oprawie płóciennej, z złotymi i czarnemi wyciskami i złoconym tytulikiem - - - - - $2.25

Powieści z 1001 Nocy dla młodzieży, przekład polski podług A. L. Grimm'a. Z 6 rycinami kolorowanemi. W mocnej oprawie z litograficzną okładką. - - $2.00

Tajemnice Afryki, napisał Ludwik Jocolliott. Zawiera: Ostatni statek niewolniczy. — Bohater puszczy. — Stolica stepu. Przeł. z francuzkiego Karol Jurkiewicz. Ozdobione 32-ma ilustracyami. W pięknej oprawie płóciennej, z czarnemi i złotymi wyciskami i złoconym tytulikiem - $3.25

Woły robocze. Obrazki z życia poczciwców przez A. Wilczyńskiego (autora "Kłopotów Starego Komendanta".) - $1.25

W Połcieniu. Opowiadania i obrazki przez Willę Zyndram Kościałkowską. - - - - - - $2.00

Wilcze Gniazdo. Powieść z czasów krzyżackich dla dorastającej młodzieży przez Zuzannę Morawską, z 5 rycinami. W ozdobnej oprawie płóciennej, z wyciskami czarnymi i złotymi i ze złoconym tytulikiem - - - $2.00

Wyprawa po skarby ukryte w pośród puszczy. Przygody podróżników w Australii. Wolny przekład z francuzkiego przez M. J. Zaleską. Z rycinami. W ozdobnej oprawie płóciennej, z czarnymi i złotymi wyciskami i tytulikiem. $2.25

Z różnych sfer. Nowele i obrazki Elizy Orzeszkowej. 2 tomy. — I. Stracony. — Dziwak. — Pani Linza. — Szara Dola. — II. — Julianka. — Czternasta część. — Silny Samson. — Milord. - - - - - - $2.50

Melodye do Zbioru Pieśni Nabożnych Katolickich do użytku Kościelnego. Ułożone do grania na organach i śpiewania na cztery głosy. W mocnej oprawie. Cena - - $5.00

Śpiewnik Kościelny (Cantionale ecclesiasticum) obejmujący Pieśni, Hymny, Antyfony, Nieszpory itd. z melodyami oraz objaśnienia tyczące się świąt i obrzędów kościoła rzymsko-katolickiego, ułożony podług muzyki kościelnej, chóralnej i figuralnej Romualda Zientarskiego, w mocnej oprawie, cena - $2.75

Szczeble do Nieba. T. Klonowskiego w dwóch tomach, w mocnej oprawie, cena - - $250.00

Cantionale Ecclesiasticum Grabskiego, w mocnej oprawie ze złoconemi brzegami i tytulikami, cena - $5.50

Plato V. Reussner'a najlepsza metoda języka niemieckiego do nauczenia się czytać, pisać i rozmawiać po niemiecku w trzech miesiącach bez pomocy, lub z pomocą nauczyciela. Kurs niższy i wyższy z kluczem na końcu. Cena - - - $2.00

M. Joel. Polnische Grammatik, z kluczem w osobnej książce. W mocnej oprawie. Cena - - - $3.50

Nauka Poezyi zawierająca teoryą poezyi i jej rodzajów oraz znaczny zbiór najcelniejszych wzorów poezyi polskiej do teoryi zastósowany przez H. Cegielskiego, w mocnej oprawie, cena $5.75

Słownik Polsko-Łaciński przez ks. Antoniego Bielikowicza w dwóch tomach, w mocnej oprawie, cena - $13.65

Nauka Położnictwa dla użytku położnych napisana przez dra Henryka Jordana, w mocnej oprawie, cena - $7.00

Nauka o chorobach kobiet (Gynaekologia) przez dra Mieczysława Gruella, w mocnej oprawie, cena - $9.00

Pisma Lekarskie dra T. Chałubińskiego, w mocnej oprawie, cena - - - - - - $3.50

Praktyczny Kucharz Warszawski zawierający 1503 przepisy różnych potraw oraz pieczenia ciast i przygotowywania zapasów spiżarnianych, cena - - - $3.00

Filotea czyli droga do życia pobożnego napisana przez św. Franciszka Salezyusza biskupa i książęcia Genewskiego oraz założyciela zakonu Nawiedzenia Najśw. Maryi Panny. Przetłómaczył podług najpoprawniejszego dawnego wydania ks. Aleksander J. w mocnej oprawie z złoconemi brzegami, cena - - $2.50

Droga do życia pobożnego, przez św. Franciszka Salezyusza, w mocnej oprawie, cena - - - $1.75

Godzina Straży czyli godzina nieustającego Różańca w rozmaitych okolicznościach życia, w mocnej oprawie, cena - 75c.

Pisma Adama Mickiewicza w mocnej oprawie, cena $12.00

Powstanie Narodu Polskiego w r. 1830—1831 od epoki na której opowiadanie swoje zakończył Maurycy Mochnacki, z mapą teatru wojny i czterema kartami topograficznemi przez Ludwika Mierosławskiego, w ośmiu tomach, w mocnej oprawie, cena $45.00

Bitwy i Potyczki stoczone przez wojsko polskie w r. 1831, zestawił E. Callier, porządkiem chronologicznym podług Ludw. Mierosławskiego, S. Barzykowskiego i źródeł współczesnych, w mocnej oprawie, cena - - - - - - - $5.00

Kazania Sejmowe Skargi, wykład publiczny M. Bobrzyńskiego miany w dniu 29 Marca, 1876 r. w Krakowie, cena - 35c.

Historya Unii Kościoła Ruskiego z Kościołem Rzymskim, napisał ks. Edward Likowski, cena - - - $3.50

Wykład Listów św. apostoła Pawła do Tymoteusza, Tytusa, Filomena i do żydów jako dalszy ciąg wykładu Pisma św. Nowego Zakonu przez ks. W. Serwatowskiego, w mocnej oprawie, cena $1.25

Wieczór św. Sylwestra czyli wypisy z mojego dziennika, napisał ks. Feliks Gondek, w mocnej oprawie, cena · $1.50

Katalog Obrazów.

Prosimy zamawiać obrazy podając NUMER jakoteż i tytuł żądanego obrazu.

Obrazy Polsko-Narodowe,

któremi każdy Polak w Ameryce powinien swój pierwszy pokój przyozdobić.

●●●●

1008 Album powstania 1863—18 . 12x20
1) 8 Kwietnia 1864 r. w Warszawie.
2) 8 Kwietnia 1864 r. w Warszawie.
3) Nie poddadzą się.
4) Będzie o jednego mniej.
5) Matka Bozka objawia się męczennicy polskiej do taczki przykutej w podziemiach kopalni na Sybirze.
6) Wizerunki Królów Polskich.
7) Bosak-Hauke, Naczelnik wojskowy województwa Krakowskiego, Sandomirskiego i Kaliskiego.
8) Jen. Ludwik Mirosławski, dyktator polski w r. 1863.

Powyższe obrazy są drukowane na ślicznym lśniącym papierze brunatnym, na podobę fotografii, tuszem. Cena 25c. za egzemplarz czyli za wszystkie 8 obrazów - - $.50

1009	Jan III Sobieski pogromca Turków pod Wiedniem, w pięciu kolorach	24x30	po	$2.50
1010	Tadeusz Kościuszko bohater Polski i Ameryki na koniu dowodzący oddziałem Kosynierów, w siedmiu kolorach - - - -	18x24	po	75c.
1001	Matka Bozka Częstochowska z herbami Polski, Litwy i Rusi w sześciu kolorach - - -	19x24	po	75c
1011	Tadeusz Kościuszko, chromo-oleograf, wierna kopia obrazu znajdującego się w kapitolu w Washingtonie. (Bardzo rzadkie). - -	22x28	po	$5.00
1012	Kościuszko po zwycięztwie Racławickiem według obrazu Jana Matejki w 7miu kolorach -	19x28	po	75c.
1013	Prześladowanie Unitów na Podlasiu	12x15	po	25c.
1014	Jan III Sobieski - -	10x6	po	5c.
1015	Piast, kmieć i kołodziej w Kruświcy obrany królem Polskim -	8½x7	po	5c.
1016	Album Wojska Polskiego z 1831 r. Przedstawione w 10 obrazach według rysunków Władysława Mottego z dodaniem Krótkiej Historyi Wojskowości Polskiej i działań wojennych w 1831 roku. W ślicznych kolorach	12x16	po	$8.00
1017	Wylądowanie Kolumba w ślicznym kolorze. Obraz ten jest chromolitografią w oleju na sztywnym płóciennym papierze - -	17x24	po	50c.
639	Tadeusz Kościuszko, kolor czarny	22x28	po	50c.
653	Kazimierz Pułaski, kolor czarny	22x28	po	50c.
698	Jan Sobieski, kolor czarny -	22x28	po	50c.
877	Książe Józef Poniatowski -	22x28	po	50c.
892	Jan III Sobieski król Polski pobił Turków pod Wiedniem dnia 12go Września 1683 r., kolor czarny -	22x28	po	50c.
891	Rzeź w Krożach. Dnia 22go Listopada 1893 r. - - -	22x28	po	75c.
897	Pamiątka Obchodu Konstytucyi 3go Maja 1791—1891. W Ameryce w kolorach - - -			$1.50
857	Mikołaj Kopernik, kolor czarny	22x28	po	50c
753	Chopin, kolor czarny -	22x28	po	50c.

Obrazy Religijne.

●●●●

Kredkowe litografie, drukowane na czarno na gruncie osobno odbitym, na extra ciężkim papierze arkuszowym.

Rozmiar 22x28. Cena $1.00

311 Św. Alojzy Gonzaga
312 Najśw. Matka Bozka Częstochowska
313 Najśw. Serce Jezusa

Prosimy zamawiać obrazy podając NUMER jakoteż i tytuł obrazu.

314 Najśw. Serce Maryi
315 Św. Brygida
316 Św. Małgorzata
317 Św. Hieronim
318 Św. Róża z Lima
319 Św. Tekla
320 Św. Klara z Assyżu
321 Św. Julianna
322 Św. Jan Krzyżowiec
323 Św. Krzysztof
333 W spokoju z Światem
334 Św. Jan Berchmans, S. J.
336 Św. Marya Magdalena
337 Gethsemane
338 Św. Teresa
340 Ostatnia Wieczerza
341 Dobry Pasterz
342 Św. Dominik odbierający Różaniec
345 Ukrzyżowanie
346 Nasza Pani Nieustającej Pomocy
349 Chrystus objawia się św. Tomaszowi
350 Św. Wincenty Ferrier, Apostół Hiszpanii
351 Anioł Stróż
352 Ostatnia Wieczerza (25x28)
353 Urodzenie
354 Św. Filip Benitius O. S. M.
355 Chrystus przed Piłatem (podług M. de Munkacsy)
358 Św. Roch z Montpelier
370 Jezus Naucza na Jeziorze Genezareth
371 Idź i nie grzesz więcej
372 Św. Michał Archanioł
373 Jezus w Świątyni
392 Czyściec
393 Raj
394 Piekło
395 Śmierć Sprawiedliwych
396 Śmierć Grzesznego
397 Chrystusa wjazd do Jezuralem
399 Święci Trzej Królowie
405 Święta Familia
418 Bozkie dziecię Jezusa w Jeruzalem
430 Archanioł Gabryel
431 Św. Katarzyna patronka Aleksandryi
32 Św. Regina patronka Francyi
433 Św. Dorota patronka Cezarei
434 Św. Afra, dziewica
435 Św. Reinildis
436 Św. Apolonia
437 Św. Leokadya patronka Toledo
1007 Pamiątka Slubu

Rozmiar 22x28. Cena 50 centów.

3 Święte Serce Jezusa
4 Święte Serce Maryi
7 Ukrzyżowanie
13 Wniebowzięcie P. M.
14 Zdjęcie z Krzyża
15 Św. Patrycyusz
4 Św. Franciszek Ksawery Apostoł Indyi i Japonii
45 Zmartwychpowstanie
46 Św. Cecylia
51 Wniebowstąpienie
52 Św. Stanisław Kostka
105 Omnis Spiritus Laudet Dominum, Alleluja
106 Św. Anna
107 Św. Benedykt, opat
108 Św. Scholastica
200 Regina Apostolorum
248 Św. Józef
249 Błogosławiona Marya Małgorzata z Alacoque
250 Pan Jezus na Krzyżu
253 Ecce Homo (według F. Barbieri-Rome)
254 Mater Dolorosa
273 Św. Ludwik z Francyi
274 Śmierć św. Józefa
275 Św. Tomasz z Akwinu
276 Św. Weronika
577 Chrystus błogosławi małym Dziatkom
278 Czternastu św ętych Pomocników
279 Chrystus wjeżdżający do Jeruzalem
304 Św. Aloizy Gonzaga
305 Nasza Pani Dobrej Rady
307 Św Fam lia (Marya, Jezus i Józef)
308 Śmierć św. Benedykta
309 Św. Placydus męczennik
301 Św. Antoni Padewski
325 Zaślubiny Najśw. Panny Maryi
328 Najśw. Serce Jezusa
329 Najśw. Serce Maryi
330 Błogosławiony Jan Gabryel Perboyre
331 Marta i Marya
332 Burza Życia
364 Św. Hildegardis
365 Św. Gertruda
367 Św. Jan Chrzciciel
368 Zwiastowanie
369 Urodzenie
374 Św. Elźbieta portugalska
375 Sw. Jerzy męczennik
376 Św. Mateusz Ew.
377 Św. Marek Ew.
378 Św. Łukasz Ew.
379 Św. Jan Ew.
383 Św. Agata
384 Św. Franciszek z Assisi
385 Św. Filomena
386 Św. Jan Nepomucen
387 Św. Wincenty a Paulo
388 Św. Katarzyna z Senny
389 Św. Urszula
390 Św. Sebastyan
391 Św. Benedykt i św. Scholastyka. Ostatnie spotkanie.
401 Trójca Przenajświętsza
402 Św. Hulbertus
403 Św. Ignacy Loyola
404 Św. Edward
406 Św. Wojciech
409 Święta Marya z dzieciątkiem
410 Jezus karmi rzesze
411 Jezus rozkazuje burzy
412 Jezus wypędza kupców z Świątyni
413 Jezus umywa nogi Apostołom
414 Powrócenie Syna marnotrawnego
416 Siedem Boleści
417 Kazanie na górze
420 Święta Familia
421 Św. Genowefa patronka Paryża
422 Św. Łucya patronka Syracuse i Sycylii
423 Św. Krystyna patronka Tyro-Tuscany
424 Św. Barbara
425 Św. Zuzanna z Rzymu
426 Św. Agnieszka

Rozmiar 14x20. Cena 25 centów.

1 Ecce Homo
2 Mater Dolorosa
5 Ostatnia Wieczerza
6 Madonna
16 Witaj Maryo!
17 Papież Leon XIII
18 Niepokalane Poczęcie
19 Święci Aniołowie
20 Święte Serce Jezusa
21 Święte Serce Maryi

Prosimy zamawiać obrazy podając NUMER jakoteż i tytuł obrazu.

23 Św. Jan Ew.
24 Św. Marya Magdalena
25 Św. Ambroży wyg. ces. Theo.
26 Ucieczka do Egiptu
27 Św. Andrzej apostół
28 Św. Franciszek Ksawery
29 Św. Jan Chrzciciel
30 Św. Weronika
31 Św. Anna
32 Notre Dame de Loudres
33 Nadgrobek św. Panny
34 Św. Józef
35 Św. Brygida
36 On strzeże młodych
37 Panna Marya, ucieczka grzesznych
38 Hołd Mędrców
39 Chrystus wynagradza swych naśladowców
40 Boleść w ogrodzie
41 Najświętszy Sakrament
42 Bł. Panna wstawia się za swemi dziećmi w godzinę śmierci
43 Dobry pasterz
53 Św. Benedykt
54 Papież Pius IX
55 Św. Jerzy, męczennik
57 Św. Róża
58 Św. Genowefa
59 Ave Maria
60 Salve Virgo Florens
61 Św. Bonifacy
62 Św. Helena, cesarzowa
63 Wiara
64 Św. Trójca
65 Św. Antoni Padewski
66 Św. Szczepan pierwszy męcz.
67 Sw. Ignacy męcz.
68 Św. Raymond
69 Św. Piotr
70 Św. Paweł
71 Św. Elźbieta
72 Św. Edmund
73 Św. Tomasz apostół
74 Św. Wincenty a Paulo
75 Św. Stanisław Kostka
76 Św. Gerardus, opat
77 Św. Alojzy Gonzaga
78 Św. Franciszek a Paulo
79 Św. Mikołaj biskup
80 Św. Augustyn, biskup
81 Św. Henryk cesarz
82 Św. Leonard
83 Św. Franciszek Seraficki
84 Św. Bernard, opat
85 Św. Walenty, męcz.
86 Św. Jakób
87 Św. Michał Archanioł
88 Św. Katarzyna Aleksandryi
91 Zwiastowanie (podług Rubensa)
92 Święta Rodzina (podług Guida)
93 Wąż mosiężny
94 Św. Jan poprzedzający Zbawiciela
95 Prorok Izajasz
96 Prorok Malachiasz
97 Zbawiciel pokazuje się Maryi Magdalenie zmartwychpowstaniu
98 Św. Agnieszka
99 Św. Małgorzata
100 Św. Franciszek z Assyżu
101 Św. Floryan
102 Św. Leonard z Port Maurice
103 Chrystus oddawa klucze św. Piotrowi
104 Św. Dominik
110 Ukrzyżowanie
112 Wniebowzięcie Panny Maryi
114 Zdjęcie z krzyża
181 Widzenie św. Teresy
182 Św. Marcin, biskup
183 Św. Alfons z Liguori
184 Św. Filomena
185 Św. Krystyna
186 Św. Franciszek Ksawery
187 Św. Karol Boromeusz
188 Św. Cecylia
189 Św. Wacław
190 Św. Bonawentura
191 Gloria in excelsis Deo
192 Ktokolwiek wierzy we mnie
193 Serce Jezusa, bądź mą ucieczką
194 Rezurekcya
195 Jezus ochrzczony przez św. Jana
196 Mojżesz i 10 przykazań
197 Nasza pani Zwycięztwa
198 Jezus uzdrawia córkę Jaira
199 Tableau de Dosse
205 Św Julia
206 Św Wawrzyniec, męcz.
207 Św Crescencya, męcz.
208 Św Paweł (Krzyżowiec
209 Św Patrycyusz
210 Św Jan Nepomucen
211 Ofiarowanie Syna Rybaka
212 Nasza Pani Pocieszenia
213 Nasza Pani z Guadalupe
214 Arka Noego
219 Sancta Jesus Societas
220 Koronacya Najświętszej Panny
221 Nasza Pani z Mt. Carmel
222 Marya, Jezus i Józef
223 Nasza Pani Miłosierdzia
224 Mądre Panny
225 Aniołowie oznajmiają Narodzenie Pana Jezusa
226 Aniołowie składają hołd dzieciątku Jezus
227 Św. Franciszek
228 Regina Apostolorum
229 Praesentatio beatae Mariae Virginis
251 Św. Joachim
252 Chrystus błogosławi małe dzieci
295 Sw. Franciszek z Sales
296 Św. Celeta
297 Św. Zofia
298 Śmierć św. Szczepana
299 Ścięcie św. Jakóba
300 Chrystus naucza w łódce
306 Święta Twarz Naszego Zbawiciela 10x14
324 Nasza Pani Dobrej Rady
326 Ojca Mateusza Członkowy Certyfikat
327 Błogosławiona Marya Alacoque
344 Św. Marcin
361 Anioł Stróż
380 Św. Rafał
381 Św. Jadwiga
382 Św. Elźbieta
407 Św. Familia
408 Najśw. Marya z Dzieciątkiem

Rozmiar 10x14. Cena 15 centów.

111 Ukrzyżowanie
113 Wniebowzięcie Panny Maryi
115 Zdjęcie z krzyża
116 Ecce Homo
118 Św. Anna
119 Nasza Pani z Lourdes
120 Św. Brygida
121 Pan Jezus w Ogrójcu
122 Bł. Panna wstawia się za swemi dziećmi w godzinie śmierci
123 Św. Michał
124 Św. Trójca
125 Św. Szczepan, pierwszy męczennik
126 Św. Serce Jezusa
127 Św. Serce Maryi
128 Św. Józef

Prosimy zamawiać obrazy podając NUMER jakotcż i tytuł obrazu.

Panna Marya, Orędowniczka grzesznych
Hołd Mędrców
Chrystus wynagradza swych naśladowców
Najśw. Sakrament
Dobry Pasterz
Ave Maria
Św. Franciszek z Assyżu
Chrystus oddaje klucze św. Piotrowi
Widzenie św. Teresy
Św. Dominik
Nadgrobek św. Panny
Św. Marcin
Salve Virgo Florens
Św. Andrzej
Św. Alfons z Liguori
Św. Rodzina
Św. Ambroży
Wiara
Św. Krystyna
Nasza Pani z góry Karmel
Nasza wybawicielka
Nasza Pani Siedmiu Boleści
Św. Matylda, cesarzowa
Św. Jakób patron Hiszpanii i Indyj
Św. Franciszek Salezy
Nasz Zbawiciel odwiedzających biednych
To me ciało — to ma krew
Najświętsza Komunia
Św. Paweł Apostoł
Ktokolwiek wierzy we mnie
Św. Piotr
Św. Franciszek Ksawery, apostoł Indyi i Japonii
Św. Jan Ewangielista
Św. Rodzina
Św. Weronika
Św. Alojzy
Św. Franciszek a Paulo
Rezurekcya
Ochrzcenie Pana Jezusa przez św. Jana
Św. Agnieszka
Uległość Pannie Maryi
Widzenie św. Małgorzaty
Droga krew P. Jezusa
Słowo Bozkie
Św. Wilhelm
Św. Wawrzyniec
Św. Wacław
Św. Róża
Św. Konstanty
Chrystus błogosławi chleb
Nasza Pani Miłosierdzia
Św. Wincenty a Paulo
Św. Błażej
Marya, Jezus i Józef
Anioł Stróż
Accipit St. Simon Stock Sacrum Scapulare
Matka świętej miłości
Hoc Est Corpus Meum
Ecce Sto Ad Ostium et Pulso
Św. Rafał Archanioł
Św. Karol Boromeusz
Św. Antoni Padewski
Św. Marya Magdalena
Św. Barbara
Św. Jadwiga
Św. Gregorius M.
Św. Hubert
Św. Frydrych
Św. Urszula
Św. Anastazy Papież
Św. Marcin Papież
Św. Róża z Lima
Św. Walburga
Św. Gertruda
Św. Odelia
Św. Angela
Św. Franciszka Romana
Syn Marnotrawny
Św. Mechtildis
Św. Teodor M.
Św. Magdalena z Pazzi
Św. Leon I Wielki Papież
Św. Eugeniusz
Św. Wojciech Wielki
Św. Hidigardis
Św. Dorota
Św. Genowefa Patronka Paryża
Św. Weronika z Julianis
Św. Teresa a Jesu

Chromo-Kolorowe Obrazy.

●●●●

Chustka św. Weroniki (chromo)- 16x20 po 2.00
Święta Panna i Dziecię (w kol.) 18x24 po 1.00
Św. Serce Jezusa (w kol.) - 18x24 po 60c.
Św. Serce Maryi (w kol.) - 18x24 po 60c.
Ukrzyżowanie, w ślicznych kolorach 26x36 po 4.00
Czternaście Stacyj Drogi krzyżowej do kościoła. W ślicznych olejnych kolorach 10x14. Cena wszystkich 14 obrazów - - - - $2.00.
Św. Anna z Najświętszą Panną (w kolorach) - - - 18x24 po 60c.
Św. Józef (w kolorach) - 18x24 po 60c.
Św. Bonifacy (w kolorach) - 18x24 po 60c.
Św. Jan prowadzący Najśw. Pannę od grobu (w kolorach) - 18x24 po 60c.
Św. Gregor M. (w kolorach) - 12x18 po 50c.
Jezus chodzący po morzu (w kol.) 12x18 po 50c.
Zaślubiny Najśw. Panny Maryi (w kolorach) - - - 12x18 po 50c
Heród otrzymuje Głowę św. Jana Chrzciciela (w kolorach) - 12x18 po 50c.
Najśw. Serce Jezusa (w kolorach) 20x26 po 1.00
Najśw. Serce Maryi (w kolorach) 20x26 po 1.00
Św. Patrycyusz (w kolorach) - 14x20 po 60c.
Św. Twarz Zbawiciela naszego (w kolorach - - - 7x9 po 25c.
Św. Józef (w kolorach) 7x9 po 25c.
01 **Matka Bozka Częstochowska z herbami Polski, Litwy i Rusi w sześciu kolorach - - 19x24 po 75c.**
02 **Matka Bozka Częstochowska z Historyą tegoż obrazu przedstawionych w 9ciu obrazach w jednym, w 9ciu olejno malowanych kolorach - - - 16x20 po 50c.**
03 **Matka Bozka Częstochowska z Historyą tegoż obrazu przedstawionych w 9ciu obrazach w jednym, w ciemnym olejno kolorze 16x20 po 25c.**
04 **Matka Bozka Częstochowska wierna kopia sławnego obrazu w Częstochowie w 9ciu olejnych kolorach - - - 16x20 po 50c.**
05 **Matka Bozka Częstochowska wierna kopia sławnego obrazu w Częstochowie w ciemnym olejnym kolorze - - - 16x20 po 25c.**
06 **Pamiątka przyjęcia pierwszej Komunii św. z podpisami (osobno) po polsku, angielsku i niemiecku w dziewięciu kolorach - 10½x15 po 15c.**
18 Mapa Polski za czasów Jana III Sobieskiego. Z herbami polskich województw - - - 19x26 po 1.00

Prosimy zamawiać obrazy podając NUMER jakoteż i tytuł obrazu.

312 N. Matka Bozka Częstochowska bez herbu (w kolorach) - - 22x28 po 75c.
Małe Obrazki Świętych w ślicznych kolorach po 100 w paczce rozmiaru 2½x4 po 1.00
218 Św. Familia (w ślicznych kolorach) 14x20 po 50c.
362 Święta Szata (w angielskim) (w kolorach)
363 Święta Szata (w niemieckim) (w kolorach)

Obrazy Rozmaite.

●●●●

8 Przemienienie - - - 24x30 po 1.00
9 Wszyscy Papieże (w ślicznych kolorach (chromo) - - - 24x30 po 2.00
12 Niepokalane Poczęcie (staloryt) - 24x30 po 1.00
50 Modlitwa Pańska (ilustrowane drogą krzyżową) - - - - 24x30 po 75c
203 Catholic Marriage Certificate, w ślicznych kolorach - po 1.00
89 Obraz mieszczący w sobie razem: Certyfikat od Chrztu, Pierwszej Komunii i Bierzmowania - 12x18 po 30c
348 Arkusz zawierający 50 małych kartek, różnych świętych, litografowane chromo - - - 22x28 po 1.00
349 Obraz grupowy. — Hierarchii kościoła katolickiego w Ameryce, w pięknych barwnych kolorach - 22x28 po 1.00

WIDOKI.

667 Jeruzalem - - 22x28 po 1.00
860 Chicago w rychłych latach — 1779—1853 r. Przedstawiając w tym obrazie historyę miasta Chicago aż do obecnych lat w 15tu widokach 22x28 po 60c.

Obrazy Amerykańskie.

●●●●

519 Abraham Lincoln - - 22x28 po 60c.
654 Lafayette - - 22x28 po 60c
704 Christopher Columbus - 22x28 po 60c.
814 Christopher Columbus - 28x42 po 1.00
818 Abraham Lincoln - - 28x42 po 1.00
791 George Washington - 28x42 po 1.00
523 George Washington na koniu wojskowym - - 22x28 po 60c.
636 Grupa familijna Jerzego Washingtona - - - - 22x28 po 60c.
1012 Prezydenci Stanów Zjednoczonych - - 22x28 po 25c.

PREMIA No. 4.

Dla starych i nowych abonentów "Gazety Polskiej." Każdy który opłaci Gazetę na rok z góry ma prawo dostać poniżej opisany piękny organ za dopłatą pięć dolarów. Cena tego organu jest 6 dolarów, lecz 1 dolar odchodzi na premią. Razem Gazeta i organ wynoszą **7 dolarów.** Kto już odebrał był premią a życzy sobie ten piękny instrument niechaj przyśle 6 dolarów.

"Nawet dziecko może grać."

DOSKONAŁY

Instrument Muzyczny.

No. 760.

GEM ROLLER ORGAN,

Cena $6.00 z 3 wałkami. Waży zapakowane 15 funtów. Długość 16 cali, szerokość 14 cali, wysokość 9 cali.

Oprócz 3 wałków należących do instrumentu mamy na składzie przeszło 1000 rozmaitych wałków z galopami, polkami, marszami, muzyką kościelną itd. Pomiędzy temi znajdują się następujące polskie wałki:

Cena 30 centów za każdy wałek.

No. 1040 Barłomiej Głowacki,
" 1041 Dalej chłopcy, bierzmy kosy,
" 1042 Hej Mazury, hejże ha!
" 1043 Jak się macie Bartłomieju,
" 1044 Jeszcze Polska nie zginęła,
" 1045 Nasz Chłopicki wojak,
" 1046 Orzeł biały,
" 1047 Patrz Kościuszko na nas z nieba.
" 1048 Witaj majowa jutrzenko,
" 1049 Z dymem pożarów.

☞ Na żądanie poślemy Spis wszystkich wałków. Wałki te mogą być używane na "Gem Roller Organ" i na "Concert Roller Organ."

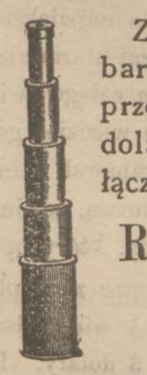
Instrument ten nie jest dziecinną zabawką, w którym graje się na podziurawionym papierze. Instrument ten graje bez takiego papieru, muzyka pochodzi z wałka z śpilkami nabitemi podobnie do pudełków muzycznych. Jest tak trwałym jak maszyna do szycia. Instrument ten odznacza się **pojedyńczością** i trwałością. Obsada jest z podrabianego drzewa orzechowego.

Extra wałki kosztują po 30 centów za wałek. Cena 6.00. Wysełamy Ekspresem dobrze w pudełku zapakowane. **Przesełkę opłacamy.**

PREMIA No. 24.

TELESKOP

na daleko widzenie.

Za pomocą tego Teleskopu można widzie bardzo daleko. Cena jest **2** dolary, lecz naprzód Gazetę opłacający mogą odciągać sobie dolara na premią a dopłatę **$1.00** niechaj dołączają do abonamentu Gazety.

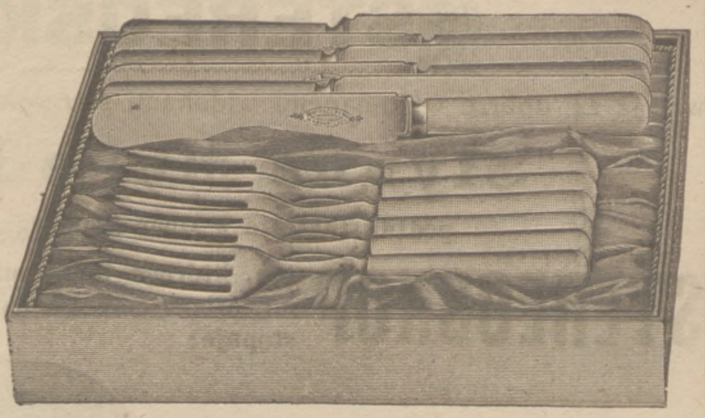
Razem Teleskop i Gazeta na rok. wynoszą **3** dolary.

PREMIA No. 21.

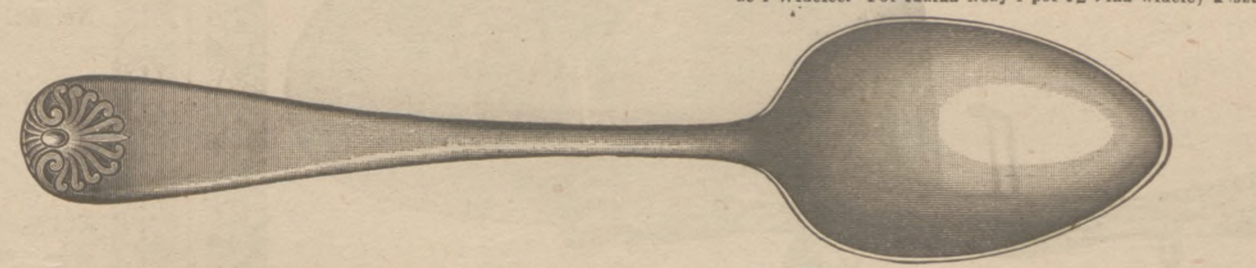
SREBRO STOŁOWE.

Z czystego srebra. Z fabryki pierwszorzędnej wyrobu "Rogers Bros." Gwarantowane jako najlepszy materyał i najlepsze i najczyściejsze srebro. Poniżej podajemy ceny:

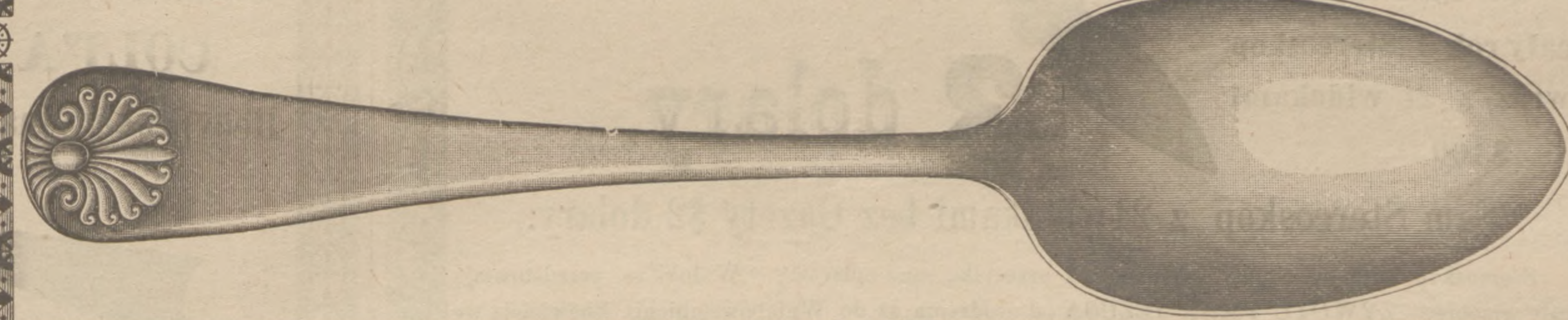
Tuzin Łyżeczek od Herbaty No. 1 -	$ 8.50
" Łyżek Stołowych No. 1 - -	17.00
" Łyżeczek od Herbaty No. 2 -	8.50
" Łyżek Stołowych No. 2 - -	17.00
½ tuzina Noży i ½ tuzina Widelcy - - -	27.00

że i Widelce. Pół tuzina Noży i pół t[illegible]ina widelcy k[illegible]sztuj[illegible] [illegible]7.00,

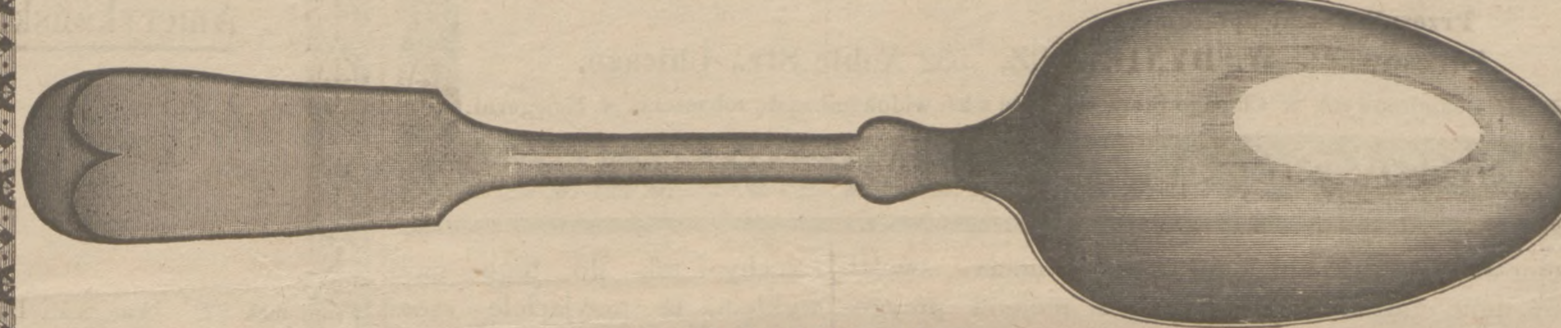
No. 1. Łyżeczka od herbaty. Tuzin $8.50.

No. 1. Łyżka Stołowa. Tuzin $17.00.

No. 2. Łyżeczka od herbaty. Tuzin $8.50.

No. 2. Łyżka Stołowa. Tuzin $17.00.

Abonenci, którzy chcą nabyć z powyższego srebra stołowego, gdy opłacą Gazetę na rok z góry, mogą jednego dolara premii odciągnąć sobie od powyższych cen. Wysełamy Ekspresem i przesełkę opłacamy.

Podróże Gulliwera

DO NIEZNANYCH KRAIN.

PRZEKŁAD Z ANGIELSKIEGO

W. SZYMANOWSKIEGO.

Z RYCINAMI H. EMY.

(Ciąg dalszy.)

Mój pan deklamował mi niekiedy zachwycające ustępy ich najlepszych poematów, rzeczywiście był to styl Homera, Wirgiliusza i Miltona.

Zgon Hyhma nikogo nie martwi, ani też cieszy. Najbliżsi jego krewni i najlepsi przyjaciele, nie płaczą po nim. Umierający nie okazuje roz paczy że musi ten świat opuszczać; zdaje się że odbył odwiedziny i żegna się z towarzystwem w którem dlugo przebywał. Pewnego razu pan mój zaprosił jednego ze swoich przyjaciół wraz z rodziną dla załatwienia ważnej sprawy. umówiono się zabopólnie na dzień i godzinę. Zdziwiliśmy się że nam chybili. Nako niec przybyła małżonka z dwojgiem dzieci lecz nieco póżniej i przy powitaniu tłumaczyła się ze swojego opóźnienia tem że jej mąż umarł nagle. Nie użyła wszakże wyrażenia że *umarł*, które jest nieprzyzwoitem, lecz *shnuwh* które doslownie znaczy, *udać się do swej babki.* Była dość wesołą bawiąc u nas i umarła wesołą, w trzy miesiące potem bez żadnych cierpień. Hyhmowie żyją po większej części 60 do 70 a nawet do 80 lat. Na kilka tygodni przed zgonem, przewidują swój koniec i nie zatrważają się tem bynajmniej. Wtedy przyjmują odwiedziny swoich przyjaciół życzących im szczęśliwej podróży. Na dziesięć dni przed śmiercią, przyszły nieboszczyk który nigdy prawie nie myli się w swojem obliczeniu, odwiedza nawzajem tych, którzy go odwiedzali, w lektyce niesionej przez Jahusów; i żegna się uroczyście z przyjaciołmi jak wyjeżdżający w inną okolicę. Winienem tu nadmienić, że Hyhmowie nie mają w swoim języku wyrazu oznaczającego złe, i że w zastępstwie jego używają przenośni wziętych ze złych skłonności i brzydoty Jahusów; gdy zatem chcą wyrazić roztargnienie służącego, błąd dziecięcia, kamień o który się potknęli, niepogodę itp. wspominają tylko o rzeczy o którą idzie z przydatkiem yahu. I tak np.: wyrażają wyżej wspomnione zdania: *hhm yahu*, *w hnaholm yahu*, *ynlmnwihlma yahu;* a chcąc oznaczyć dom źle zbudowany, powiedzą *ynholhmrohlnw yahu.* Jeżeli który z czytelników pragnie dowiedzioć się bliższych szczegółów dotyczących obyczajów i zwyczajów Hyhmów, to niech raczy zaczekać dopóki nie skończę grubego tomu *in folio* który właśnie przysposabiam do druku. Niebawem wydam pro spekt, I prenumeratorowie bez wątpienia nie zostaną za wiedzeni w swoich nadziejach i prawach. Teraz zaś, upraszam publiczności ażeby się raczyła zadowolnić tą treścią i pozwoliła mi zakończyć opis moich przygód.

●●●●

ROZDZIAŁ X.

Szczęśliwe życie autora w kraju Hyhmów. — Przyjemność jakiej doznaje w ich rozmowie. — Zostaje z ich kraju wydalony z rozkazu Zgromadzenia.

Zawsze miłowałem porządek i oszczędność w jakimkolwiek znajdowałem się położeniu, umiałem urządzić sobie przyzwoity sposób życia. Mój pan wyznaczył mi miejsce na mieszkanie o sześć kroków od swojego domu, to mieszkanie było tylko chatą odpowiednią zwyczajowi krajowemu, dość podobną do chat Jahusów, pozbawioną wszelkiej przyjemności i wygody; wyszukałem sobie glinę którą wylepiłem ściany i podłogę, z trzciny zaś zrobiłem matę którą pokryłem moją chałupkę. Z konopi dziko rosnących na polach zrobiłem sobie gatunek grubego płótna, które napełniłem pierzami ptaków bym miękko miał na czem spocząć. Zrobiłem też sobie przy pomocy bułanka i noża mojego stół i dwa krzesła. Gdy odzież moja zupełnie się zużyła, sporządziłem sobie nowe ze skór królików i innych pięknych zwierzątek tejże wielkości, zwanych unuhnoh, których skórę pokrywa delikatny puszek. Z tychże skórek zrobiłem sobie dość wygodne pończochy. Podzelowałem trzewiki deszczułkami drewnianemi, przypasawszy je i przytwierdziwszy do zwierzchniej skóry; a gdy ta się podarła, zastąpiłem je skórą z Jahusów. Co do pożywienia, często wydobywałem miód z wydrążonych drzew, mięszałem go z wodą lub jadłem z chlebem owsianym. Nikt lepiej przeto odemnie nie mógł doświadczyć, że natura na małem poprzestaje i że potrzeba jest matką wynalazku.

Cieszyłem się najpożądańszem zdrowiem ciała i niezmierną spokojnością umysłu. Nie byłem narażony na nie stałość lub zdradę przyjaciół, ani też na sidła skrytych nieprzyjaciół. Nie potrzebowałem płaszczyć się dla zjednania sobie względów możnego lub jego ulubieńca. Nie miałem potrzeby mieć się na baczności przeciw oszukaństwu i prześladowaniu. Nie było tam lekarzy co by mi zniszczyli zdrowie, ani przeciwników co

by mi zrujnowali majątek, ani autorów by mnie nudzili. Nie było szyderców, plotkarzy, obmówców, łotrów, złodziei, nikczemnych stręczycieli, głupców, szulerów, hipokondryków, nudnych gdyraczy, uwodzicieli, morderców, mniemanych artystów i uczonych.

Miałem zaszczyt często roz mawiać z panami Hyhmami odwiedzającymi mojego pana, który był tak łaskaw że mi pozwalał pozostawać w pokoju i przysłuchiwać się ich roz mowie. Raczyli oni zadawać mi niektóre pytania i słuchać moich odpowiedzi. Czasem towarzyszyłem mojemu panu w jego odwiedzinach; lecz nie pozwoliłem sobie: odezwać się, jeżeli nie byłem zapytany. Wszystko co słyszałem było bardzo użyteczne i wysłowione w kilku wyrazach lecz z wdziękiem; największą zawsze w towarzystwach zachowywano przyzwoitość, każdy słuchał co mu się podobało; nieprzerywano sobie, nie dręczono długiemi i nudnemi opowiadaniami, nie rozprawiano ani sprzeczano się. Mieli zasadę że w towarzystwie dobrze jest aby czasami panowało milczenie, i sądzę że w tem mieli słuszność, gdyż w ciągu tego wypoczynku u mysł płodzi nowe myśli, a tym sposobem rozmowa się ożywia i staje poważniejszą. Zwykle rozmawiali o korzyściach i rozkoszach przyjaźni, o sprawiedliwości, dobroci porządku, cudownych dziełach natury, o starodawnych podaniach, o zasadach i granicach cnuty, o niezmiennych zasadach rozumu, o zaletach ich rymotwórców i warunkach dobrej poezyi.

Mogę tu wyznać bez wszelkiej próżności, że często byłem przedmiotem ich rozmów, obecność moja bowiem podawała sposobność panu mojemu obznajmienia swoich przyjaciół z mojemi przygodami, i historyą mojego kraju; to spowodowało wcale niepochlebne zdanie o rodzie ludzkim. Tu nadmienię tylko że mój pan ku wielkiemu zadziwieniu mojemu, daleko lepiej znał naturę Jahusów w innych częściach świata, a niżeli ja sam. Odkrył on źródło naszych błędów, zgłębił początek wad i głupstw naszych, i odgadł mnóstwo rzeczy o których mu nigdy nie wspomniałem. To nie powinno nikomu wydawać się niepodobnem, znał on bowiem gruntownie Jahusów w swoim kraju i przypuszczając w nich pewien stopień rozumu, wskazywał do czego byliby zdolni, a sąd jego był zawsze sprawieliwy. Wyznaję szczerze, że jeżeli dzisiaj posiadam cokolwiek umiejętności i filozofii, to winieniem to mądrym naukom udzielanym mi przez mojego pana, jako też przysłuchiwaniu się rozmowom jego przyjaciol, rozmowom które przekładałem nad uczone rozprawy akademickie Anglii, Francyi, Niemiec i Włoch. Czułem skłonność do tych niepospolitych istot połączoną z szacunkiem i obawą, i przejęty byłem wdzięcznością za ich dobroć że mnie nie uważali na równi z Jahusami. Przypominając sobie o mojej rodzinie, przyjaciołach i współziomkach i w ogólności o rodzaju ludzkim, uważałem ich za prawdziwe postacią i charakterem Jahusy, obdarzone tylko mową i niejakim rozsądkiem. Jeżeli przyglądałem sią mojemu wizerunkowi w czystej wodzie źródła lub jeziora, odwracałem oczy z odrazą, widok Jahusa był mi znośniejszy jak własnej postaci. Obcując i podziwiając ciągle przymioty Hyhmów, przejąłem ich chód i ruchy i tak do tego nawykłem, iż przyjaciele moi zapewniają mnie teraz, że kłusuję jak koń, co uważam sobie za najpochlebniejszą uprzejmość z ich strony. Nie przeczę bynajmniej, że w mówieniu naśladuję głos i akcent Hyhmów, i obojętne są dla mnie szyderstwa przyjaciół z tego względu. Kiedy się cieszę tem błogiem położeniem, pewnym będąc że na zawsze pozostanę w tym kraju, mój pan jednego poranku, kazał mnie wezwać do siebie. Wchodząc, spostrzegłem w jego obliczu niejakie zmieszanie i zakłopotanie, i widziałem że nie wie w jaki sposób ma mi powiedzieć co myślał. Po krótkiem milczeniu odezwał się: — Nie wiem, mój drogi, jak to przyjmiesz co ci mam powiedzieć. Na ostatniem zgromadzeniu gdy roz trząsano rzecz o Jahusach, jeden z członków zarzucał mi iż trzymam w domu Jahusa z którym się odchodzę jak z Hyhmem, a uie jak z bydlęciem: że rozmawiam z nim często, jakbym miał upodobanie w jego towarzystwie; takie postępowanie jest przeciw naturze i rozumowi. Zgromadzenie zatem napomniało mnie, ażebym jedno lub drugie obrał: albo żebym postępował z tobą jak z innymi Jahusami, albo też rozkazał odpłynąć ci na powrót do kraju z którego przybyłeś. Pierwsza propozycja odrzuconą została przez wszystkich Hyhmów którzy cię u mnie widzieli; ci bowiem utrzymywali, że ślady rozumu który okazujesz, połączone z złośliwą naturą właściwą twojemi rodzajowi, mogłyby cię pobudzić do namówienia Jahusów aby się schronil w gorzyste okolice, a następnie ztamtąd wyprawiali na rabunek bydla Hyhmów, gdyż ród twój jest z natury drapieżny, żarłoczny i niechętny do pracy. Odtąd współbracia moi nalegają na mnie ażebym uczynił zadość postanowieniu zgromadzenia i nie podobna mi już dłużej odwlekać. Nie wiem czy będziesz w stanie dopłynąć do innego kraju, i pragnąłbym ażebyś sobie zbudował statek jaki mi opisałeś, na którym mógłbyś się puścić na morze. Dodam ci do pomocy wszystkich moich służących równie jak i sąsiadów moich. Gdyby zaś to odemnie zależało — dodał — zatrzymałbym cię przy sobie przez całe życie, albowiem masz dość dobre skłonności i przekonałem się że zaniechałeś niektórych zwyczajów, starając się o ile możności naśladować w każdym względzie Hyhmów. Powinieniem był już nadmienić poprzednio iż postanowienie powszechnego zgromadzenia w tym kraju oznacza się wyrazem *hnhlodyn* znaczącym dosłownie napomnienie. Hyhmowie bowiem nie mogą sobie wyobrazić ażeby rozumne stworzenia potrzeba było przyniewalać do czego i żeby rada lub napomnienie nie były dla nich dostatecznemi; żadna istota nie powinna stawiać oporu rozumowi jeżeli nie chce utracić praw do niego, — Mowa pana mojego przejęła mnie smutkiem i pogrążyla w rozpaczy, w skutku czego zemdlałem u nóg jego.

Gdym przyszedł do siebie, powiedział mi iż mniemał żem umarł, Hyhmowie bowiem nie ulegają podobnym słabościom. Uważałbym śmierć za największe szczęście dla siebie — przemówiłem słabym głosem — a nadto dodałem — że lubo nie mogę przyganiać postanowieniu zgromadzenia i naleganiom jego przyjaciół, o ile jednak moim nikczemnym rozumem pojmować mogę, zdaje się że należałoby ze mną mniej surowo postąpić; że nie będę mógł może ani jednej mili płynąć, a najblższy kraj jest ztąd przynajmniej o sto mil odległy: że wiele materjałów potrzebnych do zbudowania statku nie ma wcale w tym kraju. Lecz powodowany wdzięcznością i posłuszeństwem dla niego, zrobię próbę chociaż o niepodobieństwie wykonania jestem prawie przekonany, tak dalece, że uważam się już za zgubionego. — Pewność jednak śmierci przypadkowej nie zatrważa mnie bynajmniej, bo gdybym nawet szczęśliwie jej uniknął, nie podobna mi bez smutku pomyśleć, że w takim przypadku będę zmuszony żyć z Jahusami. Przekonany jestem że postanowienie Hyhmów jest dostatecznie uzasadnione i nie wypada ażeby Jahus podobny mnie ośmielił się zaprzeczać jego sprawiedliwości; przyjmuję zatem ofiarowaną mi pomoc jego służących w wystawieniu statku, upraszam tylko ażeby mi dozwolił pewnego czasu dla wykonania tak trudnego dzieła. Będę się starał uratować sobie życie, i jeżeli zdołam wrócić do Anglii mam nadzieje że stanę się pożytecznym moim ziomkom, głosząc chwałę czcigodnych Hyhmów i podając rodzajowi ludzkiemu ich cnoty za przykład.

Pan mój odpowiedział mi bardzo łaskawie, wyznaczył dwa miesiące czasu dla sporządzenia statku i rozkazał bułankowi koniowi (mojemu towarzyszowi) ażeby był posłuszny moim zleceniom w robocie. Nadmieniłem bowiem mojemu panu, że znając przychylność jego, pomoc ta będzie mi dostateczną.

Przedewszystkiem udałem się na pobrzeże gdzie mnie zbuntowani majtkowie na ląd wysadzili. Gdy wszedłem na wzgórze i obejrzałem się naokoło, zdawało mi się iż widzę małą wyspę na północnowschodniej stronie. Przez perspektywę wyraźniej ją rozpoznałem. Bułanek uważał ją za chmurę, nie mogąc sobie wyobrazić ażeby oprócz jego kraju mógł się inny gdzie znajdować, a wzrok jego nie mógł rozróżniać odległych przedmiotów na morzu tak dobrze jak nasz, przyzwyczajony więcej do tego żywiołu.

Odkrywszy tę wyspę przestałem dalszych poszukiwań i w myśli postanowiłem, że ona będzie pierwszą moją siedzibą wygnańczą, resztę zdając całkiem woli Bożej. Powróciłem do domu i po naradzeniu się z bułankiem udaliśmy się do poblizkiego lasu, gdzie ja moim nożem, a on zaostrzonym krzemieniem, nacięliśmy gałęzi dębowych rozmaitej wielkości. Nie chcąc nudzić czytelnika szczegółowym opisem mojego zachodu około roboty, powiem jedynie że w przeciągu sześciu tygodni wybudowałem statek przy pomocy bułanka, w rodzaju indyjskiej krypy nieco tylko szerszy. Powłókłem go skórami jahusów i z tychże zrobiłem żagiel. Zaopatrzyłem się czterema wiosłami, naładowałem w czólno zapas mięsa z królików i ptaków, przygotowałem sobie dwa naczynia jedno z wodą, a drugie z mlekiem.

Odbyłem próbę z czółnem na wielkim stawie niedaleko od naszego domu i naprawiłem wady jakie w nim dostrzegłem zatkawszy szczeliny tłuszczem Jahusów. Po uskutecznieniu potrzebnych napraw, zawieziono czólno na wozie ciagnionym przez Jahusów do brzegu morza. W dniu przeznaczonym na mój wyjazd, pożegnałem się z moim panem, z jego żoną i całą rodziną. Oczy moje zalewały się łzami, a serce przepełnione było goryczą. Mój pan pragnął, bądź przez ciekawość, lub też z przyjaźni ku mnie (jeżeli sobie pochlebiać mogę), widzieć mnie w czółnie i udał się na pobrze że wraz z kilkoma przyjaciółmi. Czekałem może godzinę na odpływ morza i za nastaniem pomyślnego wiatru pożegnawszy raz jeszcze pana mojego i wszystkich przyto-

mnych puściłem, chciałem się rzucić do kopyt jego, lecz był tak wspaniały że zaszczycił mnie podniesieniem nogi do ust moich. Oszczercy moi powiadają że to być nie może aby tak dostojna persona raczyła schylić się do tak wysokiej oznaki dla tak nikczemnego stworzenia jak ja. Wiem dobrze, że wielu podróżnych lubi się chlubić zaszczytami jakich doznawali. Ja tego nie czynię i prawdę tylko mówię, a gdyby ci oszczercy znali piękny i szlachetny harakter Hyhmów, wcale by tego za fałsz nie brali i nie dziwili by się.

Skłoniwszy się z uszanowaniem panu mojemu i towarzyszom jego gdym już był w czółnie, odbiłem od brzegów i dalej ruszyłem na pełne morze.

●●●●

ROZDZIAŁ XI.

Niebezpieczna podróż autora— Przybywa do nowej Hollandyi. — Dziki przebija go strzałą. — Portugalczycy chwytają go i odwożą do Lizbony, zkąd dostaje się do Anglii.

Rozpocząłem tę nieszczęsną żeglugę 15 lutego 1715 r. o dziewiątej z rana. Lubo wiatr był pomyślny z początku używałem jedynie wioseł, lecz zastanowiwszy się że niebawem siły utracę i że wiatr może się odwrócić, rozpostarłem żegiel i przy pomocy pędu morza, płynąłem daleko prędzej jak mogłem się spodziewać. Pan mój z przyjaciołmi stał na brzegu długo, dopóki mnie z oczu zupełnie nie stracił. Słyszałem kilka razy jak poczciwy mój bułanek (co mię tak szczerze kochał) wołał do mnie *Huny illu majah Yahu*, co znaczy: pilnuj się, pilnuj dobry Yahu. Myślą moją było, jeśli się da odkryć jaką wysepkę niezaludnioną w której bym mógł przy pracy znaleźć odzież i żywność, a wtedy uważałbym się za najszczęśliwszego, tak dalece przerażała mnie myśl powrotu do towarzystwa Jahusów. Na łonie samotności o jakiej marzyłem, mógłbym bez przeszkody zagłębiać się w rozmyślaniach i nie mając żadnej sposobności wpadnięcia w występki i w zepsucie mojego rodu, napawałbym się rozkoszą zajmując się wspomnieniami o cnotach i zaletach czcigodnych Hyhmów. Czytelnik przypomni sobie zapewne że majtkowie sprzysięgłszy się przeciwko mnie, uwięzili w kajucie, gdzie przez kilka tygodni pozostawałem i że wysadzając mnie na ląd, zapewniali uroczyście że nie wiedzą w jakiej części świata jesteśmy. Podług mnie jednakże, zdawało mi się że powinniśmy się byli znajdować wtedy na 10 stopni ku płd. od przylądka Dobrej Nadziei, blizko 45° południowej szerokości. Wniosłem zaś to z kilku słów przypadkowo dosłyszanych na okręcie, że mają zamiar uda się do wyspy Madagasker, od której teraz w południowo wschodnim znajdują się kierunku. Lubo to było domysłem jedynie. postanowiłem wszakże żeglować ku wschodowi, w nadziei dopłynienia do zachodnich pobrzeży Nowej-Hollandyi, albo też znalezienia sobie jakiej wysepki samotnej i pustej, której tak serdecznie na siedzibę dla siebie pragnąłem.

Wiatr dął ciągle od zachodu, i do szóstej godziny z wieczora upłynąłem przynajmniej 18 mil ku wschodowi, o ile mogłem liczyć tak na pamięć; wtedy dojrzałem o milę od siebie jakąś wysepkę; przyłożyłem sił wszystkich i niebawem do niej dotarłem. Nie była to prawie wyspa, a po prostu skała nad powierzchnią morza wystająca, z małą zatoką siłą burz wyżłobioną. Przytwierdziwszy tam czółno, wdrapałem się na szczyt i w całej rozciągłości ujrzałem ziemię ciągnącą się od południa ku północy. Nocowałem w czółnie, nazajutrz z rana odpłynąłem i wciągu siedmiu godzin dostałem się do południowo-wschodniego krańca Nowej Hollandyi. Wówczas utwierdziłem się w dawno już powziętem przezemnie przekonaniu, że mappy geograficzne kraj ten niesłusznie przynajmniej o trzy stopnie za daleko na wschodzie wskazują. Przed kilku laty jeszcze, podzieliłem tę myśl mojemu przyjacielowi Hermanowi Moll wraz ze stósownemi dowodami, ale on mimo to wolał trzymać się podań innych autorów. Nie widać było żywej duszy około tego miejsca gdziem wylądował; nie mając żadnej broni przy sobie, bałem się puszczać w głąb kraju. Zjadłem surowo kilka znalezionych ślimaków, bo ognia rozpalać nie chciałem bojąc się ażeby mieszkańców na trop nie naprowadzić.

Przez trzy dni żywiłem się jedynie ślimakami i ostrygami, oszczędzając przezornie żywność którą miałem z sobą. Na szczęście w pobliżkości znalazłem źródełko z doskonałą wodą, którą się orzeźwiłem wyśmienicie.

Czwartego dnia odważywszy się puścić wgłąb kraju, spostrzegłem ze dwudziestu albo trzydziestu mieszkańców na pagórku z 500 kroków od siebie. Wszyscy bez różnicy mężczyzny, kobiety i dzieci nago, grzali się około ogniska. Jeden z nich zoczywszy mnie dał znać innym, i zaraz pięciu ich wyskoczyło do mnie. Z całej siły zmykałem do brzegu, i dostawszy się na czółno, dalej na wodę. Dzicy widząc że uciekam, puścili się za mną w pogoń i zanim zdołałem odpłynąć dość daleko na morze, z łuków do mnie strzelali, jedna strzała ugodziła mnie pod lewe kolano; do śmierci znak mi po niej zostanie. Strach mnie przejął czy aby strzała nie zatruta; dostawszy się więc na pełne morze, zaraz wziąłem się do rany i opatrzyłem ją jak mogłem najlepiej. Nie wiedząc co począć i lękając się wrócić do miejsca gdzie byłem napadnięty, płynąłem ku północy. Gdym się oglądał na wszystkie strony upatrując miejsca do wylądowania, spostrzegłem w północno wschodniej stronie żagiel który co chwila stawał się wydatniejszym. Wahałem się nieco czy mam płynąć ku niemu czy nie. Nakoniec wstręt do Jahusów wziął górę nademną, nadałem inny kierunek czółnu i żeglując ku południowi, wołałem już wrócić do tej samej zatoki z której rano uciekłem i oddać się barbarzyńcom, jak pobratać się z europejskimi Jahusami.

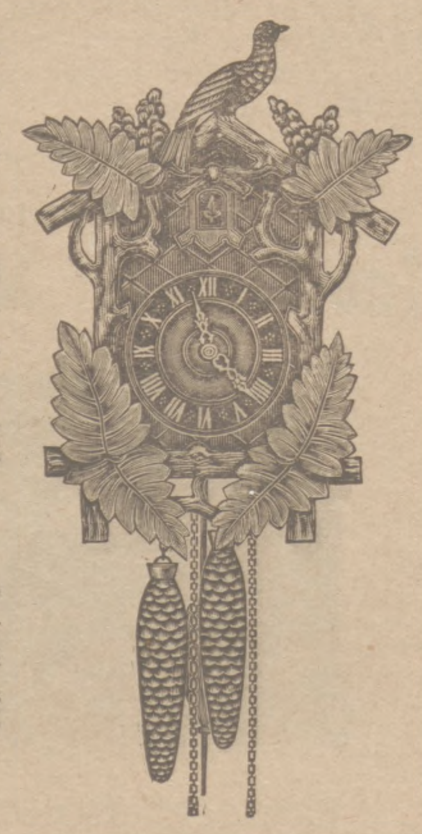
Umieściłem czółno przy brzegu, sam zaś ukryłem się pod urwiskiem skały, z pod której owe źródełko biło. Okręt tym czasem zbliżył się na pół mil od zatoki i wysłał czółno po wodę, bo widać, że wysepka ta była dobrze znana żeglarzom. Nie widziałem że czółno wysłano, dopiero je zoczyłem kiedy już dobijało do brzegu zatoki i o ucieczce ani myśleć było można.

Ciąg dalszy nastąpi.

PREMIA No. 25.

Dla starych i nowych abonentów "Gazety Polskiej."

ZEGARY KUKAWKI.

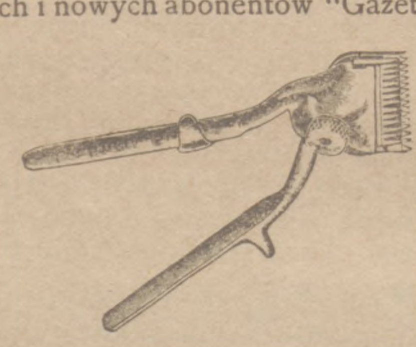
Werk czysto mosiężny, stalowe wahadła. Wybija godziny i pół godziny dzwonowato; jednocześnie "KUKAWKA" oznajmia godziny i pół godziny. Dwie wagi żelazne wykończone koprowato. Obsada jest z niemieckiego drzewa orzechowego z ebomzowanemi ornamentami. Skazówki z liczby cyferblatu z białej kości, Wysokość, 19 cali; szerokość 13 cali.

Cena $7.50.

Kto opłaci Gazetę naprzód, ma prawo na premią odciągnąć sobie $1.00 z tej ceny i dopłaca $6.50. Razem Gazeta na rok i zegar "KUKAWKA" wynoszą **$8.50.**

PREMIA No. 18.

Dla starych i nowych abonentów "Gazety Polskiej".

VXL Ścinacz Włosów.

(Hair Clipper.)

Noże tego ścinacza są z najlepszej angielskiej stali; jest pięknej budowy, poniklowany, utemperowany i naostrzony, posiada dobre sprężynki, równo ścina włosy. Każdy dom powinien być zaopatrzony w VXL ścinacz włosów. Cena $3.75.

Każdy, który opłaci "Gazetę" na rok naprzód na premią odciągnąć sobie ma prawo jednego dolara od ceny a resztę $2.75 przysłać z prenumeratą. Razem "Gazeta" i VXL Ścinacz Włosów uczynią **$4.75.** Wysełamy Ekspresem i przesełkę opłacamy. Kto ma Gazetę opłaconą i premią już wybraną a życzy sobie ten "Ścinacz" niechaj przyśle $3.75.

PREMIA No. 15.

Dla starych i nowych abonentów "Gazety Polskiej."

Użyteczne Narzędzia Domowe, "Combination",

SZEWIECKIE,
TYNKOWE
i RYMARSKIE.

Kompletny zapas narzędzi, itd., na ogólne sporządzanie i naprawianie Trzewików, Szorów, Narzędzi i statków blaszanych, itd.

Zapas ten składa się:

1 Żelazny postument dla kopyta
1 Ż lazne kopyto dla pracy męzkiej
1 " " dla " chłop.
1 " " dla " kobiecej
1 " " dla " dziecinnej
1 Młotek szewiecki
1 Nóż szewiecki
1 Pat. szydełkowy-czopowy trzonek
1 Czopowe szydło
1 Trzonkowe szydło do szycia
1 Szydło do szycia
Rymarski szydełkowy czop
1 Rymarskie szydło
1 Klucz do szyd. czop. trzonka
1 Butelka cementu dla skór
1 " gumowego cementu
1 Pęk szczeciny
1 Kula trzewikowych nici
1 Kula Trzewikowego Wosku
1 Paka Trzewikowych Czopów
1 Paka Gwoździ dla Korków
1 Paka Gwoździków do "podzelowania"
4 Pary platów dla pięt
½ Tuzina Igieł dla Trzewików i Szorów
1 Piła i Rymarska Klamra
1 Pudełko Rymarskich i Rzemykowych Nitów
1 Rymarska przetyczka i dla rzemieni
1 Żelazo do lutowania z trzonkiem
1 Sztaba kitu metal.
1 Pudło Żywicy
1 Butelka płynu do lutowania
1 Egzemplarz wskazówek jak lutować, itd.
1 Egzemplarz wskazówek jak "podzelować".

Wszystko to jest dobrze w pudełku drewnianem zapakowane z wiekiem o zawiasach, waży 25 funtów. Żadna familia nie powinna być bez tego "COMBINATION"; zapłaci się kilka razy w roku. Cena $4.50.

Każdy który opłaci Gazetę na rok naprzód ma prawo odciągnąć sobie jednego dolara od ceny, i dopłaca $3.50 tak, że "Combination" i "Gazeta" na rok uczynią razem $5.50.

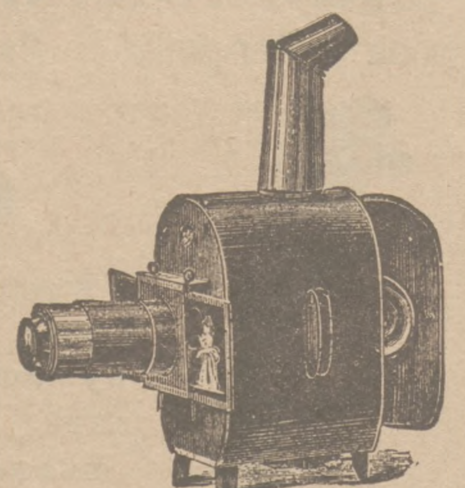
"Combination" wysełamy frachtem i odbierający sam opłaci fracht. Koszta frachtu są bardzo małe, zależy to od odległości.

PREMIA No. 14.

CZARODZIEJSKIE LAMPY

CZYLI

MAGICZNE LATARNIE.

No. 7024.	"Juvenite" Magiczna Latarnia, z keresynową lampą, z 12 humorystycznemi szkłami do zakładania, 1 kolorowy chromatrop, 1 komiczne poruszalne szkło, 2 cale szer., powiększające obrazki do 2 stóp. . . . Cena	$4.25
No. 7025.	Taka sama Magiczna Latarnia jak No. 7024. Szkła 2⅜ cali szer. Powiększa obrazki do około 3 stóp. . Cena	6.00
No. 7026	Taka sama Magiczna Lararnia jak No. 7024. Szkła 3⅛ cali szer. Powiększa obrazki do około 4 stóp. . Cena	9.00
No. 7027.	Taka sama Magiczna Latarnia jak No. 7024. Szkła 4 cale szerokie, powiększające obrazki do około 5 stóp. Cena	12.00

Powyższe 12 szkieł zawierają od 36 do 48 obrazków.

Extra szkła kosztują:

	humorystyczne.	komiczne.	krajobrazy poruszalne.
Tuzin szkieł 2 cale szer.	$1.40	$2.25	$3.50
" " 2⅜ " "	1.75	3.25	4.25
" " 3⅛ " "	2.60	3.75	9.50
" " 4 " "	3.25	6.50	19.00

Szkła z biblijnemi widokami (36 widoków ze Starego i Nowego Testamentu), tuzin szkieł, po 3 widoki na szkle, cena $1.50.

☞ Każdy, który opłaci Gazetę na rok z góry ma prawo odciągnąć sobie 1 dolara premii od cen za Czarodziejskie Lampy. Lampy te są metalowemi, ślicznie japonizowane z dekoracyami pozłacanemi.

	No. 7024	No. 7025	No. 7026	No. 7027
CENY CZARODZIEJSKICH LAMP SĄ	$4.25	$6.00	$9 00	$12 00
GAZETA NA ROK I LAMPY TE WYNOSZĄ	5.25	7.00	10.00	13.00

Przeselkę sami opłacamy.

Premia No. 11.

Dla starych i nowych abonentów "Gazety Polskiej."

NOWY HANDLOWY
-Atlas-
CAŁEGO ŚWIATA.

Atlas ten jest Obrazkowym, Opisowym, Historycznym, Statystycznym, Etnologicznym, Geograficznym, Topograficznym, Handlowym, Politycznym, Systematycznym, Praktycznym, Naukowym.

Atlas ten podaje Ludy Świata całego, Obszar, Ludność, Klimat, Zasoby, oraz śliczne kolorowe mapy każdego kraju całego świata, z podręcznym skorowidzem marginesowym.

320 stronnic. Format 12x14½ cali.

Atlas ten jest pięknie oprawny w najlepsze angielskie płótno, z kolorowanym wyciskiem, z marmurowemi brzegami. Cena 4 dolary.

Abonenci 'Gazety Polskiej" na rok naprzód opłacający mają prawo dostać to dzieło za dopłatą 3 dolarów.

Razem Gazeta na rok i Atlas 5 dolarów.

Kto już wybrał premię a życzy sobie dostać Atlas, niechaj przyśle 4 dolary.

Przesełkę sami opłacamy.

Premia No. 12.

Dla starych i nowych abonentów "Gazety Polskiej."

Popularny Atlas

160 stronnic, format 12x14 cali

zawiera same tylko mapy każdego Stanu, Terytoryum i każdego wielkiego miasta Stanów Zjednoczonych, Prowincye Kanady, Kontynenty i tychże podziały, z marginesowym skorowidzem.

Oprawny w dobre płótno. Cena $2.50.

Abonenci którzy na rok opłacą $2.00 na "Gazetę Polską" mają prawo dostać ten POPULARNY ATLAS za dopłatą $1.50; to jest Gazeta na rok i ten Popularny Atlas uczynią razem $3.50.

Przesełkę sami opłacamy.

PREMIA No 22.

Dla starych i nowych abonentów "Gazety Polskiej."

ZEGARKI MĘZKIE I DAMSKIE

i Łańcuszki dla Panów i Pań.

Pozłacane i Posrebrzane, z dobremi werkami.

• UTRZYMUJĄ CZAS AKURATNIE. •

Zegarek męzki ciężki pozłacany.

Koperta 14-K. napełniana złotem, polownicza Nakręcany i nastawiany trzonkiem. Werk Elgin lub Waltham, niklowy z klejnotami - - - - $22.00

Zegarek męzki Posrebrzany.

No. 831.	Monetowe Srebro. Otwarty cyferblat - -	$8 00
No. 1131.	Elektro-złocony. Otwarty cyferblat - - -	6 00
No. 1331.	Zegarek Srebrny. Koperta gwarantowana na 5 lat	10 00

Powyższe zegarki wszystkie mają werki niklowe z klejnotami.

Zegarek damski ciężko pozłacany.

Koperta 14-K., napełniana-złotem, polownicza, gwarantowana na 2 lata.
Nakręcany i nastawiany trzonkiem. Werk Elgin lub Waltham niklowy z klejnotami - - - $24 00

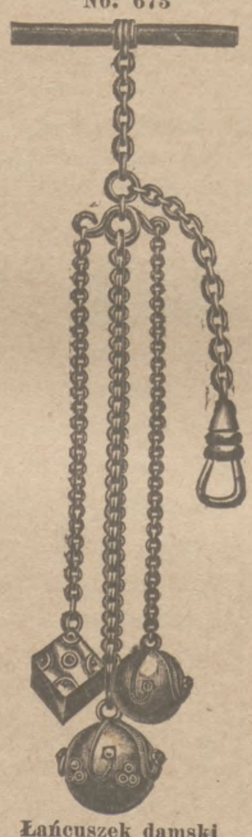
Zegarek damski Posrebrzany.

No. 944.	Monetowe Srebro, otwarty cyferblat - - -	$9 50
No. 1144.	Elektro - złocony, otwarty cyferblat - - -	7.50
No. 1344.	Rolowano-pozłacany zegarek, koperta O. F. Gwarantowana na 5 lat	11.00

Powyższe Zegarki wszystkie mają werki niklowe z klejnotami.

No. 673

Łańcuszek damski Cena $3.00.

No. 709

Łańcuszek damski Victoria. Cena $2.75.

No. 903

Łańcuszek męz k kamizelkowy. Cena $4.00.

Każdy, który Gazetę opłaci na rok naprzód i chce na premią sobie wybrać z powyższych Zegarków lub Łańcuszków, od ceny podanej ma prawo odciągnąć sobie jednego dolara a resztę przysłać wraz z prenumeratą. Przesełkę opłacamy sami.

PREMIA No. 7.

Dla starych i nowych abonentów "Gazety Polskiej." Każdy który opłaci Gazetę na rok z góry ma prawo dostać poniżej opisaną piękną "Celestinę" za dopłatą $14.00. Cena tej "Celestiny" jest 15 dolarów, lecz 1 dolar odchodzi na premią. Razem Gazeta i "Celestina" wynoszą **16 dolarów.** Kto już odebrał był premią a życzy sobie ten piękny instrument niechaj przyśle 15 dolarów.

CELESTINA.

Piękny ten instrument muzyczny jest znacznem ulepszeniem od dawniejszych orginetów, od których wziął swój początek. Muzyka jest wydawana za pomocą przedziurawionego sztywnego papieru, na wałkach zawiniętego, z których można nabyć dowolnie.

Jest tak pojedyńczym że dziecię może na niem grać.

Kręci się tylko korbą. Wygrywa wszystkie sztuki, staro i nowo modne.

Jest to instrument piszczałkowy. Posiada 20 piszczałek silnego i słodkiego tonu a muzyka jest dostateczną aby mogła wyraźnie być słyszaną w dużej hali.

Nie ma tu żadnego skomplikowanego mechanizmu.

No. 1000.

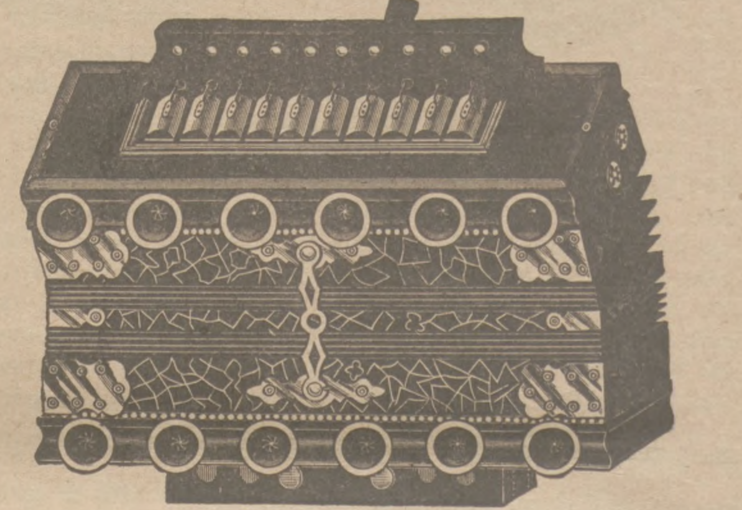
Cena $15.00 z jednym wałkiem. Extra wałki po 75c. 1.00 1.25 1.50 2.00 2.50

Wysełamy Ekspresem starannie w pudełko zapakowane. Przesyłkę opłacamy.

PREMIA No. 10.

Dla starych i nowych abonentów Gazety Polskiej. Każdy który opłaci Gazetę na rok z góry ma prawo dostać poniżej opisaną piękną Harmonikę za dopłatą 2 dolarów. Cena tej Harmoniki jest 3 dolary, lecz 1 dolar odchodzi na premią. Razem Gazeta i Harmonika wynoszą **4 dolary.** Kto już odebrał był premią a życzy sobie tę piękną Harmonikę niechaj nam przyśle 3 dolary.

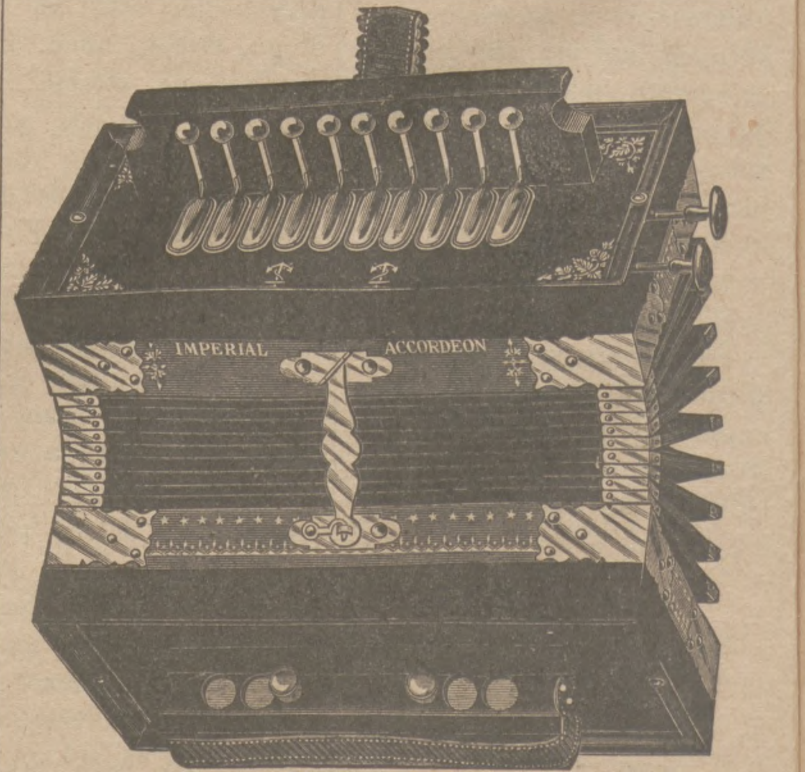
Harmoniki.

No. 150—710.

Obsada sztukateryjna, otwarta klawiatura, niklowe klucze, narożniki i klamry, dubeltowe miechy **10 kluczy, 2 stopsy, 2 rzędy piszczałek.** Cena 3 dolary. Wysełamy Ekspresem, dobrze w pudełku zapakowane. PRZESYŁKĘ OPŁACAMY.

Dla starych i nowych abonentów Gazety Polskiej. Każdy który opłaci Gazetę na rok z góry ma prawo dostać poniżej opisaną piękną Harmonikę za dopłatą $6.50. Cena tej Harmoniki jest $7.50, lecz 1 dolar odchodzi na premią. Razem Gazeta i Harmonika wynoszą **$8.50.** Kto już odebrał był premią a życzy sobie tę piękną Harmonikę niechaj przyśle $7.50.

No. 375—236.

Obsada szeroka hebanowa sztukaterya, złocone wyciskane kratki, patentowe klucze niklowe, srebrne wyciskane miechowe ramy, niklowe ochrony miechów, niklowe rogi i klamry.

10 kluczy, 2 stopsy, 2 rzędy piszczałek,

Cena $7.50. **Przesyłkę opłacamy.**

Wysełamy Ekspresem, dobrze w pudełku zapakowane.

PREMIA No. 20.
Dla starych i nowych abonentów "Gazety Polskiej."

WIDOKI

dla tych którzy już mają w domu

Stereoskop.

Po 100 widoków w pudełku. Mniej nie można nabyć jak 1 pudełko zawierające 100 widoków.

		CENA za pudełko zawierające 100 widoków.
No. 1.	Widoki Amerykańskiej sceneryi i publicznych gmachów, bardzo interesujące	$4.00
No. 2.	Widoki Europejskie i gmachy, tak przedmiotów starożytnych jak i nowoczesnych Starego Kraju	4.00
No. 3.	Widoki Komiczne, śmieszne i ciekawe, portretujące zdarzenia z codziennego życia naszego	4.00

WIDOKI KOLOROWANE

w rozmaitych kolorach. Po 100 widoków w pudełku. Tylko całe pudełko zawierające 100 można dostać.

No. 4.	Widoki Amerykańskie,	$9.00
No. 5.	Widoki cudzoziemskie	9.00
No. 6.	Widoki charakterystyczne, śmieszne, komiczne i cudackie	9.00

Od cen powyższych $4.00 lub $9.00 ci którzy opłacą Gazetę na rok naprzód, mają prawo odciągnąć sobie $1.00 premii a resztę ($3.00 lub $8.00) przysłać wraz z prenumeratą. Kto chce nabyć wszystkie widoki na raz, dostanie rabat 50 centów na każdych 100.

Wysela się ekspresem i przesełkę sami opłacamy.

Wielu już posiada stereoskopy a życzyłoby sobie nabyć Widoki. Otóż teraz jest dobra sposobność.

PREMIA No. 19.
Dla starych i nowych abonentów "Gazety Polskiej."

ALBUMY

Pluszowe i Skórkowe

w cenach po $2.00, $3.50, $4.50 i $6.00.

Od tych cen na premią abonent, który opłacił Gazetę na rok naprzód, może sobie odciągnąć $1.00 a resztę przysłać z prenumeratą.

Przesełkę opłacamy sami.

Nowe Premie

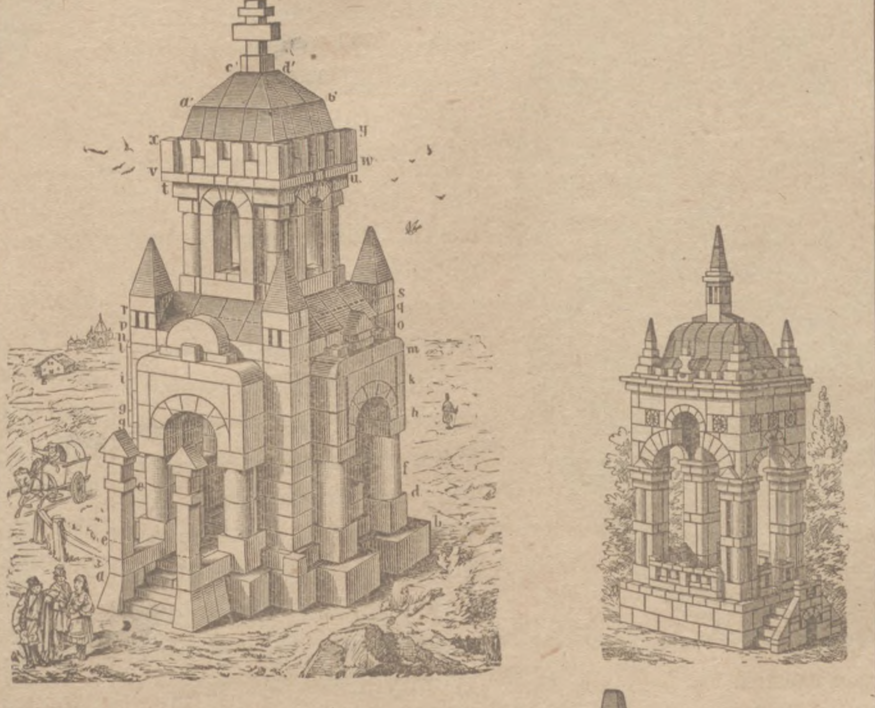
dla dobrych, starych i nowych abonentów "Gazety Polskiej".

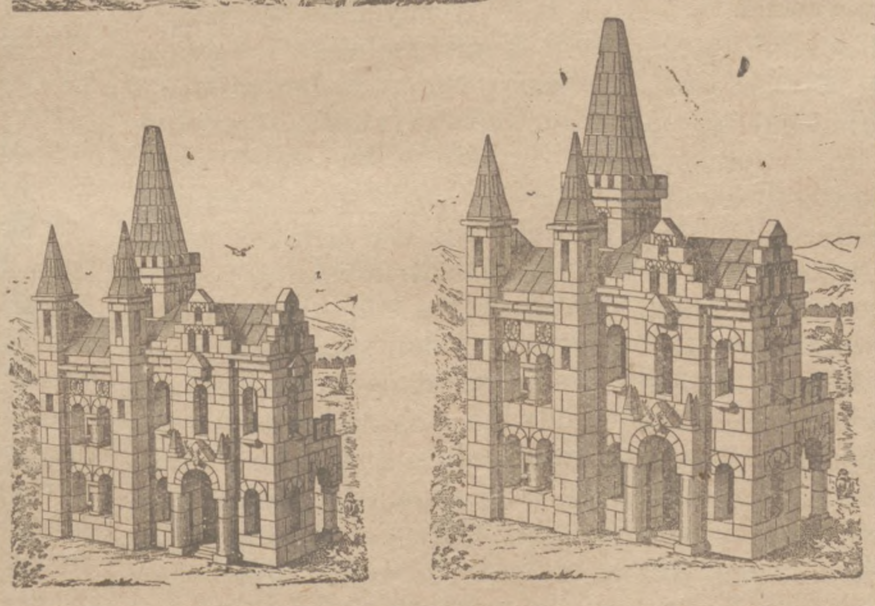
Ankrowe Klocki.

(ANCHOR BLOCKS.)

są obecnie rozpowszechniane w szkołach dziecinnych, tak zwanych "Kindergarten", jak również i po innych różnych zakładach naukowych.

Klocki te są kamiennemi, w trzech kolorach i można nimi budować czyli ustawiać domy, kościoły, zamki, itd., jak pokazują obrazki niżej podane.

Klocki są w kilku pudełkach o następujących numerach:

Pudełko No. 4	zawiera 47	kamieni, cena	$2.00.
" " 6	" 105	" "	$3.50.
" " 10	" 334	" "	$9.50.

Kto sobie życzy mieć te klocki, może odciągnąć od cen podanych jednego dolara premii — resztę należy przysłać z prenumeratą.

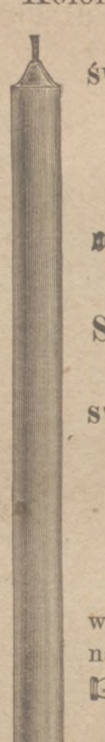
ŚWIECE

Czysto-woskowe koloru białego i żółtego

Do nabycia w PIERWSZEJ KSIĘGARNI POLSKIEJ w Ameryce
WŁ. DYIEWICZA, 532 Noble Str. Chicago, Ills.

Wprost z fabryki świec sprowadziliśmy wielki zapas........ ŚWIEC CZYSTO WOSKOWYCH

Koloru białego i żółtego, które sprzedajemy po cenie 32 centy funt.

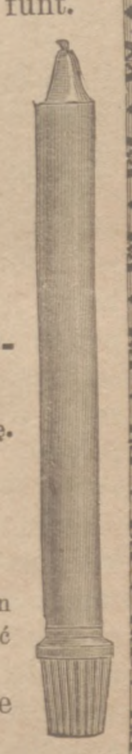

ŚWIECE—cztery na funt (jedna 13 cali długości) 32 centy za 4 czyli 8 c. za jednę.
" trzy na funt (17 cali dług.) 32 centy za 3 czyli 12 centów za jednę.
" dwie na funt (23 cale dług.) 32 centy za dwie czyli 16 centów za jednę.
" jedna na funt (28 cali długa) 32 centów za jednę.
" dwa funty jedna 64 centy za jednę.

☛ Kolor świec biały lub żółty, według żądania.

Swiece ozdobne białe, z kolorowemi kwiatami i pozłoceniem, sprzedajemy po 75 centów funt, to jest:

SWIECE—cztery na funt (jedna 13 cali długa) 75 centów za 4 czyli 20 cent. za jednę.
" trzy na funt (17 cali dł.) 75 centów za trzy, czyli 25 centów za jednę.
" dwie na funt (23 cale dł.) 75 centów za 2, czyli 40 centów za jednę.
" jedna na funt (28 cali dł.) 75 centów za jednę.

Świece te wysełamy Expressem na koszt odbiorcy. Do dalekich stron w Ameryce lepiej jest posełać pocztą. Na przesełkę pocztową należy przysłać na każdy funt 16 centów, na ½ funta 8 centów, na ¼ funta 4 centy.

☛ Świec pojedyńczo nie sprzedajemy, tylko najmniej w cenie dwa dolary. Przesełkę sami opłacamy.

☛ **Dla Handlarzy zakupujących w wielkich ilościach odstępujemy rabat.**

Premia No. 2.
DLA STARYCH I NOWYCHABONENTOW "GAZETY POLSKIEJ."

Nowi abonenci, którzy przyślą $2.00 na Gazetę Polską **mogą dostać Polską drukarnią** za dopłatą $2.50 to jest Gazeta i Polska Drukarnia razem $4.50.

Polski Przyrząd do Drukowania

CZYLI

POLSKA DRUKARNIA

(LITERY GUMOWE.)

Któremi drukować każdy sobie może:

LISTY, NAGŁOWKI NA LISTACH I KOPERTACH,
ADRESY, KARTY BIZNESOWE, IT

BLIZKO 1000 LITER

Przyrząd ten składa się: z liter, pieczątki na 4 linie (4 cale szeroka) samo-atramentowej tuszowej poduszki, która zatrzymuje w sobie atrament czyli tusz na kilka lat. Cena $3.50.

AAAAAAAaaaaaaaaaaaaaaaBBBBBBbbbbbbbbbbbbCCC
CCCccccccccccccDDDDDDdddddddddddEEEEEFeeeeeeeeee
eeFFFFffffffffGGGGGggggggggggggHHHHHhhhhhhhh
hhhhIIIIIIIiiiiiiiiiiiiiiiJJJJJJjjjjjjjjjjjjjjKKKKKK
KKkkkkkkkkkkkkkkkLLLLLLLllllllllllllllMMMMM
MMMmmmmmmmmmmmmmmmmNNNNNNNnnnnnnnn
nnnnnnnnOOOOOOOOooooooooooooooooPPPPPPPPppppp
pppppppppppQQQqqqqqqRRRRRRrrrrrrrrrrrSSSSSSSss
sssssssssssssTTTTTTTTtttttttttttttttUUUUUUuuuuuuuuu
uuuVVVVvvvvvvvvvWWWWWWWWwwwwwwwwwwwww
wwwXXXXxxxxxxxxxYYYYYYyyyyyyyyyyyyyZZZZZZZ
Zzzzzzzzzzzzzzzzzz&&&1111122222333334444455555566666677
777888889999900000........,,,,,,,,,------""""$$$$
ĄĄĄąąąąąąĘĘĘęęęęęęĆĆĆććććććŃŃŃńńńńńńÓÓÓóóóóóóŹŹ
ŹźźźźźźŻŻŻżżżżżżŚŚŚśśśśśśŁŁŁłłłłł

Powyższy obrazek przedstawia alfabet polski. Każda litera jest osobną tak, że można dowolnie składać słowa polskie i angielskie.

☛ Dla tych którzy mają dość czasu a chcą sobie drukować listy do znajomych lub rodziny albo karty lub nagłówki dla przyjaciół — jestto bardzo pożyteczne i pouczające zatrudnienie.

☛ Który z abonentów premią ma już wybraną a życzy sobie tę Drukarnią odebrać, niechaj przyśle $3.50.

Przesełkę my sami opłacamy.

PREMIA No. 9.

Dla starych i nowych abonentów "Gazety Polskiej". Każdy który opłaci Gazetę na rok z góry ma prawo dostać poniżej opisaną piękną Gitarę za dopłatą $8.75. Cena tej Gitary jest $9.75, lecz 1 dolar odchodzi na premią. Razem Gazeta i Gitara wynoszą $0.75 Kto już odebrał był premią, a życzy sobie ten piękny instrument niechaj przyśle $9.75.

GITARA. "Lakeside Gitara."

No. 390—40.

Gitara ta zrobiona jest z kwaterowanego dębu, a zatem z najtrwalszego drzewa, a wykończenie całe jest nadzwyczajnie popularne. Skala jest zupełną, szyja jest delikatnie uproporcyonowana, patentowy czub jest amerykańskiego wyrobu a struny są najlepszego gatunku. Cena $9.75.

Wysełamy Ekspresem dobrze w pudełku zapakowane. **Przesełkę opłacamy.**

Barbarzyńskie grzebanie zmarłych.

Groby nasze są przybytkiam ziemskiej śmierci, ale zarazem są poczęciem nieśmiertelnego żywota. Słusznie też pamięć zmarłych czcimy strojeniem grobów w kwiaty i dzieła sztuki, słusznie przy oddawaniu śmiertelnych szczątków ziemi ceremonii tej staramy się nadać wyraz najwyższej powagi i uroczystości.

Ale podczas gdy u nas nieboszczyk stanowi przedmiot największego pietyzmu, zupełnie inaczej rzecz się ma u ludów dzikich. Lubo potężna pochodnia cywilizacyi zapuściła już wiele światła w ponure siedliska narodów pierwotnych, jednak nie zdołała jeszcze usunąć ztamtąd wielu wstrząsających swą okropnością obrzędów.

Wiele sekt buddyzmu ma dla nieboszczyka jedynie uczucie niewysłowionej wzgardy. Wyznawcy jednej z tych sekt utrzymują, że zmarłych należy poddawać doświadczeniu, celem wypróbowania, czy nieboszczyk był człowiekiem uczciwym, czy też niegodziwcem. Wynoszą tedy zwłoki do lasu, rozpalają ognisko, aby za pomocą dymu przywabić dzikie zwierzęta i oddalają się od trupa na pewną odległość Jeżeli zwabione zwierzęta rzucają się chciwie na zwłoki, to krewni zmarłego z krzykiem wyskakują z kryjówki, odpędzają je i z czcią zakopują rozszarpane ciało w ziemię; jeżeli zaś zwierzęta, powąchawszy trupa, odchodzą, nie tknąwszy go, krewni zostawiają śmiertelne szczątki w lesie, sami zaś odchodzą, albowiem nieboszczyk musiał być łotrem skończonym, skoro zwierzęta i kruki brzydzą się jego trupem. I zmarły pozostaje na łasce losu.

Ludy Tybetu pewne dni uważają za pomyślne, inne za feralne. Jeżeli więc ktoś umrze w jeden z dni pomyślnych, zwłoki jego zakopują do ziemi; lecz jeżeli biedakowi zdarzy się zakończyć doczesną pielgrzymkę w dzień feralny, natenczas wynoszą go na skraj lasu i położywszy pod drzewem, zdala obserwują, jakiego gatunku dzikie zwierzę pierwsze rzuci się na zdobycz, przyczem gatunki mają tu wielkie znaczenie, gdyż według nich układa się horoskop przyszłego pozagrobowego życia nieboszczyka.

W pustyniach Mongolii, według słów dr. Huka, wyznawcy Buddy wynoszą szczątki zmarłych na wierzchołek wzgórza i zostawiwszy je tam, odchodzą Podróżnik ten widział na własne oczy jeden z tych opłakanych cmentarzy i był świadkiem takiego okropnego pogrzebu. Przyniesiono przy nim trupa całkiem nagiego i położono na skale. Lama (duchowny) gwizdnął w muszlę. Ze wszystkich stron zbiegło się kilkadziesiąt zgłodniałych psów, powietrze zaś przerznęło mnóstwo kań. Zwierzęta te i ptaki, rzuciwszy się na trupa, niemal w mgnieniu oka przemieniły go w szkielet, który krewni rzucili następnie na stos ogólny.

W wielu okolicach Chin środkowych mieszkańcy pozbywają się trupów czterema sposobami: palą je na stosach, rzucają do rzek, wystawiają na wierzchołkach gór w klatkach żelaznych, a wreszcie — ciskają ich mięso sztuka po sztuce na pożarcie psom.

Skoro tylko umrze jaki człowiek znakomitego rodu, ciało jego przenoszą do świątyni i przywiązują do słupa. Dokoła zapalają stosy nagromadzonych poprzednio wonnych traw, następnie kapłan, odmawiając modlitwy, nożem odcina kawał po kawale mięso trupa i ciska je spędzonym umyślnie psom, które wyjąc straszliwie, wydzierają sobie wzajemnie krwawe szczątki i pochłaniają je na miejscu. Operacya ta trwa dotąd, dopóki szkielet trupa nie zostanie ogołocony doszczętnie z mięśni.

Wreszcie pozostałe kości tłucze się w olbrzymim moździerzu kamiennym. Do utworzonej z tego miazgi dolewa się oleju, miesza się razem, z czego powstaje rodzaj ciasta, którem w dalszym ciągu kapłani karmią psy.

Indusi ciskają trupy w wielkie swoje rzeki Ganges i Indus, które też na falach swoich unoszą nieraz całe chmary trupów. Okropna woń unosi się nad temi "wodnemi cmentarzami", których sąsiedztwo nabawia marynarzy chorób zaraźliwych.

U Japończyków w północej części wyspy Niponu, według słów Blokevilla, dotąd jeszcze zachował się następujący obrządek: Za miastem wznosi się wieża, której wnętrze jest podzielone na mnóstwo nader ciasnych cel, zaledwie wystarczających dla pomieszczenia jednego ludzkiego ciała. W tej wieży żyją całe miliardy szczurów, które złożonego tam trupa w ciągu 2-3 godzin pożerają doszczętnie. W innych okolicach Japonii ciała składają w klatkach na żer ptakom. Kraty są tak urządzone, że sępy i orły z wielką trudnością mogą dziobami dosięgać trupa.

Tymczasem krewni z odpowiedniej odległości obserwują uważnie, które oko nieboszczyka zostanie najpierw przez ptaka wykłute.

W Kochinchinie nieboszczyków zakopują w ziemi nie głęboko układając ich rzędem. Po upływie zaś kilku miesięcy miejsce to zaorują we wszystkich kierunkach i sieją rozmaite zboża. Jeżeli użyźniony w taki sposób grunt da bogate żniwo, to znaczy, że obrzęd podobał się niebu.

Parsowie, czyli czciciele ognia, którzy zgodnie z zasadami nauki Zoroastra otaczają czcią ogień, ziemię, powietrze i wodę, pragnąc zapobiedz temu, aby żaden z żywiołów nie został zanieczyszczony ciałami zmarłych, oddają je na pastwę sępów i w tym celu budują osobne wieżyce.

Indusi w Bombaju palą ciała swoich zmarłych. Najbliżsi krewni zmarłego podkładają ogień, poczem wszyscy w milczeniu siadają lub stają dokoła, czekając, dopóki się stos wraz z ciałem nie obróci w popiół. Niedopalone szczątki szkieletu wydobyte z popiołu, składa się w naczyniu glinianem wraz z owocem bananu, liściem betelu, cytryną, pomarańczą i klejnocikiem, co wszystko razem wrzuca się do morza.

Kafrowie często przywiązują zmarłych do belek i ciskają do rzeki na pożarcie rybom i aligatorom, albo, zaszywszy ciała w worki, wynoszą jak najdalej od swych siedzib, zostawiając na pastwę szakali i zgłodniałych hyen. Aszantowie umierających zakopują niemal żywcem, podczas agonii, twierdząc, że tylko takim sposobem można zatrzymać duszę w ciele Buszmeni zarzucają konających kamieniami lub zasypują piaskiem.

Ale po co szukać tak daleko. Kałmucy, którzy wierzą w nieśmiertelność duszy, tylko trupa człowieka, który żył cnotliwie, czczą pogrzebem, zaś niegodziwego rzucają w wodę lub oddają psom na pożarcie.

Barbarzystwa te niewątpliwie obrażają nasze poczucie uszanowania zmarłych, ale w zasadzie tkwi tu zawsze obawa w obec chorób zaraźliwych, od których ziemia, przyjmując zmarłych w swoje łono, często zabezpieczyć nie może.

Przestrogi i rady.

Znaczenie snu. Sen nazwali starożytni poeci "bratem śmierci". Jest on bowiem perjodycznie wracającem utonięciem wszelkiej czynności duszy w głębi najzupełniejszej bezprzytomności. — Sen jest dla ustroju ludzkiego prawie ważniejszym, aniżeli pokarm. Musimy spać, jeżeli żyć chcemy. Ale starać się powinniśmy o sen zdrowy, tj. pokrzepiający. Osięgamy go przedewszystkiem przez przyzwyczajenie się do rychłego w wieczór ułożenia się na spoczynek. Pracujący umysłowo powinni spać dłużej, aniżeli pracujący cieleśnie. Bezsenność jest wpływem osłabienia nerwów.

1794=1894.

Nasze dzieje w ostatnich stu latach.

NAPISAŁ

STANISŁAW TARNOWSKI.

(Ciąg dalszy.)

W praktyce pokazało się inaczej. Mniejsza była liczba tych, co długi spłacili i rządzili się roztropnie: większa liczba takich, co brnęli dalej w długi. Inni znowu dzielili gospodarstwo między dzieci po cząstkach tak małych, że już wyżyć na czem nie było, a dzieciom tych dzieci nie zostawało nic do podziału. A ile przytem procesów i kosztów na procesa, ile zwad i waśni między rodzinami, ile podejścia i oszukaństwa ze strony tych usłużnych ludzi, co się włościaninowi w potrzebie z pożyczką ofiarują, a potem nieopatrznemu takie wyliczają procenta i procenta od procentów, że niejeden wyszedł z ojcowizny z tem tylko co miał na sobie! Nieograniczona podzielność gruntów okazała się szkodliwą i sejm, choć dobrze chciał, postąpił mylnie. Nieraz także zdarzyło się, że nie postąpił tak dobrze, jakby był mógł. Żałować można naprzykład, że w ustawie drogowej albo w ustawie o konkurencyi kościelnej większ właściciele nie byli pociągnięci do wyższego wymiaru należytości, jak to niektórzy z nich sami chcieli i na sejm wnosili. Ale doskonałego na tym świecie nie ma nic, a dobrego wynikło nam z tych sejmów wiele. Gdyby tylko wymienić samo prawo o ograniczeniu lichwy. W całym świecie myśleli i mówili uczeni ludzie, prawnicy, ekonomiści, że lichwy ograniczać nie można i nie zda się na nic, bo podstępny wierzyciel zawsze potrzebującego człowieka skusić i oszukać potrafi, a siebie od rygoru prawa i od kary wykręcić. Wierzył w to cały świat. Znalazł się Polak jeden, poseł na lwowski Sejm i do Rady państwa, Andrzej Rydzowski, adwokat w Krakowie (zmarły w r. 1880), który dowiódł, że można skutecznie bronić się przeciw lichwie i wniósł w sejmie prawo o jej ograniczeniu i karaniu. Za tym przykładem, danym przez sejm galicyjski, poszedł niejeden w państwie austryackiem. Uratowało się w ten sposób wiele majątków od zatraty, wiele ziemi od przejścia w obce ręce, wiele rodzin od nieszczęścia i nędzy.

Prawo przeciw pijaństwu mogłoby posłużyć za drugi przykład. Wyjmujemy tu zaś tylko z ogółu niektóre sprawy i stosunkowo drobne. Całkowity stan kraju, zamożność i oświata jego bez porównania większa od tej, jaka była przed laty trzydziestu, wskazuje najlepiej, ileśmy z sejmów, z Wydziału krajowego, z Rad powiatowych mieli korzyści.

Narzekamy na nie często i mówimy, że dużo kosztują, a pomagają niewiele; że zwłaszcza na stanie włościańskim ciężą wielkiemi wydatkami, a nie opłacają mu się stosownym pożytkiem. Zawsze to już tak było i będzie, że ludzie skarżą się na to, co jest i ten ciężar wydaje im się najdotkliwszy, który ich w tej chwili gniecie. Ale wydaje się tak nieznośnym dlatego, że porównywają go z tym stanem lepszym, którego pragną i wyglądają. Ale gdyby chcieli porównać go z tym gorszym, z którego wyszli, to przekonaliby się, że czegokolwiek jeszcze brak, to dobrego przybyło więcej.

Prawda jest, że podatki ogromne. Samo państwo potrzebuje ich bardzo wiele na wojsko i na swoje inne konieczne cele. Swoje znowu dodaje kraj, na drogi, na szkoły, na szpitale, na budowle wodne, na tysiące potrzeb. A jeszcze nowe podatki powiatowe, a oprócz tych jeszcze gminne... Ciężko jest i nastarczyć trudno, a słusznie dążyć do tego, żeby ulżyć gdzie się da, a gdzie zmniejszyć nie można, to sprawiedliwie podatki rozłożyć.

To wszystko prawda, ale popatrzmy na kraj nasz, jakim był przed laty, a jakim jest dziś. Szkół wiejskich wiele było wtedy? a dziś jest ich cztery tysiące. Wielu ludzi we wsi czyta i pisze dziś, a wielu umiało czytać przed dwudziestu laty? Czy to nie korzyść i czy nie warto łożyć na to, żeby się ludzie oświecali?

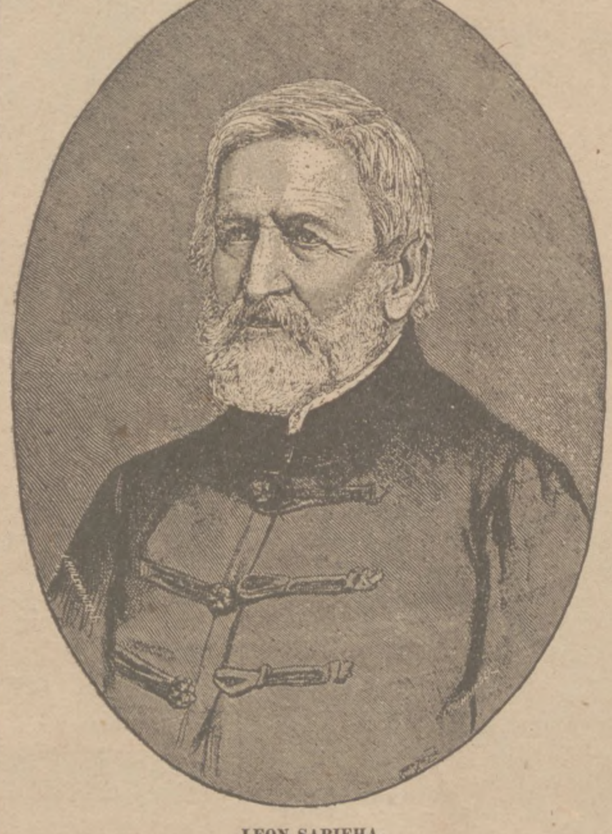
Jakie przed laty mieliśmy drogi? Jeden wielki, murowany gościniec od Lwowa do Białej i kilka mniejszych, bocznych ku górom, a zresztą? Pamiętamy przecie wszyscy te błota albo piachy, w których mordowały się konie, zanim przez mil kilkanaście wóz do gościńca dowlekły. A jaka w tem strata na czasie, na siłach i życiu bydlęcia, na cenie tego towaru, który się z takim trudem odstawiało! Dziś mamy 1.761 kilometrów dróg krajowych przez Wydział krajowy zbudowanych, a dróg powiatowych i gminnych tyle, że po całym kraju szybko i łatwo z dowozem jeździć możemy. Niema dróg nieprzebytych, niema przewłoki w odstawie i straty na cenie, niema ubytku na siłach i zdrowiu sprzężaju. Kosztuje to, prawda: ale czy się ten koszt nie wraca większą całego kraju zamożnością i wygodą? Tem, że każdy łatwiej i za lepszą cenę sprzeda to, co ma na sprzedaż, a łatwiej i taniej kupi co mu potrzeba, (taniej dlatego, że przywóz tego towaru kupca samego mniej kosztował).

A szpitale? Prawda znowu, że ciążą bardzo na krajowym corocznym budżecie. Ale czy nie lepiej, że każdy w bliskiem mieście znajdzie szpital, gdzie może chorego umieścić — bezpłatnie jeżeli ubogi — i gdzie ten chory znajdzie opatrzenie staranne, lekarza biegłego, wygodę, a przez to wszystko łatwiejszy powrót do zdrowia? A obwałowanie rzek i inne budowle wodne, które nie mogą raz na zawsze od klęsk powodzi zasłonić, ale które przecie bronią od nich znacznie i zmniejszają ich nieszczęśliwe skutki? A seminarya nauczycielskie czyli zakłady, w których się uczą młodzi ludzie, jak dzieci w szkole dobrze uczyć mają? — A ochrona lasów? a podniesiony chów bydła? a kasy zaliczkowe i pożyczkowe, które w każdym powiecie niemal za małą opłatą dostarczają potrzebnego kredytu, a od lichwiarza, od upadku i nędzy bronią? A te wielkie roboty, kosztem kraju przedsiębrane, żeby dostarczyć zarobku okolicom dotkniętym klęską nieurodzaju, gradu lub powodzi...

Możnaby tak wyliczać długo i długo, a pokazałoby się dowodnie każdemu, kto sprawiedliwie chce patrzeć i sądzić, że choć niejedno może być lepiej niż jest, to wszystko niemal jest lepiej, niż było dawniej. A czyją to sprawą i zasługą, jak nie Sejmu i Rad powiatowych?

Słusznie będzie podać tu wdzięczne choć krótkie wspomnienie o kilku bodaj z tych ludzi, którzy się w sprawach krajowych tego czasu najwięcej odznaczyli i zasłużyli.

Wymienić tu należy naprzód księcia Leona Sapiehę, który był pierwszym krajowym marszałkiem i zostawał nim przez długie lata. Pochodził on z Litwy, jak cały jego ród; urodził się w pierwszych latach naszego wieku na Litwie, był jedynym synem u rodziców i dziedzicem ogromnego majątku. Jako młody człowiek wstąpił do służby publicznej w Królestwie Polskiem pod księciem Lubeckim, bardzo zdolnym ówczesnym ministrem skarbu. Młody Sapiecha zwracać na siebie uwagę zwierzchnika i towarzyszy niepospolitą zdolnością; powierzano mu często badanie i opracowanie spraw i projektów najtrudniejszych i najważniejszych. Gdy przyszło powstanie roku 1831, Sapieha poszedł do wojska. Po upadku powstania rząd rosyjski skonfiskował wszystkie jego majątki, sam z żoną i dziećmi umknął do Galicyi, bo inaczej byłby uwięzionym i wywiezionym na Sybir. Z resztek majątku, jakie matka dla niego ocalić potrafiła, nabył dobra Krasiczyn pod Przemyślem i osiedlił się w Galicyi. Tu i sam bezczynnym być nie chciał i drugich do pracy umiał zachęcić i wciągnąć. Jego staraniem (w wielkiej części) zawiązało się Towarzystwo rolnicze we Lwowie, a następnie Towarzystwo kredytowe ziemskie, zakład, który daje pożyczki hipoteczne na dobra. Spraw politycznych wtedy nie było; zajął się gospodarczemi, temi, które mogły podnieść i rozwijać zamożność kraju. Oprócz tych, z pomocą żony, bardzo miłosiernej i dzielnej, zajmował się sprawami dobroczynności i przyczynił się głównie do stworzenia we Lwowie kilku nader pożytecznych zakładów miłosiernych. Ostrożny, roztropny, cierpliwy, złych rządów ówczesnych nie wyzywał, ani do żadnych niepewnych, krajowi szkodliwych robót nie należał. Myślał o tem, co pożyteczne; a po kilku latach starań udało mu się zawiązać w Wiedniu Towarzystwo do budowania kolei żelaznej i otrzymać na nią pozwolenie rządowe. Jemu zawdzięcza kraj główną linię komunikacyjną, kolej Karola Ludwika z Krakowa do Lwowa i dwa jej rozgałęzienia, do Czerniowiec jedno, drugie do Podwoczysk i Brodów (do granicy rosyjskiej.) Kiedy Cesarz miał mianować marszałka krajowego dla Galicyi, wybrał jego, bo nikt nie miał od niego więcej zasługi i powagi. Jako marszałek miał książę Sapieha nieocenione przymioty. Wielki rozum, doświadczenie, znajomość spraw i potrzeb kraju; roztropność i powagę w postępowaniu taką, że i u Cesarza miał zachowanie i u Sejmu ufność i wpływ wielki. Pracowitość i pilność jego była przykładem dla wszystkich młodszych i podwładnych. Jako pierwszy marszałek, on musiał zawiązać i rozpocząć tę całą administracyę krajową, którą nazywamy wydziałem krajowym i jemu podległemi wydziałami powiatowemi. Zadanie było tem trudniejsze, że trzeba było posługiwać się ludźmi do służby publicznej nienawykłymi. Leon Sapieha spełnił je znakomicie. Po czternastu latach urzędowania, stary i znużony, książę Sapieha złożył laskę marszałkowską w roku 1875. Umarł w roku 1878 u siebie w Krasiczynie i tamże jest pochowany.

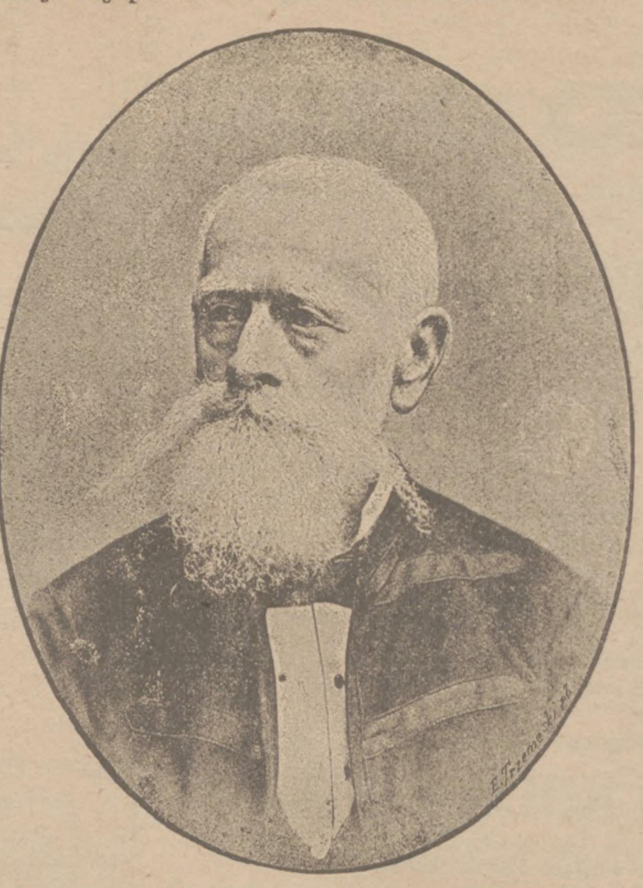
LEON SAPIEHA.

Hrabia Agenor Gołuchowski, trzykrotnie namiestnik cesarski w Galicyi, rozpoczął swój zawód od zwykłej służby urzędniczej. Stopniowo postępował coraz wyżej, aż w roku 1848, w wieku stosunkowo jeszcze młodym, został namiestnikiem. Podwładny ministrom musiał wykonywać ściśle ich rozkazy, a że te podówczas rzadko kiedy były z dobrem kraju zgodne, więc i namiestnik nie był w kraju lubionym. Ale cesarz znał i cenił wysoko jego zdolność; i kiedy po nieszczęściach wojny włoskiej roku 1856, w bardzo złym stanie skarbu szukał człowieka, któryby mógł takim trudnościom dać radę, wezwał Gołuchowskiego i zrobił go prezydentem ministrów i ministrem spraw wewnętrznych. On to za rządów swoich skłonił Cesarza do nadania konstytucyi i ułożył jej zasady (w październiku roku 1860.) Ale gdy inni członkowie rządu, Niemcy, zaczęli te zasady zmieniać na szkodę krajów koronnych i ich praw, Gołuchowski podał się do dymisyi. Odtąd przebył lat kilka u siebie na wsi, w Skale, zajęty domowemi i majątkowemi sprawami. W roku 1865 wszedł do Sejmu, wybrany posłem z kilku naraz okręgów. Gdy zaufanie między krajem a rządem zaczęło wzrastać, gdy język polski miał się stać urzędowym, przez co namiestnicy Niemcy, nie znający tego języka, byli niemożebni, Gołuchowski był wskazany na to stanowisko jako ten, któremu doświadczeniem i biegłością w rządzeniu żaden z Polaków nie mógł dorównać. Objął więc rządy kraju i sprawował je świetnie i chlubnie. Wszystkie dawne przeciw niemu uprzedzenia i niechęci ustały. Ale w roku 1868 powstały znowu nieporozumienia między nim a ministrami; chodziło o różne sprawy i prawa kraju. Nie mogąc robić tak, jak chciał, Gołuchowski znowu wziął dymisyę. Szczęściem nie na długo. W Wiedniu nastąpiła zmiana ministeryum, po której Cesarz znowu powołał Gołuchowskiego do rządów kraju w roku 1871. Pozostał on na tem stanowisku już do śmierci, która nastąpiła we Lwowie w roku 1876.

AGENOR GOŁUCHOWSKI.

Maurycy Krasiński, właściciel dóbr w obwodzie przemyskim, był od początku sejmów zastępcą marszałka w Wydziale krajowym. Doskonały prawnik, wyborny znawca wszystkich spraw krajowych, jasny i ścisły mówca, miał on prócz wielu innych tę ogromną zaletę, że umiał nakazać i dopilnować wykonania nakazu, podwładnych przejąć uczuciem obowiązku i przestrzegać pilnie porządku w urzędowych czynnościach. On był właściwym organizatorem Wydziału krajowego i doskonałym nadzorcą jego prac, aż do czasu, kiedy starość i złe zdrowie kazały mu służbę krajową porzucić. Umarł w roku 1885.

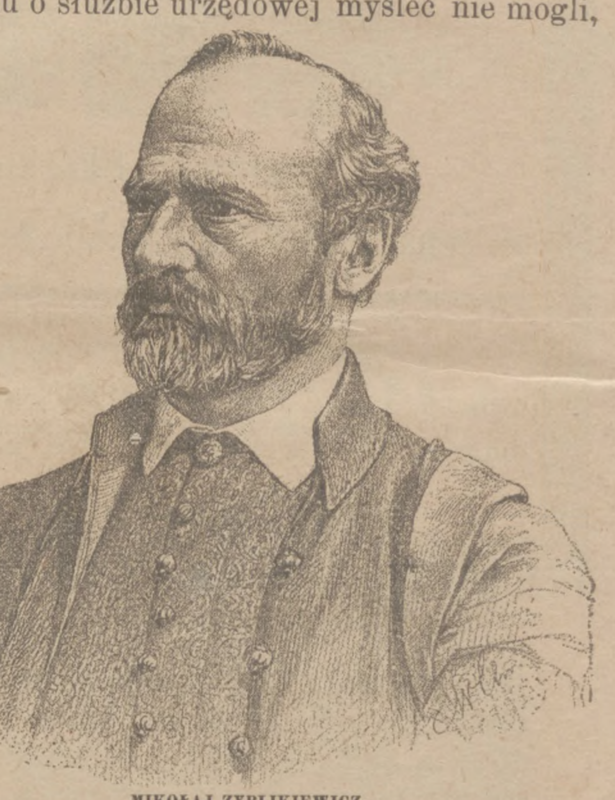

FRANCISZEK SMOLKA.

W Wydziale krajowym także rozpoczęli swoją służbę publiczną Kazimierz Grocholski i Kornel Krzeczunowicz. Oba właściciele ziemscy, a z nauk i wychowania prawnicy. Krzeczunowicz znał jak nikt drugi stosunki skarbowe i podatkowe kraju. Poświęcił im pracę całego życia; i wszystkie nadużycia, wszystkie błędy administracyi rządowej, wszystkie usterki w szacowaniu gruntów lub dochodów, wszelki zły rozkład podatków wykazywał w mowie i piśmie ze śmiałością i dokładnością niezrównaną, z dowodami niezwyciężonemi, z wymową ciętą i świetną. Grocholski, w umyśle rozważny, w charakterze stateczny i prawy, miał wielkie w kraju zaufanie i powagę, a odznaczył i zasłużył się zwłaszcza w Radzie państwa, jako prezes Koła posłów polskich. On i jedność tego Koła umiał utrzymać i roztropny kierunek polityczny mu nadawać, a od zboczeń je chronić; i przez głosowanie posłów polskich nieraz państwu w trudnych razach zapewnić pomyślny obrót spraw w Radzie państwa i potrzebne środki działania. Przez czas niedługi był ministrem dla Galicyi, ale przy zmianie ministeryum ustąpił. Umarł w roku 1888.

Przyjacielem Grocholskiego i także przez pewien członkiem Wydziału krajowego był Seweryn Smarzewski, człowiek niezmiernie rozumny, uczony i najświetniejszy mówca, jaki był dotąd w naszym Sejmie; ale umysł doskonały do myślenia i do radzenia, do działania nie był już równie dobrze usposobiony niedość praktyczny.

Franciszek Smolka i Floryan Ziemiałkowski (oba dotąd żyjący) byli bardzo młodzi, wielką przyjaźnią złączeni i odbywali nauki prawne, kiedy się wdali w częste podówczas tajne związki, poszli do więzienia, przesiedzieli w niem lat kilka, wreszcie skazani byli na śmierć, ale natychmiast przez Cesarza (Ferdynanda podówczas) ułaskawieni. Po więzieniu o służbie urzędowej myśleć nie mogli, brali się do adwokatury. W roku 1848 wybrani do ówczesnego parlamentu austryackiego, odznaczyli się w nim zaraz; Ziemiałkowski niezwykłą bystrością, obrotnością i wymową, Smolka spokojem, statkiem, roztropnością i sprawiedliwością. Te przymioty tak zjednały Smolce zaufanie ówczesnej Izby, że choć był Polakiem, wybrała go swoim prezydentem. Oba należeli do tego, co się nazywało stronnictwem liberalnem, a to przyczyniało się bardzo do ich wziętości i wpływu, zwłaszcza po miastach. Podczas powstania r. 1863 Smolka oświadczył głośno, publicznie, że je uważa za niebezpieczne i zgubne; Ziemiałkowski popierał je i znowu dostał się do więzienia. W r. 1867 zaczęli się różnić w zdaniu. Ziemiałkowski popierał usilnie w Sejmie i w Kole Polskiem w Wiedniu ówczesne ministeryum; Smolka należał do opozycyi, bo pragnął więcej praw dla poszczególnych krajów; więcej władzy dla sejmów, a mniej dla Rady państwa. W późniejszych latach Ziemiałkowski został ministrem dla Galicyi i był nim aż do r. 1889; Smolka przez wiele lat wybierany był zgodnie przez wszystkie stronnictwa prezydentem Izby posłów w Radzie państwa i dopiero w roku 1893 z powodu sędziwego wieku godność tę złożył.

MIKOŁAJ ZYBLIKIEWICZ.

Mikołaj Zyblikiewicz, syn mieszczanina ze Starego Miasta (w Samborskiem), po skończeniu nauk został adwokatem. Bardzo zdatny, a nadewszystko niezmiernie prawy i szlachetny, rychło zyskał zaufanie i wziętość. Ze wszech stron powierzano mu sprawy; pracując dalej w tym zawodzie, byłby doszedł wkrótce do znacznego majątku. Ale kiedy się sejmy zaczęły, oddał się cały sprawom publicznym. Miał wielki zapał, dzielność, energię, miał doskonałą znajomość prawa; miał umysł bystry, który się w każdej sprawie, w każdem położeniu odrazu połapał; i miał żywą, gorącą wymowę, zawsze w pogotowiu odpowiedź, którą przeciwników zbijał. Te zdolności przy charakterze nieskazitelnie czystym i szlachetnym sprawiły, że stał się posłem jednym z najznakomitszych i najpotrzebniejszych. Przebył też w Wiedniu długie lata w Radzie państwa, na straży praw i interesów kraju, a świetnych walk w ich obronie stoczył tam z przeciwnikami bez liku. Był przez czas jakiś prezesem poselskiego Koła polskiego. Ale niezmiernie żywy, popędliwy, znużył się w końcu tym zawodem, w którym wiele wypada cierpliwie znosić i ustępować i wolał być burmistrzem w Krakowie niż posłem w Wiedniu. Jako burmistrz oddał się z zapałem sprawom miasta; jego porządek, jego zamożność i świetność były jego marzeniem i celem jego starań. Jako ślad swoich rządów zostawił w Krakowie Sukiennice odbudowane i założone Narodowe Muzeum. Po ustąpieniu hr. Ludwika Wodzickiego z marszałkostwa objął laskę i dzierżył ją świetnie. Celem jego było poświęcić całą uwagę i pracę kraju sprawom gospodarstwa i oświaty, a mniej się zaprzątać sprawami politycznemi. On to za swojego marszałkostwa założył Bank krajowy, a u Sejmu wyjednał uchwałę, mocą której co roku przybywać zaczęło po pięćdziesiąt nowych szkół wiejskich.

SUKIENNICE W KRAKOWIE
zbudowane przez króla Kazimierza Wielkiego, odnowione w czasie rządów Zyblikiewicza.

Szło to tak szybko, że w końcu trzeba było zwolnić i nie tak się spieszyć z zakładaniem szkół nowych, bo była obawa, że dla tych nowych szkół nie będzie dosyć nauczycieli. Wskutek jakichś nieporozumień między Wydziałem krajowym a Namiestnictwem, złożył marszałkostwo w jesieni roku 1887, w tym samym Krakowie, w którym przebył młodość, którym później rządził i do którego przywiązany był najgoręcej.

ADAM POTOCKI.

Adam Potocki, dziedzic Krzeszowic, a oprócz tego innych majątków w Galicyi i pod rządem rosyjskim, zmarły wcześnie, bo mia zaledwo lat 50, był jednym z najdzielniejszych i najszlachetniejszych ludzi w kraju. Wielkie serce, zdolność poświęcenia się dla kraju czy dla bliźniego, ścisłe i gorliwe pełnienie obowiązku, łączyły się w nim z energią i zdolnością rzadką. Przez te przymioty, do których jeszcze trzeba dodać śmiałość, otwartość, stałość przekonań i świetną wymowę, zajął on w Sejmie i w Radzie państwa jedno z pierwszych stanowisk. Droga, na którą wszedł Sejm i kraj, droga porozumienia z rządem a wierności Cesarzowi, przez niego wskazywaną była krajowi na długo jeszcze przed początkiem sejmów. Jego układu głównie był ten adres, w którym Sejm Cesarzowi owo przyrzeczenie wierności składał. Z kilkoma przyjaciółmi, dzielącymi jego przekonania, jak Henryk Wodzicki, Franciszek Paszkowski, Zyblikiewicz, Dietl i inni, był Adam Potocki środkiem i duszą tych w Sejmie dążeń i działań, które jasną i pewną drogą zmierzały do społecznego spokoju i zgody, do prawdziwego w kraju postępu. Wielki pan z urodzenia i majątku, był nieprzyjacielem wyłączności i odrębności różnych warstw społeczeństwa, a tego chciał, do tego z całą swoją energią dążył, żeby te różne warstwy zbliżyły się do siebie przez sprawieliwe prawa i nieprzerwane stosunki. Tak on rozumiał, na tem zasadzał postęp; w każdej też sprawie (naprzykład w gminnej, w drogowej, w wielu innych), zawsze na tem stanowisku stawał, tego bronił. Nie zawsze ze skutkiem niestety, bo nie wszyscy mieli pojęcie tak bystre, wolę tak szlachetną jak on. Pracą dla kraju całe życie zajęty, mógłby był łatwo dojść do najwyższych urzędów, ale jemu i najniższy był dobry, jeżeli widział, że na nim pożytecznym być zdoła. Pod koniec życia gotów był przyjąć obowiązki delegata Rady miejskiej krakowskiej do Rady szkolnej krajowej i sprawom wychowania się oddać, kiedy przyszła ciężka choroba, a w końcu śmierć (w roku 1872), którą słusznie uważać można za wielkie dla kraju nieszczęście.

ALFRED POTOCKI.

Jego syn Artur, kiedy dorósł (w wiele lat po śmierci ojca), wstąpił do Sejmu i w nim pięknie w ojcowskie ślady wstępował. On to, po bankructwie banku włościańskiego, własną kieszenią i kredytem i głową swoją tyle poradził, że kilkanaście tysięcy zadłużonych gospodarstw włościańskich uratował od przymusowej sprzedaży przez licytacyę. Onteż w wielkiej części przyczynił się do wykupna propinacyi, przez które krajowi przybył znaczny dochód, a dawnym właścicielom dostał się znaczny kapitał. Nieszczęście chciało, że zeszedł z tego świata jeszcze wcześniej niż ojciec, bo nie miał nawet lat czterdziestu (1890).

Alfred Potocki, stryjeczny brat Adama, ordynat na Łańcucie, nie miał w sobie tej śmiałości i rzutkości co tamten, ale miał rozważność, cierpliwość, doświadczenie, zimną krew, spokój i wyrozumiałość w obejściu z ludźmi. W przekonaniach swoich był bardzo stały; prawdziwy i godzien zaufania, jak mało kto między ludźmi. Miał też tę ufność, wiarę i powagę powszechną w kraju, a wielką także w Wiedniu, zwłaszcza u samego Cesarza. Kiedy po zwołaniu Rady państwa w roku 1867 chodziło o to, żeby jednego Polaka wprowadzić do rządu, mianował go Cesarz ministrem rolnictwa. Później, w chwili wielkich w Radzie państwa sporów i zatargów, licząc na umiarkowanie i spokój Alfreda Potockiego, zrobił go prezydentem ministrów czyli postawił go na czele swego rządu. Kiedy książę Leon Sapieha złożył laskę, Potocki został po nim marszałkiem krajowym, a w rok później, po śmierci hr. Gołuchowskiego, namiestnikiem. W roku 1883, czując się chorym, podał się do dymisyi. Umarł w roku 1889. Przekonania miał te same co jego brat stryjeczny Adam i tak samo jak tamten, łączył dążenie do prawdziwego, rozumnego postępu ze ścisłem przestrzeganiem porządku i z rzetelną wiernością dla Cesarza i państwa.

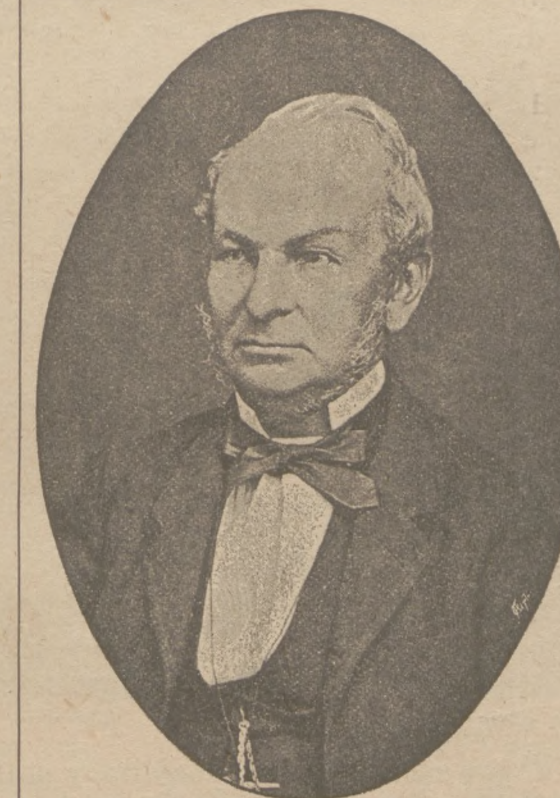

JÓZEF DIETL.

Osobną wzmiankę słusznie jest poświęcić Józefowi Baumowi. Właściciel Kopytówki (w powiecie wadowickim), za młodu wojskowy, później gospodarz, cieszył się on szczególnem zaufaniem i przychylnością ludu wiejskiego. Posłowie włościańscy często podejrzywali innych: Baumowi wierzyli zawsze. Podobne zaufanie i powagę miał on u wszystkich powszechnie. W Radzie państwa był Wiceprezesem Koła polskiego. Umarł w roku 1883.

Hrabia Władysław Badeni, ojciec dzisiejszego Namiestnika, stał przez długie lata na czele departamentu drogowego w Wydziale krajowym. Jemu głównie zawdzięcza kraj te doskonałe i liczne środki komunikacyi, jakie dziś ma. On ułożył cały plan budowy dróg krajowych; oznaczył, w jakiem następstwie jedne po drugich mają być budowane, on wreszcie prowadził te roboty i dozorował je, a robił to w czasie i kosztem stosunkowo małym. Cały plan dróg wykonany był w zupełności za jego życia. Jaką przez to oddał krajowi usługę, jak dopomógł mu do większej zamożności, to łatwiej zrozumieć niż obliczyć. Odznaczał się oprócz tego niepospolitą energią, praktycznością, umysłem bardzo jasnym, sądem trafnym i doskonałą, jędrną, pełną treści wymową. Umarł w roku 1888.

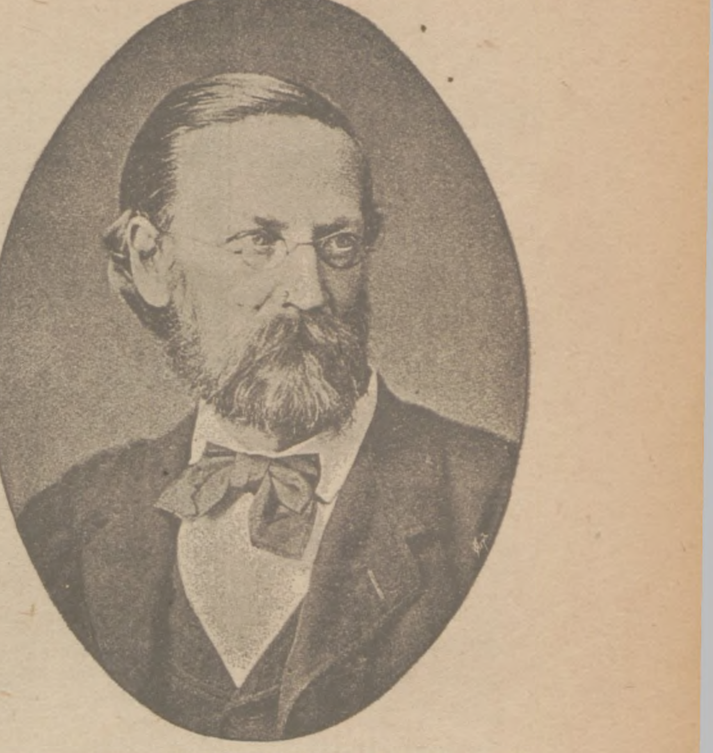
Józef Dietl, z niemieckich rodziców w Galicyi urodzony, był z zawodu lekarzem. Jako lekarz był tak niezmiernie zdolny, żę mnóstwu ludzi zachował zdrowie i życie, a samą naukę lekarską w niejednem naprzód posunął. Za młodu uczył się i mieszkał w Wiedniu, gdzie go też uniwersytet chciał zatrzymać jako profesora jednej z nauk medycznych. Ale on wolał wrócić do kraju. Osiadł w Krakowie i leczył, a jako profesor wykształcił bardzo wielu dobrych, zdolnych lekarzy. Jako Rektor krakowskiego Uniwersytetu ujmował się dzielnie i mądrze za jego prawami i przyczynił się znacznie do tego, że język polski był przywrócony jako wykładowy w miejsce niemieckiego, który był dawniej. W Sejmie zajmował się głównie sprawą szkół i ich poprawy. W końcu został burmistrzem miasta Krakowa i zarządzał niem znakomicie. Złożył urząd z powodu wieku i złego zdrowia. Umarł w roku 1878.

DR. JÓZEF MAJER.

Kiedy się zaś wspomniało o tych, którym zawdzięczamy głównie lepszy stan szkół i całą ich organizacyę, to należy się wymienić tych, którym kraj dzieło to głównie zawdzięcza. Dietl ma w tem znaczną część zasługi, ale oprócz niego byli inni, którzy niemniej od niego na tem polu zdziałali, a pracowali na niem dłużej. Takim był Euzebiusz Czerkawski (dotąd żyjący), niegdyś Inspektor szkół średnich, później profesor filozofii w Uniwersytecie lwowskim. Z żyjących Polaków z pewnością najlepszy znawca urządzeń szkolnych w całej Europie, a przez własne doświadczenie doskonale obeznany ze stanem szkół w naszym kraju i ich potrzebami, był tym w Sejmie, który na układ naszch ustaw szkolnych wpływał najwięcej. Obok niego Zygmunt Sawczyński, niegdyś profesor gimnazyalny, później dyrektor seminaryum nauczycielskiego we Lwowie i prezes Stowarzyszenia nauczycieli szkół niższych (zmarły w roku 1893). Ten oprócz innych swoich zalet miał rzadki dar wymowy. W sejmowej komisyi dla spraw szkolnych, która te prawa przygotowała, przewodniczącym był przez wszystkie lata dotąd żyjący Józef Majer, prezes Akademii Umiejętności w Krakowie, niegdyś profesor uniwersytetu aż do czasu, kiedy się z powodu późnego wieku ze spraw publicznych wycofał. Stałym zaś członkiem tejże komisyi, jednym z najgorliwszym i najrozumniejszych, był sławny historyk Józef Szujski, profesor Uniwersytetu krakowskiego, zmarły w roku 1883.

Temu należy się kilka słów wspomnienia, bo był jeden z najlepszych i najrozumniejszych ludzi, jakich Polska wydała w tych czasach. Urodził się w Tarnowie w roku 1835. Uczył się najwięcej w Krakowie. Za młodu oddawał się głównie poezyi; myślał, że to jego właściwa zdolność i powołanie. Ale już wtedy z wielkim zapałem i z wielką pracą starał się zrozumieć, z jakich powodów dawna Polska upadła i jakim sposobem odżyć może. Żeby się tego dowiedzieć, uczył się jej historyi. Po kilku latach zaczął tę historyę pisać. Po roku 1893, kiedy zmiarkował, jaką klęską narodu stało się ówczesne powstanie, w wielkiej boleści serca rozmyślał nad przyczynami tych wielkich nieszczęść i doszedł, że te same wady, które dawną Polskę zgubiły, dzisiejszej nie dadzą się podźwignąć: mianowicie głęboko zakorzeniony zwyczaj nierządu, nieufność i zazdrość luddzi i stanów względem siebie. Jak za dawnych czasów, każdy szlachcic mniemał, że ma prawo swoją wolę całemu narodowi narzucać i swoim jednym głosem (Liberum Veto) zrywał jego sejmy, tak dziś jeden lub kilku myśli, że ma prawo stanowić o losach ojczyzny, zawiązać spisek i podnosić powstania. A skutki jednego jak drugiego równie nieszczęśliwe. To Szujski pisał, a przez to naraził się tym, którzy w tajne spiski wierzą i ogłoszony był przez nich prawie za zdrajcę ojczyzny. Ale znaleźli się i tacy, którym oczy otworzył, których przekonał, że nie można być narodem bez rządu, bez władzy, bez rozumnego kierowania swoimi losami, bez pracy i bez oświaty. Stał się też przez te swoje pisma jednym z ludzi najbardziej poważanych w kraju. Przez swoje dzieła historyczne znowu odznaczył się tak, że kiedy w roku 1869 Cesarz utworzył przy Uniwersytecie krakowskim katedrę historyi polskiej, Szujskiego powołano na profesora, jako najgodniejszego z wszystkich żyjących historyków polskich. Przez swoje wykłady i przez historyczne książki, wykształcił wielu młodszych na zdolnych i tęgich historyków, a zwłaszcza tak rozjaśnił historyę, nasze dawne stosunki, powody naszych politycznych błędów i nieszczęść, że od niego i przez niego poczęła się u nas lepsza znajomość i przeszłości i teraźniejszości naszej, lepsze pojęcie dróg, na których do lepszej przyszłości dążyć możemy. W r. 1873 przy założeniu Akademii Umiejętności w Krakowie, wybrany jej sekretarzem, oddał się całą duszą jej zadaniu, to jest rozwijaniu wszystkich gałęzi nauk w Polsce, żeby ile możności stanęły na równi z naukami w innych oświeconych krajach. W Sejmie galicyjskim zasiadał od roku 1868; zajmował się w nim głównie sprawami szkolnemi. Lepszy stan naszych szkół na wszystkich ich stopniach, przypisać można w znacznej mierze jego mądrym, rozsądnym pomysłom. W sprawach ogólniejszych, politycznych, obstawał zawsze za dotrzymaniem wierności cesarzowi, za wewnętrznym ładem, za poskromieniem wszelkich wichrzeń i nieporządków — w szczególności za podniesieniem stanu włościańskiego przez dobrą organizacyę gmin i powiatów. Katolik najszczerszy i najgorliwszy, kładł zawsze wierność Kościołowi na pierwszem miejscu między obowiązkami narodu i między warunkami jego przyszłości. Niezmordowany w tych rozlicznych pracach, nie porzucił przecież ulubionych wierszy i pisał je przez całe życie, niby dla wytchnienia i wypoczynku. Najwięcej napisał dramatów (sztuk do teatru) wszystkie są z historyi polskiej, prawie wszystkie smutne, bo mają za treść różne nasze nieszczęścia i błędy, ale są w nich rzeczy bardzo piękne i mądre, tak jak i w mniejszych jego wierszach. Ta praca nad siły, a zwłaszcza ta dręcząca troska o przyszłość narodu, strawiły Szujskiego tak, że umarł już w 47 latach w Krakowie 7-go lutego 1883 roku.

DR. JÓZEF SZUJSKI.

W jego pokoleniu nie było chyba nikogo, ktoby więcej od niego ojczyznę kochał i goręcej, mądrzej całem swojem życiem jej służył.

DR. JULIAN DUNAJEWSKI.

Wszystkich, którzy się w Sejmie odznaczyli i dobrze zasłużyli, wymieniać niepodobna. Żyjących prawie wszystkich pomijamy z umysłu, żeby pochwała nie wydała się podchlebstwem. Jednego wszakże — choć żyjącego — wspomnieć tu musimy, bo się wsławił nietylko w naszym Sejmie, ale w całem państwie i po za granicami państwa. Julian Dunajewski był profesorem ekonomii politycznej w Uniwersytecie krakowskim, posłem na Sejm i do Rady państwa. W Sejmie dał się poznać jako zdolność pierwszego rzędu; dla Galicyi pragnął, oprócz wielu innych napraw, uproszczenia administracyi, tak rządowej i autonomicznej, a przez to uproszczenie szybszej, tańszej i sprężystszej w nich czynności. Ułożył cały plan po temu, ale ten przyjętym i wykonanym nie był. W Wiedniu okazał taką znajomość spraw administracyjnych, politycznych i skarbowych, że uważany był powszechnie za jednego z najdzielniejszych ludzi w państwie. To też, kiedy (w roku 1879) utworzyło się nowe Ministeryum hrabi Taaffego, Dunajewski niebawem (w roku 1880) powołany był na najwyższą i najtrudniejszą posadę Ministra skarbu. Sądzono, że jeżeli kto potrafi doprowadzić do porządku skarb austryacki, zawikłany, zadłużony i coraz gorzej podupadający, to on. Jakoż nie zawiedziono się. Pomimo silnego i ciągłego oporu w Radzie państwa (gdzie Niemcy niechętnie widzieli Polaka na czele spraw tak ważnych), pomimo nieprzewidzianych a ciągle wzrastających wydatków (na wojsko, na urządzenie przyłączonych krajów Bośni i Hercogowiny), Dunajewski zdołał po kilku latach równowagę w budżecie państwa przywrócić; sprawił to, że wydatki nie były już większe od dochodów. Nie mogło się to odbyć co prawda bez podwyższenia podatków, ale to nieuniknione podwyższenie było dla wielu zniżeniem podatku. Zrobiono bowiem sprawiedliwy rozkład podatków (naprzykład gruntowego), a przez to niektórym wypadło płacić więcej, ale innym o tyle się ulżyło. Krajowi w wydatkach na jego potrzeby (szkoły, drogi, budowle wodne, uniwersytety) pomagał jak mógł najhojniej. Dokonał wykupna propinacyi, a przygotował układ o spłatę Indemnizacyi. Wystąpił z rządu w r. 1891, bo przewidywał, że ugoda z Czechami, którą rząd chciał zawrzeć, na tych warunkach i w tym czasie nie da się doprowadzić do skutku i zamiast pożytku, przyniesie państwu trudności i szkody. Od swojej dymisyi były Minister mieszka w Krakowie i zasiada zawsze w Sejmie krajowym.

Za długo byłoby opowiadać po szczególe wszystkie zdarzenia i koleje, jakie kraj przez ten czas przechodził. Poprzestaniemy na zapisaniu kilku szczęśliwych nabytków, które kraj zawdzięcza łasce Cesarza, a które jak jemu wychodziły na dobre i jego narodowy byt przy Austryi utrwalały, tak nawzajem rozwijały i wzmacniały jego wierność dla państwa, wdzięczność i przywiązanie dla Cesarza.

GMACH AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE.

I tak w roku 1869 utworzył Cesarz w Uniwersytecie krakowskim (kilka lat później w lwowskim) osobną katedrę historyi polskiej, jakiej przedtem nigdy nie było. W roku 1873 założył w Krakowie Akademię Umiejętności. Jest to grono uczonych, przeznaczone nie do uczenia młodych, ale do własnej naukowej pracy ludzi już dojrzałych i uważanych za najtęższych w swoim naukowym zawodzie. Akademie takie mają wielkie znaczenie dla oświaty i nauk; starają się też o nie, zakładają i otaczają troskliwie opieką, wszystkie wielkie państwa w Europie. U nas takiej nie było. Stworzył ją Cesarz (raczej ze skromniejszego i uboższego Towarzystwa nauko-

SALA GŁÓWNA POSIEDZEŃ AKADEMII.

wego przeistoczył), zaopatrzył znacznym funduszem z własnego daru i oddał ją pod opiekę swego brata, arcyksięcia Karola Ludwika, jako protektora. Pierszym prezesem tej Akademii był Józef Majer, pierwszym sekretarzem Józef Szujski. Od dwudziestu lat swego istnienia dokonała ona prac wielu, które i stan nauki w Polsce i sławę jej w świecie podniosły.

Dyecezya krakowska, wskutek wielu zajść, które opowiadać byłoby za długo, rządzona była nie przez biskupów, ale przez administratorów od lat blizko pięciudziesiąt. Stolica biskupia była nieobsadzona od śmierci Biskupa Skórkowskiego. Rzecz prosta, że w dyecezyi pozbawionej Pasterza, duch religijny i karność musi się stopniowo rozprzęgać. Cesarz zwrócił uwagę na ten smutny stan rzeczy. Dyecezya krakowska dawniej obejmowała część Królestwa Polskiego, aż po Kielce. Teraz rząd rosyjski pozwalać na to dłużej nie chciał. Trzeba było wykonać rozgraniczenie dyecezyi i otrzymać pozwolenie z Rzymu. Gdy to było skończone, Cesarz przystąpił do ob-

KS. KARDYNAŁ ALBIN DUNAJEWSKI, KSIĄŻĘ-BISKUP KRAKOWSKI

sadzenia Stolicy Biskupiej w Krakowie. Zasiadł na niej X. Albin Dunajewski, niegdyś (za arcybiskupa Felińskiego) regens Seminaryum w Warszawie, później (ztamtąd wydalony) wikaryusz w Rudawie pod Krakowem, w końcu kapelan przy klasztorze Panien Wizytek. W kilka lat później Cesarz, pamiętny dawnych praw tego Biskupstwa i szanujący dawne, polskie wspomnienia, przywrócił Biskupom krakowskim tytuł książęcy, którego za polskich czasów używali. Ojciec św. Leon XIII wyniósł Księcia biskupa Dunajewskiego do najwyższej godności kardynalskiej (w r. 1889.)

W sprawach kościelnych zasługuje na pamięć utworzenie dyecezyi obrządku greckiego. Archidyecezya lwowska była tak wielka, że Metropolita nie mógł żadną miarą podołać wszystkim potrzebom i czynnościom. Częsty objazd parafii mianowicie był wprost niemożliwym. Za zgodnem tedy postanowieniem Papieża, Cesarza i Arcybiskupa Sembratowicza, oddzielono od dyecezyi lwowskiej dużą część wschodnią i zrobiono z niej osobną dyecezyę Stanisławowską. Pierwszym Biskupem dyecezyi był X. Pelesz, a gdy ten przeniósł się na Biskupstwo przemyskie, nastąpił po nim X. biskup Kniłowski.

W roku 1880 odbył Cesarz Franciszek Józef podróż po Galicyi. Przyjeżdżał nie na przegląd wojsk, ale dla przyjrzenia się krajowi i jego stosunkom. Przejechał go w całej długości od Oświęcimia i Krakowa aż do Kołomyi, a cała ta droga wyglądała jak wielki pochód tryumfalny. Na wszystkich stacyach kolei witała Cesarza ludność tłumnie zgromadzona; nawet wzdłuż drogi całej zbiegali się ludzie i głośnemi wiwatami, podrzucaniem czapek w górę, chcieli okazać swoją radość. W Krakowie, gdzie Cesarz zabawił trzy dni, szczególnie pięknie udały się widowiska, urządzone przez lud wiejski. Raz na błoniach, gdy Cesarz przeglądał wojsko, a przy powozie jego jechało trzystu Krakowiaków na dobrych koniach i w pięknem, świątecznem ubraniu. Cesarz nie mógł się napatrzeć i nachwalić zgrabności i dziarskiej miny tych jeźdźców. Wieczorem znowu odbyło się wesele wiejskie dwóch par. Ślub odbył się w kościele OO. Karmelitów na Piasku; wesele zaś ustawiło się na placu Franciszkańskim dopiero około godz. 7 wieczór, poczem po za wruszającem Okrężnem powoli posuwało się w ulicę Grodzką, zkąd za danym znakiem, wolnym wyruszyło kłusem. Objechało naokoło rynek przy towarzyszeniu muzyki na wozach, śpiewając, oraz przy przejeździe uchylając czapki przed Najj. Panem, wydając okrzyki "niech żyje", poczem wozy państwa młodych zatrzymały się przed Baranami, a państwo młodzi starym zwyczajem ofiarowali Najj. Panu "Korowaj". Cesarz przypatrywał się z balkonu, a gdy przejechali, poszedł do Sukiennic, gdzie miało być przyjęcie i tańce. Tak mu się to podobało, że zapomniał nawet wziąć płaszcza, tylko pobiegł jak stał, w mundurze. W Sukiennicach wesele przedstawiało się Cesarzowi, ofiarowało mu chleb i sól; potem zaczęły się tańce, którym Cesarz długo się przypatrywał. W Kołomyji znowu pokazywało się tak wesele huculskie w swoich ciekawych strojach; pokłoniwszy się Cesarzowi, pojechało do cerkwi na ślub.

Kiedy w roku 1883 Alfred Potocki ustąpił z Namiestnictwa, miejsce jego zajął Filip Zaleski, przedtem wiceprezydent Namiestnictwa. Ten w roku 1889 został ministrem dla Galicyi i przeniósł się do Wiednia, a Namiestnikiem został hr. Kazimierz Badeni, który do dziś dnia krajem rządzi i daj Boże, żeby nim rządził jak najdłużej, bo nie łatwo znaleźć drugiego, któryby mu był równy rozumem, dzielnością, niezmordowaną pracą i rzetelną, gorącą miłością kraju.

CESARZ FRANCISZEK JÓZEF I.

Na szczególną uwagę zasługuje niespodziewany postęp sztuki malarskiej w Polsce w tym okresie czasu. Za dawnych czasów mało ona była uprawiana, tak że nie było ani jednego malarza Polaka, któryby miał wielką sławę w świecie. Około połowy naszego wieku zaczęli młodzi ludzie garnąć się do tej sztuki, niektórzy z wielkiem powodzeniem i chlubą. Tak naprzykład (zmarły w roku 1894) Henryk Rodakowski, żyjący Juliusz Kossak, zmarły Suchodolski, Simler, Leon Kapliński, Kotsis, Gryglewski i inni. Ale po r. 1863 dopiero doszła ta sztuka do wielkiego rozkwitu. Odznaczył się w niej wielką zdolnością, a szczególnie rzewnem uczuciem młody Artur Grottger. Ten mało malował farbami na płótnie; najwięcej rysował kredkami na papierze. Ale te jego rysunki wystarczą na to, żeby mu zapewnić sławę na zawsze. Kiedy w roku 1861 padały strzały i trupy na ulicach Warszawy, młody Grottger, wruszony do głębi serca temi wypadkami, zaczął rysować niektóre ich chwile. To był pierwszy zbiór jego rysunków, nazwał go "Warszawa." Potem podczas powstania 1863 ukazał się zbiór drugi nazwany "Polska", a w nim strasznie smutne obrazki. Na jednym rodzina cała odbiera list z wiadomością o śmierci ojca czy brata; na innym ukrywają powstańca, kiedy do drzwi dobijają się rosyjscy żołnierze; na innym jeszcze w domu złupionym, zniszczonym, leży na podłodze zabita niewiasta, a dwoje małych dzieci przysuwa się do niej nie rozumiejąc, co się z matką stało. Trzeci zbiór, najpiękniejszy, nazywa się "Litwa." Na pierwszym obrazku leśnik, gotowy do wyjścia, uzbrojony, usnął siedzący, a do okna ktoś puka; znak, że czas wychodzić. Na drugim ten sam przysięga pod chorągwią. Na ostatnim obrazku żona w sybirskich kajdanach. Dowiedzieli się, że mąż był w powstaniu, wpadli, chatę zburzyli, dziecko musiało umrzeć w drodze; teraz ona sama na świecie, w tych kopalniach, jak w grobie za życia. Na pociechę ukazuje się jej w jasności Matka Boska Ostrobramska.

(Ciąg dalszy nastąpi).

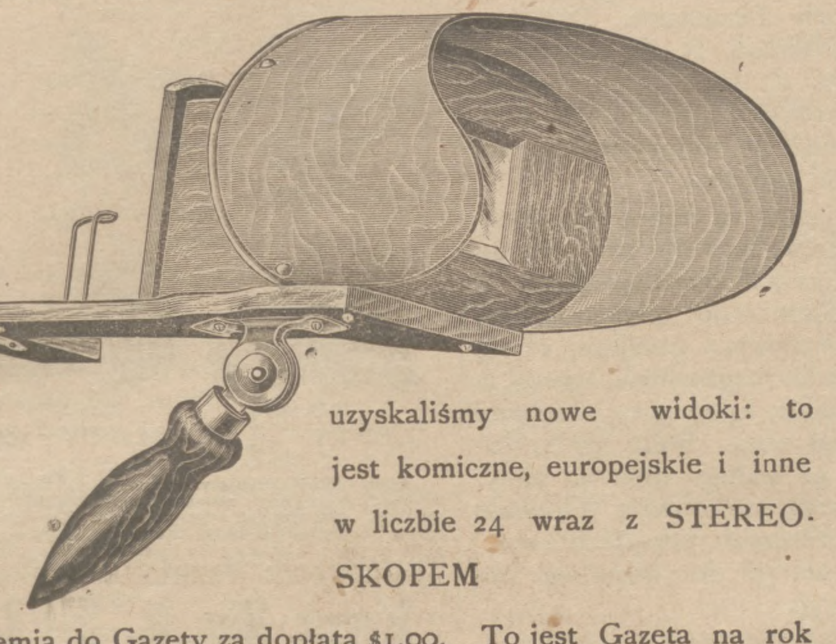

Premia No 23.

Nowy Stereoskop

(Z nowemi widokami.)

Na liczne żądania uzyskaliśmy nowe widoki: to jest komiczne, europejskie i inne w liczbie 24 wraz z STEREOSKOPEM

Ofiarujemy jako premią do Gazety za dopłatą $1.00. To jest Gazeta na rok 2 dolary; Nowy STEREOSKOP dopłata $1—razem 3 dolary.

Kto już ma premią wybraną a życzy sobie ten Nowy STEREOSKOP, niechaj przyśle 2 dolary. **Cena jest $2.** Przesełkę opłacamy.

Dla zrobienia MIEJSCA w Księgarni.

dla wielkiego zapasu różnych książek, które mają przybyć z Europy, ofiarujemy poniżej podane księgi przez krótki czas prawie po cenie kosztu, albowiem mamy ich bardzo wielki zapas:

Żywot Pana i Zbawiciela

JEZUSA CHRYSTUSA

I BOGARODZICY DZIEWICY

MARYI,

wydał ks. dr. Łukowski.

Z wieloma rycinami, format 9x11 cali, zawiera 750 stronnic wyraźnego czytelnego druku, oprawne w angielskie płótno, marmurowe brzegi, z wyzłacanemi tytułami na grzbiecie i okładce. **$3.00.**

Żywot Bogarodzicy Najświętszej

PANNY MARYI

I JEJ OBLUBIENCA

ŚW. JÓZEFA,

połączony z opisem najgłówniejszych miejsc cudownych czcicieli Maryi, opracowane podług O. Benedyktyna, ks. Beat. Rohner'a.

Z przedmową Jego Książęco — Arcybiskupiej Mości Dr. Fr. Alberta Eder, Księcia Arcybiskupa w Salzburgu.

Polecone przez 33 Książąt kościoła św.

Ozdobione 8 ślicznemi obrazkami kolorowemi i przeszło 700 drzeworytami. **$3.50.**

Nauka Wiary
— i —
Obyczajów Kościoła Katolickiego

Wyłożona obszernie, stwierdzona i objaśniona miejscami pisma św. i Ojców Kościoła i przykładami z życia oraz przewodnik życia dla rodzin chrześciańskich. Potwierdzona i polecona przez 24 książąt Kościoła i ozdobiona 10 kolorowemi prześlicznemi obrazami oraz licznemi bardzo rycinami. Format duży, albumowy, oprawa elegancka, stronnic 1238. Dzieło to składa się z trzech części i zawiera w części I naukę o wierze, w części II naukę o przykazaniach, w części III naukę o środkach łaski. Książka ta znajdować się powinna w każdej polskiej rodzinie, bo z niej czerpać można naukę i pociechę w każdej potrzebie. Cena całego dzieła oprawnego w płótno angiel. z złotemi wyciskami **$3.25**

GOFFINE.

Książka do oświecenia i zbudowania duszy chrześciańsko-katolickiej, czyli krótki wykład Lekcyi i Ewangelii na wszystkie niedziele i święta wraz z wynikającą ztąd nauką wiary i obyczajów i gruntownem wyjaśnieniem roku kościelnego, najgłówniejszych obrzędów kościelnych, mszy świętej, nabożeństwa domowego i dla chorych, drogi krzyżowej, jako też życiorysami Świętych Pańskich, czczonych mianowicie przez lud polsko-katolicki.

Z licznemi obrazkami i litografiami. **$1.50.**

Wszystkie cztery dzieła powyższe kosztują razem **$11 25.**

Przesełkę opłaca odbiorca, a jeźli my mamy opłacić należy do każdego dolara dołączyć 15 centów, bo książki są wielkie i ciężkie.

Powyższych książek NIE WYDAJE SIĘ NA PREMIĄ z dopłatą ani też handlarzze nie mogą dostać żadnego rabatu

ADRESOWAC:

W. DYNIEWICZ,

532 Noble Str., Chicago, Ills.

TYLKO DO Nowego Roku!

Kto chce nabyć tanio książek, czy to dla swojej Biblioteczki, lub na rozsprzedaż, niechaj korzysta z następujących zniżonych cen ....

To zniżenie cen potrwa tylko do Nowego Roku, (1-go Stycznia, 1898 r.)

Wszystkie książki (oprócz książek szkólnych, naukowych i dzieł osobliwych, które są podane na innem miejscu jako sprzedawane za pełną cenę) sprzedawać się będzie jak następuje:

1). Kto przyśle od $5.00 (pięćdolarów) do $10.00(dziesięć dol.) dostanie książki za połowę ceny. To jest za przysłane 5 dol. pośle się książek za 10 dol.

2). Kto przyśle 10 dol., odbierze książek za 12 dol. i w tej proporcyi aż do przysłania 20 dolarów.

3). Kto przyśle 20 dolarów, odbierze książek za 44 dol. i w tej proporcyi aż do przysłania 50 dol.

4). Kto przyśle 50 dolarów obierze książek za 120 dol.

Koszta przeselki od książek po zniżonej cenie opłaca odbiorca, lub też—jeżeli mamy sami opłacić—trzeba przysłać po 10 centów na każdego dolara w pełnej wartości książek.

Jeżeliby której książki do nabożeństwa zabrakło z wymienionych w spisie (katalogu książek) zamieszczonym w pierwszym numerze "Gazety Polskiej", w takim razie posełamy pod innym tytułem w oprawie podobnej do żądanej książki; lecz jeżeli przysyłający po książki wyraźnie napisze, że żąda wymienione książki, a nie inne, w takim razie wysełamy żądane, które są w zapasie, a o wyczerpanej książce zawiadomiamy, żeby wybrał inną, lud też czekał, aż znowu z Europy przybędą.

Wszystkie obstalunki należy adresować:

W. DYNIEWICZ,

532 Noble Str.

CHICAGO, ILLS.

KTO ZAKUPUJE KSIĄŻEK MNIEJ NIŻ ZA 5 DOLARÓW, PŁACI PEŁNĄ CENĘ.

☞ John Bendick. ma się zgłosić na United State Express Office w New Philadelphia. Pa.

ALEKSANDRA CHODZKI dokładny

SŁOWNIK

POLSKO-ANGIELSKI I ANGIELSKO-POLSKI

został wydrukowany w drukarni Gazety Polskiej.

Dzieło to jest w dobrej, mocnej oprawie ze złoconemi tytulikami: zawierające 924 stronnic wyraźnego druku na dobrym papierze. Kosztuje tylko 4 dolary. Dzieło to jest potrzebne każdemu Polakowi w Ameryce, który tu obrał sobie ten kraj za drugą ojczyznę. Językiem urzędowym i biznesowym w Ameryce jest język angielski i bez znajomości tego języka nie można tu prowadzić żadnego interesu, ani zajmować posad w urzędach, biurach itd. Tu w Ameryce oprócz ojczystego języka i angielskiego znajomość innych języków jest zgoła niepotrzebną. Kto oprócz swego języka, umie po angielsku, wszędzie w całej długiej Ameryce rozmówi się i interes odprawi. Kto umie po angielsku, chociaż nie płynnie, łatwo znajdzie pracę, posadę i łatwo wybranym być może na jaki urząd. W handlach bez języka angielskiego i najbardziej wykształcony człowiek pozostaje w tyle i zatem w własnym interesie każdego tu mieszkającego Polaka jest jak najprędzej nauczyć się języka angielskiego. Początkową książką dla nieumiejących po angielsku jest "Pośrednik Polsko Angielski" cena 65 centów; potem koniecznie potrzebną jest książką **Słownik Polsko-Angielski i Angielsko-Polski,** albowiem w tymże słowniku łatwo znajdzie się co znaczy polskie słowo w języku angielskim i słowo angielskie co znaczy w języku polskim. Każdy jeden, który tu w Ameryce chce pozostać, powinien mieć Słownik ten w swoim domu; u każdego czy to robotnik rzemieślnik, farmer, biznesista, handlarz lub urzędnik, powinno to dzieło znajdować się pod ręką. Czy kto chce list napisać po angielsku lub chce co przetłumaczyć z książki lub gazety angielskiej na język polski, nie może obyć się bez Słownika Polsko-Angielskiego i Angielsko-Polskiego. Nizka cena tego dzieła jest tak przystępną, że i najuboższy człowiek może je kupić.

Jak również dzieło to jest wielce użytecznem dla byznesistów nie umiejących po polsku a mających interes z Polakami. Gdy kto zażąda kupić jaki artykuł a nie umie po angielsku nazwać, napisze po polsku a byznesista podług Słownika zrozumie czego żąda.

Przysyłajcie po 4 dolary a wyślemy każdemu i przesyłkę sami opłacimy.

Wasz ziomek i sługa

WŁADYSŁAW DYNIEWICZ

ALEX. CHODZKO'S Complete

DICTIONARY

ENGLISH-POLISH AND POLISH-ENGLISH

is a very advantageous work for every Businessman who has business with Poles Containing 924 pages in hard binding. **Price only $4.00.**

Address: W. DYNIEWICZ, Publisher,

532 NOBLE STREET CHICAGO, ILLINOIS

Tysiąc nocy i jedna.

POWIEŚCI ARABSKIE

obejmujące przeszło dwa tysiące pięćdziesiąt stronnic pięknego wyraźnego druku.

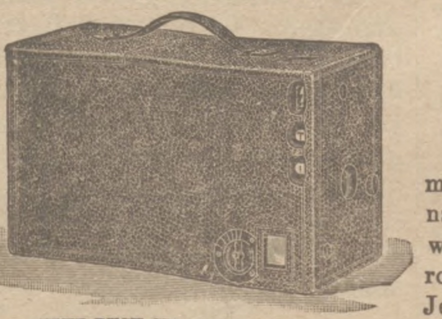
ZAWIERA NASTĘPUJĄCE OPOWIESCI:

Osieł, wół i rólnik — Kupiec i Geniusz — Historya o pierwszym starcu i łani — Historya o drugim starcu i o dwóch psach czarnych — Historya o rybaku — Historya o królu greckim i o lekarzu Dubanie — Historya o mężu i papudze — Historya młodego króla wysp czarnych — Historya o trzech derwiszach królewiczach i o pięciu damach bagdackich — Historya pierwszego derwisza królewicza — Historya o zazdrosnym i jego sąsiedzie — Historya drugiego derwisza królewicza — Historya Zobeidy — Historya Aminy — Historya Syndbada morskiego i jego siedmiu niebezpiecznych podróży — Trzy jabłka — Historya o damie zamordowanej i o młodzieńcu jej mężu — Historya o Nureddynie Ali i Bedreddynie Hassan — Historya małego garbuska — Historya kupca chrześcianina — Historya opowiedziana przez szafarza sułtana kasgarskiego — Historya lekarza żyda — Historya opowiedziana przez krawca — Historya balwierza i jego braci — Historya Abulhassana Ali Ebu Bekar i Szemszelnichary faworytki Kalifa Haruna Alraszyda — Historya o miłości Kamaralzamana, królewicza wyspy Dzieci Chaledanu i Badory cesarzównej chińskiej — Historya królewicza Amdżyada i damy w mieście czarnoksiężników — Historya Nureddyna i pięknej Persanki — List Kalifa Haruna Alraszyda do króla Balsory — Historya Bedera książęcia perskiego i Dżóhary królewny Samandalu — Historya Ganema, syna Abu Eba, niewolnika miłości — Historya o książęciu Alasnamie i o królu geniuszów — Historya o Kodadadzie i jego 49-braciach — Historya królewny Derjabaru — Historya o śpiącym obudzonym — Historya Alladyna czyli o lampie cudownej — Przygody kalifa Haruna Alraszyda — Historya Kodżyi Hassana Abdalla — Historya o Ali Babie i o czterdziestu złodziejach zgładzonych ze świata przez jednę niewolnicę — Historya o Alim Kodżyi kupcu bagdackim — Historya o koniu zaczarowanym — Historya o książęciu Ahmedzie i wieszczce Parybanu — Historya o dwóch siostrach zawistnych szczęścia młodszej siostry.

Cena $3.50

W mocnej oprawie 3 książki po 4 tomy w jednej książce złotemi wyciskami. **Cena $4.75**

Każdy może być swoim fotografistą.

"THE PUCK SPECIAL" 4 x 5

Nabądźcie sobie kamerę teraz!

Zdejmowanie fotografij kamerą ma wiele korzyści wyższych ponad inne różne formy sportu. Zawiera w sobie rozrywkę przez cały rok czy w domu czy po za domem. Jest tak pojedyńczem, że dziecię może je dokonywać tj. kamerę operować. I jestto przytem zabawa tak "dla starych jak i młodych."

CENNIK:

"THE LITTLE PUCK"	zdejmuje fotografie, format	2½ x 2½	Cena	$2.50
"THE PUCK JUNIOR"	" " "	3½ x 3½	"	4.50
"THE SENIOR"	" " "	3¼ x 4¼	"	5.50
"THE SPECIAL"	" " "	4 x 5	"	8.50

"THE LITTLE PUCK" 2½ x 2½

Aparat zawierający kompletne wyposażenie na "rozwijanie" i "drukowanie" negatywów - - - - - Cena $1.75

ADRESOWAC:

PULASKI CYCLE CO., -:- 522 Noble Str.

☞ Piszcie po polski Katalog Kołowców.

W Pierwszej Księgarni Polskiej w Ameryce WŁ. DYNIEWICZA, W CHICAGO, SĄ DO NABYCIA:

I.

MALOWNICZY OPIS POLSKI

— CZYLI —

GEOGRAFIA OJCZYSTEGO KRAJU

zawierający 352 stronnic wyraźnego druku, 92 ryciny i 4 mapki.

Cena - - 60c.

II.

PODRĘCZNIK GEOGRAFII OJCZYSTEJ

zawierający treściwy opis ziem dawnej Polski z uwzględnieniem dzisiejszych stósunków i podziału politycznego.

Dodana krótka wiadomość o Czechach i Rusinach.

Zawiera 283 stronnic wyraźnego druku, 50 rycin i 8 mapek geograficznych.

Cena - - 60c.

Powyższe dziełka znajdować się powinny w biblioteczce każdego miłośnika literatury i czytania polskiego. Szczególnie członkowie towarzystw narodowych i świeckich powinni bez wyjątku posiadać powyższe dwa dziełka.

Ruch ludowy na Mazurach.

Na Mazurach pruskich zakotłowało na dobre. Dzięki zabiegom sympatycznej "Gazety ludowej", wychodzącej w Ełku. w Prusach wschodnich, zawiązała się "partja ludowa mazurska", której zwolennicy odbędą zgromadzenie przedwyborcze w przyszły poniedziałek w Ełku. Na zgromadzeniu tem postawieni będą kandydaci ewangielickiego ludu polskiego, który dotychczas wybierał junkrów, a który obecnie pragnie zrzucić z siebie jarzmo swych wrogów. Podaliśmy niedawno temu kilka szczegółów z odezwy przedwyborczej mieszkańców powiatu łeckiego, dzisiaj mamy przed sobą nową, rozpoczynającą się od słów: "Bracie Mazurze! napełnił swe serce radością, bo nieprzyjaciele nasi okazują przed budzącymi się Mazurami strach. Niedawno odbyło się w Ełku zgromadzenie "fajnych" panow, tych to, których dotychczas Mazury przy welunku (wyborach) wybierali na posłów do Berlina. Lament powstał niemały, gdy się "fajni" dowiedzieli, że Mazurzy zmądrzeli i już dłużej nie chcą panów welować. Mazur będzie teraz welował Mazura. Smutek panów to nasza radość, bo biedny lud mazurski dosyć już nawysługiwał się obcym, a w końcu "za jego myto kijem go obito".

Ruch na Mazurach wielkie ma dla nas znaczenie. Pamiętajmy bowiem, że w Prusiech wschodnich żyje przeszło milion ewangielickich rodaków naszych, których dotąd uważaliśmy za straconych, a którzy dzisiaj budzą się z kilku wiekowego letargu i przychodzą do świadomości, że są Polakami. Pisma niemieckie pocieszały się z początku tem, że obecny ruch wyborczy na Mazurach ma charakter socjalny, że jest walką ciemiężonego chłopa z uciemiężającym go panem.

Ten pan, ten "fajny" jest atoli Niemcem, człowiekiem — jak mówi wspomniana odezwa — dla polskiego Mazura "obcym". Zaczynają się więc chwiać ściany przewagi nie "panów", ale "obcych", którzy nienawidząc Polaków, będą starali się do dotychczasowych wyborców przemawiać po polsku.

"Przyjdą do ciebie — mówi odezwa — wilcy w owczych skórach i będą do was przemawiali i pisali w języku polskim, jakiego nasi ojcowie używali, lecz bądźcie ostrożni i nie dajcie się uwieść wielkiemi obiecankami. My Mazurzy między sobą jesteśmy sobie tylko przyjaciółmi i występować będziemy pod nazwą "Partja ludowa mazurska".

"Uważajcie więc kochani bracia, aby nie zbliżał się do Was wilk w owczej skórze, który będzie wam prawił, to ja jestem tym, który chce wam pomódz. Język nasz polski, który jest zawsze u obcych w pogardzie, będzie niedługo używany przez nich, aby, w sprawach welunku (wyborów) zbliżyć się do was i wziąść was na lep.

"Bądźmy przetoż prości jak gołąb, a chytrzy jak wąż, gdzie nie możecie otwarcie, tam działajcie skrycie dla sprawy Waszej mazurskiej. Jeżeli wam przyniosą jakie pisma i one nie mają napisu "Partja ludowa mazurska", to wiedźcie, że zbliża się ten wilk, o którym mówiliśmy. Spalić lub zakopać takie piśmidło na obałamucenie ludu mazurskiego obliczone."

Jak widzimy, odezwa jest śmiała i jeżeli nie ma w niej mowy o przynależności Mazurów do wspólnej macierzy, do narodu polskiego, to jest w niej gorące słowo o języku nie mazurskim, jak go nazywają Niemcy, ale o języku polskim. Do niedawnego czasu sami Mazurzy nie bardzo jeszcze byli świadomi, że język ich jest ten sam, którym mówią w Warszawie, Poznaniu, Krakowie i Lwowie.

Jest to zupełnie zrozumiałem, że do umysłu chłopa trafić można przedewszykiem wskazanie mu na jego nędzę materjalną i na zamachy, urządzane na jego kieszeń. To też odezwa używa atuta haseł ekonomicznych: wskazuje chłopu, że "pan" go wyzyskiwał, że ludowi grożą nowe podatki, ściągane na nowe okręty, na powiększenie wojska, zaprowadzenie nowych armat itd. Uboga ludność mazurska, żyjąca w pobliżu Bałtyku, miała dotychczas główny, tani środek spożywczy w śledziu. Podwyższenie podatku od śledzi byłoby dla niej wielką klęską, to też odezwa główny na to kładzie nacisk i powiada: "Wielcy urzędnicy i majątkarze, którzy mają wielkie myta (dochody) i ich synowie przy wojsku znajdują przez podatki tłuste posady, śledzi nie jadają, nie będą sprzeciwiali się zaprowadzeniu nowych podatków, tylko nałożą na lud jeszcze większe, aby było z czego myta powiększać"

W ruchu tym jest więc silny pokład socjalnym, ale nie brak w nim czynników, pchających lud mazurski do emancypacji narodowej.

Niemcy zaczynają to dostrzegać i już biją na alarm. Nie ma dzisiaj pisma niemieckiego, któreby nie zajmowało się sprawą mazurską, a bardzo znamiennym jest głos "Ostpreussche Ztg-", która w świeżym wyroku najwyższego trybunału administracyjnego co do języka polskiego na zgromadzeniach widzi wielkie niebezpieczeństwo dla dzieła germanizacji w Prusiech wschodnich.

Interesującym jest zestawienie cyfr ludności, które z okazji ruchu mazurskiego, podaje "Vosische Ztg.". Według jej relacji polscy Mazurzy stanowią w powiecie łeckim-(Ełk) 75 procent, jańsborskim 83 proc., w oleckim (Lec), przeszło 50 proc. w powiecte ostrodzkim, w szczytnickim (Ortelsburg) i nidborskim około 80 proc. i w żądzborskim (Sensburg) 70 proc.

Możemy być zadowoleni: Górny Szlązk zmartwychpowstał i na zawsze już dla nas zdobyty, obecnie smok giermanizacyjny łamie sobie kły i na Mazurach.

Z Petersburga

Donoszą, że bóżnica w Jekaterinosławiu była przed kilku dniama widowiskiem strasznej sceny. Gdy bóżnica się zapełniła, krzyknął ktoś: gore! W bóżnicy powstał straszny popłoch i uspokojono się dopiero wtedy, gdy na chórze zaśpiewano. W wielkim ścisku i tłoku zostało wiele osób poranionych. Wykazało się popłoch ten wywołali jacyś złodzieje, ażeby w zamięszaniu mogli kraść i plądrować. Opryszków już ujęto.

POSZUKIWANIA.

Poszukuję mojego brata Wicentego Rasciszewskiego który poprzednio przebywał w Franklin, N. J. a potem odjechał do Boston, Mass. Od tego czasu nie mam o nim żadnej wiadomości. Pochodzi z pod zaboru rosyjskiego, gub Wilno, powiat Troki. m. Olita. Ktoby o nim wiedział lub on sam niechaj doniesie pod adresem;

Kazimierz Raściszewski,
NUTLEY·
Essex Co., N. J.

Poszukuję swej żony Maryanny Pniewskiej liczącej 30 lat i synka mego 9 letniego. Żona odeszła odemnie w wtorek 16go Listopada i ma przebywać w Chicago. Oboje mają szare oczy i blondyni. Ktoby o nich wiedział niech doniesie pod adresem:

Jan Pniewski
c. o. Paweł Skonieczka,
200 Cleaver St.
Chicago Ill.
(49 — 51)

10 dolarów nagrody temu, który mi doniesie o miejscu przebywania mojego przyjaciela Piotra Palucha, którego poszukuję w ważnym interesie. Pochodzi z Galicyi, miasta Dukli, lub on sam niech się zgłosi.

Jakób Maciorowski,
24. E. 21 Str., Bayorne City,
N. J.

Poszukuję Michała Osińskiego, który 6 lat temu wyjechał z Chicago do Alpena, Mich., Cztery lata temu pisał list do swego ojca po pieniądze. Od tego czasu nie ma o nim żadnej wiadomości.

Kto o nim wie lub on sam niechaj doniesie pod adresem:

Józef Osiński.
Mecosta, Mich.
49 — 51

W bardzo ważnym interesie poszukuję Jana Tabakę. Pochodzi z Galicyi, z powiatu Pilzno, ze wsi Ruża. Ktoby z szan. rodaków wiedział o jego pobycie lub on sam, niechaj raczy mi donieść pod adresem:

Fr. Kalemba, L. B. 289,
Mt. Pleasant, Westmorland Co., Pa.

Poszukuję mojego przyjaciela Jakóba Lange. Pochodzi z W. Ks. P., ze wsi Łosośnik, pod Gębicami. Przeszło 6 lat jak żem oboje razem przyjechali do Ameryki do Grand Rapids. Mich. Ktoby wiedział o nim lub on sam proszę donieść pod adresem:

Józef Parzdowski,
2829 Ann Str., Port Richmond.
Philadelphia, Pa.

CHICAGO.

W czwartek ubiegły rada miejska uchwaliła nowy ordynans, na mocy którego kompania kolei żel. "Chicago North Western" i "Chicago Milwaukee & St. Paul" muszą wywyższyć 10 mil torów i znieść 64 krzyżówek. Wywyższenia te mają być zrobione od Chicago ave. do Diversey ave. na Milwaukee-dywizyi; od Clybourn Place do Wood ul., na Wisconsin-dywizyi, C. & N. W. kolei żel. i od Elston ave. do Ashland ave. na Council Bluffs dywizyi "C. M. & St. Paul" kolei. Kompanie prace te muszą skończyć w przeciągu 3 lat. Koszt wywyższenia tych torów wynosić będzie 3 miliony dolarów.

— Kosztowna jazda pasażerki dla kompanii. — $7.18 kosztowało kompanią kolei ulicznej "West Chicago Street Railway Co." przewieźć panią Annie Baine z narożnika Madison i Canal ul. Pani Baine weszła do wagonu, w którym konduktorem był p. Heckert — niosąc wielki kosz zawierający: 4 tuziny jaj, 2 kury, 4 kwarty grochu, 10 funtów mąki kukurudzanej, 1 kwartę cebuli, kilk funtów ryb, śliwek itd. Koszyk był duży i usłużny konduktor zawiesił go na rączce od hamulca. Właśnie gdy pani Baine zapłaciła "nikla" za przewozowe, koszyk zerwał się i cały ładunek prowiantu upadł na ulicę tuż przed wielki wóz jadący za wagonem kolejowym. Koła wozu przejechały przez prowiant i przerobiły go na miksturę nigdy nie słyszaną w gospodarce kuchennej. Ponieważ kompania kolei ulicznej nie chciała wynagrodzić poniesioną szkodę pasażerce, ta zaskarżyła kompanią i sąd w czwartek przyznał jej $7.18 poszkodowania.

— W czwartek policya tajna z Cottage Grove avenue stacyi, działając podług nadesłanego donosu, złożyła wizytę do "gniazda rabusiów" w Plaza-House", pn. 145 Plymouth Place i tam znalazła rozmaitych skradzionych towarów i domowizny — w wartości $2000. Aresztowali James'a Edwards i James'a Wing, jako odbiorców i przechowywaczy skradzionych przedmiotów. Oprócz towarów dostało się w ręce policyi 300 kluczy i wytrychów, szczypce, druty, żelazka itd., używane przez włamywaczy i rabusiów w swej niecnej robocie. Policya ma nadzieję wyłapać całą bandę.

— Blizko przedmieścia Evanston około 8 godziny w niedzielę wieczorem do samej linii wody spalił się parowy propeler "George W. Morley" na jeziorze Michigan. Osadę wyratowali członkowie evanstońskiej załogi ratunkowej. Główny mechanik John Chapman popalił się znacznie, lecz z wyjątkiem tym wszyscy zostali wyratowani bez szwanku.

— Policyi udało się przyaresztować ekspresmana, który wywiózł skradzione trupy z cmentarza Dunning zakładów powiatowych. Jest nim John Luders, który "robotę" wywiezienia trupów zrobił za $20. Najął go do tego pewien Henry Ulrich, stróż cmentarny, który od zamiejscowych doktorów miał za trupy dostać $200. Policya poszukuje teraz Ulrich'a, lecz ten gdzieś znikł, nie pozostawiając po sobie żadnego śladu.

Luders zeznał, że skradzione trupy zostały zapakowane w kufry i te kufry odwiózł do dworca przy Polk ulicy. Na dworcu czekał trzy godziny zanim się pojawił Ulrich z dwoma nieznajomymi. Nieznajomi z Ulrichem wyjechali, zabierając kufry z trupami jako bagaż. Luders nie wie, dokąd się udali.

Prezes komisarzy powiatowych Healy oznajmił, że prędzej nie spocznie aż złodziejów trupów nie wykryje.

— W poniedziałek wieczorem Rada Miejska, pomiędzy innemi uchwaliła podzielić miasto na nowe wardy, i w tym celu tem się zajmie komisya ze 7, których już burmistrz wyznaczył. Komisya ta składa się z aldermanów: Powers, O'Brien, Brennan, Walker, Schlake, McInerney i Hurt. Celem redystrykcyi tej jest osłabić siłę wardów republikańskich i takich przewódzców republikańskich jak: Lorimer, Hertz, Jamieson itd., wpakować do wardów demokratycznych, w którychby byli zupełnie bezsilnymi. Planem jest zrobić 35 lub 37 ward i to tak, ażeby wszystkie były demokratycznemi.

— Trzech federalnych wojaków w "ulu." W poniedziałek wieczorem policya zapakowała do więzienia w East Chicago Avenue stacyi trzech żołnierzy federalnych: Kaprala Gottlieba Gunio, od kompanii "A" 4go pułku, w Fort Sheridan i dwóch szeregowców z tego samego pułku: John'a Morris i John'a Goerce. Ci trzej z trzema innymi kolegami wojskowymi zapijali sobie piwo w salunie Gus'a Bush, pn. 76 Wells ul. Powstała sprzeczka kto ma zapłacić za wypite piwo i w ciągu bójki właściciel salunu dostał pchnięcie nożem ponad okiem. Wbiegł na to policyant i przytrzymał wyżej wymienionych trzech wojaków tak długo aż nie przyjechała patrolka, która ich zawiozła do stacyi policyjnej. Po karze cywilnej czekać ich będzie kara wojskowa za shańbienie honoru pułku.

— Wielki mityng Czechów. W poniedziałek po południu zebrało się 2,000 Czechów i Słowian w hali Polzen'a i przyjęte zostały rezolucye popierające dążności i usiłowania rodaków ich w Czechach w celu uzyskania wolności. Na mityngu panował wielki zapał. Z Polaków obecnymi byli pp. Kiołbassa i Satalecki. Na wiecu jednocześnie napiętnowano sprawozdania telegraficzne, jako krzywdzące i uwłaczające Czechom. Ponieważ biura dziennikarsko telegraficzne są w kontroli Niemców i żydów, sprawozdania te są niemieckiego, anti słowiańskiego kolorytu, i świat cały z treści tych telegramów jest fałszywie informowanym, nawet uprzedzają co, o istotnym stanie rzeczy w Czechach i w Austryi.

— Drugi proces Luetgerta. Harmon, adwokat fabrykanta kiełbas Luetgert'a, oznajmił, że sam Luetgert będzie stawał jako świadek, skoro tylko ukończy się wybieranie sędziów przysięgłych. Proces rozpocznie się którego dnia w tym tygodniu.

— W poniedziałek wieczorem rabusie obrabowali Jana Juergens, głównego spólnika firmy żelaznej "Juergens & Kasten," pn. 548 W. Division ul. Rabusie dostali $15 z szufladki i $22 z kieszeui Juergens'a. Tego wieczoru jakiś nieznajomy wszedł do składu frontowemi drzwiami i poprosił o pokazanie sobie scyzoryków. W składzie podówczas znajdował się tylko sam Juergens. W czasie gdy właściciel wyjmował scyzorki, tylnemi drzwiami wszedł drugi nieznajomy i wymierzył rewolwerem do Juergens'a. Juergens obrócił się do pierwszego mniemanego kostumera i ten także miał już wycelowany do jego głowy rewolwer. Obydwaj zmusili go do schowania się pod kantor i dokonali rabunku. Ulotnili się, zanim Juergens zdołał narobić krzyku.

— W poniedziałek policya zapakowała do kozy Niemca Filipa Schneider, który trudnił się "żenieniem się." Dała go aresztować nie wiadomo jaki "No." Luiza Latterall Schneider, która była wdową a którą sobie ujął, że spodziewał się wygrać kilka wielkich procesów. Z tą pobrał się Schneider kilka miesięcy temu, lecz gdy Luiza się dowiedziała, że trzy tygodnie temu jej mąż ożenił się znów z inną — wtedy udała się na policyą i dała męża aresztować. Schneider zawsze się przedstawiał za wdowca i podobno ożenił się z kilkunastu kobietami, które kolejno porzucał aby nową wdowę lub starszą pannę uszczęśliwić.

AMERYKA.

Eksplozya kotła parowego w kopalni węgla.

Des Moines, Iowa, 1go grudnia.— Dzisiaj w południe o 12:30 eksplodował kocieł parowy w Glenwood kopalni węgla. Dwóch ludzi zostało fatalnie a 12 mocno uszkodzonych, lecz nie niebezpiecznie. W czasie wybuchu więcej niż 20 górników znajdowało się w izbie kotłowej, spożywając obiad. Przyczyna eksplozyi nie wiadoma.

Pani McKinley, matka Prezydenta, na łożu śmiertelnem.

Canton, Ohio, 6 grudnia. Sędziwa pani McKinley jest tak chorą, że koniec jej może nastąpić każdej chwili. Od kilku dni leży obłożnie chorą z ataku paraliżu. Przedwczoraj był obecnym syn jej, Prezydent, lecz sprawy kraju powołały go do Washingtonu z okazyi otwarcia kongresu, lecz powrót jego jest spodziewanym dzisiaj lub jutro.

Ksiądz katolicki jadąc na kołowcu, zderzył się z ciężkim wozem i został zabity na miejscu.

Boston, Mass., 6 grudn. — Ks. Franciszek A. Smith, znakomity kapłan jezuicki, został dzisiaj wieczorem na miejscu uśmiercony przed szpitalem miejskim, w chwili gdy jechał na kołowcu po ulicy Harrison Avenue.

Ks. Smith przyjechał tutaj przeszłego tygodnia z Fordham, N. Y., z dwoma innymi księżmi, na misyą w kościele św. Piotra. Powracał z przejażdżki na kółku z przedmieścia, kiedy zderzył się z ciężkim wozem węglowym, spadł na bruk i koła wozu przejechały go na śmierć.

Pożar w hotelu przyczyną śmierci 1 osoby i uszkodzenia 5.

Milwaukee, Wis., 6go grudnia.—Dzisiaj rano o god. 2:30 spostrzeżono ogień w hotelu "Lake House," domu 4 piętrowym nar. Lake i Ferry ulic. Wewnątrz znajdowało się 60 osób śpiących w swych izbach. Gdy dano alarm, że gore, pięć osób poraniło się przy ucieczce a 1 człowiek, opanowany dymem, życiem przypłacił. Straż ogniowa pożar prędko stłumiła i strata jest niewielką.

Dziesięć złoczyńców uszło z więzienia.

Lewistown, Ills., 5 grud. — Wczoraj wieczorem o godz. 7:15 dziesięciu złoczyńców zbiegło z więzienia powiatowego. Wszyscy urzędnicy policyjni i szeryfowi powiatu Fulton puścili się wraz z 50 obywatelami w pogoń za zbiegami. W więzieniu znajdowało się 18 aresztantów i z tych dziesięciu zdołało ujść na wolność w gołych głowach i tylko w szkarpetkach przez wyskrabanie się przez dziurę w dachu więzienia. Pozostali ośmiu zamierzali uciec za poprzednikami, lecz gdy jedenesty sposobił się do ucieczki, został odparty przez szeryfa z rewolwerem w ręku. Z liczby dziesięciu którzy uciekli, dwóch jest mordercami, inni są to rabusie, złodzieje i rozmaici złoczyńcy.

Wiadomość o uchodzeniu więźniów dał pewien farmerski chłopiec nazwiskiem Brown, który spostrzegł jak zbiegli uciekali w pole kukurydzane ¾ mili na północ - wschód od Lewistown. Czemprędzej wsiadł na konia i zaalarmował władze miasteczka.

Okropna zbrodnia popełniona przez negra.

Birmingham, Ala., 2 grudnia. — W miejscowości Warrens, bogaty farmer John Singley został wczoraj w nocy wywołany z domu przez negra Bill'a Scott'a, który powiedział że chce przychwycić konia, który mu zbiegł. Zaledwie Singley wyszedł, kiedy negier uderzył go w głowę tak mocno, że tenże runął a potem mu poderżnął gardło brzytwą. Negier następnie wpadł do mieszkania i tem samem narzędziem zabił żonę farmera i 10-letniego ich syna. Potem zrabował dom ze $700 i uciekł. Singley żyje jeszcze, lecz nie ma nadziei utrzymania się przy życiu i z trudnością tylko mógł powiedzieć co zaszło. Uorganizowała się partya obywateli, która puściła się w pogoń za negrem. W całej okolicy panuje wielkie poruszenie.

Zeszpecił piękność urodnej dziewczyny.

New York, 2 grudnia.— Włoch Franciszek Tiscione, w Paterson, N. J., doprowadzony do szału odmówieniem mu ręki przez piękną Włoszkę, zemścił się odgryzieniem jej części policzka.

"Jesteś za dobrą do pocałowania, lecz nie za dobrą do zjedzenia," krzyknął złośliwie Tiscione do przestraszonej dziewczyny, i pomimo, że się broniła rozpaczliwie, ugryzł ją w policzek, wyrywając zębami kawał ciała. Stało się to dzisiaj za białego dnia na ulicy. Policya aresztowała Włocha o ludożerczych popędach i wpakowała go do więzienia bez kaucyi.

Chirurgowie, którzy się zajęli stanem biednej 16-letniej nadobnej Włoszki, oświadczyli że piękność jej oblicza została na zawsze zeszpeconą.

Pasie trzodę chlewną koniną.

Topeka, Kansas, 3go grudnia. — Ludność w powiecie Bourbon jest do żywego wstrząśniętą wyjawieniem, że świnie są tuczone mięsem końskiem.

Pewien John Kilburn, który dostarcza wieprzy i świń dla targu chicagoskiego, odkrył, że świnie tuczone koniną tłuścieją szybciej i sprzedawają się po lepszych cenach aniżeli gdy są tuczone kukurydzą. Kilburn ma ludzi w kraju, którzy skupują stare greki tj. konie, które zabija i daje świniom za paszę.

Powiada on, że mięso końskie jest tańszem od kukurydzy, nawet gdy kornę można dostać po 15 centów za buszel.

Wm. J. Bryan wyjechał do Meksyku.

Guthrie, Oklahoma, 5go grud.— Po doznaniu ugoszczenia przez obywateli miasta Guthrie, p. William J. Bryan, kandydat demokratyczny na Prezydenta w minionej prezydentowskiej elekcyi, wyjechał do Meksyku dzisiaj rano. Tutaj w gmachu Opery miał mowę o bimetalizmie. P. Bryan oznajmił, że w Meksyku zabawi 4 tygodnie. Wczoraj odebrał zaproszenie od Prezydenta Meksyku Porfirio Diaz'a ażeby był jego gościem w meksykańskiej stolicy. Pani Bryan spotka męża w Fort Worth, Tex., a w San Antonio powita go gubernator Crittenden.

Straszne samobójstwo.

Nickerson, Kansas, 5go grud. — W napadzie chwilowego obłąkania dzisiaj pani M. E. Ross oblała swoje suknie petrolejem i zapaliła. Spaliła się na węgiel. Mąż jej i córka usiłując przytłumić płomienie popalili się niebezpiecznie i jest obawa, że fatalnie.

Fatalne zderzenie się wagonów elektrycznych.

Detroit, Mich., 5 grud. — Dwa wagony elektryczne przedmiejskie, wiozące 20 pasażerów, pędząc z szybkością 25 mil na godzinę, zderzyły się wczoraj po południu na linii Detroit & Oakland. Trzy osoby poniosły śmierć na miejscu a 11 zostało poranionych niebezpiecznie. Kilka innych jest potłuczonych i pokaleczonych lekko.

Spalenie się i zatonięcie parowca na jeziorze.

Harrisville, Mich., 2 grudnia. — W czasie panowania wielkiego wichru, na jeziorze wczoraj spalił się parowiec "Egiptian" a po trzech godzinach co się nie spaliło poszło na dno jeziora. Załogę wyratował parowiec "Sir William Fairbairn." Światło palącego się parowca widać było na wiele mil na około na jeziorze. Ściągnęło uwagę załogi stacyi-ratunkowej w Sturgeon Lake i członkowie takowej bezwłocznie puścili się w łodzi do palącego się parowca, nie zważając na burzliwy stan wody. Przytem było dotkliwie zimno, około zera, lecz załoga nieustraszenie dopłynęła do płonącego statku, odprawiwszy 35 mil podróży łodzią, i całą osadę parowca wyratowała.

Parowiec "Egiptian" płynął z ładunkiem węgla z Cleveland do Milwaukee. Stojący przy sterze najpierwszy spostrzegł dym i czerwonawe światełko około godziny 7ej wieczorem. W krótkiej chwili buchnęły płomienie ponad kotłem i tak się poczęły rozszerzać, że załoga musiała zarzucić usiłowania przytłumienia. Szczęściem, nikt nie utracił życia. Parowiec i cały ładunek były asekurowane.

Ceny Targowe.

Chicago, 7go grudnia, 1897.

Pszenica	
Na Grudzień	94¾—95¾
Na Maj	88¾—89¼
Zimowa No. 2 czerwona	—95¼
" No. 3 "	87¼ - 89
Latowa	
" No. 1	95⅛—95¼
" No. 2	—82
" No. 3	82½—89½
Kukurydza, buszel	
No. 2 biała	25½—25¾
No. 2 żółta	25⅝—25⅞
Owies, buszel	
No. 2. biały	20¾—22⅛
Żyto, buszel	
No. 2.	45¾—49
Jęczmień	27—42
Wieprzowina, 100 funtów	8.30—8 37½
Smalec,	4.30—4.32½
Żeberka,	4.22½—4.25
Siemiona, 100 funtów	
lniane	1.11—1.14
tymotka	2.65—2.75
koniczyna	5.20—5.25
Siano	
Wyborna tymotka	9.00—9.50
No. 1	8 00—.850
No 2	6.50—7.00
No. 3	5.00—6.00
Choice prairie	7.50—8.00
No 1	6.50—7.00
No 2	5.50—6.00
No 3	4.50—5.00
No 4	3.50—4.00
Słoma	5.75 —6.00
Ospa (bran)	9.50
Jarzyny:	
Kapusta, 100 główek	2.00—2.50
Cebula beczka	50—1.50
Selera, pęczek	10—15
Redyski, 12 pęczków	15—20
Ogórki, tuzin	—65
Kalafiory, crate	—2.25
Skóry: No. 1, zielone, solone, ft.	9
No. 2, " "	8
Cielęce No. 1 ..	11
" No. 2 ..	9½
Bydło, sto funtów:	
Pierwszej klasy, 1,300 do 1,500 funtów	5.10—5.35
Woły Wyborne, 1400 do 1600 funtów	4.70—5.00
Dobre	4.20—4.65
Zwyczajne	3.95—4.10
Texaskie byki	3.80—4.35
Dobre krowy	2.75—3.80
Cielęta	3.00—6.75
Swinie, 100 funtów:	
Wyborne	3.37½—3.45
Zwyczajne	3.25—3.37½
Asortowane, 140 do 180 funtów	3.42½—3.47½
Biedne	1.60—3.10
Owce, 100 funtów:	
Wyborne	4.40—4.75
Zachodnie	4 20—4.50
Jagnięta zwyczajne	4.20—4.30
Wyborne jagnięta	5.25—5.70
Bób:	
Navy, zbierany ręką, b.	97—99
Kidney, czerwony bu.	—1.40
Lima, 100 funtów,	3.75—4.00
Groch, buszel	65—1.00
Whisky — finished goods on the basis of $1.19 for highwines.	
Mąka: Pszenna zimowa patent	4.60—4.80
Clears	3 80—4.00
Spring patents	4.00—4.20
Piekarska, worek 196 ft.	3.40—3.75
Żytnia miech	2.40—2.60
Masło:	
Creamery, funt.	22½
Dairy	19
Packing	11—12
Łój, funt	2¾—3¼
Drób zabity:	
Kury funt	5½—6
Kurczęta,	6½— 7
Kaczki	7½— 8½
Indyki	10
Kuropatwy, tuzin	—6.00
Przepiorki,	1.00—1.25
Dzikie kaczki,	1.50—1.00
Bekasy	1.25—1.50
Szynki sarny, funt	11—12
niedźwiedzia	12—13
Zające, tuzin	1.00—1.00
Owoce:	
Banany, pęk	50— 1.25
Pomarańcze, case	3.00—4.00
Cytryny, pudło	2.50—3.50
Jabłka Beczka	2.00—6 00
Gruszki, 40 funtów	1.85—2.00
Borówki, beczka	6.00—7.00
Winogrona:	
Concords, 8 funtów	12½—13
Ser: Young America	8¼ —8½
Twins	8—8½
Brick	10—10½
Szwajcarski	10—10½
Limburger	9½—10
Jaja, tuzin	11—20
Cielęcina:	
Wyborna, funt	8 - 8½
Dobra	7 7½
Cienka	5—6
Kartofle	
Burbanks buszel	60—63
Słodkie kartofle becz.	1.75—2.25

W Elgin, Ills., w poniedziałek: ofiarowano 315 węborów masła; sprzedano 208 węborów po 22½ c. funt.

O PREMIACH.

W bieżącym numerze Gazety podajemy spis książek i obrazów, z których każdy, który Gazetę opłaci na rok naprzód ($2.00), ma prawo wybrać sobie książek lub obrazów w CAŁEJ CENIE jednego dolara. Kto chce wybrać sobie na premią jaką książkę, kosztującą więcej niż jednego dolara CAŁEJ ceny, niechaj od CAŁEJ ceny odciągnie premią $1.00 a resztę niechaj przyśle. Naprzykład: kto chce dostać "Słownik P. A. i A. P." na premią. Cena jest $4.00. Od ceny $4.00 odciąga się jeden dolar premii a pozostałe 3 dolary należy dopłacić. Razem Gazeta na rok i Słownik uczynią $5.00.

Oprócz spisu książek i obrazów podajemy osobne premie, jako to: Atlasy, mapy, instrumenta muzyczne, widoki, stereoskopy, lampę czarodziejską, itd. itd. Od cen tych przedmiotów, abonent, który nie wybrał sobie na premią ani książek ani obrazów, ma prawo odciągnąć sobie $1.00 — co jest w poszczególnych ogłoszeniach premii podane.

Także na premią wydaje się drzewka owocowe i cieniodajne, róże i rozmaite krzewy, od których Katalog na żądanie wysyłamy.

☞ Pieniądze należy przysyłać przez pocztowy lub ekspresowy Money Order, lub w liście registrowanym.